

Sisukord

Tegevusaruanne →

Lühiülevaade Enefit Greenist	3
Juhatuse esimehe pöördumine	4
Olulisemad sündmused 2023. aastal	7
Strateegia 2026: vahefiniš 2023	8
Tegevuskeskkond	10
Regulatiivsed arengud	14
Pikaajalised elektrimüügilepingud	18
Arendustegevus	23
Varahaldus	33

Jätkusuutlikkuse aruanne* →

Jätkusuutlikkuse põhimõtted	39
Keskkonnanaruanne	42
Sotsiaalsed ja kogukondlikud teemad	51
Ühingujuhtimise aruanne	55
Riskijuhtimine	63
Aksia ja aktsionärid	66
Maksujalajalg	70
Grupi struktuur	71

* Enefit Green jätkusuutlikkuse aruanne lehekülgedel 39-54 ei ole auditeeritud ja põhineb ettevõtte andmestikul.

Majandustulemuste analüüs 2023 →

Majandustulemuste analüüs 2023	72
--------------------------------------	----

Raamatupidamise aruanne 2023 →

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne 2023	90
Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne 2023 lisad	97
Tasustamisaruanne	152
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne	156
Kasumi jaotamise ettepanek	166
Emaettevõtte müügitulu jaotus EMTAK klassifikaatori järgi	167

Äriniimi Enefit Green AS
Registrikood 11184032
Address Lelle tn 22, 11318 Tallinn, Eesti Vabariik
Telefon +372 5865 4999
E-post info@enefitgreen.ee

Põhitegevusalad Elektri ja soojuste tootmine koostootmisjaamadest, elektri tootmine tuuleparkides, päikeseelektrijaamades ja hüdroelektrijaamas

Aruandlusperiood 1. jaanuar 2023 – 31. detsember 2023
Audiitor AS PricewaterhouseCoopers

2023

ÄRITULUD

230 mln €

EBITDA*

106 mln €

PUHASKASUM

56 mln €

ELEKTRIENERGIA TOODANG

1,3 TWh

SOOJUSENERGIA TOODANG

604 GWh

INVESTEERINGUD

356 mln €

OPEREERIV ELEKTRITOOTMISVÕIMSUS

515 MW

EHITUSES ELEKTRITOOTMISVÕIMSUS

709 MW

TÖÖTAJAD (31.12.2023)

154

INVESTORID

64 000

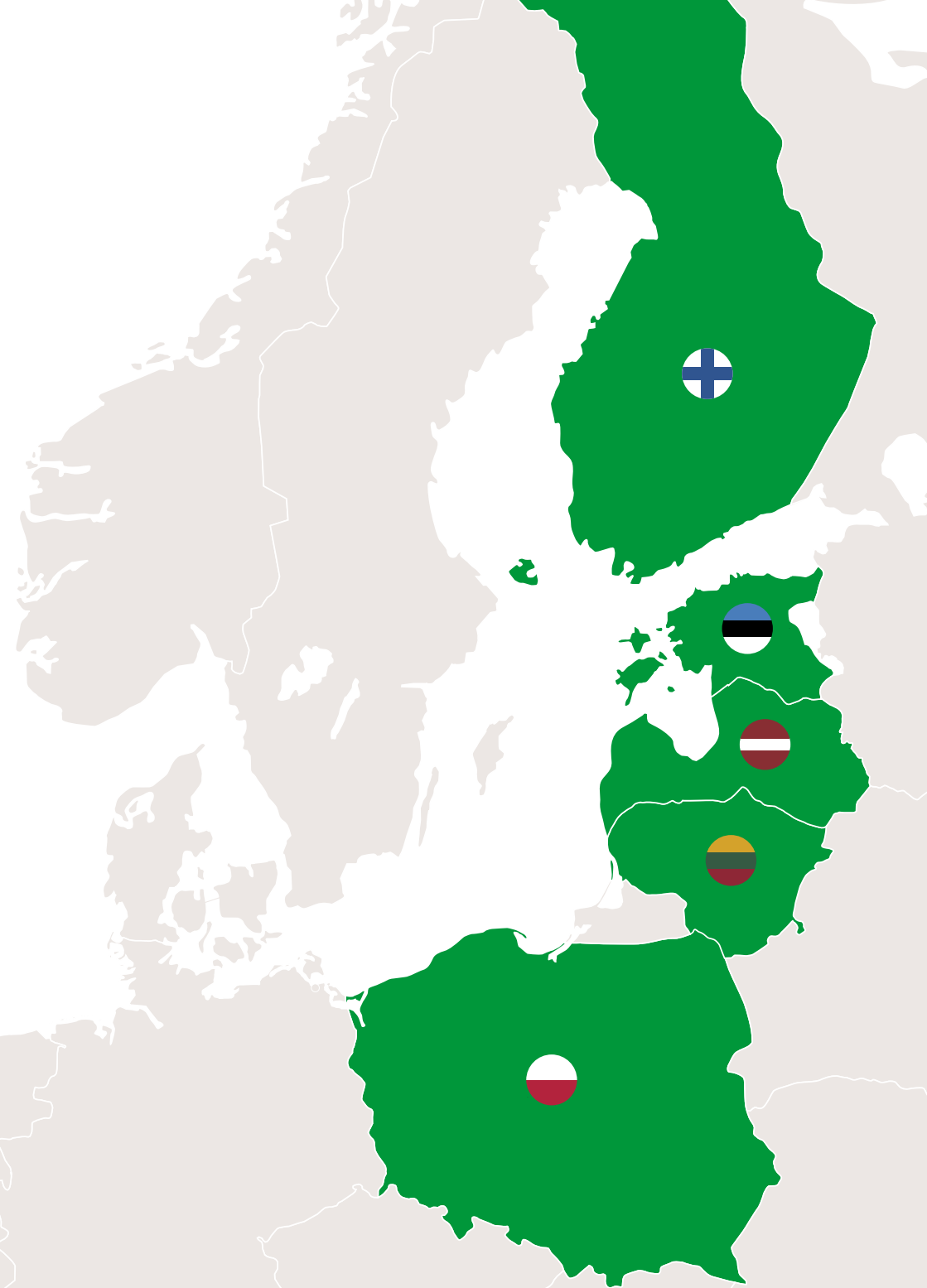
* EBITDA – kasum enne neto finantskulusid, kasumit või kahjumit kapitaliosaluse meetodil kajastatavatelt investeringutelt sidusettevõtetesse ning maksu-, kulumis- ja väärtuse languse kulusid.

Lühiülevaade Enefit Greenist

Tegutseme Eestis, Lätis, Leedus, Poolas ja Soomes

- Opereerivad tuulepargid
- Ehituses tuulepargid
- Opereerivad päikesepargid
- Ehituses päikesepargid
- Koostootmisjaam
- Hüdrolektri jaam / muu

Enefit Greeni konsolideeritud majandusaasta aruanne .pdf formaadis Euroopa ühtse elektroonilise aruandlusvoimingu (ESEF) märgistusega. Originaaldokument on esitatud masinloetavas .xhtmli formaadis Näsdaq Tallinna börsile ja allkirjastatud digitaalselt. (Link: <https://nadaqbaltic.com/statistics/en/instrument/EE300127985/report>).

Tootmisportfell*

	Eesti	 280 MW	 255 MW
	48 MW		74 MW
	0,8 MW		
	50 MW soojus / 19 MW elekter		
	Soome	 72 MW	
	Läti	 17 MW	
	Leedu	 139 MW	 285 MW
	Poola	 27 MW	 6 MW

* Pärast biomassi kasutava koostootmis- ja pelletiäri müüki

Hea lugeja!

Enefit Green on Läänemere piirkonna üks juhtivaid kasvule orienteeritud taastuvenergia ettevõtteid. 2023. aasta lõpu seisuga oli Enefit Greeni ehituses oleva tootmisvara maht üle 700 megavati ja töös oleva vara maht üle 500 megavati. Oleme viimase kolme aastaga teinud kokku 14 investeerimisotsust peaaegu miljardi euro ulatuses. Meil on tugev ligikaudu 4900 megavati suurune lühi- ja pikaajaline maismaatuule, meretuule ning päikeseparkide arendusportfell.

Avasime 2023. aastal Purtses Baltikumi esimese tuule ja päikese hübriidpargi, mille investeerimisotsusest tootmisvalmiduseni jõudsime kõigest aastaga. Ainulaadne hübriidpark kasutab tuule- ja päikeseelektri võrku andmisel sama alajaama ja võrguühendust. Tulevikus lisame hübriidparki akusalvesti.

Jõudsime kuue kuuga ehituse algusest elektri tootmiseni Estonia kaevanduse päikeseelektrijaamas (3 megavatti) ja avasime selle detsembris. Samuti lõpetasime Zambrówi (9 megavatti) päikeseelektrijaama ehituse Poolas, kus see on meie seni suurim päikeseelektrijaam.

Jätkasime Baltikumi võimsaima ehk Sopi-Tootsi taastuvenergia tootmise ala ehitamist. Rajame ammendunud Tootsi turbamaardla alale nii tuule- kui ka päikesepargi (vastavalt 255 megavatti ja 74 megavatti). Nii anname senisele väheväärtuslikule maale uue otstarbe ja katame tulevikus peaaegu kümnen-diku kogu Eesti praegusest elektritarbimisest. Tuule- ja päikesepark valmib plaani järgi 2025. aastal.

Enefit Greeni eesmärk on jätkusuutlikult kasvatada taastuvenergia tootmist, samal ajal riske maandades ja kapitalitootlust tagades. Alustasime 2023. aastat ootusega, et saame järgneva 12 kuu jooksul teha investeerimisotsuseid ja hakata ehitama uusi taastuvenergia objekte ligikaudu 480 megavati ulatuses. Vaatamata langenud elektrihindadele tegime lõppenud aastal investeerimisotsused ligikaudu 180 megavati taastuvenergia tootmisvõimsuste osas.

Otsustasime alustada Kelmé II (87 megavatti) tuulepargi ehitust Leedus ja seni suurima Sopi (74 megavatti) päikesepargi rajamist Eestis. Samuti Enefit Greeni esimeste päikeseelektrijaamade rajamist Lätis (Austrum 6 megavatti ja Dzērves 11 megavatti). Nende investeeringute kogumaksumus ületab 200 miljonit eurot.

Suurim tagasilöök tabas meid Leedus, ehitusjärgus olevas Akmenē tuulepargis (75 megavatti), kus varises maikuu kokku üks tuulik, mida tarnija polnud meile veel üle andnud. Aasta lõpus andsid Akmenē pargis toodangut 13 tuulikut 14-st.

Põhja-Soomes Tolpanvaara tuulepargis (72 megavatti) takistas tugev tuul meil tuulikute püstitamist. Lahendamist vajasisid ka tehnilised probleemid tuulikute seadistamisel ja testimisel.

Enefit Green tootis 2023. aastal 1,3 teravatt-tundi elektrit ja 604 gigavatt-tundi soojusenergiat. Mõlema valdkonna toodang ületas aastatagust näitajat ning kasvas kokkuvõttes vastavalt 20% ja 7%. Enim mõjutas tootmistulemust uute valminud ja veel ehituses olevate tuuleparkide toodangu kasv. Purtse hübriid-park koos Šilalè II, Akmenè ja Tolpanvaara tuulepargiga andsid märkimisväärse osa elektritoodangu 20% kasvust.

Ehkki uued tuule- ja päikesepargid lisasid olulise osa aasta elektritoodangusse, kujunes see plaanitud väiksemaks, eelkõige tuule vähese kiiruse, Akmenè intsidendi ja Šilutè tuulepargi väiksema töökindluse tõttu.

Kavandatust väiksema toodangu tõttu kasvasid pikaajaliste elektrilepingute täitmisega seonduvad elektriostukulud. Suur osa Enefit Greeni elektritoodangust on hinnariski vähendamiseks müüdnud pikaajaliste lepingutega ette. Kuna aga tegelik toodang jäi kavandatule tunduvalt alla, tuli osta puudujääv elekter lepinguliste kohustuste täitmiseks turult. 2023. aastal kasvasid sellest tingitud kulud 15,7 miljoni euro võrra, põhjustades valdava osa ärikulude 18% kasvust.

2023. aasta tõi aastatagusega kõrvutatuna kaasa elektrihinna mitmekordse languse. Enamuse osa aastast püsis keskmine elektrihind allpool 100 €/MWh taset ja oli Enefit Greeni koduturgudel keskmiselt 92,7 €/MWh (võrdlusperioodil 205,5 €/MWh). Ettevõtte arvutuslik teenitud elektrihind oli 2023. aastal 89,7 €/MWh (võrdlusperioodil 149,5 €/MWh). Äritulud kahanesisid peamiselt elektri madalama turuhinna tõttu 10% võrra 230,1 miljonile eurole.

2023. aasta lõpu seisuga on Enefit Greenil ehituses tuule- ja päikeseparke koguvõimsusega üle

700
megavati

Kokkuvõttes vähenes EBITDA ligikaudu kolmandiku võrra, jõudes 105,9 miljoni euro tasemele. Puhaskasumit mõjutasid veel tulumaksu kulu ja kulumi kasv vastavalt 4,1 miljoni ja 2,8 miljoni euro võrra. Aasta puhaskasum ulatus 55,8 miljoni euroni.

Enefit Green on jätkusuutlikule kasvule suunatud ettevõte. Juba valminud ja veel ehitatavate objektide valmimise järel 2025. aasta lõpuks jõuab Enefit Greeni valminud vara maht 1,2 gigavatini ning aastane oodatav elektritoodang 3 teravatt-tunnini. Selle saavutamise korral on Enefit Green veelgi tugevam ettevõtte kui praegu.

ja opereerivaid elektritootmisvõimsusi üle

500
megavati

Fookuse teravdamise ja kapitali vabastamise eesmärgil otsustasime müüa 2023. aasta lõpus biomassi kasutavad koostootmisärid Eestis ja Lätis ning pelletitootmise Lätis. See samm võimaldab meil keskenduda veelgi rohkem strateegilisele ärisuunale, st tuule- ja päikeseenergia arendamisele Baltikumis ja Poolas.

Kiire, konkurentsivõimelise ja energiasõltumatust tagava rohepöörde alus on taastuenergia põhinev elektrifitseerimine. Tuule- ja päikeseenergia on kõige konkurentsivõimelisemad taastuenergia tehnoloogiad. Pole kahtlust, et meie energia-süsteem läheb üle taastuenergiale ja suurim kasv tuleb tuule-energiast.

Esimest korda ajaloos toodeti Euroopa Liidus tuulest rohkem elektrienergiat kui gaasist. Sellest hoolimata moodustavad fossiilkütused ikka veel 33% kogu Euroopa Liidu elektri-toodangust, mis ei rahulda kasvavat elektrinõudlust. Ehkki 2023. aastal ehitati Euroopa Liidus uusi tuuleparke rekordilises mahus (17 gigavatti), on seda ikkagi vähem, kui on tarvis 2030. aasta kliimaeesmärkide täitmiseks.

Tuuleenergia kasutamise kasvu kiirenemist peaksid toetama intressimäärade langus ja inflatsiooni aeglustumine, samuti tuulikutootjate majandustulemuste paranemine. Kuna elektri-hinnad on võrreldes 2023. aastaga madalamal tasemel, peaks vähenema ka regulatsioonidest tulenevad riskid.

Jätkame 2024. aastal tööd selle nimel, et kõik ehituses olevad objektid saaksid valmis ja iga megavatt-tund elektrit toodetud.

Tunneme uhkust, et meie meeskonna pühendumus ettevõttele ja usk selle edukusse on jätkuvalt suur. Samamoodi annab meid toetava 64 000 investori usaldus taastuenergia tuleviku vastu ja usk sellesse meile kindluse jätkata ettevõtte kestlikku arendamist.

Täna südamest kõiki Enefit Greeni töötajaid pühendumuse ning investoreid ja koostööpartnereid usalduse eest.

Aavo Kärmas
juhatuse esimees

Olulisemad sündmused 2023. aastal

Laenulepingute sõlmimine
SEB ja Põhjamaade Investeerimispannaga

Sopi tuulepargi tuulikute tarne- ja hoolduslepingu
allkirjastamine Nordexiga

Hea koostöö leppe
allkirjastamine Põhja-Pärnumaa vallaga

I kv

Jaanuar

Veebruar

Märts

II kv

Aprill

Mai

Juuni

III kv

Juuli

August

September

IV kv

Oktoober

November

Detsember

Ehitusjärgus Akmené tuulepargis (75 MW)
Leedus kukkus ümber tuulik

Investeerimisotsus
Sopi päikesepargi (74 MW) rajamiseks Eestis

Aksionäride üldkoosolek

Loode-Eesti meretuulepargi
keskkonnamõjude aruande valmimine

Laenulepingu allkirjastamine
Euroopa Investeerimispannaga

Risti tuulepargi
eriplaneeringu esimese etapi kinnitamine

Investeerimisotsused päikeseelektrijaamade
(Austrum 6 MW ja Dzērvēs 11 MW) ehitamiseks Lätis

Paide ja Valka kaugkütteäride
ostu-müügilepingu sõlmimine Utilitasega

Purtse hübriidpargis
said püsti kõik tuulikud, algas päikesepaneelide paigaldus

Sopi-Tootsi tuulepargi
(255 MW) teede ja kraanaplatside rajamine

Juhatus liikme ja arendusjuhina
alustas tööd Andres Maasing

Dividendimakse 0,208 eurot aktsia kohta

Zambrówi päikesepargi
(9 MW) valmimine Poolas

Purtse hübriidpargi
(21 MW + 32 MW) avamine Eestis

Sopi-Tootsi tootmisala
(255+74 MW) nurgakivi Eestis

Tolpanvaara tuulepark
(72 MW) alustas osalist tootmist

Kantar EMORi uuring
näitas kõrget toetust tuuleenergiale Eestis

Estonia kaevanduse päikeseelektrijaam
(3 MW) alustas tootmist

Estonia kaevanduse päikeseelektrijaama
(3 MW) avamine

Investeerimisotsus Kelmé II
(87 MW) tuulepargi rajamiseks Leedus

Keskkonnainvesteeringute Keskuse rahastusotsus
rohevesiniku tootmisjaama rajamiseks

Kelmé II tuulepargi tuulikute tarne- ja hoolduslepingu
allkirjastamine Vestasega

Brocēni koostootmisjaama ja pelletitehase müük Warmestonile

Loode-Eesti meretuulepargi
keskkonnamõjude aruande heakskiitmine Kliimaministeeriumi poolt

Strateegia 2026: vahefiniš 2023

Enefit Green tegutseb selle nimel, et pakkuda kestlikku alternatiivi fossiilsetest allikatest toodetud traditsioonilisele energiale. Oleme kasvanud üheks juhtivaks kasvule orienteeritud taastuvenergia ettevõtteks Läänemere piirkonnas. Tegutseme Eestis, Leedus, Soomes, Poolas ja Lätis ning keskendume uute tuule- ja päikese tootmisvõimsuste kasumlikule rajamisele neil turgudel. Meie aktsiad on noteeritud Nasdaq Tallinna börsil ja meil on 64 000 aktsionäri.

Meie tegevust toetavad ühiskonna kasvav nõudlus taastuv- elektri järele ja kiire tehnoloogiate areng. Oleme veendunud, et rohepöörde elluviimise olulisimaks eelduseks on era- ja tööstustarbimises toimuv ning taastuvelektril põhinev elektrifitseerimine. See üleminek tagab aastakümneteks kestliku elektrienergia pikaajalise nõudluse kasvu.

Enamik Enefit Greeni koduturge püsib suures energiadefitsiidis ehk elektri tarbimine ületab riigisisest tootmist. Lisaks sellele kipub elektritootmine nii mõnelgi koduturul olema üsna süsinikuintensiivne. See tähendab ühtlasi, et selliselt toodetud elekter on kallim, kui see võiks olla puhtama tootmise korral. Enamikul meie koduturgudest suurendasid valitsused möödunud aastal oma 2030 aasta taastuvenergia eesmärke andes sel moel märku eesisesvast arenguperspektiivist. Vajadus konkurentsivõimelise taastuvelektri ja uute riigisiseste elektrijaamade turule toomiseks on jätkuvalt kõrge.

2021. aastal börsile tulles kavandas Enefit Green täiendava aktsiakapitali ja sellele edaspidi juurde kaasatava võlakapitali

toel kasvatada oma toonast 457-megavatist elektritootmise võimsust 2,4 korda, et jõuda 2025. aastaks 1100 megavatini. 2023. aasta lõpu seisuga on Enefit Greenil opereerivaid tootmisvõimsusi üle 500 megavati ja ehituses olevaid tuule- ja päikese- parke koguvõimsusega üle 700 megavati. Kolme viimase aasta jooksul oleme oma kasvuplaani järgides teinud pea miljardi euro ulatuses investeerimisotsuseid maismaatuule- ja päikese- parkide rajamiseks koduturgudel.

Meil on tugev ligikaudu 4 900 megavati suurune lühi- ja pikaajaline maismaatuule, meretuule ning päikese- parkide arendusportfell. Meil on pikaajalised arendus- ja opereerimiskogemused ning hea ligipääs kapitaliturgudele. Tötsime 2022. aasta kevadel energiakriisis kasvavate elektrihindade ja kiirelt arenenud pikaajaliste elektrimüügilepingute (PPA) turu toel kasvu- ambitsiooni. Seadsime uueks sihiks neljakordistada elektri- tootmise võimsus 1900 megavatini 2026. aasta lõpuks.

Meile on tähtis ettevõtte omanikele lisandväärtuse loomine ja selle kasvatamine läbi kasumlike ning hoolikalt maandatud riskidega kasvuprojektide elluviimise ja opereerimise. Meie investeerimis- otsused on pikaajalised ning otsuste tegemisel lähtume klientide pikaajalisest nõudlusest, meie võimest toota elektrit konkurentsivõimelise hinnaga ja eesmärgist, et projekti tootlus peab ületama Enefit Greeni kaalutud keskmist kapitali hinda vähemalt 2% võrra.

Projektide kulud peavad olema kindlalt fikseeritud tarne- ja ehituslepingutega ning tulukindlus peab olema tagatud piisavas ulatuses pikaajaliste elektrimüügilepingutega või riiklike toetusskeemidega. Regionaalsed elektriturud on olnud väga

kõikuvad ja viimased kaks aastat on näidanud nii lähiajaloo kõrgemaid kui ka negatiivseid hindasid. See tähendab, et pikaajalise tulukindluse saavutamine on veelgi olulisem kui mõned aastad tagasi.

Võõrkapitali kaasamisel lähtume peamiselt netovõlg / EBITDA suhtarvu sihttasemest.

2024. aasta alguses saame öelda, et mullu valminud ja ehituses olevate projektide valmimise järel ületab Enefit Greeni opereeriv elektritootmisvõimsus 1,2 gigavatti ning oodatav aastane tootang 3 teravatt-tundi. Sellega saavutame ja ületame peaaegu kümnendikuga IPO-aegse kasvueesmärgi. Arvestades muutunud olukorda makromajanduses ja elektrienergiaturgudel ning uute tuuleparkide maksumuse kallinemist, keskendume lähiajal ehituses olevate parkide valmimisele ja pikaajalise suurte elektrinõudlusega klientidega uute kokkulepete sõlmimisele.

Oleme kindlad, et meie regioon vajab juurde suures mahus uusi taastuvenergia võimsusi. Tuleviku märksõnadeks saavad olema hübriidlahendused koos salvestus- ja vesinikutehnoloogiaga ning meretuulepargid. Meil on olemas potentsiaalikas arendusportfell, tugev meeskond ja hea ligipääs kapitalile. Meie kasvu kiiruse määrab aga meie koduturgude ja klientide nõudlus ning meie lubadus oma aktsionäride vara hästi majandada.

Tegevuskeskkond

Tuule- ja päikeseenergiale keskenduva taastuvenergia ettevõttena mõjutavad meid elektri- ja heitmekvootide hinnad, elektrienergia nõudlus ja pakkumine, konkurents erinevate energialiikide ja -pakkujate vahel, energeetikasektori regulatsioonid ning ilmastik (peamiselt tuuleolud).

Keskised elektrihinnad meie koduturgudel langesid võrreldes eelmise aastaga enam kui poole võrra

Enefit Green on osaline elektribörsil Nord Pool, kus kauplevad elektri tootjad, kes müüvad börsile oma toodetud elektrit, ja elektri müüjad, kes ostavad börsilt elektrit, et müüa seda lõpptarbijatele. Enim mõjutavad meie tegevust Eesti, Läti, Leedu ja Poola elektrihinnad, sest nendes riikides me nii toodame kui ka müüme elektrit. Kuna alates 2024. aasta esimesest kvartalist alustab täisvõimsusega tööd Enefit Greeni Tolpanvaara tuulepark Soomes, siis muutub varasemast olulisemaks ka Soome elektrituru tasakaal ja sealsed elektrihinnad.

Enefit Greeni koduturud on ülekandekaablitega tihedalt ühendatud. Seetõttu mõjutavad elektritootmist ja -hindu ka mitmed tegurid väljaspool meie koduturge, näiteks nii veetase Norra hüdroreservuaarides kui ka kogu piirkonna tuuleolud.

Norra

Tootmine 152,4 TWh
 Tarbimine 134,5 TWh
 Keskmine hind 53,4 €/MWh (-54,4%)

Rootsi

Tootmine 155,5 TWh
 Tarbimine 130,6 TWh
 Keskmine hind 49,1 €/MWh (-51,1%)

Taani

Tootmine 32,7 TWh
 Tarbimine 34,5 TWh
 Keskmine hind 84,4 €/MWh (-60,8%)

Soome

Tootmine 74,2 TWh
 Tarbimine 79,8 TWh
 Keskmine hind 56,5 €/MWh (-63,3%)

Eesti

Tootmine 4,6 TWh
 Tarbimine 8,1 TWh
 Keskmine hind 90,8 €/MWh (-52,9%)

Läti

Tootmine 5,7 TWh
 Tarbimine 6,5 TWh
 Keskmine hind 93,9 €/MWh (-58,6%)

Leedu

Tootmine 5,5 TWh
 Tarbimine 11,7 TWh
 Keskmine hind 94,4 €/MWh (-59,0%)

Poola

Tootmine 162,7 TWh
 Tarbimine 166,1 TWh
 Keskmine hind 111,3 €/MWh (-32,3%)

Allikad: ENTSO-E, Nordpool

Baltimaade elektri hindu mõjutasid maagaasi madalam hind ja taastuvenergia toodangu mahu kasv

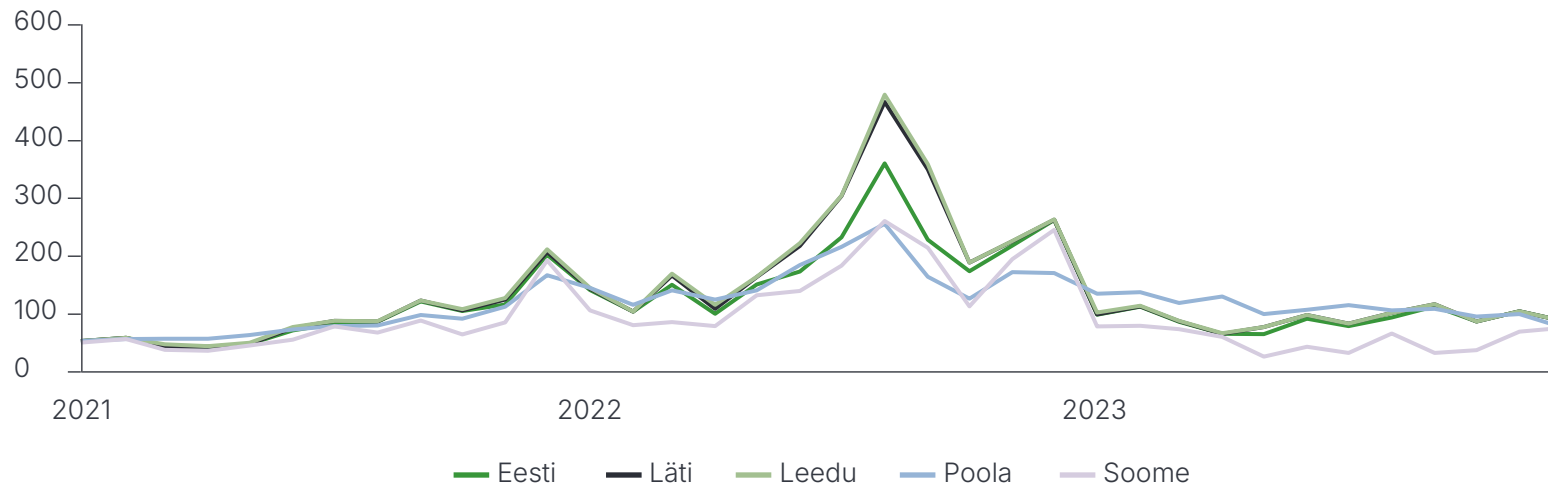
2023. aastal oli Põhja- ja Baltimaade turupiirkonna elektri toodangu maht 431 TWh ning tarbimismaht 406 TWh. Võrreldes 2022. aastaga suurenes Põhja- ja Baltimaade turupiirkonna elektritoodang 5 TWh ning tarbimismaht kasvas 2 TWh võrra. Norra ja Rootsi 2023. aasta elektritoodang ületas tarbimismahtu. Eesti, Läti, Leedu, Soome ning Taani tarbimismaht ületas riigisisest elektritoodangut, mistõttu pidid riigid elektrit importima.

Eesti ja lähiriikide elektri hindu mõjutasid 2023. aastal elektri nõudluse kahanemine, maagaasi madal turuhind, Soome Olkiluoto 3 tuumajaama toodang ning ilmastikuga seotud tegurid. Tulenevalt ilmast toodeti esimesel poolaastal tavapärasest rohkem elektrit tuuleparkides ning hüdroelektrijaamades. Seetõttu oli esimese poolaasta keskmine elektri turuhind Balti riikides 90 €/MWh tasemel. Teisel poolaastal toimus koduturgudel ja lähiriikides olulises matus elektrijaamade hooldustöid. 2023. aasta neljas kvartal oli tavapärasest külmem, mistõttu

nõudlus elektri vastu kasvas, kui samas toodang taastuvatest allikatest vähenes. Nende tegurite tõttu kasvas keskmine elektri hind Balti riikides 96 €/MWh tasemele.

Taastuvenergia toodangu maht Enefit Greeni koduturgudel jätkas kiiret kasvu. Balti, Soome ja Poola turgudel lisandus ligi 13 TWh jagu päikese- ja tuuleenergia toodangut võrreldes eelneva aastaga.

Koduturgude keskmised elektri turuhinnad kuude lõikes, €/MWh

Allikas: Nord Pool

Tuule- ja päikeseenergia toodang Enefit Greeni koduturgudel (TWh)

	2021		2022		2023	
	Päike	Tuul	Päike	Tuul	Päike	Tuul
Eesti	0,3	0,8	0,6	0,7	0,7	0,8
Läti*	-	0,1	-	0,2	-	0,3
Leedu	0,1	1,3	0,4	1,5	0,7	2,4
Poola	4,6	15,3	9,3	18,8	13,2	22,2
Soome	-	7,9	-	11,1	0,9	14,1
Kokku	5,1	25,3	10,2	32,3	15,4	39,8
Kasv, TWh			5,1	7,0	5,2	7,5
Kasv, %			101%	28%	51%	23%

Allikas: ENTSO-E

* ENTSO-E ei avalda Läti päikeseenergia toodangu andmeid, kuid jaotusvõrguettevõtte ST andmetel kolmekordistus Lätis toodetud päikeseenergia toodang 2023. aastal 0,128 TWh tasemele.

Maagaasi hind mõjutab elektriturgu peamiselt põhjusel, et maagaasil põhinevad elektrijaamad määravad enamasti tiputarbimise hinnataseme. Hollandi gaasibörsil TTF kaubeldava maagaasi keskmine hind oli 2023. aastal 40,1 €/MWh (-96,0 €/MWh, -70,5% võrreldes 2022. aastaga). 2023. aasta esimesel poolaastal mõjutasid maagaasi hinda peamiselt tavapärasest soojemad ja tuulisemad ilmad, mistõttu oli nõudlus maagaasi vastu madalam ning tuule- ja hüdroenergia tootang kõrgem.

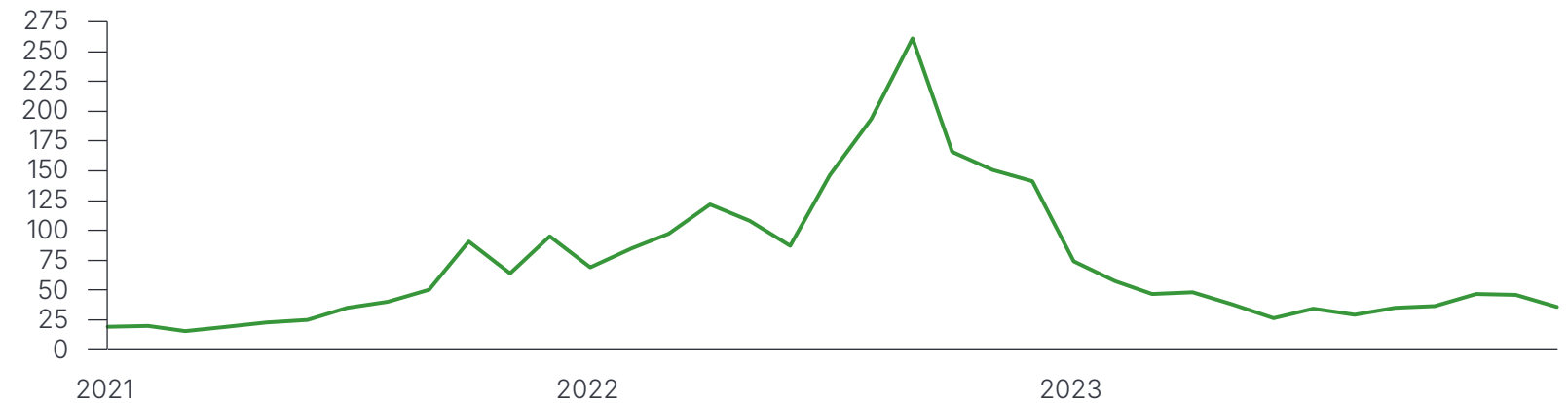
2023. aasta teisel poolaastal alguses maagaasi hind pisut kasvas, kuna LNG tootmise probleemid Austraalias vähendasid LNG üleilmset pakkumist 6% võrra, samal ajal suurenes LNG import Aiasse märkimisväärselt. Kuigi LNG vähenenud pakkumine survestas hindu tõstma, hoidsid Euroopa ajalooliselt suured gaasivarud hinnatõusu kontrolli all. Aasta lõpukuudel mõjutas maagaasi hinda veel konflikt Lähis-Idas ja sellega kaasnenud ebakindlus energiaturgudel.

Ülekandekaablite kaudu jõuab Baltimaadesse Põhjamaade hüdroenergia, mis on teistel viisidel toodetud elektrist odavam. 2023. aastal oli keskmine hüdroressursside tase 57,9% reservuaaride maksimaalsest mahutavuse tasemest, mis oli 3,1 protsendipunkti võrra kõrgem 2022. aasta keskmisest tasemest ja 3,9 protsendipunkti võrra madalam pikaajalisest keskmisest.

CO₂ heitmekvootide hinnad jätkasid ajalooliselt kõrget tasemel

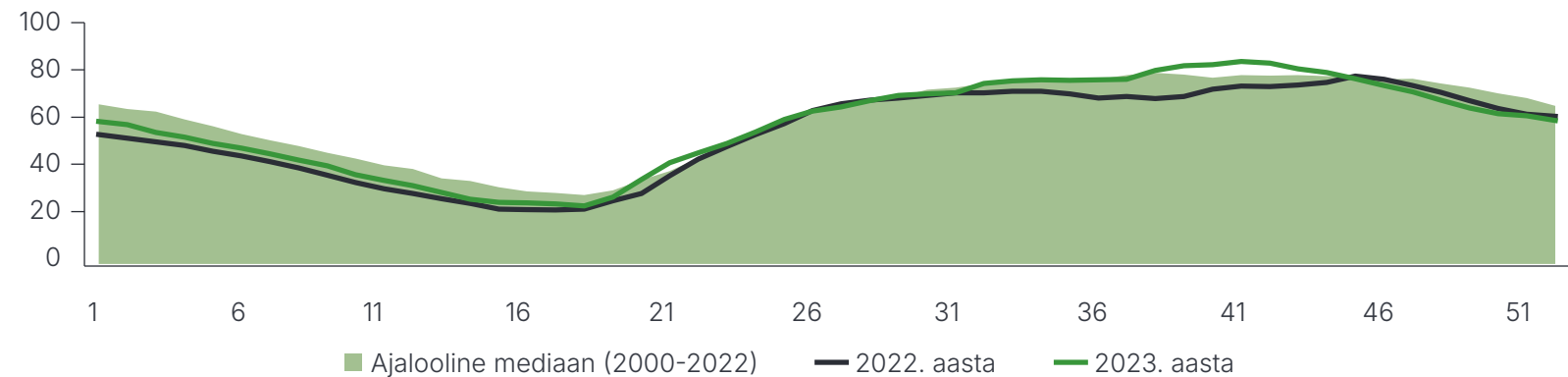
Heitmekvootide süsteemi eesmärk on vähendada CO₂ heitmete õhku paiskamist üle Euroopa ja suunata energiatootjaid tootma rohkem energiat taastuvatest allikatest, mille konkurentsivõime paraneb heitmekvootide hinna kasvades.

TTF Maagaasi hind, €/MWh

Allikas: TTF

Põhjamaade hüdroressursside tase nädalate lõikes, % maksimumist

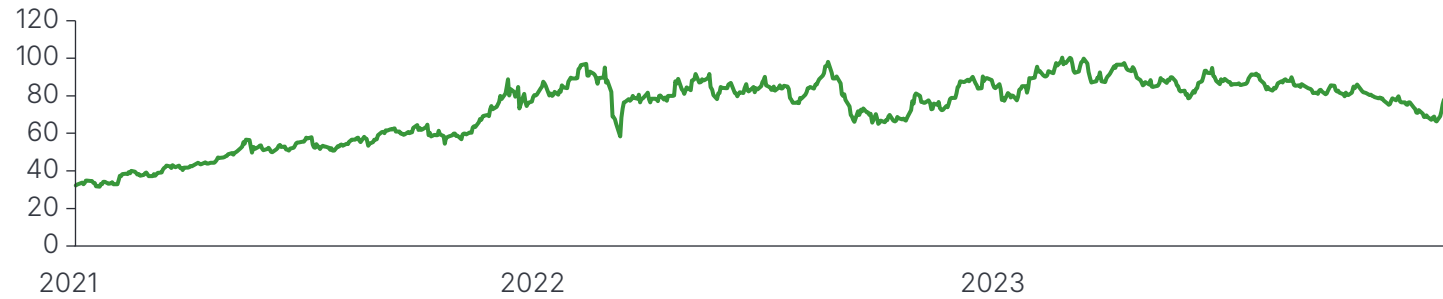
Allikas: Nord Pool

CO₂ heitmekvootide keskmine hind oli 2023. aasta esimesel poolaastal 89,4 €/t ehk 6,9% (+5,8 €/t) kõrgem kui 2022. aasta esimesel poolaastal. Esimesel poolaastal mõjutas näitajat kivi-sõejaamade laialdane kasutus ja heitmekvootide korralise tsükli lõppemine esimese kvartali järel. Aprillis võttis Euroopa Parlament vastu otsuse muuta heitmekvootide poliitikat ja uuendada Euroopa-üleseid heidete vähendamise eesmärgi. Uue otsuse alusel kaotatakse tasuta heitmekvootide jaotamine tootmisüksustele aastaks 2034. Samuti on 2030. aasta eesmärk vähendada heiteid 55% võrra, mis on 15 protsendipunkti rohkem võrreldes varasema eesmärgiga.

CO₂ heitmekvootide keskmine hind oli 2023. aasta teisel poolaastal 81,2 €/t ehk 2,8% (+2,2 €/t) kõrgem kui 2022. aasta teisel poolaastal. Teisel poolaastal mõjutasid hinda valdavalt suuremad kaubeldavad kvootide kogused, tavalisest soojemad ilmad ja taastuvenergia tootangu prognooside suurendamine. Samuti on CO₂ heitmekvootide hind tugevalt seotud maagaasi hinnaga, mistõttu langes 2023. aasta detsembris heitmekvootide hind 72,4 €/t tasemele, mis oli viimase 14 kuu madalaim. CO₂ heitmekvootide keskmine hind oli 2023. aastal 85,3 €/t, kasvades 2022. aastaga võrreldes 5% (+4,0 €/t).

CO₂ heitmekvootide hinnad, €/t

Allikas: Intercontinental Exchange

Regulatiivsed arengud

2023. aastal muutsid või täpsustasid paljud Euroopa riigid oma taastuenergiaga seotud regulatsioone. Sõltuvalt poliitilistest valikutest eristuvad üha tugevamalt ka Enefit Greeni erinevate koduturgude õiguslikud raamistikud. Regulatsioonid mõjutavad uute taastuvelektrijaamade rajamist, kehtestavad tingimused ja nõuded, mis kujundavad investeerimisotsuseid ning suunavad meie valikuid ja tegevust.

Müügitulu ülempiir

2022. aasta detsembris kehtestatud 180 €/MWh ülempiir väikese muutuvkuluga (sealhulgas tuult, päikest, jäätmeid ja bio-massi energiaallikana kasutatavate) elektritootjate tulule mõjutas Enefit Greeni vaid vähesel määral.

Eestis, Lätis ja Leedus jõustati müügitulu piirang kuu keskmise turuhinna või elektrilepingu perioodi keskmise müügitulu alusel ning piirang kehtis juuli lõpuni. Kuna kuu keskmised elektri turuhinnad olid 2023. aastal alla 180 €/MWh, siis müügitulu piirang neis riikides eelmisel aastal ei rakendunud.

Poola kehtestas müügitulu ülempiiri väljaspool taastuvelektri toetuskeemi müüdnud elektrile kuni 2023. aasta lõpuni ja müügitulu piiri ületav summa tuli arvutada päeva keskmise turuhinna alusel. Enefit Greeni tulemustele oli muudatuse mõju väike, kuid regulatiivsete riskide kasv mõjutab negatiivselt kõigi turuosaliste tulevase investeerimisotsuseid.

Elektrituru disaini muudatused

2023. aasta alguses maagaasi turuhind langes, alandades ka elektri hinda turul. Vähenes poliitiline motivatsioon sekkuda kiiresti elektri turukorraldusse ja elektrituru disaini muudatustesse lisati uusi detaile.

Ootamatult täiendati uut Euroopa elektrituru mudelit Eesti, Läti ja Leedu elektrisüsteemide halduritele antava erandliku õigusega osta elektrisüsteemi tasakaalustamiseks vajalike võimsuste loomist pikaajaliste lepingutega (lepingu sõlmimine kuni viis aastat ette). Lisaks võib anda õiguse jätkata teenuse ostmist kuni kaheksa aastat pärast Venemaa sünkroonalast eraldumist. See võib teha süsteemiteenuste osutamiseks vajalike elektrijaamade ja salvestite ehitamise Eestis, Lätis ja Leedus soodsamaks kui teistes Euroopa riikides, kus teenust võib osta vaid lühiajaliste lepingutega.

Prognoositavalt kinnitatakse Euroopa Liidu elektrituru regulatsioonide muudatused 2024. aasta esimeses kvartalis.

Oktoobris avaldas Euroopa Komisjon tuuleenergia tegevuskava (ingl *European Wind Power Action Plan*). Muuhulgas informeeriti turuosalisi, et Euroopa Komisjon avaldab tuulest elektri tootmise vähempakkumiste juhendi 2024. aasta teises kvartalis. Selles sätestatakse muuhulgas tulevaste vähempakkumiste kohustuslikud nn hinnaga mitteseotud lisatingimused, mille abil saaks paremini tagada tuuleparkides ehitamiseks vajalikke tarneahelaid Euroopa Liidus. Muudatus võib mõjutada oluliselt järgmisi investeringuid.

Suurem taastuenergia tootmise ambitsioon ja kiirem loamenetlus

Taastuenergia direktiivi muudatused (nn RED III) kinnitati 2023. aasta oktoobri lõpus. Euroopa Liidu tasemel võeti ambitsioonikam taastuenergia üldeesmärk – 2030. aastal peab taastuenergia osakaal tarbitavast energiast olema vähemalt 42,5% koos püüdlusega saavutada 45% osakaal. Võrdluseks – 2018. aastal oli seatud eesmärgiks 32%.

Taastuenergia direktiivi loamenetluste kiirendamisega seotud osa jõustub 1. juulil 2024. ja ülejäänud direktiivi muudatused jõustuvad 25. mail 2025. aastal.

Taastuenergia tootmise käitiste loamenetlusele, ehitamisele ja opereerimisele ülekaaluka avaliku huvi staatuse tagamiseks ning mõnede teiste taastuenergia kasutuselevõtu kiirendavate muudatuste juurutamiseks pikendati kuni 2024. aasta 1. juunini kehtiva taastuenergia kiirema kasutuselevõtu määruse nr 2022/2577 kehtivust veel aasta võrra, vähesel määral muudetud versioonis.

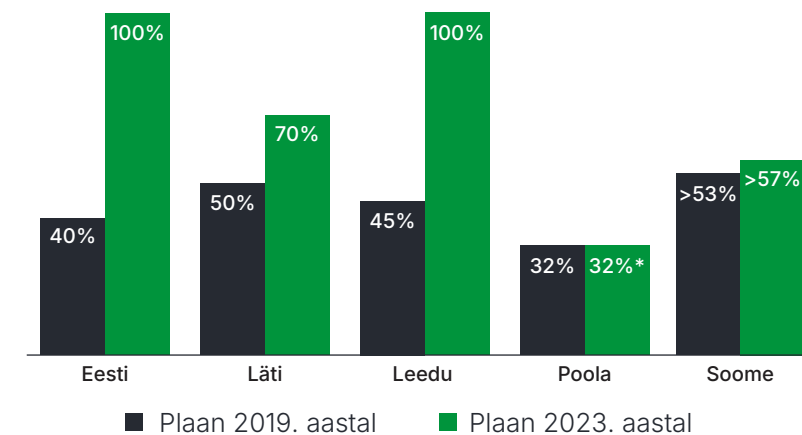
Kehtestati taastuvelektrist transpordikütuste, sh vesiniku, tootmise detailsed reeglid, mis võimaldavad kavandada taastuvelektrist vesiniku tootmist.

Kasvuhoonegaaside heitmeaubanduse direktiivi uuendamisel laiendati heitmeaubandus 2027. aastast ka transpordis ja hoonetes kasutatavale energiale (nn ETS 2). See suurendab tõenäoliselt oluliselt nõudlust taastuvelektri järele, sest fossiilkütustele lisanduv CO₂ emissioonitasu parandab oluliselt taastuvelektri konkurentsivõimet.

Uued riiklikud kliima- ja energiakavad

30. juuniks 2023 pidid liikmesriigid esitama oma uuendatud riiklikud energia- ja kliimakavad. Aasta lõpuks tegid seda 23 liikmesriiki. Enefit Greeni koduturu riikidest ei ole uuendatud energia- ja kliimakava esitanud Poola. Läti esitas kava esialgse versiooni 2023. aasta lõpus. Energia- ja kliimakavad on investoritele tähtsad infoallikad. Need toetavad taastuenergiasse investeerimise õigeaegset kavandamist ja vähendavad ootamatutest muudatustest tekkivaid riske elektritootjatele.

Riiklikes kliimakavades sätestatud eesmärgid 2030. aastal riigis tarbitava elektrienergia kaetusele taastuvatest allikatest toodetud elektriga

* Andmed Poola 2019. a. plaani alusel.
Allikas: riiklikud energia- ja kliimakavad

Elektrivõrk

Eestis, Lätis ja Leedus jõustati elektritootjate elektrivõrguga liitumisõiguse ülemäärase broneerimise vastased regulatsioonid. Need motiveerivad arendajaid taastuenergia projekte kiiremini ellu viima ja loovad seeläbi suhtelise eelise tugevamatele arendajatele.

Eestis kehtestati elektritootjatele range lisanõue, et nad peavad vähemalt üks kord kahe aasta jooksul andma elektrit võrku 100% võrguühenduse maksimumvõimsuse ulatuses. Väiksema elektritoodangu korral peab elektritootja võrguga liitunud võimsuse ja tegelikult võrku antud maksimaalse võimsuse erinevuse ulatuses maksma iga kahe aasta järel uuesti elektrivõrguga liitumise tasu. Uus reegel muudab elektri tootmise Eestis oluliselt riskantsemaks.

Eesti põhivõrguettevõtte loobus ainult energiapõhisest võrguteenuse hinnakujundusest ning kehtestas alates 2024. aastat tarbimiskoha- ja võimsustasudega võrguteenuse. See suurendab võrguteenuse kulu eelkõige päikesest ja tuulest elektri tootjatele. Uus hinnakujundus loob eelise elektri tootmise ja salvestamise hübriidlahenduste arendamiseks, vähendades ainult elektri salvestamise käitiste võrguga ühendamise atraktiivust.

Läti põhivõrguettevõtte AST peatas kolmandas kvartalis kõrgepingevõrguga liituda soovivatelt elektritootjatelt ajutiselt liitumistaotluste vastuvõtmise, kui liitumiseks tuleb teha muudatus 330 kV elektrivõrgus.

Poolas lubati olemasolevate elektrijaamade liitumispunktidega ühendada otseliini teel teisi elektritootmise seadmeid. Näiteks saab päikesest elektri tootmise võrguühendusele lisada tuuliku, mis vähendab uute elektrijaamade ehitamise kulusid. Ka Leedus ja Eestis lihtsustati mitme tehnoloogiaga hübriidelektrijaamade loomist.

Tuuleenergia

Poola kõrvaldas keelu ehitada tuulikuid eluhoonetele lähemale kui kümnekordne tuuliku kõrgus. Uueks keelutsooniks sätestati 700 meetrit ja ettevalmistamisel on piirangutsooni vähendamine 500 meetrini. Muudatus suurendab oluliselt maismaatuuleparkide ehitamise võimalusi Poolas.

Läti valitsus kehtestas riigi või kohaliku omavalitsuse maadel tuuleparkide ehitamise õiguse andmise korra. Uus regulatsioon annab Latvenergo AS ja Latvijas valsts meži AS tütaretevõttele SIA Latvijas Vēja parki ühekordse eelisõiguse valida tuuleparkide ehitamiseks maa-ala, mis ei ületa 10% riigile kuuluva Latvijas valsts meži AS poolt tuuleparkide rajamiseks pakutavast kogu territooriumist. Enefit Greeni hinnangul annab riik endale kuuluvale ettevõttele põhjendamatult protseduurilise eelise, mis diskrimineerib teisi tuuleparkide arendajaid Lätis.

Leedu ja Eesti riigid korraldasid esimesed enampakkumised meretuulepargi arendamise aladele arendajate leidmiseks. Mõlemad enampakkumised võitis üks ja seesama ettevõtte, mis Eestis omandas meretuulepargi arendamise õiguse alghinnaga.

Euroopa Komisjon lubas Leedus anda kuni 193 miljoni euro suuruse toetuse 700 megavati suuruse avamere tuulepargi ehitamiseks Leedu rannikumeres. Toetuse saaja valitakse välja konkursi alusel. Toetust antakse kahepoolse hinnavahelepingu (CfD) alusel 15 aastaks.

Soome investeerimiskeskond muutus ootamatult riskantsemaks, kui sealse uue valitsuskoalitsiooni kokkuleppes sätestati, et

tuulest elektri tootmisele lisatakse elektrisüsteemi reguleerimise rahastamise kohustus. Selle puhul arvestatakse küll asjaolu, et see ei tohi takistada tuulest elektri tootmise parkide lisandumist Soome. Mõju Enefit Greeni tulemustele on marginaalne, kuid regulatiivsete riskide kasv mõjutab negatiivselt kõigi turuosaliste tulevasi investeerimisotsuseid.

Eesti uus Kliimaministerium esitas ettepaneku tõsta 2030. aasta taastuvelektri keskmise toodangu eesmärk 100% tarbimiselt 120%-ni elektri tarbimisest. Suurem osa lisanduvast taastuv-elektrist tuleks tõenäoliselt toota tuulest. Ettepaneku elluviimiseks tuleks muuta ka taastuenergia vähempakkumiste kava.

Päikesenergia

Poolas keelati alates 2025. aasta algusest päikesest elektri tootmise paigaldamine IV klassi maadel, kui kasutatakse kiiremat protsessi võimaldavat ehitusloa menetlust. Sellega väheneb päikesest elektri tootmise kiireks suurendamiseks kasutatav maa ning suureneb vajadus kasutada pikemat planeerimis-menetlust.

Leedu valitsus võttis 2023. aasta veebruaris vastu määruse, mis kehtestab reeglid päikesest elektri tootmise seadmete elektrivõrku ühendamiseks, kui Leedus on juba elektrivõrku ühendatud 2 gigavatti päikesest elektri tootmist. Konstitutsioonikohus kuulutas novembris selle määruse õigustühiseks ning kohustas uued reeglid kehtestama hiljemalt 2. maiks 2024.

Soome testis esimese riigina Euroopa Liidu taastuenergia toetus-skeemi toimivust. Septembris kuulutati välja Soome ja Luksemburgi vahelise kokkuleppe alusel läbi viidud Euroopa Liidu esimese

riikidevahelise taastuenergia hanke tulemused. Selle raames antakse investeerimistoetust Soomes asuvatele päikesest elektri-energia tootmise projektidele koguvõimsusega 400 megavatti.

Eestis toimusid märtsis 2023 Riigikogu valimised. Uue valitsuse tegevusprogrammis on päikesest elektri tootmist soodustav kava luua kodutarbijatele ja korteriühistutele kuni 30 kW elektri tootmise seadmete fikseeritud hinnaga elektrivõrguga liitumise võimalus. Soodushinna alusel elektrivõrguga liitumise võimalus võib suurendada elektri ületootmist päikeselistel tundidel ning alandada elektri turuhinda.

Segaolmejäätmete energiakasutus

2023. aasta lõpus kinnitati Eesti jäätmekava aastateks 2023–2028 ja algatati jäätmekäitluse reform, mis peaks olema ellu viidud 2025. aastaks. Jäätmereformiga vähendatakse Eestis energiakasutuseks sobivate jäätmete teket. Seda toetaks energiakasutuseks vajalike jäätmete impordi suurendamine. Kui aga jäätmete impordi piirata, väheneb kõige rohkem soojus-energia tootmine olmejäätmetest.

Muudeti olmejäätmete koosseisu hindamise reegleid, mis kehtestatakse keskkonnaloa muudatusega 2024. aasta esimeses kvartalis.

1. juulil 2024 hakkavad Eestis kehtima uued saastetasud. Kõige suurem mõju on soojuse tootmise CO₂ heite eest makstava tasu tõstmine 12 korda: uus tasumäär on 25 €/t. Muudatus mõjutab koostootmise segmendi kulusid, kuid kuna soojus-energia hind on reguleeritud, siis osa lisanduvatest kuludest saab kanda ja kantakse üle reguleeritud soojusenergia hinda.

Pikaajaliste elektrimüügilepingute roll Enefit Greeni elektrihinna riski maandamisel

Riiklike toetusmeetmete tähtsus on vähenenud

Fikseeritud hinnaga riiklike taastuvenergia toetusmeetmete osakaal Enefit Green portfellis on viimastel aastatel oluliselt vähenenud. Kui 2022. aastal oli 26% Enefit Greeni elektritoodangust kaetud fikseeritud hinnaga toetusmeetmetega, siis 2023. aastal vaid 2% (Poola hinnavahelepingud, CfD, ingl *Contracts for Difference*).

Peamiselt on selle osakaalu langemise taga meie enda aktiivne tegevus Leedu riiklike toetuste väljavahetamisel turupõhiste lepingute vastu. Meie eesmärk oli maandada Leedu tuuleparkide pikemaajalisi elektrihinna riske olukorras, kus riiklikud toetusmeetmed olid järgnevatel aastatel lõppemas. Samuti on meie portfellis vähenemas Eestis varem kasutusel olnud *Feed-in Premium* (FiP) tüüpi toetuse osakaal: neli viiendikku selle toetuskeemi alustest 12-aastastest tähtaegadest lõpeb 2025. aasta lõpuks.

Pikaajaliste elektrimüügilepingute osakaal on kasvanud

2022. aasta energiakriis tekitas tugeva turunõudluse ja kiirelt kasvanud elektrihinnad löid eeldused turupõhisele riskimaan-

dusele üleminekuks. Kuna enamikul meie koduturgudest puudub elektrifutuuride turg, siis peamiseks turupõhiseks elektrihinna riski maandamise võimaluseks on kujunenud pikaajalised elektrimüügilepingud (ingl *Power Purchase Agreement, PPA*).

PPA on elektrimüügileping, mille kohaselt ostja kohustub ostma ja müüja kohustub müüma elektrit kokkulepitud aja jooksul, koguses ja hinnaga. PPA võib olla füüsiline, mille puhul toimub elektri tarnimine lepingu alusel või virtuaalne, mille puhul tehakse ainult rahaline tasaarveldus. Kõik Enefit Greeni 31. detsembri 2023 seisuga sõlmitud PPA-d on füüsilise tarne kohustusega.

PPA-de puhul eristatakse kaht tootmisprofiili mudelit: *Pay-as-Produced* PPA ja baaskoormuse PPA.

- *Pay-as-Produced* PPA puhul on lepinguline elektri kogus määratud lepingu aluseks oleva tootmiseadme tulevikus tegelikult realiseeruva toodanguga.
- Baaskoormuse PPA puhul lepatakse kokku kindel elektri kogus, mida müüja on kohustatud tarnima ja ostja kohustatud ostma igas tunnis.

Pay-as-Produced PPA on tootja vaatest madalama riskiga, kuna tagab kokkulepitud hinna iga toodetud megavatt-tunni eest, jättes tootjale vaid mahuriski. Paraku pole seni Balti turgudel veel piisavalt ostjatepoolset nõudlust *Pay-as-Produced* PPA lepingute järele. Peamiselt tuleb see suurte tööstustarbijate väikesest

osakaalust ja vähesest kogemusest elektrihinna riskide juhtimisel.

Baaskoormuse PPA-d pakuvad tootjale kaitset madala elektrihinna riski vastu, nende vorm on standardiseeritud ja võrreldav Skandinaavia turgudel kaubeldavate tulevikutehingute hindadega.

Teisalt muudavad baaskoormuse PPA-d portfelli riski iseloomu, kuna tootjale jääb tootmisprofiili risk, profiili allahindluse ja osaliselt ka hinnarisk, mis tuleneb vajadusest teha turuhinnaga ostutehinguid toodangu puudujäägi korral.

Enamik Enefit Greeni PPA-sid järgivad igakuise baaskoormuse mudelit. See arvestab tuule- ja päikeseenergia erinevaid tootmisprofiile erinevatel kuudel aasta lõikes, kuid müüdava elektri kogus püsib igas kuus samana vastava kuu kõigi tundide lõikes. Piisav nõudlus just selliste lepingute järele võimaldas Enefit Greenil tekitada 2022. aastal konkurentsi regiooni juhtivate energiafirmade vahel ja sõlmida arvestatavas mahus atraktiivse hinnaga lepinguid, ent 2023. aastal on lõppkliendi poolse pikaajalise elektriostu huvi vähenemise tõttu olnud ka nõudlus madalam. 2023. aastal sõlmisime uusi pikaajalisi fikseeritud hinnaga lepinguid mahus 52,6 GWh keskmise hinnaga 70 EUR/MWh (2022. aastal: 4 949 GWh keskmise hinnaga 108,5 EUR/MWh).

2023. aastal realiseerus oodatust madalama elektritoodangu tõttu Enefit Greeni portfellis olulises matus profiilirisk. Oodatust 309 gigavatt-tunni võrra madalam toodang väljendus planeeritud kõrgemas PPA-ga kaetud toodangu osakaalus, mis tõi omakorda kaasa oluliselt suurema vajaduse osta elektrit PPA portfelli katmiseks.

Suurenenud elektri ostukoguse tõttu kasvasid elektriostukulud, mis avaldas olulist negatiivset mõju EBITDA-le, mida on täpsemalt kirjeldatud käesoleva aruande peatükis Grupi majandustulemused 2023.

	PPA lepingu tüüp	
	Igakuine baaskoormus	Pay-as-Produced
Elektri hind	Fikseeritud	Fikseeritud
Elektri kogus	Fikseeritud Igas ühe kuu tunnis võrdne kogus elektrit, kuud omavahel erinevad vastavalt lepingule	Muutuv Kogus vastavalt konkreetse seadme/pargi realiseeruvale toodangule, võidakse rakendada minimaalse toodangu nõuet
Profiiliriski kandja	PPA müüja Toodangu puudujäägi korral tuleb see müüjal osta turuhinnaga, et tagada tarne ostjale	PPA ostja Kogus sõltub realiseeruvast toodangust, tarbimisel puudujääv elekter tuleb ostjal osta turuhinnaga
Profiili allahindluse riski kandja	PPA müüja Toodangu puudujäägi korral tuleb müüjal osta see hinnaga, mis on tõenäoliselt turu keskmisest kõrgem + Toodangu ülejääk tuleb müüa turuhinnaga, mis kõrge taastuvenergia toodangu perioodidel on tõenäoliselt turu keskmisest madalam; Lisaks kaasneb kasvava profiili allahindlusega ostu- ja müügihindade erinevuse suurenemine	PPA ostja Elekter tarnitakse tõenäoliselt perioodil, mil turuhind on keskmisest madalam + Puudujääk tekib perioodil, mil turuhind on keskmisest kõrgem

Prognoositavate tootmismahude kaetus erinevate riskimaandusmeetmetega perioodil 2024-2033

Pikaajalised elektrimüügilepingud

Senise praktika kohaselt on Enefit Green arendusprojekti lõpliku investeerimisotsuse tegemise hetkeks reeglina fikseerinud elektrienergia müügihinna 60%-le vastava arendusprojekti esimese viie aasta prognoositavast toodangust. Samuti on Enefit Green kasutanud PPA-sid osaliselt opereeriva elektri-tootmisportfelli hinnariski maandamiseks.

Seisuga 31. detsember 2023 on Enefit Green sõlminud PPA lepinguid perioodiks 2024-2033 mahus 9 625 GWh keskmise hinnaga 71 EUR/MWh. Enamiku sõlmitud PPA lepingute teiseks osapoolaks on Eesti Energia AS (mahus 8 562 GWh). Lähema 5 aasta (st perioodi 2024-2028) eeldatavast elektritoodangust on PPA lepingutega kaetud 47% keskmise hinnaga 68,2 €/MWh.

Riiklikud toetusmeetmed

Osa Enefit Greeni Eesti elektritoodangust saab jätkuvalt taastuenergia toetust, mida makstakse lisaks elektrienergia müügihinnale (ingl *Feed-in-Premium*, FiP). Enefit Greeni eeldatavast elektritoodangust aastatel 2024-2028 on FiP toetusmeetmetega kaetud 7% keskmise FiP määraga 51 EUR/MWh.

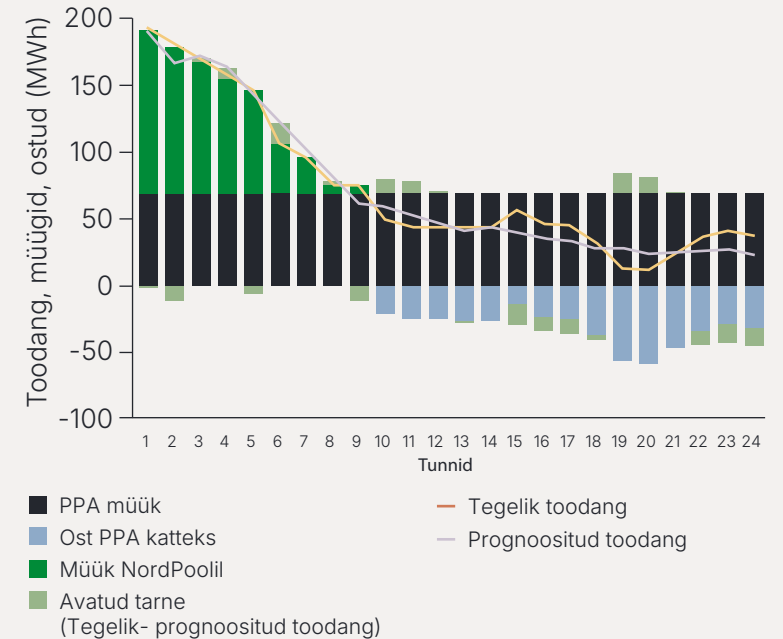
Fikseeritud hinnaga toetusmeetmete osakaal on oluliselt vähenenud. Enefit Greeni eeldatavast elektritoodangust aastatel 2024-2028 on vaid 1% kaetud fikseeritud hinnaga toetusmeetmetega (Poola hinnavahelepingud, ingl *Contract for Difference*, CfD) keskmise hinnaga 116,3 EUR/MWh.

Baaskoormuse PPA profiilirisk

Baaskoormuse PPA profiilirisk kujutab endast riski, et tootmisseedmetes realiseeruvate tootmisprofiilide ja baaskoormuse PPA-de vahel tekkivaid lühiajalisi toodangu puudujääke peab tootja katma elektri ostudega päev-ette turul ja tegema seda kehtivate turuhindadega. PPA lepingulist kogust ületavat toodangut müüb tootja omakorda turuhinnaga päev-ette turul. Seda, kuidas tegelikult realiseeruva ebaühtlase tuuleenergia toodangu tõttu võivad tootjal tekkida elektri üle- ja puudujäägid baaskoormuse PPAGA müüdü fikseeritud koguse suhtes ning sellest tulenevad ostu- ja müügi kogused, illustreerib allolev graafik. Graafikul on kujutatud ka päev-ette prognoositud toodangu ja tegelikult realiseeruva toodangu mahud, mille vahest tekivad nn. avatud tarne ostud ja müügid.

Baaskoormuse PPA profiiliriski realiseerumisest tekkivate ostude puhul on Enefit Green avatud ka hinnariskile nende ostukoguste ulatuses. Ostude hinnarisk sõltub kahest komponendist: Nord Pooli üldisest hinnatasemest ja profiili allahindluse suuruselt. Profiili allahindlus tekitab sellest, et taastuenergia seadme kõrge toodangu ajal on turuhind madalam kui vähese või nulltoodangu ajal. Tulenevalt sellest, et ostud toimuvad üldjuhul vähese toodangu ajal, on ostuhind üldiselt Nord Pool keskmisest hinnast kõrgem. See tähendab, et mida sügavam on profiili allahindlus, seda kõrgem võib olla ostuhind võrreldes Nord Pooli keskmisega. Lisaks ostuhinnale mõjutab profiili allahindlus ka baaskoormuse PPA kogust ületava toodangu müügihinna, sest toodangu ülejäägid leiavad aset üldjuhul kõrge taastuenergia toodangu ja madalamate hindade tingimustes.

Näide baaskoormuse PPA-ga tuuleenergia elektriportfelli tehingutest teoreetilise 24h perioodi jooksul

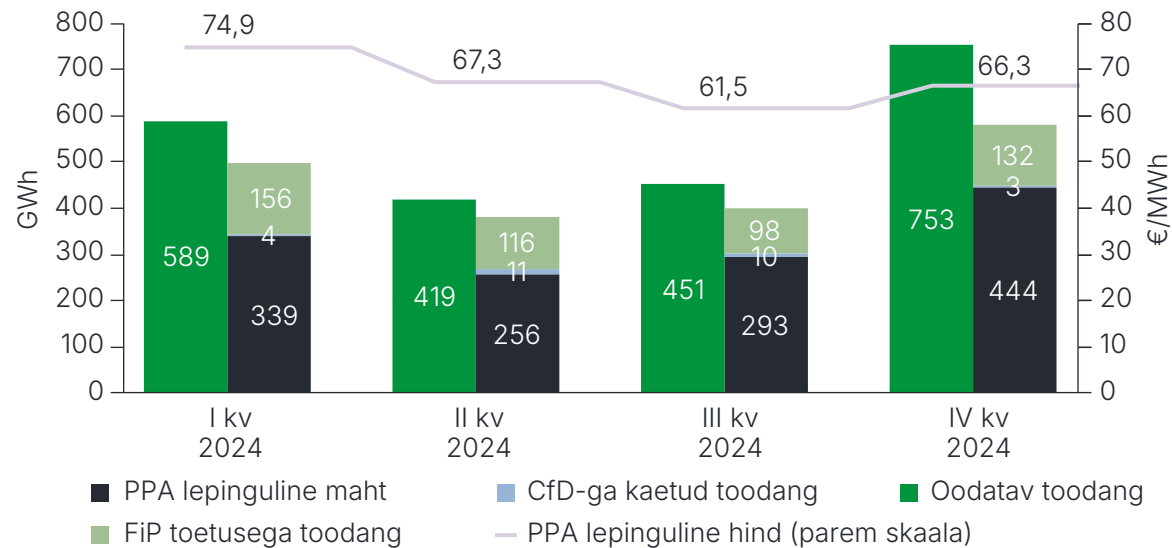

Lühiajaline vaade: elektrihinna riskide juhtimine 2024. aastal

2024. aasta kokkuvõttes ootame oma tootmisvaradelt 2,21 TWh elektritoodangut, millest opereerivate varade oodatav elektritoodang on 1,25 TWh ning valminud ja ehituses olevate varade toodang 0,96 TWh. PPA lepingutega on 2024. aasta oodatavast elektritoodangust kaetud 1,33 TWh ehk 60% keskmise hinnaga 67,6 €/MWh. Alltoodud graafik näitab Enefit Greeni elektriportfelli oodatavat kujunemist 2024. aasta kvartalite lõikes.

Enefit Greeni elektritoodangu portfelli 2024 aastal, 31.12.2023 seisuga

Pikaajaline vaade: elektrihinna riskide juhtimine kuni aastani 2033

Enefit Greeni elektriportfelli kaetus PPA-de ja erinevate taastuvenergia toetusmeetmetega

	2024	2025	2026	2027	2028	Periood 2024-2028 kokku
PPA*	60%	49%	47%	47%	37%	47%
Kogus (GWh)	1 331	1 533	1 534	1 549	1 219	7 167
Hind**, EUR/MWh	67,6	64,8	64,8	69,0	76,3	68,2
FiP toetus*	23%	9%	3%	2%	2%	7%
Kogus (GWh)	502	266	99	79	75	1 021
Hind**, EUR/MWh (lisandub elektri turuhinnale)	50,1	50,3	53,7	53,7	53,7	51,0
FiT/CfD meede*	1%	1%	1%	1%	1%	1%
Kogus (GWh)	28	28	28	28	28	141
Hind**, EUR/MWh	112,1	113,9	116,2	118,5	120,9	116,3

Aastateks 2029 kuni 2033 on Enefit Green sõlminud PPA lepinguid kokku 2 458 GWh ulatuses keskmise hinnaga 79 EUR/MWh.

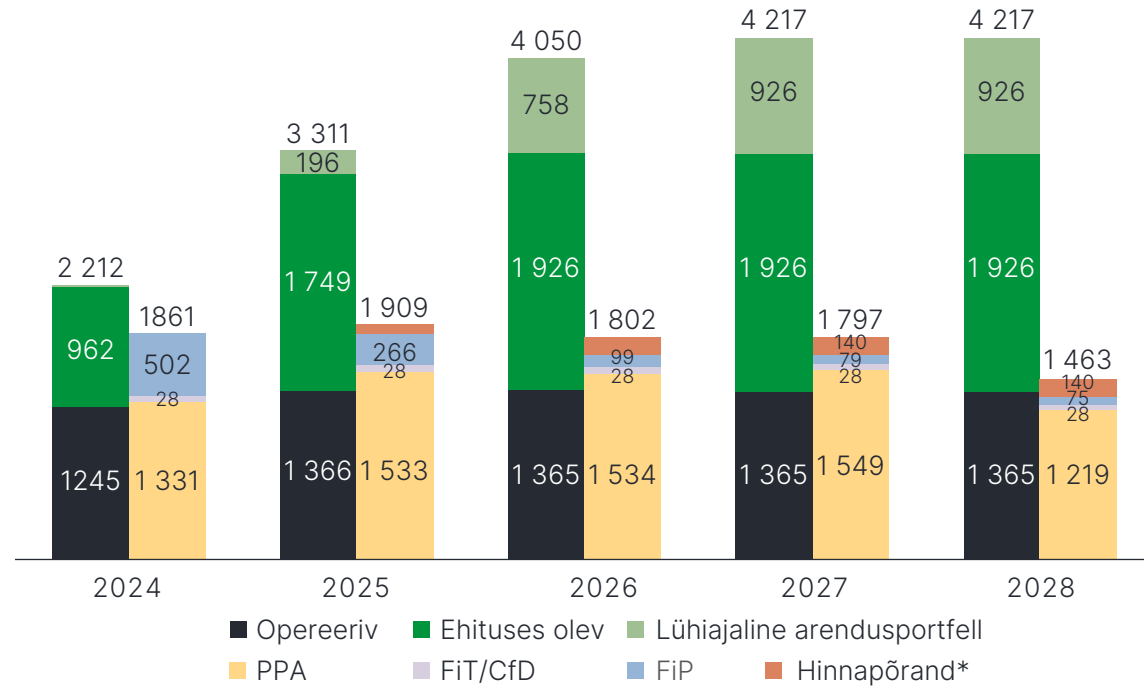
Eesti 2023. aasta taastuvenergia vähempakkumise tulemused

2023. aastal osales Enefit Green Eesti taastuvenergia vähempakkumisel, osutudes võitjaks kahe pakkumisega mahus 160 GWh/aastas ja 100 GWh/aastas. Nende pakkumiste kaudu saadava garantii puhul oleks tegemist 12-aastase hinnapõrandaga, mis rakenduks allpool elektrihinna tasemeid vastavalt 21,89 ja 23,89 EUR/MWh (maksimaalne makstav summa on seejuures 20 EUR/MWh). Vähempakkumises osalenud projektide osas pole Enefit Green veel investeerimisotsuseid teinud, mistõttu ülaltoodud tabelis ja graafikul neid meetmeid veel arvesse pole võetud. Hinnagarantii meetmed rakenduvad ainult juhul, kui vähempakkumises osalenud projektid (või erandjuhul sobivad alternatiivsed projektid) tegelikult valmis ehitatakse.

* Vastava meetmega kaetud eeldatava toodangu osakaal. Eeldatav toodang sisaldab opereerivate ning ehituses olevate varade prognoositud toodangut

** Vastava meetmega kaetud toodangu kaalutud keskmine müügihind või toetus.

Proгноositavad tootmismahud opereerivatelt ehitatavatelt ja planeeritavatelt tootmisvaradelt ning nende kaetus PPA-de ja erinevate taastuenergia toetusmeetmetega, GWh

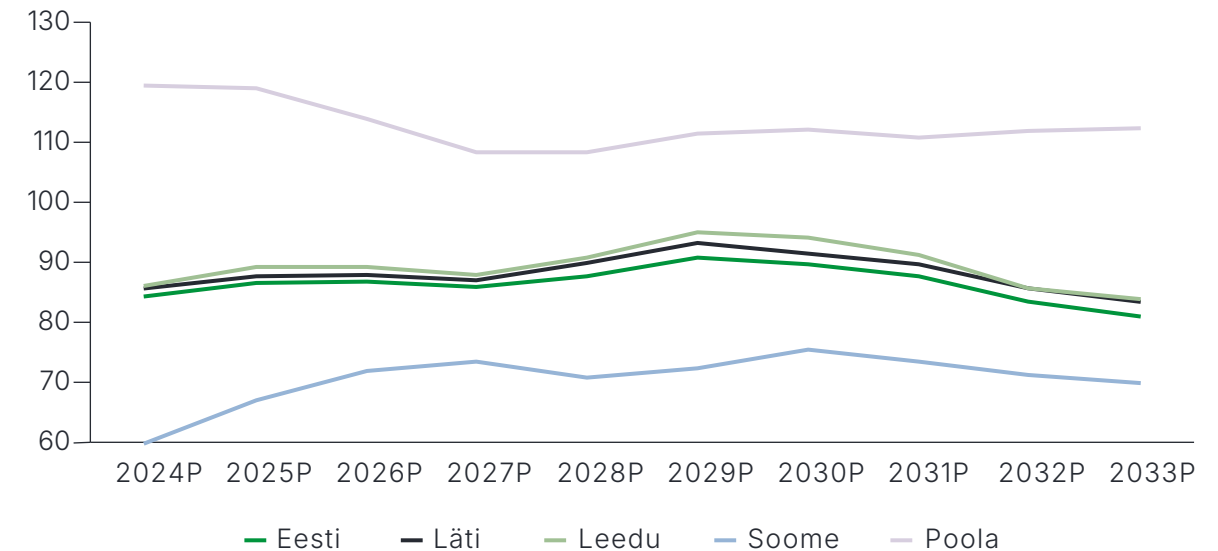
* Hinnapõrand – vähempakkumise käigus saadud riigi toetus hinnapõranda näol tasemega 34,9 €/MWh (maksimaalselt 20 €/MWh) ning pikkusega 12 aastat

Pikaajalised elektrihinna ootused ning nende seos PPA turuga

2023. aastal toimus Enefit Greeni koduturgudel märkimisväärne elektri spot-hindade langus (Nord Pool spot). See tõi kaasa ka olulise languse analüütikute pikaajalistes prognoosides. Aasta jooksul vähenesid analüütikute 2024. aasta elektrihinnaootused koduturgudel kuni 50%. Tuleviku hinnaootuste langus väljendus ka ülalmainitud PPA ostjate huvi märkimisväärses vähenemises ja hindade kahanemises.

Oleme oma uute tootmisvarade arendamisel oluliseks pidanud seda, et suur osa uute projektide turuhinna riskist on maandatud. Muude asjaolude samaks jäädes tähendab vähenenud PPA nõudlus arendajate – sealhulgas Enefit Greeni – kahanevat võimekust uute projektide elluviimiseks.

Koduturgude elektrihindade prognoos*, €/MWh

* 2024E – 2033E elektrihindade prognoosid on arvatud keskmisena analüüsifirmade SKM, Volue ja Thema prognoosidest (SKM Market Predictor Long-Term Power Outlook - November 2023, Volue Long Term Price Forecast - Detsember 2023, Thema Power Market Outlook – December 2023 (Poola ja Soome hinnad mai 2023)). Tegemist on nominaalhindadega, mille puhul on eeldatud ühtlast 2% inflatsioonimäära.

Arendustegevus

Enefit Greeni enam kui 40-liikmeline arendusmeeskond planeerib, arendab ja ehitab taastuvelektrijaamu Baltikumis, Poolas ja Soomes. Koduturgudel kohapeal tegutsevatel arendusmeeskondadel on põhjalik arusaam turu eripärast, mis on oluline arendusprojektide edukaks elluviimiseks. Projektide arendamisel saadud kogemusi jagame ja rakendame kõigil koduturgudel.

Enefit Green on viimase kolme aasta jooksul teinud pea miljardi euro ulatuses investeerimisotsuseid, lisades tootmisportfelli taastuenergia projekte koguvõimsusega ligikaudu 750 megavatti. Oleme alustanud kokku seitsme tuulepargi ehitamist Soomes, Eestis ja Leedus ning samuti seitsme päikeseelektrijaama rajamist Eestis, Lätis ja Poolas. Kui need pargid plaani järgi 2025. aasta lõpus valmivad, peaksid need kasvatama meie elektritootmisvõimsuse rohkem kui 1200 megavatini ja aastase oodatava toodangu 3 teravatt-tunnini. Need otsused on lähtunud meie investeerimispõhimõtetest ja kasvuplaanis kirjeldatud taastuenergia nõudluse pikaajalisest visioonist.

Uued taastuvelektrijaamad Eestis ja Poolas

2023. aastal said valmis kolm parki: Purtse hübriidpark (21-megavatine tuulepark ja 32-megavatine päikeseпарк), Estonia kaevanduse päikeseпарк (3 megavatti) Eestis ning Zambrówi päikeseпарк (9 megavatti) Poolas.

Suvel avasime Purtses Baltikumi esimese tuule ja päikese hübriidpargi. Ainulaadne on tuule- ja päikesepargi ühendamine

samasse põhivõrgu liitumispunkti ning need pargid kasutavad elektri võrku andmiseks samu seadmeid.

Kuna tuulest saab rohkem elektrit toota sügisel ja talvel, päikesest aga kevadel ja suvel, siis on võrku antava elektri kogus stabiilsem ning ühendust kasutatakse paremini ära.

Purtse hübriidpargi ligikaudu 78-gigavatt-tunnisest aasta toodangust piisab peaaegu 25 000 majapidamise aastase elektritarbimise katmiseks. 2023. aastal alustasime ka ettevalmistusi akusalvesti pilootprojekti rajamiseks Purtse parki. Jõudsime 2022. aastal tehtud pargi investeerimisotsusest tootmisvalmiduseni ligikaudu aastaga ja peame seda märgiliseks saavutuseks. Purtse hübriidpargi rajamisega pälvisime ühtlasi Ida-Virumaa 2023. aasta äriteo tiitli.

Aprillis algasid Estonia kaevanduse päikeseelektrijaama (3 megavatti) ehitustööd Ida-Virumaal ja detsembri alguses see avati. Investeerimisotsus tehti 2022. aasta lõpus. Kõigest kuue kuuga jõudsime ehituse algusest elektri tootmiseni, mis on sellise asukoha ja keerukusega pargi puhul hea tulemus.

Päikeseпарк asub 27 meetri kõrgusel aherainetarindil, mis võimaldab vähendada varjutusest tulenevaid kadusid ja muuta sellega elektritootmise tõhusamaks.

Taastuenergia arendamine tööstusalal teenib mitut keskkonnamärgi. Ühelt poolt kasutatakse kaevandamisel tekkinud

aherainet ehitusmaterjalina ja teiselt poolt varustatakse kaevandust rohelise energiaga .

Poolas valmis Zambrówi päikeseelektrijaam, mis andis esimese toodangu võrku aprillis. Tegu on Enefit Greeni seni suurima päikesepargiga Poolas ja selle aastane elektritoodang on ligikaudu 9 gigavatt-tundi. Park katab rohelise elektriga peaaegu 3700 maa- ja merealade aastase elektrienergia vajaduse. Pargi ehitustööd kestsid kohaliku võrguettevõtte tööde hilinemise tõttu planeeritust kauem.

Ehitusjärgus maismaatuulepargid

2023. aasta lõpu seisuga oli Enefit Greenil ehituses kuus tuuleparki koguvõimsusega 612 megavatti: üks Eestis, üks Soomes ja neli Leedus.

Eestis jätkus Baltimaade suurima, Sopi-Tootsi tuulepargi (255 megavatti) ehitus. Lõppesid maaparandustööd, valmisid teed ja tuulikute platsid. Tuulikudetailide transport ja paigaldus peaks algama 2024. aasta esimese kvartali lõpus. Park peaks hakkama elektrit tootma käesoleva aasta lõpus ja valmima lõplikult 2025. aasta alguses. Selle toodang katab 8,5% Eesti elektritarbimisest ja 40% kodutarbijate elektrivajadusest.

Põhja-Soomes asuvas Tolpanvaara tuulepargis (72 megavatti) püstitati kõik 13 tuulikut ja algas osaline elektri tootmine. Pudasjärvi linnast ligikaudu 30 kilomeetri kaugusel asuv tuulepark paistab silma suurepäraste tuuleoludega. Tugev tuul ja tehnilised probleemid raskendasid paraku ka tuulikute püstitamist ja põhjustas nihkeid ehitustööde graafikus. Täies mahus peaks tuulepark hakkama tööle 2024. aasta esimeses kvartalis, kui on tehtud kõik testimis- ja seadistustööd.

Leedus jätkasime ehitustöid Šilalė II (43 megavatti), Akmenė (75 megavatti) ja Kelmė I (80 megavatti) parkides. Aasta lõpus tegime veel ühe täiendava investeerimisotsuse ja alustasime Kelmė II tuulepargi (87 MW) rajamist.

Šilalė II tuulepargi (43 megavatti) ehitus algas 2021. aasta sügisel ja aasta hiljem detsembris andis park esimest korda võrku elektrit. Esialgsete plaanide kohaselt pidi park valmima 2023. aasta esimeses kvartalis. Tulenevalt ühe tuuliku labade transpordil tekkinud probleemidest lükkusid võrgukatsed suvisesse vähesse tuule perioodi. Võrgukatsete viimaseks spetsiifiliseks testiks on hiljuti Euroopa Liidus ja Leedu ülekandevõrgus rakendatud võnkumiste summutamise test (ingl *Power Oscillation Damping Test*). Enefit Green otsib koos tuuliku tootja General Electricuga lahendust nõutud võrgutestide tegemiseks. Võrgutestidega seotud katsumustest hoolimata toodab park elektrit täisvõimsusel ja peaks lõplikult valmima 2024. aasta teisel poolel.

Akmenė tuulepargi (75 megavatti) ehitus algas 2022. aasta veebruaris ja osaline elektritootmine 2023. aasta alguses. Ehitustööde ajal juhtus kaks intsidenti, mis mõjutasid ehituse ajakava. 2023. aasta aprillis ilmnis tehniline probleem ühe tuulegeneraatori gondliga, mis vahetati välja aasta lõpus. Mai alguses varises kokku ühe püstitatud tuuliku torn ja ohutuse tagamiseks peatati kõikide tuulikute töö.

Kokkuvarisenud tuulik ei olnud õnnetuse hetkel Enefit Greenile üle antud. Põhjalik tehniline analüüs tuvastas, et tuuliku kokkuvarisemise põhjustas viga anduri ja temaga seotud ühendustega. Juurpõhjuse tuvastamise ja täiendava kontrolli järel taaskäivitati alates septembrist järk-järgult ülejäänud tuulegeneraatorid. Aasta lõpus andsid toodangut 13 tuulikut.

Kokkuvarisenud 14. tuulik on plaanis välja vahetada 2024. aasta esimeses pooles ja seejärel tehakse võrgukatsetused. Tuulepark peaks lõplikult valmima 2024. aasta esimeses pooles.

Kelmè I pargis (80 megavatti) käis ligipääsuteede, vundamentide ja kaablite rajamine, mis on ehitustööde mahukaim osa. Tuulikudetailide transport ja paigaldus algab eelduslikult 2024. aasta esimeses kvartalis. Kõik 14 tuulikut peaksid saama püstitatud 2024. aasta sügiseks ja hakkama tootma ligikaudu 266 gigavatt-tundi elektrit aastas.

2023. aasta lõpus langetasime investeerimisotsuse ligikaudu 150 miljoni euro investeerimiseks Kelmè II tuulepargi (87 MW) ehitamiseks. See on teine etapp kolmeosalisest arendusprojektist. Rajatav 14 tuulikuga tuulepark toodab aastas ligikaudu 315 gigavatt-tundi elektrit ja sellest saab Enefit Greeni suurim park Leedus. Allkirjastasime tuulikute tarne- ja hoolituslepingu Taani tuulikutootja Vestasega. EnVentuse 6,2-megavattised tuulikud osutusid Kelmè II tuulepargis sobivaimateks ja aitavad muuhulgas kaasa Enefit Greeni tehnoloogia-portfelli mitmekesistamisele.

Ehitusjärgus päikeseelektrijaamad

2023. aasta lõpu seisuga oli Enefit Greenil ehituses neli päikeseelektrijaama: üks Eestis, kaks Lätis ja üks Poolas koguvõimsusega 97 megavatti. Otsustasime investeerida ligikaudu 53 miljonit eurot, et alustada Sopi (74 megavatti, Eestis) ja Carnikava Austrumi ning Carnikava Dzērvesi (kokku 17 megavatti, Lätis) päikeseelektrijaamade ehitust.

Sopi päikeseпарк asub Põhja-Pärnumaal Baltikumi suurimal taastuvenergia alal Sopi-Tootsi tuulepargi läheduses. Ehitustööd algasid suvel ammendunud turbamaardla alale teede rajamisega. Septembris alustati päikesepaneelide maaraamide paigaldamist. Sopi päikeseпарк peaks alustama elektri tootmist 2024. aasta lõpus ja valmima lõplikult 2025. aasta lõpus. Ligikaudu 112 000 kahepoolsest päikesepaneelist koosneva pargi aastane planeeritud elektritoodang on peaaegu 75 gigavatt-tundi, mis katab ligikaudu 21 500 kodumajapidamise aastase tarbimisvajaduse.

Novembris alustasime Lätis riigi lääneosas Ādaži ja Carnikava piirkonnas kahe päikeseelektrijaama ehitamist. Need on Enefit Greeni esimesed päikesepargid Lätis. Austrumi ja Dzērvesi päikeseelektrijaamade (17 megavatti) aasta toodang on kokku ligikaudu 18 gigavatt-tundi, millest piisab hinnanguliselt 8500 kodumajapidamise aastase elektrivajaduse katmiseks. Päikesepargid peaksid hakkama elektrit tootma 2024. aasta kolmandas kvartalis.

Poolas jätkus Dębniku päikesepargi (6 megavatti) ehitus ja detsembri lõpus tootsime seal elektrit esimest korda. Üle 9000 kahepoolse päikesepaneeli toodab ligikaudu 6,3 gigavatt-tundi elektrit, kattes umbes 2500 majapidamise aastase tarbimise. Pargi ehitustööd on kestnud võrguettevõtte hangete ja tööde hilinemise tõttu planeeritust kauem. Dębniku park peaks lõplikult valmima 2024. aasta esimeses pooles.

Lisaks loetletud suurematele projektidele sõlmis Enefit Green Eesti Energiaga rendilepingu Kabala (0,2 megavatti) ja Mõisavalla (0,2 megavatti) päikeseparkide rajamiseks Järvamaale Eestis. Tegemist on päikeseelektrijaamadega, mis ehitatakse Eesti Energia klientide juurde pikaajalise rendilepingu alusel. Enefit Green allkirjastas detsembris lepingu peatöövõtjaga ja pargid peaksid alustama tootmist 2024. aasta kevadel.

Lühi- ja pikaajaline arendusportfell

Enefit Greenil on tugev lühi- ja pikaajaline arendusportfell, millega jätkus aasta jooksul aktiivne töö. Mitmed tuule- ja päikeseparkide arendusprojektid jõudsid ehitusvalmidusse, kuid nende investeerimisotsuste tegemine on mõjutatud erinevatest teguritest. Peamiselt pikaajaliste elektrimüügilepingute nõudlusest, muude tulukindluse instrumentide (riiklikud oksjonid, võimalikud toetused jm) olemasolust ja Enefit Greeni finantseerimisvõimekusest.

Taastuvelektri tootmismahu suurendamiseks laiendas Enefit Green 2023. aasta jooksul arendusportfellis kavandatavate päikeseparkide mahtu üle 500 megavati nii Lätis, Leedus kui ka Poolas. Eestis keskendusime varasemalt loodud portfelli edasiarendamisele ja projektide ehitamisele.

Samuti jätkus aktiivne töö planeerimise faasis olevate tuuleparkide arendusprojektidega Eestis, Lätis ja Leedus. Septembris toimus oodatud edasimineku Risti tuulepargi arendusprojektiga Eestis. Lääne-Nigula vallavolikogu andis heakskiidu eriplaneeringu esimesele etapile, mis võimaldab püstitada kuni 25 tuulikut kõrgusega kuni 270 meetrit. Järgmises etapis saab paika detailsem lahendus koos tuulikute täpsete asukohtadega.

Detsembris korraldas Enefit Green esimesed avalikud arutelud Dundaga ja Alsunga piirkondades Lätis. Tutvustasime kohalikele kogukondadele Tebra (varem Dundaga) ja Pilsupe (varem Alsunga) arendusprojektide plaane ja eelseisva keskkonnamõju hindamise sisu.

2023. aasta lõpu seisuga on Enefit Greeni lisaks ehituses olevale lühi- ja pikaajalise päikesarenduste portfelli suurus

ligikaudu 900 megavatti ja tuuleenergia portfelli suurus ligikaudu 1 900 megavatti.

2024. aasta alguses selgusid Eestis korraldatud vähempakkumise tulemused, mis toovad lähiaastatel turule 780 gigavatt-tundi taastuvelektrit. Osalesime pakkumisel edukalt Väandra tuule ja päikesepargi ning Põlendmaa tuulepargi ja Seinapalu päikesepargi toodanguga kogumahu 260 gigavatt-tundi. Koduturgude riiklikud vähempakkumised täiendavad hästi pikaajaliste elektri müügilepingute turgu ja toetavad uute projektide arendamist.

Avamere tuuleenergia

Maismaa tuule- ja päikeseparkide kõrval on parim viis katta olemasolev ja tulevikus kasvav energiavajadus meretuulepargis toodetud elektriga. Tänu stabiilsemale tuulele saab merel toota rohkem energiat ja nii aitavad sealsed pargid tasakaalustada maismaa tuule- ning päikeseparkide toodangut. Ainult poolsada meretuulepargi tuulikut suudaksid anda poole Eestis praegu tarbitavast elektrist.

Peale selle on loodaval meretuulepargil laiem positiivne sotsiaalmajanduslik mõju. Suuremahuline taastuvelektri tootmine võimaldab meelitada ligi energiaintensiivseid ja väärtust lisavaid tööstusinvesteeringuid: Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse analüüsi alusel on tööstustarbimise lisapotentsiaal ligikaudu 6 teravatt-tundi aastas võrrelduna praeguse Eesti tarbimishahuga (u 8 teravatt-tundi aastas). Samuti saab nii anda panuse kohaliku kogukonna arengusse (piirnevate omavalitsuste toetus on 1–1,4 miljonit eurot aastas) ning luua keskmiselt 150 otsest ja 150 kaudset töökohta.

Märtsis omandas Enefit Green 6,2 miljoni euro eest Liivi lahe meretuulepargi arendusprojekti emattevõttelt Eesti Energia. See on üks Baltimaade kõige kaugemale jõudnud projektidest, millel on perspektiiv hakata elektrit tootma selle kümnendi lõpus. Meretuulepargi planeeritav võimsus on 1 gigavatt ja eeldatav toodang ligikaudu 4 teravatt-tundi aastas.

2023. aasta jooksul jätkasime projekti keskkonnamõju hindamise uuringuid ja tuulepargi tehnilise lahenduse eelanalüüsi. Koostati riigi elektriühenduste eriplaneeringu põhimõtted ning mõjude hindamise programm, mis annab ülevaate üldpõhimõtetest, millest lähtuda planeerimisprotsessis ja planeeringu elluviimisel. Lisaks koondab see peamised lahendatavad ülesanded, asukohavaliku etapis tehtavad uuringud ja olulised mõjud, mis võivad tekkida seoses elektriühenduse rajamisega.

Lisaks Liivi lahe projektile arendame ka 1-gigavattise võimsusega Loode-Eesti meretuuleparki Hiiumaast põhja pool, mis on plaanitud tootmist alustama pärast 2030. aastat. Loode-Eesti meretuulepargi arenduses valmis vee erikasutusloa raames tehtud keskkonnamõjude hindamise aruanne, mis sai Kliimaministeeriumi heakskiidu. Tegu on kõige põhjalikumalt uuritud merealaga Eestis. Keskkonnamõjude hindamise aruandest selgus, et meretuuleparki on võimalik rajada keskkonnale olulist negatiivset mõju põhjustamata. Arenduse järgmised sammud hõlmavad tehnilist projekteerimist hoonetusloa menetlusprotsessis ja mereala planeeringut. Projekteerimisel selgub täpsem tehnoloogia ja tuleb teha lisauuringud.

Selleks, et veel enne selle kümnendi lõppu jõuaks ehitusse kasvõi üks meretuulepark, mis suures koguses toodaks kogu Balti piirkonna tarvis vajalikku taastuvenergiat, on vaja selget

plaani eeskätt osalise tulustabiilsuse mehhanismi rakendamise ajakava ja tingimuste ning võrgu arendamise kohta.

Parim võimalus selleks võiks meie hinnangul olla kahepoolne hinnavaheleping (ingl *Contract for Difference*, CfD). See tähendaks n-ö hinnapõranda ja hinnalae fikseerimist. Elektriinna languse korral hinnapõrandast allapoole hüvitab riik tootjale puudujääva summa, kuid hindade tõusu korral üle hinnalae maksab tootja hinnalage ületava osa riigile. Mida suurem on hinnapõranda ja hinnalae erinevus, seda madalamal võiks teoreetiliselt olla tarbijatele kulu põhjustav hinnapõrand.

Akusalvesti ja vesinikutehnoloogia

Taastuenergia läbimurde ja varustuskindluse tagamise juures mängib tähtsat rolli salvestustechnoloogia. Salvestid on vajalikud selleks, et tagada konkurentsivõimelised elektriinnad, energia-süsteemi töökindlus ja taastuvelektri võimalikult suur osakaal. Salvestitega muutub võimalikuks elektrienergia pakkumise nihutamine kõrge taastuenergia toodanguga tundidelt madala toodanguga tundidele.

Enefit Green alustas 2023. aastal ettevalmistusi akusalvesti pilootprojekti rajamiseks Purtse tuule ja päikese hübriidparki. Projekt toob Eesti elektrisüsteemi kiiresti juhitava reservvõimsuse, toetades muuhulgas ka eelseisvat elektrisüsteemi sünkroniseerimist Mandri-Euroopa sagedusalaga. Samuti ühtlustab see tuule- ja päikeseelektri tootmist päevasiseselt ja muudab selle juhitavamaks.

Plaanis on paigaldada akusalvesti võimsusega 4 megavatti ja 8 megavatt-tundi. Akusalvesti käivitus on plaanitud 2025. aastasse. Pilootprojekti edu korral laiendab Enefit Green sarnast kontsept-

Enefit Greeni põhimõtted arendamisel

Kasutame parimat võimalikku tehnoloogiat

Arvestame oma planeeringutes võimalike tulevikutsenaariumitega, et me ei peaks end piirama kõige kaasaegsema ja parema tehnoloogia kasutamisel.

Me ei tekita olulist negatiivset keskkonnamõju

Viime läbi põhjalikke ja ülevaatlikke keskkonnamõjude uuringuid ning kaasame nende koostamiseks eksperte, kes omavad mitmekülgset kogemust nii kohalikul kui rahvusvahelisel tasandil.

Kogukond on meie koostööpartner

Loomes ühiseid töögrupe eesmärgiga rajada uusi arendusi kogukondi ja olulisimaid huvigruppe kaasavalt.

Leiame sünergiaid muude valdkondadega

Aitame kogukondadel rohetekondi personaalselt ja paindlikult planeerida.

Kaasame parimat rahvusvahelist praktikat

Oleme eestvedajad ja kaasame parimaid rahvusvahelisi koostööpartnereid.

siooni ka teiste arendusprojektide juures nii Eestis kui ka teistel koduturgudel.

Lisaks akusalvestile plaanib Enefit Green rajada hübriidparki vähemalt 0,5 megavati suuruse elektrolüüseriga rohevesiniku tootmisjaama, mis suudab pakkuda vesinikku vähemalt seitsmele liinibussile aastas. Projekti tulemusena väheneks sõidukite aastane kasvuhoonegaaside heitkogus 1200 tonni võrra. Rohevesinik on kavas tarnida Alexela tanklatesse. Projekti raames hakkavad seda kasutama GoBusi bussid, Alexela veokid ning Eesti Energia ja Alexela sõidua autod. Kui kõik läheb plaanipäraselt, valmib vesiniku tootmise üksus 2025. aasta sügisel ja vesiniku tarbimine algab 2026. aastal.

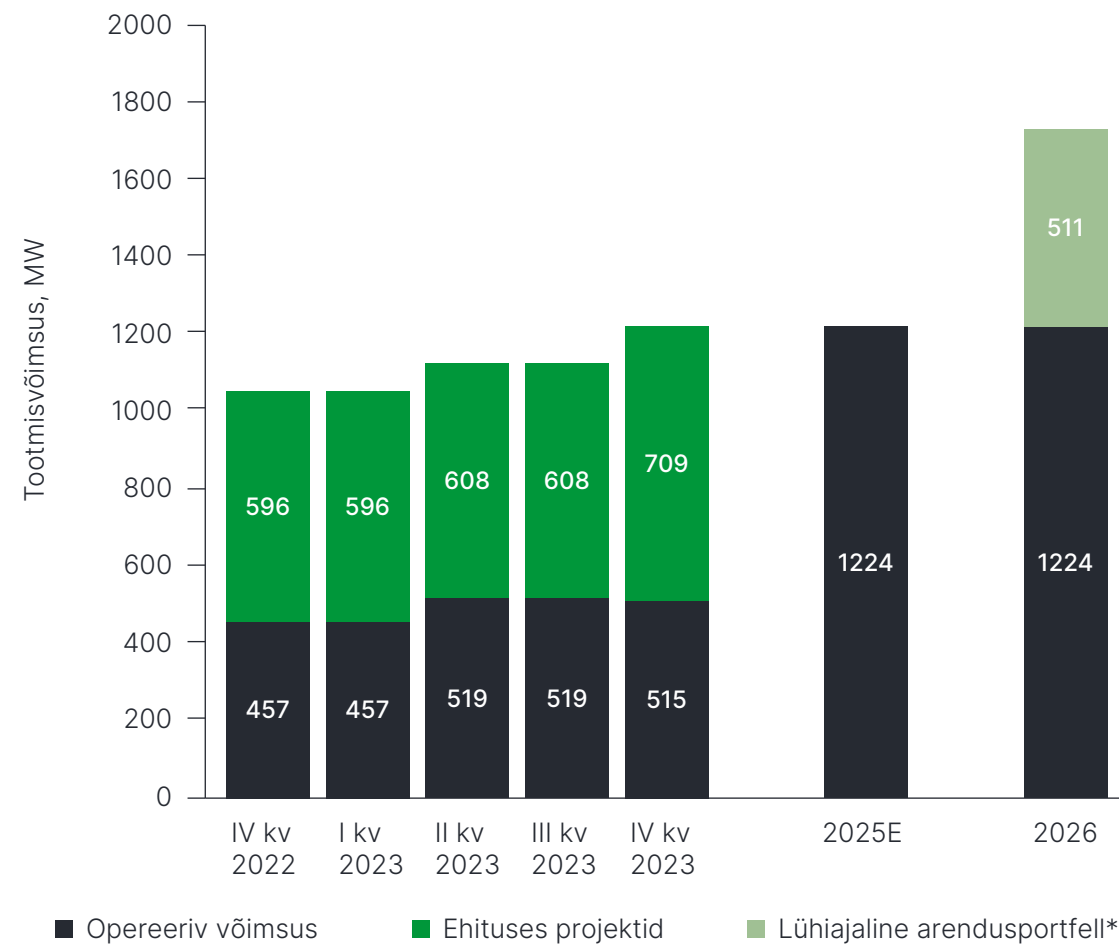
Enefit Greenile on oluline toetada puhaste kütuste kasutamist ja uute, keskkonnasõbralike energiaallikate arendamist transpordisektoris, mis on energiatootmise järel suuruselt teine CO₂ heiteid põhjustav valdkond. Rohevesiniku tootmine avab Enefit Greenile uusi ja laiemaid müügivõimalusi roheenergeetika valdkonnas.

Akusalvesti ja rohevesiniku tootmisjaama pilootprojekte toetab osaliselt Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK) Euroopa Liidu NextGenerationEU taaste- ja vastupidavusrahastu toel. Akusalvesti ehitamist toetatakse ühe miljoni euroga. Vesiniku tervikahela (tootmine-tankimine-tarbimine) projekti kogumaksumus on 12,5 miljonit eurot, millest on Keskkonnainvesteeringute Keskuse toetus kõigile partneritele on 9,9 miljonit eurot.

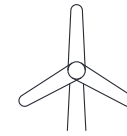

Enefit Greeni tootmisportfelli areng

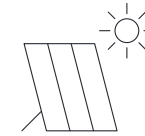

* Lühiajalise arendusportfelli moodustavad projektid, mis on arendatud lõpliku investeerimisotsuse valmiduseni hiljemalt 2024. aasta lõpuks. Investeerimisotsuse tegelik aeg sõltub PPA nõudlusest, muude tulukindluse instrumentide (riiklikud oksjonid, võimalikud toetused jm) kättesaadavusest, elektrit tootvate seadmete hindadest, ehitushindadest ning finantseerimisvõimekusest ja -tingimustest.

Ehituses arenduste portfell

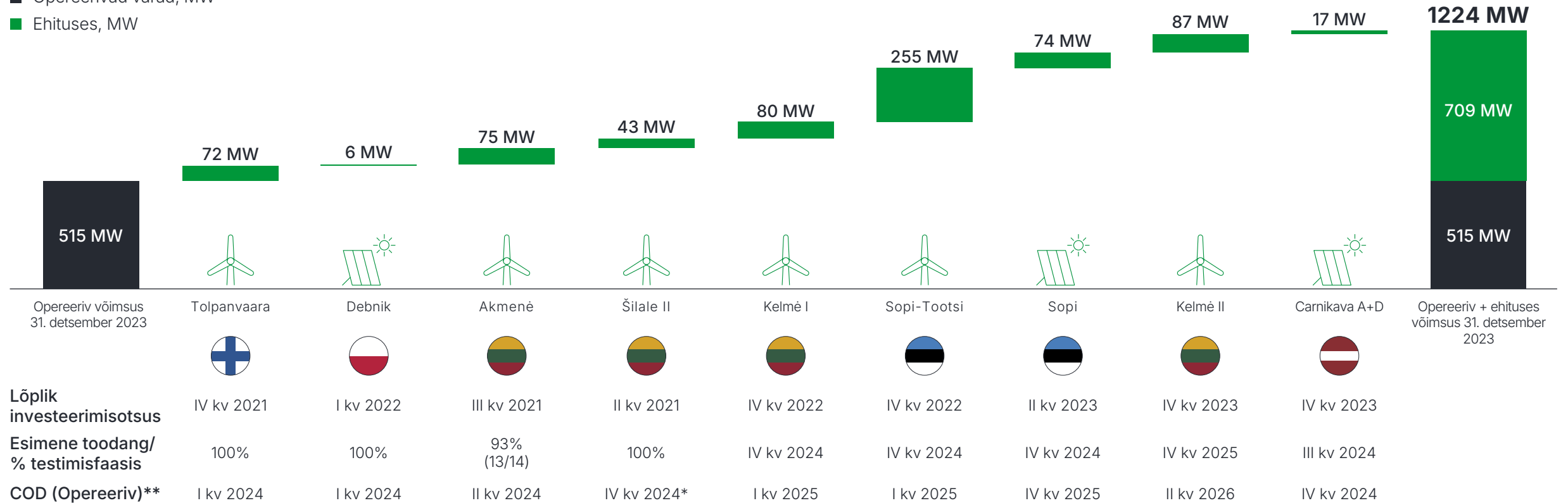

612 MW

97 MW

■ Opereerivad varad, MW
■ Ehituses, MW

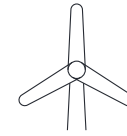
* Šilalė II tuulepark toodab elektrit täisvõimsusel, kuid teatavate võrgutestide (POD, power oscillation damping test) läbimine nõuab täiendavaid arendustegevusi.

** COD – Commercial Operation Date (aeg, mil park loetakse opereerivaks varaks). Opereerivaks varaks klassifitseeriti 2023. aasta jooksul järgmised valminud projektid: Purtse tuulepark (21 MW), Purtse päikesepark (32 MW), Zambrów päikesepark (9 MW), Estonia päikesepark (3 MW).

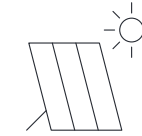

Lühiajaline arendusportfell

Projektid, mis on investeerimisotsuse valmidusse arendatud hiljemalt 2024. a. lõpuks*

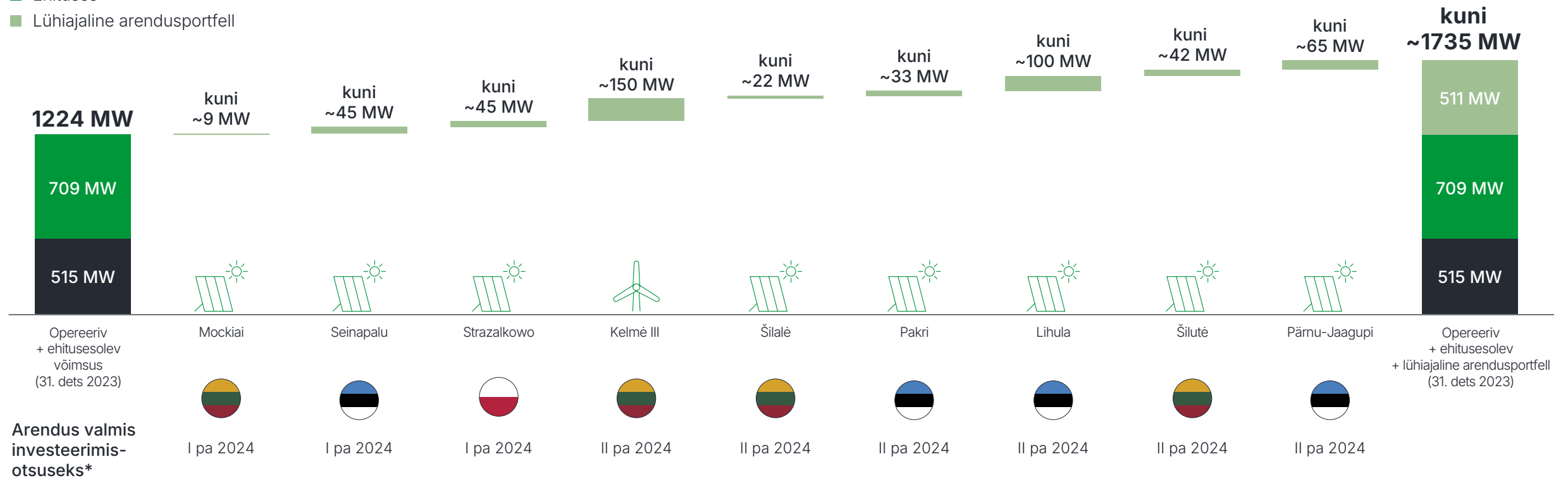

150 MW

361 MW

- Opereeriv
- Ehituses
- Lühiajaline arendusportfell

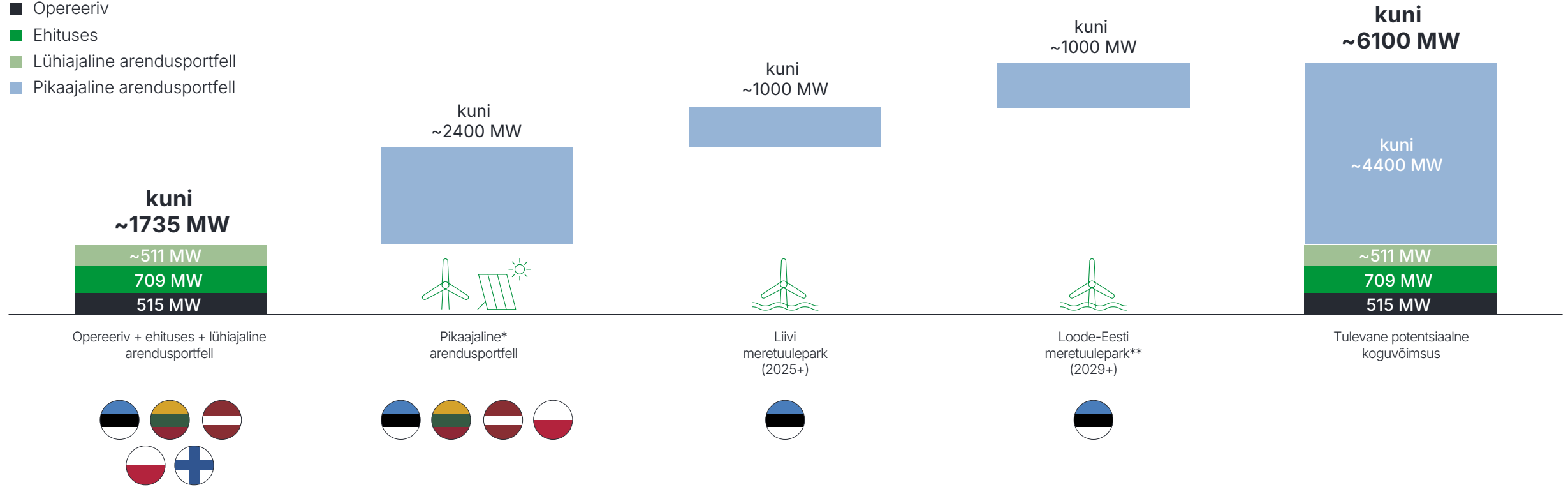
* Projektid on kavas arendada FID/ehitusvalmidusse antud tähtjaks. Investeerimisotsuse tegelik aeg sõltub PPA nõudlusest, muude tulukindluse instrumentide (riiklikud oksjonid, võimalikud toetused jm) kättesaadavusest, elektrit tootvate seadmete hindadest, ehitushindadest ning finantseerimisvõimekusest ja -tingimustest.

Enefit Greeni konsolideeritud majandusaasta aruanne.pdf formaadis Euroopa ühtse elektroonilise aruandlusvormingu (ESEF) märgistusega. Originaaldokument on esitatud masintähtsusega -XHTML formaadis Näsdaq Tallinna börsile ja allkirjastatud digitaalselt. (Link: <https://masdaqbaltic.com/statistics/en/instrument/EE310127985/report>).

Arendusportfelli tervikvaade

- Opereeriv
- Ehituses
- Lühiajaline arendusportfell
- Pikaajaline arendusportfell

* Erinevad päikese- ja maismaatuuleparkide arendused, mille lõplikke investeerimisotsuseid ei ole plaanis teha enne 2025. aastat. Investeerimisotsuse tegelik aeg sõltub PPA nõudlusest, muude tulukindluse instrumentide (riiklikud oksjonid, võimalikud toetused jm) kättesaadavusest, elektri tootvate seadmete hindadest, ehitushindadest ning finantseerimisvõimekusest ja -tingimustest.

** Tuntud ka kui Hiiumaa meretuulepark

Varahaldus

Varahalduse eesmärk on luua digitaalsete varahaldusprotsesside kasutuselevõtu ning järjepideva arendamise teel tehnoloogilised eeldused ettevõtte varade jätkusuutlikkuse tagamiseks ning kasvuplaani elluviimiseks. Meie eesmärk on vähendada olemasolevate ja lisanduvate elektrijaamade hoolduskulusid, suurendada tootlikkust ning arendada välja uudseid digitaalseid lisateenuseid, mis on vajalikud elektrisüsteemide reguleerimiseks ning desünkroniseerimiseks Venemaa elektrisüsteemist.

Tootmisvarade töökindlused 2023. aastal

Tuuleenergia valdkond

Tuuleparkide töökindlus oli 2023. aasta kokkuvõttes 93,6%, mis jäi alla eesmärgile 96,8% olles 1,1 protsendipunkti võrra madalam kui eelneval aastal.

Eriti keeruliseks osutus koostöö töökindluse eesmärkide saavutamiseks Leedu Šilutė tuulepargi sealse hooldus- ja remondipartneriga General Electric. Saavutasime aasta lõpuks siiski partneriga kokkuleppe tulevase töökindluse parandamise osas. Meie lepingutingimused näevad ette ka leppetrahvi rakendamise töökindluse puudujäägi kompenseerimiseks. Olukorra Šilutė tuulepargis muutis keerulisemaks ka alajaama jõukaablite rike, mille kõrvaldamine oli aeganõudev. Leedu Mockiai tuulepargi madalama töökindluse põhjustas ühe tuuliku pikaajalisem seisak seoses pealaagri vahetamisega.

Möödunud aastal märkasime ka tuulikulabade hooldusvajaduse kasvu. Arvestades olemasoleva tuulikupargi eluiga, on

Tootmisvarade aastased töökindlused 2021-2023

	2021	2022	2023
Tuulepargid kokku	95,6%	94,7%	93,6%
Koostootmisjaamad	96,8%	90,1%	95,1%
Päikesepargid	99,9%	99,8%	99,8%
Keila-Joa hüdroelektrijaam	97,8%	98,4%	100,0%
Ruhnu taastuenergiaalahendus	99,7%	99,8%	99,8%

loogiline, et alates kümnendast tegevusaastast suurenevad labade hooldus- ja remondivajadused. Oleme hooldustegevuses preventiivsed, et vähendada remondi kestusest tulenevaid tootmisseisakuid. Töötasime välja labade hooldusstrateegia muudatused, et parandada hooldustegevuste süsteemsust. Võtame kasutusele spetsiaalse tarkvaralise lahenduse 2024. aastal ja kaasame tehisintellektipõhise drooninspeksiooni partneri.

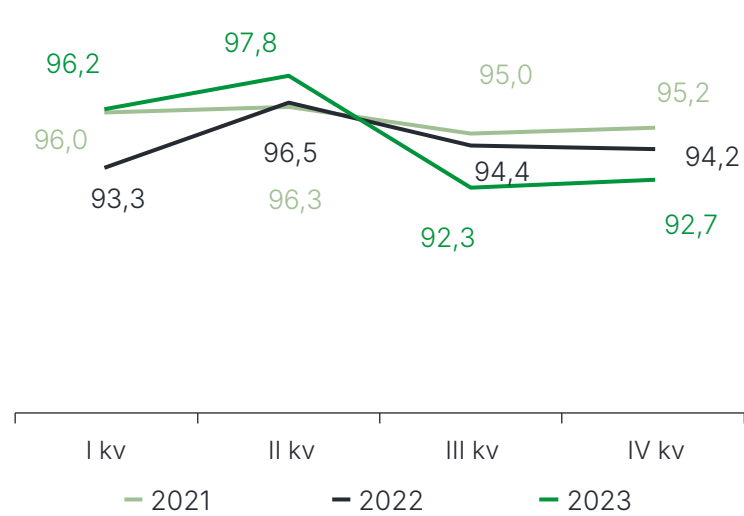
WinWinD tuuleparkides oleme viimasel kolmel aastal saavutanud üle 90% töökindluse. 2023. aasta tulemus (92,6%) on vaatamata kahe käigukasti asendamisele 1,7 protsendipunkti võrra parem mullusest. Tegemist on viimase kümne aasta paremuselt teise töökindluse tulemusega. Antud tulemus kinnitab meie ja partnerite töö kvaliteeti ja professionaalsust WinWinD tehnoloogia preventiivses ja plaanilises hoolduses.

Enerconi, Siemensi ja Nordexi tuuleparkide töökindluses erakorralisi sündmusi ei esinenud.

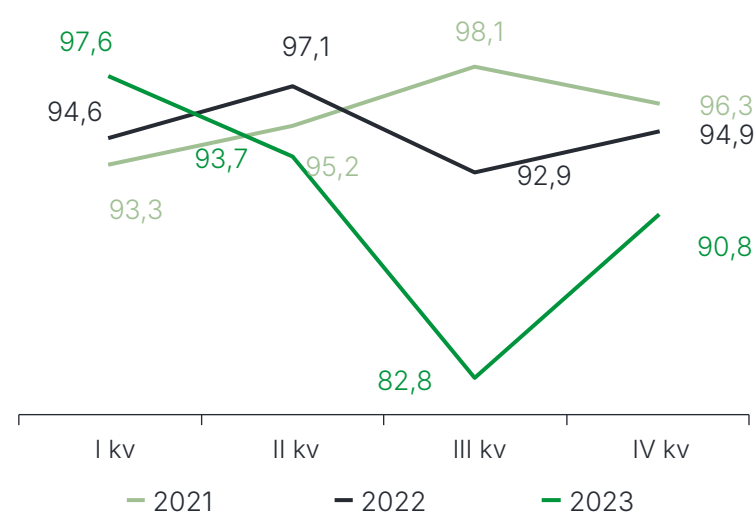

Tootmisvarade kvartaalsed töökindlused 2021-2023

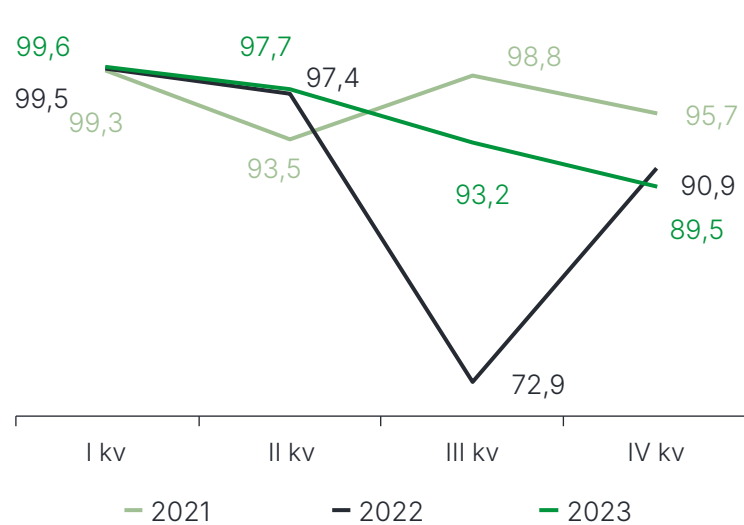
Eesti tuuleparkide töökindlus (%)

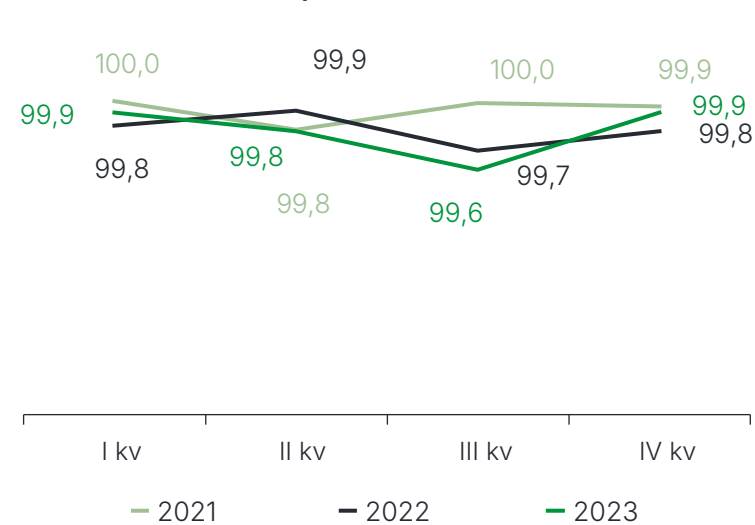
Leedu tuuleparkide töökindlus (%)

Koostootmisjaamade töökindlus (%)

Päikeseparkide töökindlus (%)

Koostootmise ja päikeseenergia valdkonnad

Koostootmise valdkonna töökindluse tulemus oli 2023. aastal tunduvalt parem kui võrdlusperioodil, mil erakorraliselt tuli Iru elektrijaamas asendada soojusvaheti. 2023. aastal mõjutas töökindlust Brocēni koostootmisjaama trafo väljavahetamine ja Iru elektrijaama plaanilise hoolduse pikenedamine seoses katla müüritisetöödega. Samas tuleb esile tõsta Valka ning Paide koostootmisjaamade väga kõrget töökindlust, mis tagasid nelja jaama kokkuvõttes valdkonna tavapärase aastatulemuse.

Väga head töökindluse tulemused saavutasime traditsiooniliselt päikeseelektrijaamade osas.

Digitaliseerimine

Tuuleenergia valdkonna summaarset tootmistulemust aitas hinnanguliselt 15,6 gigavatt-tunni võrra parandada eelnenud aastatel WinWinD tuulikutele rakendatud automaatne *storm mode*'i lahendus ning Enerconi tuuleparkides juurutatud ja hoolduspartneritega koostöös teostatav *ice reset*.

Storm mode'i lahendus võimaldab automatiseerimise abil suurendada WinWinD tuulikute toodangut turbulentsse tuulega olukordades. *Ice reset* võimaldab vabastada jäätunud tuulikuid ohutult ja kiiremini jääst ning suurendada toodetava elektri kogust.

Taastuenergeetika tootmisvarade kasv toob turule juurde ilmastikust sõltuvat ja kohati kiiresti muutlikku võimsust. See tingib omakorda asjaolu, et põhivõrguettevõtted kaasavad need varad süsteemiteenuste pakkumisse. Süsteemiteenuste pakku- mise võimekus loob pikemas plaanis lisatulu teenimise võimaluse, mistõttu arendame selle tarvis digitaalseid platvorme ja meeskonna kompetentse.

2023. aastal realiseerusid Balti riikide elektriturgudel esmakordselt päevasiseselt pikemaajaliselt negatiivsed elektrihinnad. Sellest tulenevalt täiustasime oma digitaalset andmeplatvormi ja VirtualPowerPlant loogikat, et tuuleparke negatiivsete energiahindadega perioodidel alla koormata. Oleme nüüdseks loonud allakoormamise võimekuse ligi pooltele olemasolevatest tuuleparkidest. Kõikidele uutele parkidele ehitame vastava võimekuse välja pargi arendamise etapis. Kiirelt turumuutustele reageerides koormasime möödunud aastal taastuenergia varasid alla 6,3 gigavatt-tunni ulatuses, mis ei olnud vajalik

meie kohustuste katmiseks ning tähendanuks eeltoodud mahus negatiivset müügitulemust tootmisportfellis. Jätkame lahenduse arendamisega 2024. aastal nii ehituses olevates kui ka vanemates väiksemates tuuleparkides. Meie eesmärgiks on testida ja omandada kogemusi süsteemiteenuste pakku- mises.

Jätkame samm-sammult tootmistulemuste parandamise lahenduse AIS (ingl *Asset Intelligence System*) majasisest edasiarendamist. Tuvastasime möödunud aastal tuuleparkides AIS-i masinõppemudelite abil kümme tuulikukomponentide temperatuuridega seotud anomaaliat. Need aitasid meil reageerida ennetavalt ning anda vead hooldus- ja remondipartneritele korri- geerimiseks õigeaegselt. Seeläbi hoiame ära tuulikute seisakuid ja vähendame toodangu kadusid.

Koostootmise valdkonna tootmistulemust aitasid hinnanguliselt 1,6 gigavatt-tunni võrra parandada eelnevatel aastatel rakenda- tud digilahendused Iru ja Valka koostootmisjaamade põletusre- žiimide parendamiseks.

Suurimaks digitaliseerimisalaseks projektiks sai kontrolli- ja monitooringukeskuse MCC (ingl *Monitoring and Control Centre*) loomine ja tööle rakendamine. Oleme jõudnud varade mahult etappi, kus on vaja teha järgmine samm ning alustada sõltumata nädalapäevast ööpäev läbi varade mehitatud jälgimist, kaa- sates hooldus- ja remondimeeskonnad. Parandame selle abil töökorraldust ja reageerimist varade riketele. Hoiame olemas- olevas vananevas portfellis tuulikute tootmistulemust ja tagame uuemas kõrge töökindluse, koordineerides hoolduspartnereid professionaalsemalt. MCC pilootprojekt kestab 2024. aasta oktoobrini. MCC võimaldab meil tulevikus laiendada koostööd Baltimaade põhivõrguettevõtetega, kes arendavad 2024. aastal

välja vajalikud süsteemiteenused Baltimaade elektrivõrkude desünkroniseerimiseks Venemaa elektrivõrgust 2025. aastal.

Jätkasime 2023. aastal ka automaatse hooldusvajaduse tuvas- tamise süsteemi CM (ingl *Condition Manager*) arendamisega. See on mõeldud hooldus- ja remondipartneritele väljastatavate töökäskude automatiseerimiseks tüüpiliste sündmuste korral meie tootmisvarades. Süsteem on plaanis piloodina kasutusele võtta 2024. aastal.

Enefit Greeni opereerivad varad seisuga 31. detsember 2023

Segment	Riik	Tootmisüksus	Elektriline võimsus (MW)	Generaatoreid/invertereid (tk)	Generaatori tarnija	Vanus (aastates)	Aeg kasuliku eluea lõpuni (aastates)	Taastuenergia toetuse lõppemine (kuu / aasta)
Tuul	Eesti	Pakri	18,4	8	Nordex	19,7	5,3	-
Tuul	Eesti	Esivere	8,3	4	Enercon	18,3	11,7	-
Tuul	Eesti	Aulepa I	39	13	WinWind	14,8	5,2	-
Tuul	Eesti	Tooma I	16	8	Enercon	14,1	15,9	-
Tuul	Eesti	Virtsu I	1,2	2	Enercon	21,6	8,4	-
Tuul	Eesti	Virtsu WT1	0,6	1	Enercon	21,2	8,8	-
Tuul	Eesti	Virtsu WT2	0,8	1	Enercon	16	14	-
Tuul	Eesti	Virtsu II	6,9	3	Enercon	15,8	14,2	-
Tuul	Eesti	Virtsu III	6,9	3	Enercon	13,6	16,4	-
Tuul	Eesti	Vanaküla	9	3	WinWind	14	6	-
Tuul	Eesti	Aseriaru	24	8	WinWind	11,3	8,7	10/2024
Tuul	Eesti	Viru-Nigula	21	7	WinWind	16,5	3,5	04/2025
Tuul	Eesti	Narva	39,1	17	Enercon	11	19	06/2025
Tuul	Eesti	Paldiski I	22,5	9	GE	11,2	13,8	06/2025
Tuul	Eesti	Paldiski II	22,5	9	GE	11,2	13,8	06/2025
Tuul	Eesti	Aulepa II	9	3	WinWind	12,8	7,2	03/2027
Tuul	Eesti	Tooma II	7,1	3	Enercon	7,5	22,5	05/2029
Tuul	Eesti	Ojaküla	6,9	3	Enercon	10,7	19,3	-
Tuul	Eesti	Purtse	21	5	Vestas	0,8	29,2	-
Eesti tuuleenergia kokku			280,2	110		12,5	12,7	
Tuul	Leedu	Sudenai	14	7	Enercon	15	15	-
Tuul	Leedu	Mockiai	12	6	Enercon	13,1	16,9	-
Tuul	Leedu	Šilalė	13,8	6	Siemens	12,3	12,8	-
Tuul	Leedu	Čiūteliai	39,1	17	Enercon	11	19	-
Tuul	Leedu	Šilutė	60	24	GE	7,7	17,3	-
Leedu tuuleenergia kokku			138,9	60		10,3	17,1	

Varade keskmised vanused ja aeg kasuliku eluea lõpuni on summaridadel näidatud varade võimsustega kaalutud keskmistena.

Segment	Riik	Tootmisüksus	Elektriline võimsus (MW)	Soojusvõimsus (MW)	Generaatoreid/invertereid (tk)	Vanus (aastates)	Aeg kasuliku eluea lõpuni (aastates)	Taastuvenergia toetuse lõppemine (kuu/aasta)
Päike	Eesti	22 parki	48,2	-	370	1,5	30,5	12,1 MW ulatuses, keskmine allesjäänud periood 8,6 aastat
Päike	Poola	20 parki	27,2	-	354	3,4	21,6	18,2 MW ulatuses, keskmine allesjäänud periood 10,3 aastat
Päikeseenergia kokku			75,4		724	2,2	27,3	
Koostootmine (segaolmejäätmed)	Eesti	Iru	19,3	50		10,3	14,7	07/2025
Koostootmine (biomass)	Eesti	Paide*	2	8		8,4	11,6	07/2026
Koostootmine (biomass)	Läti	Valka*	2,4	8		11,4	8,6	-
Koostootmine kokku			23,7	66		10,2	13,9	
Muu (hüdro)	Eesti	Keila-Joa	0,4	-		19	6,0	-
Muu (kombi)	Eesti	Ruhnu	0,5	-		5	17,5	03/2033
Muu kokku			0,8			11,2	12,4	
KOKKU			519,0	66				

Varade keskmised vanused ja aeg kasuliku eluea lõpuni on summaridadel näidatud varade võimsustega kaalutud keskmistena.

* Paide ja Valka koostootmisäride müügiks sõlmiti leping 2023. aasta neljandas kvartalis, kuid 31. detsembri 2023 seisuga ei olnud nimetatud tehing saanud veel jõustumiseks vajalikke kinnitusi Eesti Konkurentsiametist ega Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametist.

Jätkusutlikkuse aruanne

Edasi jätkusuutlikuma tuleviku suunas

Oleme Enefit Greenis pühendunud jätkusuutlikule tegutsemisele ja oma keskkonnanajalälje vähendamisele. Mõistame, et ka taastuvenergia tootmisel on mõju keskkonnale, ning püüame koostöös partneritega tagada oma tegevuse jätkusuutlikkuse ja sotsiaalse vastutustundlikkuse. Tegutseme läbipaistvalt ja anname korrapäraselt aru oma edusammudest jätkusuutlikumaks muutumise teekonnal. Oleme eestvedajad puhtal taastuvenergial põhinevale tulevikule üleminekul ja töötame ka selle nimel, et maailm tervikuna oleks järgmiste põlvkondade jaoks parem paik.

Alustasime teadlikumat ja süsteemsemat liikumist jätkusuutlikkuse teekonnal 2022. aastal. Sõnastasime esimest korda Enefit Greeni jätkusuutlikkuse põhimõtted, mis on kooskõlas ÜRO kestliku arengu eesmärkidega.

2023. aastal jätkasime oma töötajate teadlikkuse kasvutamist jätkusuutlikkuse teemadel. Aasta lõpus alustasime välise konsultandi KPMG abiga nõuetekohast olulisuse hindamise protsessi, mis hõlmab ettevõttesiseste ja -väliste huvigruppide kaasamist oluliste jätkusuutlikkuse teemade kaardistamiseks.

Selle tulemusel viime jätkusuutlikkuse strateegia järgmisele tasemele koos mõõdikute ja eesmärkide seadmisega, aruandluse tugevdamisega ning jätkusuutlikkuse strateegia põimimisega ettevõtte üldisse äristrateegiasse. Ühtlasi jõuavad jätkusuutlikkuse eesmärgid ka meie põhiliste tulemuslikkuse näitajate kõrvale ja leiavad koha tulemusjuhtimise süsteemis.

Juhtkonna hinnang ÜRO jätkusuutliku arengu eesmärkide kohaldatavusele Enefit Greenis

Rohelisema tuleviku loomine tasakaalus keskkonnaga

Oleme pühendunud taastuvate energiaallikate, eelkõige tuule- ja päikeseenergia kasutamise arendamisele ja opereerimisele.

Keskendumine tuulele ja päikesele

- Oleme võtnud strateegilise eesmärgi kasvatada oma tootmisvarade võimsust, investeerides uutesse tuule- ja päikeseenergia tootmisvõimsustesse. 2023. aasta lõpu seisuga ehituses olevad projektid kasvatavad 2025. aasta lõpuks valmides meie elektritootmisvõimsuse 2,7-kordseks võrreldes 2021. aastaga.
- Usume, et oskuslik planeerimine aitab minimeerida uute taastuvenergia projektide keskkonnamõjusid ja mõjusid kohalikele kogukondadele ning seeläbi sobituvad need paremini elu- ja looduskeskkondadesse.
- Leiame võimalusi ressursside maksimaalseks kasutamiseks.
- Otsime võimalusi erinevate tehnoloogiate kombineerimiseks nii uute taastuvelektrijaamade ehitamisel kui ka nende sobitamisel juba olemasolevate opereerivate varadega.

Tõhus koostootmine

- Otsustasime 2023. aastal väljuda koostootmise valdkonnas biomassiärist, st biomassi kütusena kasutava-

test koostootmisjaamadest ja pelletitootmisest. See võimaldab meil keskenduda rohkem oma põhitegevusele: tuule- ja päikeseenergia tootmisele ja arendamisele.

- Kuigi segaolmejäätmete energeetilist taaskasutamist soojuse ja elektri koostootmiseks ei loeta üldiselt kestlikuks majandustegevuseks (nt. Euroopa Liidu taksonoomia järgi), peame Iru elektrijaamas jäätmetest elektrienergia tootmise meetodit keskkonna ja ressursside seisukohast säästvamaks kui jäätmete prügilasse ladestamist. Me peame oluliseks jäätmete ringlusesse võtmist ning seetõttu taaskasutame energiatootmise kaudu ainult neid jäätmeid, millel puudub ringlussevõtu võimalus.
- Ressursside võimalikult jätkusuutliku kasutamise tagamiseks eraldame segaolmejäätmete põletamisel tekkivast tuhast metalle. Samuti on meie partnerid leidnud viise, kuidas taaskasutada tekkivat tuhka.
- Järgime koostootmise valdkonnas rangeid keskkonnanstandardeid, möödame ja vähendame õhuheidet. Mõõtmistulemused on regulaarselt juhatuse töölaual ja need on avaldatud meie jätkusuutlikkuse aruandes ning eraldi keskkonnuaruandes.

Üldine energiatõhusus

- Oleme pühendunud rohelise energia kasutamisele oma tegevuses, kus vähegi võimalik.
- Igapäevases äritegevuses püüame vähendada üldist energiatarbimist ja edendada energiatõhusust kogu majandustegevuse käigus.
- Jätkame investeerimist parimatesse tehnoloogiatesse ja meetoditesse, mis aitavad meil vähendada oma ökoloogilist jalajälge ning tegutseda säästvamal moel.

Rohepöörde kiirendamine koos inimeste ja kogukondadega

Usume, et üleminek puhtale taastuvenergia tulevikule saab põhineda ainult pühendunud ja professionaalsetel töötajatel ning koostööl kohalike kogukondadega. Jätkusuutlikuma tuleviku poole liikumisel on oluline igaüks ja iga tegevus. Seetõttu on meie praegused ja tulevased töötajad ning kogukonnad meie edu võti.

Töötajatest lähtuv kultuur

- Peame oluliseks uute oskuste arendamist, loome võimalusi organisatsioonisiseseks liikumiseks ning edendame igakülgset mitmekesisust ja soolist tasakaalu.
- Oleme pühendunud tervisliku, ohutu ja kaasava töökooha loomisele ning tööelu jätkusuutlikkuse edendamisele.
- Investeerime töötajate arengusse, viime regulaarselt läbi kaasamisuringuid, kasutame väärtuspõhist juhtimist, milles on väga oluline roll *coaching'ul*, et viia meeskond edukalt ja efektiivselt läbi muutuste ning arengute.
- Tunnistame mitmekesisuse puudujääki energeetikasektoris ja töötame selle nimel, et olukorda tasakaalustada.

Tulevaste talentide kaasamine

- Mõistame, et taastuvenergia arendamine tekitab vajaduse uute pädevuste ja oskustega andekate inimeste järele, kes oleksid innustatud looma uusi lahendusi.
- Teeme koostööd kõrg- ja kutsekoolidega, et meil oleks rohkem tulevasi töötajaid ja püüame aidata kaasa nende õppeprotsessi parandamisele.
- Kutsume tudengeid meie tootmisüksustesse ja korraldame avatud uste päevi, et näidata, kuidas meie protsessid toimivad.
- Pakume stipendiume taastuvenergiaga seotud aineid õppivatele noortele.

Koostöö kohalike kogukondade ja partneritega

- Aitame kaasa energiasektori üldisele arengule, osaledes erinevate erialaliitude tegevuses.
- Investeerime nende piirkondade arengusse, kus juba tegutseme või kus soovime taastuvenergiat arendada.
- Püüame kohandada oma algatusi kohalike kogukondade vajadustele vastavaks, sealhulgas luues ja rahastades kogukondade toetusfonde.
- Kogukonnale oluliste temade lahendamiseks moodustame projektide arendusetapis ühised töörühmad, et regulaarselt arutada küsimusi, mis võivad planeerimisprotsessi käigus kogukonnas tekkida.

Parema tuleviku loomine usalduse ja läbipaistvuse kaudu

Hea ühingujuhtimine on Enefit Greeni sidusrühmadega usalduse loomise alus. Enefit Green on Nasdaq Tallinna börsil noteeritud ettevõttena pühendunud parimate juhtimistavade rakendamisele. Lisaks Eesti äriseadustiku nõuetele järgib äriühing Finantsinspeksiooni hea ühingujuhtimise tava soovitusel toodud juhiseid ja börsil noteeritud äriühingutele kehtestatud reegleid.

Õigusriik ja korrupsioonivastane võitlus

- Oleme pühendunud kõigi asjakohaste seaduste ja reeglite järgimisele ning meil on nulltolerants korrupsiooni, altkäemaksu ja muud tüüpi sobimatute äritavade suhtes.
- Meie ühine käitumisstandard on üksikasjalikult sätestatud meie eetikakoodeksis.

Nõukogu ja auditikomitee sõltumatus

- Oleme pühendunud vähemusaktsionäride huvide kaitsmisele, tagades sõltumatute liikmete piisava esindatuse nõukogus ja auditikomitees.
- Juhatus vastutab Enefit Greeni igapäevase tegevuse juhtimise eest ning on volitatud esindama ettevõtet seaduse ja põhikirja alusel.
- Nõukogu ülesandeks on ettevõtte majandustegevuse

strateegiline planeerimine ja järelevalve teostamine juhatuse tegevuse üle.

- Auditikomitee jälgib, et Enefit Greeni tehingud seotud osapooltega toimuksid turutingimustel. Auditikomitees on sõltumatutel liikmetel hääaltenamus ja komitee esimees valitakse sõltumatute liikmete hulgast

Töötajate ja inimõigused

- Oleme pühendunud töötajate ja inimõiguste tugevdamisele.
- Edendame oma töötajate ohutuid töötingimusi, heaolu ja enesearengut.
- Kohtleme kõiki viisakuse, austuse ja tähelepanuga ning ei salli diskrimineerimist, ahistamist, alandamist ega muud ebaviisakat käitumist.

Jätksuutlik tarneahel

Lisaks jätkusuutlike ja eetiliste äritavade edendamisele oma tegevuses eeldame ka, et meie partnerid mitte ainult ei tegutse kooskõlas kõigi kohaldatavate seaduste ja reeglitega, vaid järgivad ka meie sätestatud partnerite eetikakoodeksit. Selles on sätestatud meie lepingupartneritele esitatavad nõuded seoses töötajate ja inimõiguste austamisega, eetilise ärikäitumise põhimõtete järgimisega, töötajate tervise ja ohutuse kaitsmisega ning vastutustundliku keskkonnapoliitika rakendamisega.

Keskkonnanaruanne

Tasakaal on jätkusuutliku majandamise võti

Taastuvatest allikatest energia tootmine on oluline eeldus kliimanetraalsuse saavutamisel. Enefit Green on pühendunud tuule- ja päikeseenergia arendamisele ning opereerimisele. Lisaks tegeleme soojuse- ja elektrienergia koostootmisega segaolmejäätmetest.

Oleme teadlikud, et igasugune tegevus ja tootmine avaldab keskkonnale mõju. Seetõttu peame väga oluliseks hinnata oma tegevuse mõju meid ümbritsevale keskkonnale ja tegutseda tasakaalus sellega, et tagada oma tegevuse jätkusuutlikkus. Enefit Greeni eesmärgiks on säästlik keskkonnakasutus ja vastutuse võtmine looduskeskkonna säilimise eest.

Looduskeskkonna olulisus

Tunnistame oma rolli puhtama keskkonna ja jätkusuutlikuma maailma poole liikumisel ning soovime kaasa aidata globaalse süsiniku jalajälje vähendamisel. Keskkonnasäästlikkust eesmärgiks seades ja oma tegevuse mõju mõõtes saame tagada, et oleme oma tegevuses pühendunud kehtlikule arengule. Keskkonnamõju olulisuse hindamine, mõjude vältimine, leevendamine või kompenseerimine on läbiv teema kogu meie tegevustes.

Peame oma strateegilistes otsustes oluliseks lähtuda ülemaailmsetest säästva arengu eesmärkidest, Euroopa keskkonnaliitlikast, arenduse ja tootmise asukohariigi õigusaktidest, koduturgude riiklikest eesmärkidest. Lisaks eelnevale püüame oma tegevuses võimalikult palju arvestada kogukondade ja seotud huvigruppide arvamuste ning ootustega.

Enefit Green jätkusuutlikkuse aruanne lehekülgedel 39-54 ei ole auditeeritud ja põhineb ettevõtte andmestikul.

Terviklik keskkonnajuhtimine

Keskkonnajuhtimine on osa Enefit Greeni ettevõtte üldisest juhtimisest, mille eesmärk on lahendada keskkonnaküsimusi terviklikult ja siduda keskkonnahoiu põhimõtted loomulikuks osaks igapäevategevustest.

Keskkonnajuhtimissüsteemi rakendamine ehk süsteemne lähenemine keskkonnajuhtimisele tagab keskkonnategevuste edukuse ja keskkonnamõjude vältimise või vähendamise. Enefit Greenil on integreeritud juhtimissüsteem, mis tagab keskkonnavalase tulemuslikkuse kõigis üksustes. Kõigil tootmisüksustel on rahvusvahelisele ISO 14 001 standardile vastav sertifitseeritud keskkonnajuhtimissüsteem.

Iru elektrijaamas oleme täiendavalt juurutanud Euroopa Liidu EMAS (ingl *Eco – Management and Audit Scheme*) määrusele vastava keskkonnajuhtimissüsteemi ja jaamal on alates 2004. aastast EMAS-i registreerimistunnistus.

Keskkonnasäästlikkus algab igast meie töötajast, mille tõttu on oluline, et iga töötaja mõistaks nii ettevõtte kui ka iseenda tegevuse keskkonnamõju. Töötajate teadlikkuse parandamise eesmärgil alustasime 2023. aastal keskkonnateemalise kohustusliku e-kur-

susega. Lisaks on kõigil töötajatel võimalik osaleda loengusarjas „Teekond nulli“ ja möödunud aastal ellu kutsutud Enefit Academy keskkonnateemalistel koolitustel. Samuti jätkub Eesti Energia kontsernis iga-aastase keskkonnapäeva korraldamise traditsioon. 2023. aasta keskkonnapäeva teemaks oli „Elu pärast kaevandamist ehk maavara kaevandamisest loodusliku mitmekesisuse poole“.

Roheline kontor

Tahame, et meie töötajad saaksid töötada rohelise kontori põhimõtteid rakendavas kontoris. Rohelise kontori süsteemi eesmärk on töötajate keskkonnavalase teadlikkuse tõstmine, kontori tegevuse keskkonnamõju pidev jälgimine ja vähendamine, millega kaasneb kulude kokkuhoid, loodusressursside säästev kasutamine, jäätmetekke vähenemine ning töökeskkonna tervislikumaks muutumine. Enefit Greeni peakontoril Tallinnas on Euroopa Rohelise kontori tunnistus.

Enefit Greeni juhtimissüsteemi aluseks on planeeri-teosta-kontrolli-parenda lähenemine, kus oluliseks tegevuseks on keskkonnanõuetele vastavuse tagamine. Meie tegevus arvestab Euroopa Liidu ja koduturgudel kehtivate keskkonnanõuetega, mille tarbeks kaardistame järjepidevalt õiguslike nõuete muudatusi ja teeme koostööd seadusandjatega.

Toimiv keskkonnajuhtimissüsteem tagab keskkonnariskide ennetamise ja ohjamise, millega viiakse miinimumini õnnetustest ja hädaolukordadest tekkida võivad kahjud keskkonnale.

2023. aastal toimus Leedus Akmenė ehitusjärgus olevas tuulepargis intsident, mille käigus varises kokku ühe tuuliku torn. Läbimõeldud ja süsteemse keskkonnamõju käsitlemisega hoiti ära tuulikust tekkinud reostuse võimalik oht keskkonnale. Kogu saastunud pinnas kaevati välja ja anti üle spetsialiseeritud jäätmeäritluste võimale tagades, et tuulikust tekkinud reostus ei kahjustaks ümbritsevat keskkonda.

Enefit Green täidab vastutustundlikult keskkonnamõju seadusandlike ja keskkonnamõju määratud nõudeid. Ettevõtte tegevuse kohta pole keskkonnamõju asutuste poolt registreeritud ühtegi keskkonnamõju tingimuste rikkumist. Samuti ei ole lubadega seotud tegevuste korraldajatel ülevaatusel tuvastatud mittevastavusi loa nõuetega.

2023. aastal tasuti kokku riiklike keskkonnamõju ligikaudu 280 tuhat eurot, millest suurema osa moodustas (ligikaudu 255 tuhat eurot) Iru elektrijaama välisõhu saastetasu.

Elurikkuse toetamine

Peame tähtsaks bioloogilise mitmekesisuse ja tundlike ökosüsteemide säilimist ning nende minimaalse mõjutamise tagamist. Enefit Greeni tegevusega kaasnevate keskkonnamõjude ja -riskide hindamine toimub juba tegevuse kavandamise varajases staadiumis, hõlmates keskkonnamõju hindamist tuule- ja päikeseparkide planeerimise või projekteerimise faasis.

Arendusprojektide puhul hindame olemasolevat bioloogilist mitmekesisust ja leiame lahendusi või loome tingimusi selle säilimiseks või taastamiseks. Keskkonnamõjude hindamise käigus viiakse läbi seireid ja uuringuid, mis on vajalikud leidmaks

Enefit Greeni tegevus toetab Eesti Energia kontserni jätkusuutliku arengu ja süsinikuneutraalsuse eesmärkide täitmist ning aitab kaasa Eesti ja Euroopa Liidu kliimaeesmärkide saavutamisele.

Oleme oma tegevuses pühendunud keskkonnamõju tulemuslikkuse järjepidevale parendamisele ja lähtume järgmistest keskkonnamõjust juhtpõhimõtetest:

- Meie tegevus ja otsused on kooskõlas keskkonnamõju põhimõtete ja keskkonnamõju õigusaktidega.
- Analüüsime oma tegevusega kaasnevat keskkonnamõju ja riske ning arendame ja täiustame järjepidevalt oma keskkonnamõju tegevust.
- Kasvatame taastuvenergia tootmisvõimsusi, et tagada 2045. aastaks Eesti Energia kontserni seatud süsinikuneutraalse energiatootmise eesmärgi täitmine ja toetada kontserni klientide roheteekonna personaalset ja paindlikku elluviimist.
- Vähendame oma tegevuse mõju keskkonnale ja arvestame oma tegevuses kogukonnaga. Heidete

lahendus liikidele avaldada võiva mõju osas. Vastavalt ekspertide hinnangule viiakse seired ja uuringud läbi nii ehituseelselt projekteerimise faasis, ehitusetapis ning ka pärast tootmisala valmimist.

Kõigi tootmisalade projekteerimisel arvestame, et arendusobjektid ei asuks keskkonnale tundlikel aladel või kaitsealadel. Päikeseparkide arendamisel lähtume põhimõttest, et väärtuslikele

ja jäätmete minimeerimiseks ning ressursitõhususe tagamiseks rakendame parimat võimalikku tehnoloogiat. Keskkonnas toimuvate muutuste jälgimiseks korraldame seiret ja koostame keskkonnamõju andeid.

- Rakendame ringmajanduse põhimõtteid, vähendame jäätmete teket ja soodustame jäätmete liigiti kogumist ja taaskasutamist.
- Tõstame keskkonnateadlikkust oma töötajate seas ja ühiskonnas. Panustame arengusse teadus- ja arendustegevuse kaudu ja meie keskkonnamõju on avalikud.
- Loomme eeldusi bioloogilise mitmekesisuse taastamiseks või säilitamiseks ja tagame loodushoiu.
- Eelistame teenuste, toodete ja tooraine hankimisel keskkonnahoidlikke riigihankeid.
- Tervisliku töökeskkonna tagamiseks ja keskkonnamõju põhimõtete järgimiseks rakendame kontorites roheline kontori põhimõtteid. Vähendame paberi kasutamist, kogume prügi liigiti, kasutame vett, elektrit ja soojust säästlikult ning kasutame keskkonnamõju sõidukeid.

põllumajandusmaadele päikeseparke ei rajata. Päikeseparkide tarastuslahenduste väljatöötamisel arvestame, et väikeulukitele oleks tagatud läbipääs pargist. Rohekoridorides vaba liikumise tagamine metsloomadele on meile oluline ka tuuleparkide arendusprojektide puhul.

Tootmisalade korrastamise või hooldamise käigus hoidume kasutamast kemikaale, et tagada bioloogilise mitmekesisuse säilimine.

Lisaks osaleb Enefit Green koostöös Riigimetsa Majandamise Keskusega (RMK) Sopi päikesepargi alal ammandunud turba-maardlate taassoostamise projektis. Rajame päikesepargi alale sellise veerežiimi, mis loob tingimused raba taastumiseks kokku ligikaudu 100 hektari suurusel alal. Taassoostamise tulemusena vähenevad oluliselt turba lagunemisest tingitud süsihappegaasi heitmed ja paranevad tingimused elurikkuse suurendamiseks. Projekti käigus hinnatakse ka võimalusi, kuidas edaspidigi päikeseparkide abil taastada vanu kaevandusalasid.

Samuti otsime võimalusi rajada taastuvenergia lahendusi aladele, mis on juba varasemalt rikutud või mis omavad bioloogilise mitmekesisuse mõistes vähemväärtuslikku rolli. Rajasime möödunud aastal päikeseelektrijaama Ida-Virumaale Estonia kaevanduse tööstusterritooriumile ja kasutasi me kaevandamisel tekkinud aherainet ehitusmaterjalina.

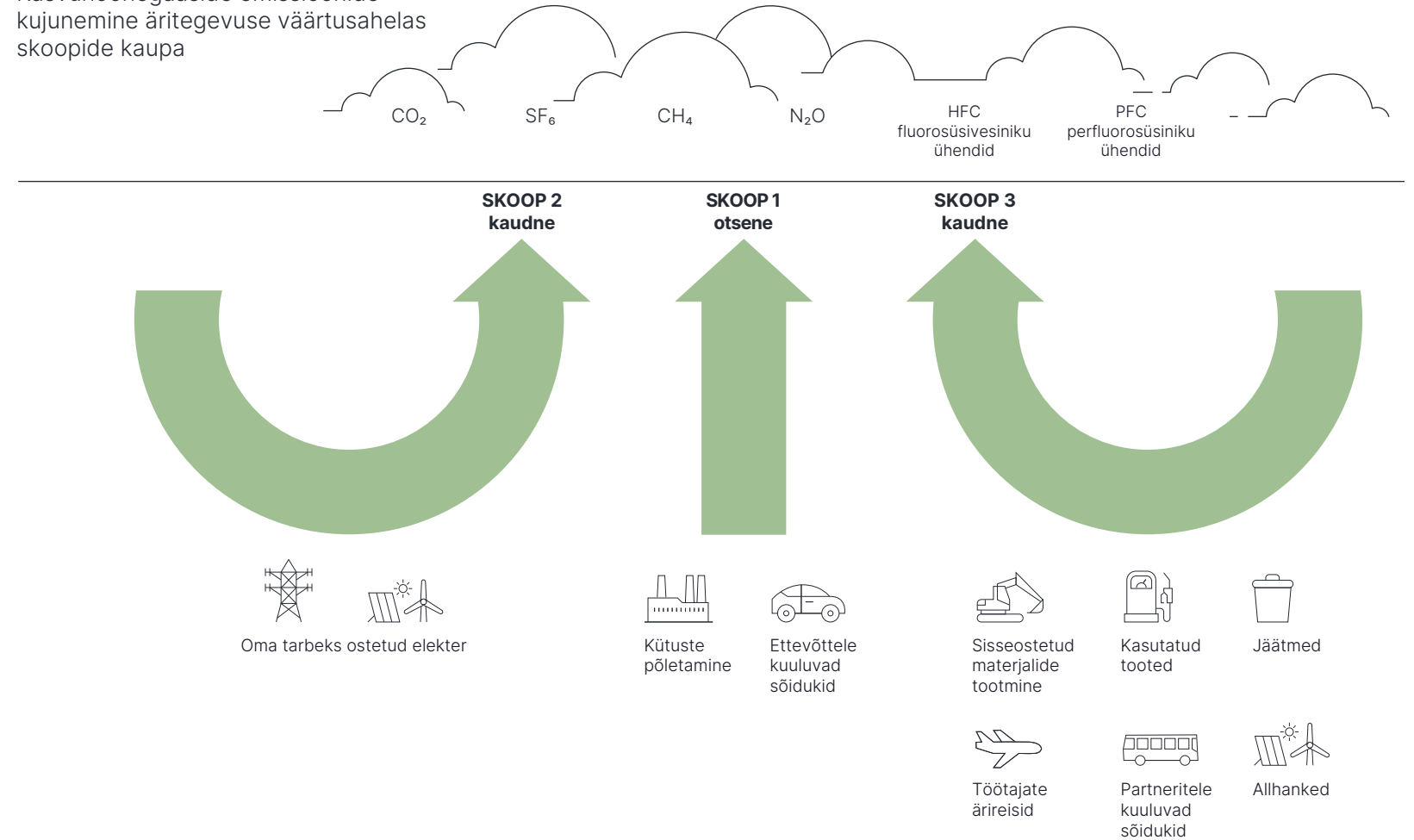
Taastuvelektrile üleminek on kiireim tee süsinikuneutraalsuseni

Rohepööre energiasektoris tähendab järkjärgulist üleminekut taastuvenergiale. Ühe juhtiva taastuvenergia ettevõttena piirkonnas on meil suur mõju süsinikuneutraalse energiatootmiseni jõudmisele.

Süsinikuneutraalse energiatootmise kasvatamiseks rajame päikeseparkide, maismaa- ja meretuuleparke koos salvestussüsteemide arendamisega kõigil koduturgudel. Samuti astume pilootprojekti tasemel esimesi samme vesinikutootmise valdkonnas.

Süsiniku jalajälg

Kasvuhoonegaaside emissioonide kujunemine äritegevuse väärtusahelas skoopide kaupa

Seoses kliimaeesmärkidest tuleneva vältimatu vajadusega süsinikusaastet või vähemalt tootmise süsinikuintensivsust vähendada, alustas Enefit Green oma tegevuse süsiniku jalajälje hindamist alates 2020. aastast.

Süsiniku jalajälg väljendab kvantitatiivselt CO₂ ekvivalentides mõõdetud kasvuhoonegaaside heite koguhulka.

Standard jaotab ettevõtte tegevusega kaasnevad kasvuhoonegaaside emissioonid kolme skoopi.

- **Skoop 1** – otsesed emissioonid ettevõtte poolt omatud või kontrollitud kasvuhoonegaaside heiteallikatest
- **Skoop 2** – kaudsed sisseostetud energiast tulenevad kasvuhoonegaaside emissioonid
- **Skoop 3** – kõik muud kaudsed emissioonid, mis tekivad ettevõtte väärtusahelas ülespoole või allapoole suunatud tegevuste tagajärjel

Vastavalt kasutatud standardile esitatakse biogeensete allikate otsene CO₂ heide skoopidest eraldi.

Süsinikujalajälje aruanne on 2021. ja 2022. aastal tõendatud ISAE 3410 aruandega, mille on koostanud AS PricewaterhouseCoopers. See on finantsauditist eraldiseisev töövõtt. Arvutusmetoodikast lähtuvalt on 2023. aasta andmed auditeerimata ja võivad järgmise aastaaruande avaldamise ajaks täpsustuda.

2021. aasta tõendatud andmetele on lisatud võrreldavuse saavutamiseks hinnanguline kogus uue 2022. aastal tõendatud meetodika põhiseid heitmeid, mida ei ole eraldi valideeritud.

Skoopide hindamine annab võimaluse eesmärgistada ettevõtte süsiniku jalajälje vähendamist. Selleks tuleb vaadelda ettevõtte süsiniku jalajälje allikaid ja planeerida selle põhjal vähendamise eesmärgid. Analüüsi põhjal on ilmne, et suurimaks Enefit Greeni süsiniku jalajälje mõjuriks on Iru elektrijaama heide. Selle heitemega tegelemiseks oleme koostamas jaama pikaajalist arengukava, mis käsitleb muuhulgas elektrijaama poolt pakutava positiivse sotsiaal-majandusliku mõju hoidmist ja süsiniku jalajälje vähendamise võimalusi ühe toodetud energiaühiku kohta.

Kuni 2023. aasta lõpuni sisaldavad andmed 2023. aasta lõpus müüdnud Paide, Valka ja Brocēni kolme soojus- ja elektrienergia koostootmisega ning pelletitootmisega seotud kütisi. Nende tehingute tulemusena väheneb Enefit Greeni süsiniku jalajälg. Nende kütiste osakaal 2023. aasta süsiniku jalajäljes oli <1%, 77% ja 43% (vastavalt skoop 1, 2 ja 3 osas) ning biogeense CO₂ heites 74%.

Süsiniku jalajälje arvutuse täpsustamise ja muutuste järgselt võrreldavana hoidmiseks on loodud süsteem uute paigaldatavate päikesepaneelide ja tuulikute tootmisest tulenevate emissioonide väljendamiseks Enefit Greeni süsiniku jalajäljes. Tootmisest tuleneva süsiniku jalajälje hinnang on jagatud kogu vastava objekti kasuliku elua peale ning seotud oodatava toodanguga, et tuletada iga-aastased süsinikuheite kogused, mida arvestatakse raporteeritava süsiniku jalajälje skoop 3 osana.

Parema ülevaate ettevõtte emissioonidest annab emissioonide intensiivsuse näitaja, mis väljendab süsiniku jalajälge ettevõtte suurusest sõltumatu võrreldava suhtarvuna. Enefit Greeni osas peame otstarbekaks vaadelda skoop 1 emissioonide süsinikuintensivsust toodetud elektri- ja soojusenergia kWh kohta.

Enefit Green süsiniku jalajälje kujunemine allikate kaupa (tuh t CO₂ ekvivalent)

Skoop/tegevus	2021	2022	2023
Skoop 1			
Jäätmete põletamine	138,2	128,1	147,7
Maagaasi põletamine	3,4	1,1	2,3
Muud hinnatud väikese mõjuga heitmed	0,4	0,5	0,4
Skoop 1 kokku	142,0	129,7	150,4
Skoop 2			
Ostetud elekter	20,3	23,3	24,4
Skoop 2 kokku	20,3	23,3	24,4
Skoop 3			
Pelleti transport tarbijani	3,6	4,1	4,2
Pelleti põletuse fossiilne osa*	9,8	7,8	8,0
Päikesepaneelide ja tuulikute tootmine**	12,7	12,1	15,3
Jäätmete transport	2,0	1,8	1,8
Muud hinnatud väikese mõjuga heitmed	0,7	1,0	0,8
Skoop 3 kokku	28,8	26,8	30,1
Skoop 1, 2, 3 kokku	191,1	179,8	204,9
Biogeenne***			
Biomassi põletamine	139,7	144,7	135,4
Jäätmete põletamise biogeenne osa	133,7	121,4	141,1
Pelleti põletuse biogeenne osa	226,7	259,1	261
Biogeenne kokku	500,1	525,2	537,5
Kokku	691,2	705,0	742,4

*Biogeense materjali põletamisel tekkinud CH₄ ja N₂O teisendatuna CO₂ ekvivalentiks loetakse vastava skoobi osaks

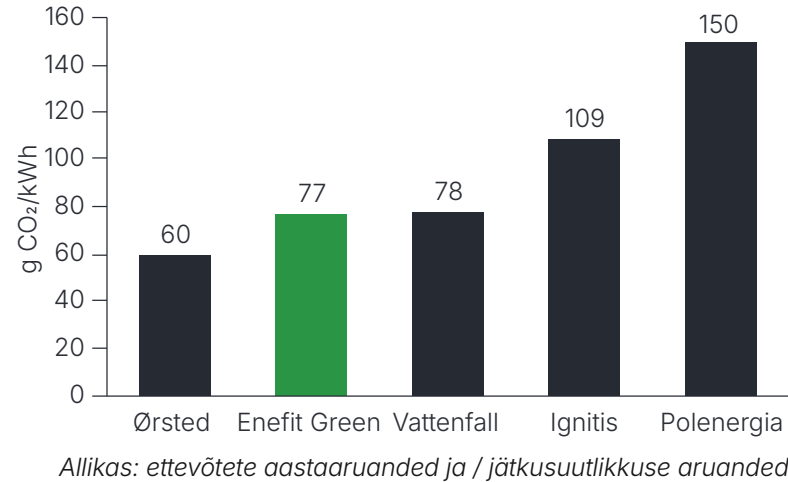
** Alates 2021. aastast arvestame skoop 3 hulka ka uutesse tuule- ja päikeseparkidesse paigaldatud tuulikute ja päikesepaneelide tootmise käigus tekkinud kasvuhoonegaaside heitmed.

*** Biogeenset päritolu CO₂

Enefit Greeni soojus- ja elektrienergia tootmise süsinikuintensivsus (Skoop 1, g CO₂/kWh).

	2021	2022	2023
Energiatootmise süsinikuintensivsus	78	77	77

Energiatootmise süsinikuintensivsus võrrelduna mõnede võrdlusgrupi ettevõtetega (2022)

Enefit Greeni tegevuse vastavus Euroopa Liidu taksonoomia jätkusuutlikkuse kriteeriumitele

2023. aasta lõpu seisuga vastab enamik meie tootmiskäitisi Euroopa Liidu taksonoomia jätkusuutlikkuse kriteeriumitele,

aidates kaasa kliimamuutuste leevendamisele või nendega kohanemisele.

Koostootmisjaamades kasutatava tahke biokütuse jätkusuutlikkuse nõuded hakkasid kehtima 2023. aasta alguses. Seetõttu ei klassifitseerinud me kuni 2022. aasta lõpuni biokütustest koostootmise käigus toodetud elektrit ja soojust taksonoomiale vastavaks.

Ka Brocēni pelletitehase äritegevust ei saanud kuni 2021. aasta lõpuni käsitleda Euroopa Liidu taksonoomia kohaselt jätkusuutliku tegevusena.

Kuna 2022. aasta septembris kiitis Euroopa Komisjon heaks pelletite tootmises kasutatava puidu sertifitseerimissüsteemi, mida kasutab ka Brocēni pelletitehas, siis liigitasime Brocēni pelletitehase äritegevuse alates 2022. aastast jätkusuutlikuks.

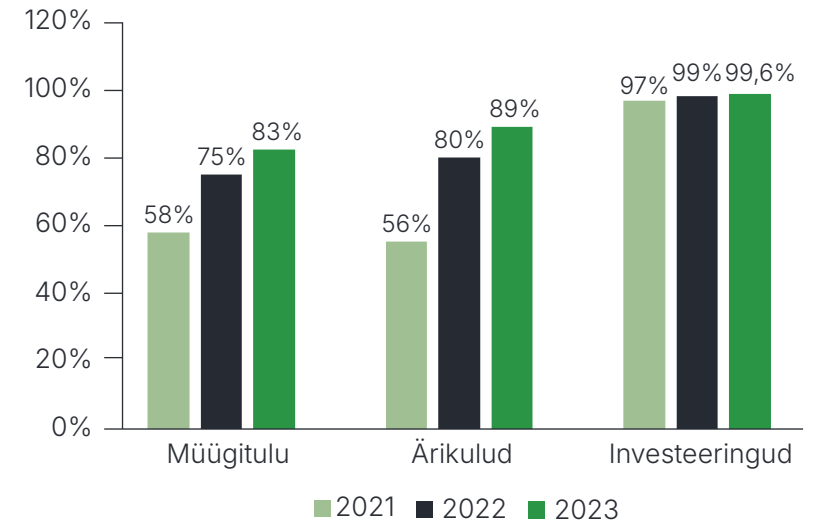
2023. aastal kehtima hakanud regulatsioonide kohaselt võeti Paide elektrijaamas kasutusele jätkusuutliku biomassi arvestussüsteem, mille tarbeks loodi vastav kord jätkusuutliku biomassi nõuetele vastavaks tunnistamise osas. Kasutusele võetud süsteemi alusel tunnistati kogu Paide elektrijaamas vastuvõetud biomass vastavaks jätkusuutlikele kriteeriumitele.

2023. aastal oli Euroopa Liidu taksonoomiale vastavate jätkusuutlike tegevuste osakaal Enefit Greeni konsolideeritud müügituludes 82,7%, ärikuludes 89,4% ja investeeringutes 99,6%.

Enefit Greeni jätkusuutlike majandustegevuste näitajad Euroopa Liidu taksonoomia tähenduses

mEUR	2021	2022	2023
Müügitulu	89,4	175,5	170,1
Ärikulud	55,9	112,4	147,3
Investeeringud	74,3	190,7	354,3

EL taksonoomia tähenduses jätkusuutlike majandustegevuste osakaal Enefit Greeni müügituludes, ärikuludes ja investeeringutes

Töötame järjepidevalt keskkonna heitmete vähendamise nimel

Õhuemissioonid

Enefit Greeni tootmistegevusega kaasnevad peamised õhuheitmed on süsinikdioksiid (CO₂), väävli (SO₂)- ja lämmastikuühendid (NO_x), süsinikmonooksiid (CO), lenduvad orgaanilised ühendid (LOÜ), ammoniaak (NH₃) ja tahked osakesed (PM). Õhuheitmed tekivad kütuseid põletavates koostootmisjaamades (Iru, Paide, Valka, Brocēni). Põlemise käigus võib välisõhku eralduda ka väikeses normeeritud koguses raskmetalle.

Põletusseadmetest välisõhku väljutavate saasteainete kogused saadakse kas arvutuslikul teel või pidevseire tulemusena väljuvates heitgaasides mõõdetud saasteainete kontsentratsioonide alusel, nii nagu seda tehakse Iru elektrijaamas. Pidevseire annab võimaluse reaajas kontrollida saasteainete kontsentratsioonide vastavust keskkonnakaitselubade ja õigusaktidega kehtestatud heite piirväärtustele ja aitab vältida õhukvaliteedi piirväärtuste ületamisi.

Heitmed välisõhku (tuh. t)

	2021	2022	2023
CO₂, fossiilne	142	130	150
sh. Iru elektrijaam*	141	130	150
SO₂	0,04	0,04	0,03
sh. Iru elektrijaam*	0,03	0,02	0,02
NO_x	0,34	0,30	0,31
sh. Iru elektrijaam*	0,22	0,17	0,20
Tahked osakesed	0,14	0,11	0,19
sh. Iru elektrijaam*	0	0	0

* 2023. aasta lõpus sõlmis Enefit Green lepingud biomassi põhistest koostootmise- ja pelletitootmise äridest väljumiseks. Nende tehingute järgselt jääb olmejäätmeid kütusena kasutatav Iru elektrijaam peamiseks välisõhku heiteid väljutavaks tootmisüksuseks.

Kõik saasteaineid välisõhku väljutavad tootmisüksused omavad keskkonnakaitselubasid, millega on määratud heitgaasides olevate saasteainete heite lubatud piirväärtused ja aastased kogused. Vastavalt käitise asukohariigis kehtivatele nõuetele esitatakse heite kvartaalsed ja aastased kogused kas regionaalsele või riiklikule keskkonnaametile.

Kõik tootmisüksused järgivad saasteainete lubatud piirväärtusi ja heitkoguseid ning täidavad aruandluse nõudeid.

Et vältida kahju tekitamist keskkonnale ja heastada tekitatud kahju, siis on keskkonnakasutus, sh keskkonna saastamine tasuta. Seetõttu ka välisõhku suunatavate saasteainete eest makstakse saastetasu vastavalt asukohariigis kehtivatele tasumääradele.

Elektrit- ja soojust tootvates biomassi põletusseadmetest heidetakse välisõhku biogeenset CO₂ ja seda keskmiselt 140 tuhat tonni aastas. Biomassi põletamise CO₂ heidet loetakse kliima suhtes neutraalseks ning seetõttu peetakse ka biomassi põletamist kliimamuutuste seisukohast lähtuvalt heitmevabaks.

Iru elektrijaam

Fossiilset CO₂ ja lämmastikoksiide emiteerivaks olulisemaks allikaks on Iru elektrijaama jäätmepõletusseade, kus põletatakse peamiselt segaolmejäätmeid. Põletatavate segaolmejäätmete kogus aastas (vt tabel „Tootmises kasutatud ressursid“) on püsinud suhteliselt stabiilsena, mistõttu ka fossiilse CO₂ kogus ei ole aastatega suuresti kõikunud. Välisõhku paisatavate saasteainete kontsentratsioone kontrollitakse pidevseireseadmetega. 2022. aasta lõpus vahetati välja jäätmepõletuse suitsugaaside kontsentratsioone jälgivad pidevseireseadmed. Need raketid töösse 2023. aasta algusest läbides eelnevalt kohustuslikud kalibreerimised, et oleks kindlalt tagatud väljastatavate andmete õigsus.

Energiatootmine maagaasist, millega kaasnevad suuremad heited välisõhku kui biomassi põletamisel, on viidud miinimumini kasutades madala lämmastikuheitega põleteid, mis

aitavad vähendada lämmastikoksiidide (NO_x) teket põlemisel. 2023. aastal moderniseeriti Iru maagaasil töötava reservaurukatla põleteid just eelnevalt mainitud tehnoloogiat kasutades.

Veeressursi kasutus ja heitvee teke

Enefit Greeni tootmisüksused (elektrijaamad ja koostootmisjaam) kasutavad oma tegevuses peamiselt pinnaveet. Lisaks pinnaveele toimub vee võtmine ka põhjaveest ning kohalikest veetrassidest. Kõige suurem pinnavee kasutus toimub Iru elektrijaamas, kus vett kasutatakse tehnoloogilisel otstarbel, seadmete jahutamiseks ja vajadusel tuletõrjeveeks. Pinnaveet pumbatakse Pirita jõest. Vee kättesaamiseks on Pirita jõe rajatud Nehatu pais.

Selleks, et tagada pinna- ja põhjaveevarude pikaajaline kaitse ning tootmise jaoks piisav veevarustus, rakendatakse Iru elektrijaamas jahutusvee korduvkasutust. Soojenenud vesi jahutatakse gradiiris ning võetakse peale jahutamist uuesti kasutusse. Kasutatud meetmete rakendamise oleme viinud täiendava veeressursi kasutuse miinimumini. 2023. aastal oli Iru elektrijaama pinnavee kasutus suurem kui eelnevatel aastatel. 2023. aastal töötas jaam rohkem aega kondensatsioonrežiimis, mis suurendas jahutatava vee kogust gradiiris. Kuna jahutusvesi on ringluses, siis mitmekordse kasutamise järel halveneb vee kvaliteet ja vajalik on täiendava toorvee juurde pumpamine.

Suurim põhjavee kasutaja on olnud Valka koostootmisjaam, kus samuti kasutatakse vett peamiselt jahutuseks. Tingimused veevõtuks (vee kogused, veekogu paisutamine, põhjavee kiht, põhjavee taseme jälgimine, jne) on toodud tootmisüksuste keskkonnalubades.

Veekasutus (tuhat m³/a)

Käitis	Veeliik	2021	2022	2023
Iru EJ	Põhjavesi	3,6	3,0	2,7
	Pinnavesi	235,8	182,1	284,4
Iru EJ kokku		239,4	185,1	287,1
Biomassikäitised	Põhjavesi	108,9	118,5	83,9
	Ühistrassist kasutatav vesi	19,9	15,4	16,0
Biomassikäitised kokku		128,8	133,9	99,9
Kõik käitised kokku		368,2	319,0	387,0

Veeressursi kasutamise järgselt tekib tehnoloogilist (vee pehmemdamine, soolade ärastamine veest, jne) reovett ning süsteemide jahutamiseks kasutatud jahutusvett. Tehnoloogilisel otstarbel ning olmes kasutatud reovesi suunatakse kõigis tootmisüksustes piirkonnas kanalisatsiooniteenust pakkuva ettevõtte torustikku. Brocēni pelletitehases ja koostootmisjaamas ning Iru elektrijaamas kasutatud jahutusvesi juhitakse läbi settetiikide tagasi loodusesse. Enne vee loodusesse juhtimist võetakse heitveest veeproovid ning analüüsitakse heitvees sisalduvaid saasteaineid ning jälgitakse loodusesse juhitava vee temperatuuri. Loodusesse juhitalvate heitveele on kehtestatud riiklikud nõuded keskkonnalubadega, mille täitmist tootmisüksused jälgivad.

Tootmisüksused jälgivad keskkonnalubades toodud nõudeid ning peavad võetava ja keskkonda juhitava vee koguste üle arvestust, täidavad keskkonnalubadega seatud seirenõudeid ning maksavad kasutatud vee eest riiklike ressursitasusid ning heitvees sisalduvate ainete eest saastetasu. Kord aastas esitatakse riigile veeressursi kasutamise aastaaruanne.

Enefit Greeni tootmisüksused täidavad keskkonnalubadega etteantud nõudeid ning kasutatud veeressursi kogused ei ole ületanud lubatud veekoguseid. Samuti peetakse kinni keskkonnalubadega seatud nõuetest heitvees sisalduvate saasteainete osas.

Jäätmed, taaskasutus ja ringmajandus

Enefit Greeni tootmistegevuse käigus tekib kogu jäätmetest ca 86% ulatuses tavajäätmeid. Kõige suurema koguse (90%) tavajäätmetest moodustab tuhk. Tuhka tekib nii biomassi kui segaolmejäätmete põletamisest. Enamus Enefit Greenis tekkivatest tavajäätmetest taaskasutatakse.

Enefit Green peab oluliseks vähendada jäätmete teket, aidata kaasa ringmajanduse edendamisele ning panustada taaskasutusse. Jäätmete põletamine energia saamise eesmärgil on üheks jäätmete taaskasutuse viisiks. Segaolmejäätmetest, mis ei leia uuesti kohta ringluses, toodame keskkonnasõbraliku tehnoloogia toel Iru elektrijaamas elektrit ning soojust.

Üheks oluliseks ringmajanduse põhimõtteks on Paides, Valkas ja Brocēni kogu biomassi põletamisel tekkiva puidutuha üleandmine kohalikele põllumajandusettevõtetele, et kasutada seda väetisena mullaviljakuse parandamiseks. Iru elektrijaam on võimeline tootma sooja ja elektrit kuni 260 000 tonnist jäätmetest aastas. Kuna Iru elektrijaam on ainus omataoline Eestis, kus tohib segaolmejäätmeid põletada, on selle tulemusena lõppenud suuremahuline segaolmejäätmete ladestamine prügilatesse.

Segaolmejäätmete kasutamine soojuste ja elektri tootmiseks on oluliselt väiksema keskkonnamõjuga kui nende ladestamine prügilasse, kus prügi lagunemisel eralduvad gaasid aastakümnetega laiali lenduvad. Jäätmete põletamise tulemusel jääb põletamisele

suunatud jäätmetest alles ligikaudu 30 % (koldetuhk, tuhast väljavõetud metallid, ohtlik lendtuhk ning gaasipuhastusjääk).

Jäätmete põletamisel tekkinud tuhk jaguneb tavajäätmeks ehk koldetuhaks ning ohtlikuks lendtuhaks ja gaasipuhastusjäägiks. Iru jäätmeenergiaplokis segaolmejäätmete põletamisel tekkivad jäägid (koldetuhk, lendtuhk, gaasipuhastusjääk, jne) moodustavad suurema osa Enefit Greeni tekkivatest jäätmetest. Jäätmete põletamise käigus tekkinud tavajäätmetest suunatakse 100% jäätmeid taaskasutusse.

Jäätmete põletamisel tekkinud koldetuhk antakse üle Tallinna prügilale, kus tuhk eelnevalt vanandatakse ja kasutatakse seejärel prügila sulgemisel mineraalse materjali asendajana. Lisaks tuhkadele tekib Iru elektrijaamas suuremas koguses ka koldetuhast eraldatud metalli, mis suunatakse taas ringlusesse nagu ka tootmisüksustes remonditööde käigus tekkivad metallijäätmed.

Jäätmete ke (tuhat t/a)

Käitis/jäätmeliik	2021	2022	2023
Iru EJ			
Jäätmepõletuse koldetuhk	64,2	57,6	63,4
Metallid	4,4	3,6	3,5
Tavajäätmed kokku	68,7	61,3	66,9
Lendtuhk	3,7	3,0	3,5
Gaasipuhastusjääk	8,4	7,5	7,6
Ohtlikud jäätmed kokku	12,1	10,5	11,1
Biomassikäitised			
Puidutuhk	2,8	2,8	2,9
Jäätmed kokku	83,6	74,6	80,9

Tekkvate ohtlike jäätmete allikas on peamiselt Iru elektrijaam. Põletamise tulemusel tekib ohtlike omadustega lendtuhka ja põlemisel tekkivate heitgaaside puhastamisel eralduvat gaasipuhastusjääki. Ohtlikud jäätmed antakse üle ohtlike jäätmete käitlusõigust omavatele ettevõtetele.

Keskkonnalubadega reguleeritakse jäätmete kasutamise tingimusi. Enefit Greenis kasutab jäätmeid oma tootmistegevuses üksnes Iru elektrijaam. Arvestades kasutatavat tehnoloogiat on keskkonnalooga määratletud jäätmepõletusele nõuded nii jäätmete koguse osas kui tingimused läbiviidavaks seireks.

Tootmisüksused koguvad kokku info aasta jooksul tekkinud jäätmete kohta ja esitavad järgneva aasta alguses saadud andmestiku põhjal kokkuvõtliku jäätmearuande jäätmete tekke, käitlemise ja üleandmise kohta.

Kasutame loodusressursse säästlikult

Kestliku arengu üheks nurgakiviks on loodusressursside säästlik majandamine. Lähtume oma tegevuses loodusressursside kasutamisel säästlikkuse kriteeriumitest. Tootmistegevuses tarbitav vesi on võimalusel korduvkasutuses ja energia tootmisel kasutame võimalusel puiduhakke asemel ka madala energiasisaldusega väärtusega puukoore haket. Samuti otsime tehnoloogilisi võimalusi loodusressursside kasutuse vähendamiseks.

Tootmises kasutatud ressursid

Käitis	Kütuseliik	Ühik	2021	2022	2023
Iru	Segaolmejäätmed	tuh.t	237	216	249
	Maagaas	tuh.m ³	1614	530	1157
Biomassi-käitised	Biomass	tuh. t	361	377	374
	Maagaas	tuh.m ³	144	55	66
	Biomass pelletite tootmiseks	tuh.t	252	257	269

Kuna maagaas liigitub fossiilsete kütuste kategooriasse, siis liikumaks süsinikuneutraalse energiatootmise poole, oleme maagaasi kasutamist elektri- ja soojuse tootmiseks aastate jooksul järjest vähendanud. Maagaasi kasutatakse Iru jäätmepõletusploki käivitamisel ja seiskamisel ning veesoojenduskateldes. Veesoojenduskatlaid kasutatakse perioodil, kui jäätmepõletus ei tööta ja on vajalik tagada soojuse andmine kaugküttevõrku. 2023. aastal toimusid üksikud jäätmepõletusploki avariilised seisakud ja soojuse tootmiseks kasutati veesoojenduskatelt. Sellest tulenevat on võrreldes 2022. aastaga suurem ka kasutatud maagaasi kogus.

Maaressursi ja metsade majandamine

Ettevõttele kuuluvatest maa-aladest moodustavad enamuse tootmismaa ja maatulundusmaa sihtotstarbega kinnistud. Maatulundusmaadel kokku on 600 hektari ulatuses majandatavat metsa. Maade majandamisel lähtume seisukohast, et maa on elukeskkonna piiratud ressurss, mida tuleb kasutada heapere-mehelikult.

Põllumaade puhul peame lugu põhimõttest, et taastuenergiat on võimalik toota koostöös põllumajandusega ning näeme mõlema poolset kasu kaas- ja koostööst kohalike põllumajandus- tootjatega maakasutuse osas.

Metsade majandamisel lähtume metsasertifitseerimise skeemide tunnustamise programmi (ingl *The Programme for the Endorsement of Forest Certification*) standardi nõuetest, tagamaks metsade keskkonnasõbraliku ja säästliku majandamise. Oma metsamaadel oleme valmis tegema ja teeme koostööd piirkondlike jahiseltsidega, kes seisavad hea metsa elukeskkonna tasakaalu tagamisel. Me ei sea piiranguid metsaandide korjamisel ning näeme laiemat ühiskondlikku kasu ühiskasutuse suurendamises seoses uuendatavate- ja rajatavate juurdepääsudega metsamaadele.

Arendustegevuse põhjalik ettevalmistus

Usume, et keskkonnahoid algab juba projekti algstaadiumist, kus hoolikalt hinnatakse ümbritsevat keskkonda, riske ja võimalusi. Usume, et uute taastuenergia arendusprojektide planeerimisel on võimalik keskkonda ja kogukondi minimaalselt mõjutada.

Tänapäevane energiatootmine liigub üha enam tarbijatele ja kogukondadele lähemale, mistõttu uute taastuenergia projektide arendamisel teeme tihedat koostööd kohalike kogukondadega. Uute tuule- ja päikeseparkide planeerimisel ja ehitamisel lähtume põhimõttest, et arendusprojektiga kaasnev mõju nii loodus- kui inimtekkelisele keskkonnale ja kogukondadele ei omaks olulist negatiivset mõju ja aitaks kaasa ka piirkonna arengule.

Lähtume oma tegevuses loodus- ja elukeskkonna säästmise põhimõtetest. Planeerime uusi tuule- ja päikeseparke väljaspoole tundliku loodusega alasid, nagu kaitsealuste liikide elupaikadest, kaitsealadest, tundlike ökosüsteemide aladest ning arvestame bioloogilise mitmekesisuse säilitamise vajadusega.

Tuuleparkide arendamisel viime läbi põhjalikud keskkonnamõju hindamised, et välja selgitada kavandatava projekti mõju keskkonnale laiemas tähenduses, sh ka inimesele ja kaasata ka kogukondi ja avalikkust. Keskkonnamõju hindamise raames teostame ka ulatuslikke eeluuringuid, mis on seotud projektiala ja selle lähipiirkonna elustikuga.

Mõju hindamise tulemusena selgitatakse välja olulised keskkonnamõjud ja pakutakse välja leevendusmeetmed ja seiretingimused. Ettenähtud juhtudel viime läbi ka projekti realiseerimise järgset elustiku seiret, et saada andmeid liikidele avalduvate mõjude kohta ning olla valmis reageerima looduses toimuvatele muutustele.

2023. aastal jõudis lõpule esimene meretuulepargi keskkonnamõjude hindamine Eestis, milleks on

Loode-Eesti meretuulepark. Heakskiitmise eelselt viidi läbi pikk mõjude hindamise protsess, milles kaasati oma ala eksperte ja välispartnereid. Keskkonnamõjude hindamine algatati vee-erikasutusloa taotluse alusel, millele järgneb järgmise etapi keskkonnamõjude hindamine ja vajalike planeeringutegevuste läbiviimine. Selle käigus arvestatakse esialge keskkonnamõjude hindamise tulemusi ja viiakse läbi täiendavad uuringud.

Oleme seadnud eesmärgiks arendada eelisjärjekorras Liivi lahe meretuuleparki.

Selle tarbeks alustasime 2023. aastal arendusalal keskkonnamõju hindamiseks vajalikke suuremahulisi uuringuid. Need käsitlevad nii eluslooduse valdkonda (linnustik, kalastik, mereimetajad, nahkhiired) kui ka merepõhja geoloogiat ja arendusalal toimuvate protsesside uurimist.

2023. aastal alustati esimese digitaalsel aerofotokaardistusel põhineva seireprojektiga Eestis Liivi lahe meretuulepargi arendusalal.

Selles protsessis pildistatakse uuringuala seiretransektid ja luuakse aerofotokaardid ülekattega tehtud digipildidest. Uuringut iseloomustab suur täpsus, kuna lindude tuvastamine ja loendamine toimub tarkvara abil järeltöötuse algstaadiumis. See võimaldab linnueksperdil keskenduda raskemini tuvastatavatele olukordadele ja analüüsile. Uuring võimaldab põhjalikumalt hinnata meretuulepargi mõju linnustikule ning saada paremad alusteadmised.

Sotsiaalteemad ja töö kogukondadega

Usume, et üleminek puhtale taastuenergiale tuginevale tulevikule saab põhineda ainult pühendunud ja professionaalsetel töötajatel ning koostööl kohalike kogukondadega. Jätksuutlikuma tuleviku poole liikumisel on oluline igaüks ja iga tegevus. Seetõttu on praegused ja tulevased töötajad ning kogukonnad Enefit Greeni edu võti.

Pühendumus ja juhtimiskvaliteet jätkuvalt kõrged

Enefit Greeni rahvusvahelises meeskonnas töötavad inimesed, kes tunnevad end tõeliselt pühendunud edasivijatena. Erinevatel tasanditel kandis juhirolli 33 inimest. Enne detsembri lõpus aset leidnud Brocēni koostootmisäri müüki oli Enefit Greeni grupis 194 töötajat, tehingu tulemusena vähenes grupi töötajate arv 40 inimese võrra.

	2021	2022	2023
Töötajate arv aasta lõpus	165	183	154
Naised	26	29	30
Mehed	139	149	124
Tööjõukulud, mln €	6,7	9,1	10,8 *
Vabatahtlik tööjõu volavus, %	6,2	6,3	5,3
Praktikantide arv aasta jooksul	7	12	6

* Tööjõukulud sisaldavad ka aasta lõpus müüdud üksuste 2023. aasta tööjõukulusid

Iga-aastase pühendumusuuringu tulemuste kohaselt püsib töötajate pühendumus ja juhtimiskvaliteet jätkuvalt kõrgel tasemel. Pühendumuse indeks vähenes kahe protsendipunkti võrra 91-lt 89-le punktile, püüdes siiski kõrgel tasemel. Juhtimiskvaliteet vähenes võrreldes aastatagusega ühe protsendipunkti võrra 95-lt 94-le punktile. Pea iga teine töötaja tunneb end jätkuvalt tõelise edasivijana, andes märku positiivsest töökeskkonnast ja isiklikust motiveeritusest.

Pühendumuse indeks ja juhtimiskvaliteet

	2021	2022	2023
Pühendumuse indeks	84	91	89
Juhtimiskvaliteet	86	95	94

Pühendumuse ja juhtimiskvaliteedi kõrge tase peegeldab positiivset organisatsioonikultuuri. Enefit Greeni tugevusena toovad töötajad esile motiveerivat tööühkkonda, selgeid eesmärke ja hüvesid tööandja väärtuspakkumises.

2023. aastal valiti Enefit Green Eesti TOP 10 ihaldusvääraseima tööandja hulka. Enefit Green tegi suurima tõusu pingereas, parandades positsiooni aastatagusega kuue koha võrra.

Töötajate eesmärgipärane arendamine

Usume, et pidev õppimine ja areng hoiab meie töötajaid motiveeritud ja kaasatud. Äritulemuste saavutamiseks ja organisatsioonikultuuri arendamiseks viime läbi süsteemseid arendustegevusi.

Pakkusime oma töötajatele 2023. aastal üle 80 erineva koolituse, millest suure osa moodustas tehniliste ja erialaste kompetentside arendamine ja hoidmine. Lisaks tavapärasele klassikoolitustele on töötajatel võimalus osaleda kogemuskubides, kovisioonigruppides ja keelekohvikutes.

Fookuses oli projektijuhtimise kompetentside ühtlustamine ja arendamine. Töötasime välja karjääri ja arengu põhimõtted ning käivitasime projektijuhtimise arenguprogrammi. See hõlmab uute töötajate sisseelamise toetamist, olemasolevate töötajate kompetentside arendamist ja pakub võimalust omandada rahvusvaheliselt tunnustatud projektijuhtimise sertifikaat. Pea 70% arendusmeeskonna liikmetest läbisid sertifitseerimist toetava koolitusprogrammi ja 20% osalejatest taotles sertifikaati. Käivitasime ka igakuised organisatsiooniüleised arengupäevad ja iga kuu viimasel reedel on töötajatel võimalik pühenduda õppimisele individuaalselt või üheskoos.

Koostöös Fontesega toimus esmakordselt koolitusprogramm brändisaadikutele, kus osales seitse Enefit Greeni töötajat. Brändisaadikud osalesid kolme kuu jooksul töötubades ja õpiampsudes ning omandasid teadmised ja oskused ettevõtte esindaja rollis tõhusalt tegutsemiseks.

Tegime eelmisel aastal veel ka ettevalmistusi, et käivitada 2024. aastal 24/7 monitoorimis- ja juhtimiskeskuse pilootprojekt Iru elektrijaamas. Algasime koostöös TalTechi elektroenergeetika ja mehhatroonika instituudiga koolitusprogrammi operaatorite koolitamiseks. Keskne juhtimiskeskus kiirendab sündmustele reageerimist, et tagada varade kõrge töökindlus ja tootlikkus.

Järgmise põlvkonna energiaekspertide koolitamine

Vajame noori tulevikutegijaid, kes soovivad luua uusi lahendusi ja viia ellu süsinikuneutraalse energiasüsteemi ambitsiooni. Meie missioon on aidata leida, hoida ja arendada vajalike hoia- kute, oskuste ja teadmistega tipptegijaid.

Võtsime 2023. aastal praktikale kuus tulevikutegijat. Ootame igal aastal IT, inseneri ja analüütika erialade tudengeid meie ettevõttesse väärt kogemust omandama. Korraldasime aasta jooksul 55 ekskursiooni, kus osales üle tuhande õppuri kutsekoolidest, ülikoolidest ning üldhariduskoolidest. Noortel oli võimalus külastada Iru elektrijaama, Paldiski tuule- ja päikeseparki, Purtse hübriidpar- ki ning Keila-Joa hüdroelektrijaama. Jagasime välja neli stipendiu- mi ettevõttele olulistel erialadel õppivate noorte toetamiseks.

Septembris aitas Enefit Green korraldada esimest korda toi- munud elektriala suursündmust Positron, mis tõi kokku sektori suurimad tegijad. Õpilastel, õpetajatel ja teistel huvilistel oli võimalik tutvuda energeetikamaailma erinevate tahkudega. Enefit Greeni töötajad tutvustasid osalejatele taastuvenergia valdkonda. Sellele lisaks aitasime Tuuleenergia Assotsiatsioonil korraldada praktilist töötuba Hädameeste valla lastele. Tut- vustasime noortele avameretuulikute tööpõhimõtteid ja ehitasi-

me koos valmis esimesed avameretuulikud.

Möödunud aastal tegime lisaks koostööd Videoõpsi meeskon- naga koostades kooliõpilastele mõeldud videoõppematerjalide seeria Enefit Greeni taastuvelektrijaamadest. Videoõpsi videod on mõeldud ühest küljest kasutamiseks koolis toimuva for- maalõppe raames, aga teisalt ka individuaalseks eneseharimi- seks. Harivad videod on hästi visualiseeritud, seletavad keeru- lisi asju arusaadaval moel ja seostavad õpitu eluliste näidetega. Koostöös Videõpsi tiimiga valmisid õppevideod, mis tutvusta- vad Keila-Joa hüdroelektrijaama, Iru elektrijaama ning Paldiski tuule- ja päikesepargi tööpõhimõtteid.

Tervis ja ohutus on põhiväärtused

Meie eesmärk on töötada tööõnnetuste ja kutsehaigestumiste- ta, seetõttu hoiame ohutu töökeskkonna loomist ja tagamist iga päev tähelepanu keskpunktis. „Ohutus eelkõige“ on üks meie põhiväärtustest ja juhtpõhimõtte kõigis ettevõtmistes.

Oleme hinnanud töökohtadega seotud riske ja koolitanud per- sonali, kuidas ohuolukordades õigeid töövõtteid kasutada. Meie eesmärk tööõnnetuste osas on absoluutne null. Läheneme töö- hutuskultuuri edendamisele ja tööohutuskasvatusele süsteemselt ning viime regulaarselt läbi koolitusi. Meie ohutuskultuur põhineb juhtide eestvedamisel, töötaja isiklikul vastutusel ja koostööl.

Töökeskkonna tulemuste mõõtmiseks rakendame kõikidel juhtimistasanditel „Kaotatud tööajaga tööõnnetuste sageduse määr“ (ingl. k. *Lost Time Injury Frequency Rate per million working hours, LTIFR*). See on tootmisüksuste töökeskkonna ohutuse indeks, mis peegeldab kaotatud tööajaga tööõnnetuste

sagedust ühe miljoni töötunni kohta. 2023. aastal ei toimunud Enefit Greenis ühtegi tööõnnetust ettevõtte töötajatega.

	2021	2022	2023
Kaotatud tööajaga tööõnnetuste sageduse määr	0	0	0

Soodustame dialoogi oma töötajatega tervishoiu, järelevalve, ohutuse ja puhtama töökeskkonna edendamiseks. Kasutame veebirakendust „e-Ohutusmärkmik“, mille kaudu saavad töö- tajad anda teada ohuolukordadest ja peaaegu juhtunud õnne- tustest. Kogutud andmed registreeritakse ja analüüsitakse, et selgitada välja potentsiaalse ohu juurpõhjused.

Töötervishoiu ja tööohutuse peamised protsessid on kokku lepitud organisatsiooniüleselt ja iga ettevõtte vastutab nende rakendamise eest.

Tegevused tööohutuse tagamiseks ja töötajate tervise hoidmiseks:

- töötervishoiu ja -ohutuse eest vastutavate isikute määramine;
- töötervishoiu ja tööohutuse valdkonna koordineerimi- ne kontserni tasandil;
- töökohtadega seotud ohutus- ja terviseriskide hinda- mine;
- riskihindamisest tulenevate ennetavate meetmete kindlaks määramine ja rakendamine;
- tööde ohutusjuhendite koostamine;
- vajalike isikukaitsevahendite hankimine ja töötajate varustamine;
- ohutute töökohtade tagamine;

- perioodiliste tervisekontrollide läbiviimine;
- töötajate perioodiline kohustuslik koolitus vastavalt nende töö ohutus- ning kvalifikatsiooni nõuetele, töötajate koolituste monitoorimise andmebaas;
- perioodiliste kontrollide (ohutuspäevade) ja siseauditite läbiviimine töökohtadel nii ettevõtte töötajate kui ka alltöövõtjate kohta;
- ohuolukordadest, intsidentidest ja õnnetustest informeerimine ja registreerimine;
- rikkumiste ja õnnetuste analüüsi teostamine ning parandusmeetmete kindlaksmääramine ning rakendamine.

Enefit Green opereerib ja arendab tootmisüksusi Soomest Poolani. Peame olema valmis reageerima võimalikele vahejuhtumitele tootmisüksustest ja muudele õnnetustele. Korraldame regulaarseid tööohutuskoolitusi ja infojagamisi, et hoida töötajate teadlikkust kõrgel tasemel. Samuti teeme kõigis üksustes järelevalvet tööohutuse nõuete ja põhimõtete järgimise üle.

Möödunud aastal jätkus koostöö erinevate pääste- ja korrakaitse asutustega, et trennida reageerimist võimalikele erakorralistele sündmustele. Enefit Green korraldas koos Päästeametiga õppuseid nii lru elektrijaamas kui ka tuuleparkides. Eesti Kaitsevägi harjutas tootmisüksuse turvamist võimaliku sõjaolukorra puhul. Hea koostöö Päästeameti, Kiirabi ja Politseiga ning valmisoleku testimine annab kindlustunde tulevikuks.

Peame oluliseks meie töötajate füüsilist ja vaimset tervist, seega oleme loonud mitmesuguseid tervisealgatusi. Tagame töötajatele regulaarsed tervisekontrollid ja pakume võimalust vaksineerida gripi ja puukentsefalidi vastu. Teist aastat järjest said töötajad võimaluse liituda tervisekindlustusega ja kasutada kõikidel koduturgudel vajadusel tasulist arstiabi.

Enefit Green jätkusuutlikkuse aruanne lehekülgedel 39-54 ei ole auditeeritud ja põhineb ettevõtte andmestikul.

Toetame Stebby platvormi kaudu töötajate liikumise ja spordiga seotud tegevusi, sealhulgas osalemist erinevatel rahvaspordiüritustel. Endale sobiv treeninguviis on võimalik leida tuhandete teenuseosutajate seast.

Enefit Greeni töötajad võtsid osa Energiaspordisarjast ja esindasid ettevõtet erinevatel rahvaspordiüritustel. Sellele lisaks oli töötajatel võimalus osaleda tervisetemalistel foorumitel, webinaridel, liikumisõhtutel ja ühistreeningutel kontorites.

Tugevad kogukonnasuhted

Pöörame tähelepanu piirkondade arengule, kus täna või tulevikus tegutseme. Arendusprojektides lähtume läbipaistvuse ja kohaliku kogukonna kaasamise printsiibist.

Mõistame, et taastuveneergeetika arendamisega kaasneb suur vastutus.

Panustame esindusorganisatsioonide kaudu energeetikasektori üldisesse arengusse. Enefit Green on järgmiste organisatsioonide liige:

- Eesti Tuuleenergia Assotsiatsioon
- Paldiski Ettevõtjate Liit
- Eesti Jõujaamade ja Kaugkütte Ühing
- Läti Tuuleenergia Assotsiatsioon
- Leedu Tuuleenergia Assotsiatsioon
- Eesti Ringmajandusettevõtete Liit

Enefit Greeni edukust määrab ja mõjutab suhete tugevus sidusrühmadega. Lähtume tegutsemisel läbipaistvuse ja kaasamine printsiibist ning teeme tihedat koostööd erinevate sidusrühmadega. Korraldame aasta jooksul erinevate sidusrühmadega kokku üle 200 kohtumise arendusprojektide eestvedamiseks.

Taastuveneenergia tootmise suurendamise vajadusega koos on räägitud kohaliku kasu mudelist, mis motiveeriks omavalitsusi ja kogukondi koostööle tuuleparkide arendajatega. 2023. aasta juulis jõustus Eestis tuulikute keskkonnatasu, mis toob uute tuulikute läheduses elavatele inimestele ja kogukondadele lisatulu. Tuulikute keskkonnatasu makstakse tuuleparkide eest, mis on ehitamisel või alustanud tootmist pärast 1. juulit. Tasu suurus sõltub toodetud elektrienergia mahust ja eelmise kvartali elektri börsihinnast. Ehitusjärgus makstakse tuulikute eest kümnnendik kehtivast tuulikutasust. Enefit Green maksis Lüganuse vallale Purtse tuulepargi eest 7 200 eurot ja Põhja-Pärnumaa vallale Sopi-Tootsi tuulepargi eest 21 500 eurot.

Enefit Green on toetanud aastaid nende piirkondade arengut, mis jäävad Enefit Greeni poolt Eestisse ja Leetu rajatud tuuleparkide vahetusse lähedusse. Jätkasime möödunud aastal panustamist tuuleparkide naabruskondade heaolusse kohalike omavalitsustega loodud mittetulundusühingute kaudu. 2023. aastal suunasime Eestis tuulikutoetuse MTÜde kaudu kohalikesse projektidesse kokku 113 000 eurot. Leedus oleme sõlminud kokkulepped kohalike omavalitsustega ja toetasime kogukondi 118 000 euro ulatuses. Toetussumma kujuneb vastavalt lepingule ja on sõltuv tuuleparkide toodangust.

Toetussummad aastatel 2021-2023, tuh €

	2021	2022	2023
Eesti	148	142	113
Leedu	130	138	118

Osalesime kuuendat korda traditsionaalse „Teistmoodi Paldiski“ konverentsi korraldamises. Konverentsi juhtmõtteks oli „Paldiski – rohemuutuste esireas“. Põnevaid ettekandeid roheenergiale üleminekust, energijalgeoleku tagamisest kui ka tuleviku elukeskkonna loomisest jagasid oma ala tipud nii Eestist kui välismaalt.

Peame oluliseks kasvatada noorte teadlikkust prügi sortimine ja selle võimalikust väärtusest. Aitasime kevadel koos Eesti Ringmajandusettevõtete Liidu, Lääne-Harju vallavalitsuse ning liikmes- ja kohalike ettevõtetega paigaldada kõikidesse Lääne-Harju koolidesse 35 sortimisjaama. Kool on ideaalne koht, kus tekitada noortes jäätmekäitluse vastu huvi ning anda praktilisi kogemusi, et need kanduks edasi ka kodusesse. Õpilastel ja töötajatel on võimalik nüüd olmejäätmeid sorteerida neljaks: pakendi-, bio-, paber/papp- ja segaolmejäade. Sama projekt toimus 2021. aastal Hiiumaal ja 2022. aastal Saaremaal.

Ühingujuhtimise aruanne

Jätkusuutlik tulevik läbi usalduse ja läbipaistvuse

Hea ühingujuhtimine on Enefit Greeni sidusrühmadega usalduse loomise alus. Enefit Green on Nasdaq Tallinna börsil noteeritud ettevõttena pühendunud parimate juhtimistavade rakendamisele. Järgime alati kõigis oma tegevustes seadust ja eeldame ka kõigilt oma äripartneritelt seaduse järgimist.

Juhtimispõhimõtted

Enefit Greeni nõukogu ja juhatuse eesmärk on arendada ja juhtida Enefit Greeni nii, et oleksime strateegilise selguse, heade juhtimistavade, efektiivsuse, majandustulemuste ja koostöö poolest eeskujuks teistele ettevõtetele.

NASDAQ Tallinna börsil avalikult noteeritud äriühinguna rakedab Enefit Green parimaid juhtimistavasid. Lisaks äriseadustikule juhindume Finantsinspektsiooni kinnitatud Heast Ühingujuhtimise Tavast ja börsiettevõtetele kehtestatud reeglitest.

Enefit Greeni juhtimispõhimõtted lähtuvad ettevõtte strateegiast,

väärtustest ning aktsionäride ootustest.

100% riigile kuuluv ettevõtte Eesti Energia omab 77,2% Enefit Greeni aktsiatest. Seega kohaldub Enefit Greenile ka osa riigivara seaduses sätestatud äriühingu juhtimise nõuetest.

Ettevõtte strateegilised eesmärgid seame viieks järgmiseks aastaks ning uuendame neid igal aastal. Strateegilistele eesmärkidele oleme seadnud võtmemõõdikud ehk KPI-d (*ingl.k. Key Performance Indicator*), mille järgi saame jooksvalt hinnata, kas oleme eesmärkide täitmisel õigel teel. Võtmemõõdikuteks on: ettevõtte EBITDA, tuuleparkide ja koostootmisjaamade töökindlus, positiivse investeerimisotsuseni jõudnud arendusprojektide maht (megavattides), kaotatud tööajaga tööõnnetuste sageduse määr ja juhtimiskvaliteet.

Eesmärkide saavutamiseks kaasavad ja motiveerivad juhid oma meeskonnaliikmeid lähtudes ettevõtte väärtustest ning ühtsetest juhtimispõhimõtetest. Hoiame oma töotajaid kursis organisatsiooni eesmärkide ja nende täitmisega. Hoolitseme ohutu töökeskkonna ja kõrge töökultuuri eest, maksame oma töötajatele konkurentsivõimelist tasu ning märkame ja tunnustame oma inimesi.

Aktsionäride ees kannavad ootuste ja eesmärkide täitmise eest vastutust ettevõtte juhatus ja nõukogu. Ettevõtte eesmärk on olla läbipaistev nii oma majandustegevuses, informatsiooni avalikustamises kui ka suhetes aktsionäridega, klientide, partnerite ja huvigruppidega. Enefit Green esitleb ja selgitab oma majandus-

tulemusi neli korda aastas ning avaldab aruanded ning seonduvad esitlusmaterjalid oma kodulehel. Läbipaistvuse suurendamiseks avaldame ja kommenteerime oma peamisi tootmistulemusi igakuiselt.

Oleme üle koduturgude sertifitseeritud kolme ISO standardi alusel: ISO 9001 Kvaliteedijuhtimine, ISO 14001 Keskkonnajuhtimine ning ISO 45001 Töötervishoiu ja tööohutuse juhtimine. Lisaks omab Iru jäätmeenergia elektri jaam EMAS registreeringut.

2023. aastal viis DNV GL läbi järelevalveauditi, mis kinnitas integreeritud juhtimissüsteemi sertifitseerimise vastavalt kolme ISO standardi nõudmistele kogu organisatsiooni ulatuses: ISO 9001 Kvaliteedijuhtimine, ISO 14001 Keskkonnajuhtimine ning ISO 45001 Töötervishoiu ja tööohutuse juhtimine. Lisaks kinnitas Metrosert oma järelevalve auditiga Iru elektri jaama Keskkonnajuhtimissüsteemi sertifitseerimist vastavalt EMAS nõudmistele.

Eetikakoodeks

Enefit Green järgib Eesti Energia kontserni eetikakoodeksit, mis muu hulgas sätestab, et meie organisatsioonikultuur on vaba diskrimineerimisest, ahistamisest, alandamisest ja muust eba viisakast käitumisest. Kõiki töotajaid koheldakse õiglaselt ja võrdselt, sõltumata rahvusest, vanusest, rassist, soost, keelest, päritolust, nahavärvusest, usutunnistusest, puudest, seksuaalsest sättumusest, poliitilistest või muudest veendumustest. Kõik Enefit Greeni töotajad on läbinud eetikakoodeksi alase e-koolitu-

se. 2023. aastal korraldati kõigil koduturgudel täiendav koolitus, mille fookus oli korruptsiooni vältimisel. Samuti võttis koolitus arvesse iga koduturu õiguslikke eripärasid.

Partneritele kehtestatud eetikanõuded on toodud Eesti Energia kontserni eetikakoodeksis partneritele, mida rakendab ka Enefit Green. Koodeksis on muuhulgas toodud miinimumnõuded pettuste ja korruptsiooni vältimiseks, töötaja õiguste ja inimõiguste järgimiseks.

Enefit Greenis kehtib nulltolerants igasuguse ebaetilise ja petturliku käitumise suhtes, mis puudutab nii töötajaid kui ka partnerorganisatsioone. Kõiki väidetavaid korruptiivse käitumise süüdistusi hinnatakse ja uuritakse ilma erandeid tegemata ning väidetava rikkumise või ebaetilise käitumise kahtluse või tuvastamise korral teatatakse neist asjaomastele asutustele.

Enefit Greenis on rakendatud tugev sisekontrollisüsteem, mis keskendub pettuste ennetamisele, kuid lisaks sellele on olemas ka vajalikud kontrollisüsteemid ja võimalused pettuste avastamiseks ja uurimiseks. 2023.a jõudis lõpuni kahe pettuse- ja korruptsioonijuhtumi uurimine Enefit Green siseauditi poolt.

Riigihanke läbiviimise korra rikkumise juhtum. Õiguskaitseorganid pidasid 26. septembril karistusseadustiku § 300 lg 1 rikkumises kahtlustatuna kinni kaks Iru jäätmeenergia elektrijaama pikaajalist töötajat. Enefit Green AS lõpetas kõnealuste töötajatega sõlmitud töölepingud. 2024. aasta jaanuaris jätkus Eesti Prokuratuuri juhitud kohtueelne uurimine.

Pakkumises osaleva Poola ettevõtja poolt Enefit Green UAB töötajale pakutud altkäemaksu juhtum (Leedu Vabariigi kriminaalkoo-

deksi art 227 lõige 3). Sisejuurdluse lõppedes teatas Enefit Green UAB väidetavast üleastumisest Leedu Vabariigi eriuurimisteenistuse keskuurimisosakonnale, kes algatas kriminaalasja edasiseks uurimiseks. Enefit Green UAB keelas eelnimetatud Poola ettevõtjal edasise osalemise oma pakkumistes ja lõpetas kaks selle ettevõttega varem sõlmitud ehituslepingut. 2024. aasta jaanuaris jätkus kohtueelne uurimine, mida juhib Leedu Prokuratuur.

Huvide konflikti vältimine

Enefit Greeni väärtuste ja eetikaga seonduvalt, sh korrupsiooniennetuse eesmärgil, on grupiüleselt kehtestatud huvide konflikti vältimise kord. Selle kohaselt on oma ärihuvide deklareerimise kohustus nii grupi ettevõtjate juhtorganitesse kuuluvatel isikutel kui ka töötajatel, kellel on oma tööülesannetest, volitustest ja/või vastutusest tulenevalt objektiivselt võimalik sattuda huvide konflikti.

Juhatuse ja/või nõukogu liikmete või nendega seotud isikutega tehtud tehingud on avalikustatud raamatupidamise aastaaruandes. Kõik tehtud tehingud on tavapärasest äritegevusest tulenevad ning baseeruvad õiglastel tingimustel, mis on võrdsed mitteseotud isikute omadega.

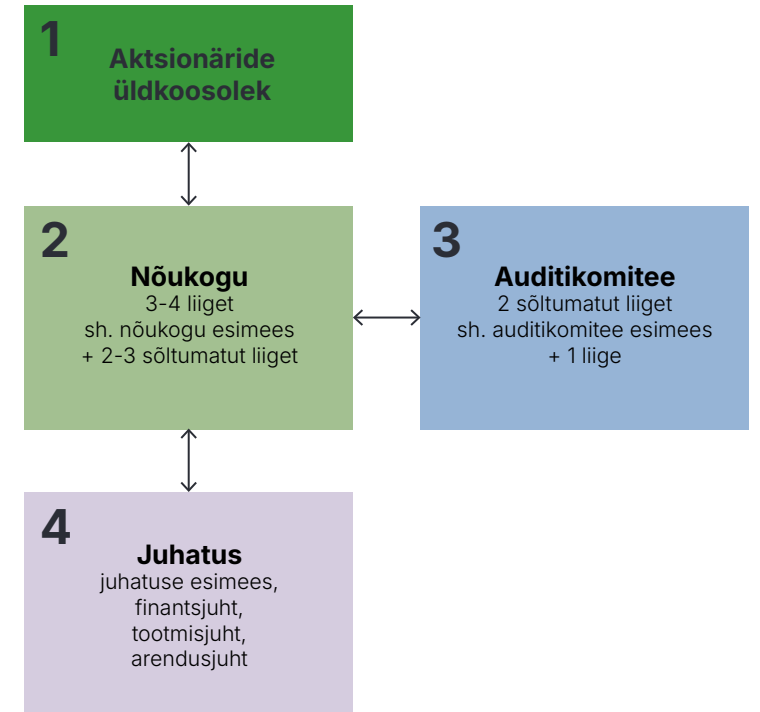
Huvide konflikti riski tekkimisel on riskile avatud isik ennast päevakorrapunkti arutelult ja otsustamisest taandanud.

Organisatsiooni struktuur ja juhtimisorganid

Peame oluliseks, et grupi struktuur on selge ja loogiline, lähtume organisatsiooni eesmärkidest ja vajadustest ning võtame arvesse ärikeskkonna arengut. Grupi emaettevõtte Enefit Green ASi juhtimisorganid on üldkoosolek, nõukogu ja juhatus.

Enefit Greeni juhtimisorganid

- 1 ■ Aktsionärid saavad kasutada oma hääleõigust aktsionäride üldkoosolekul olulistes ettevõtet puudutavates küsimustes (näiteks kasumijaotus, nõukogu liikmete valimine, audiitori määramine jm)
- 2 ■ Strateegiline planeerimine
■ Juhtimise korraldamine ja järelvalve juhatuse tegevuse üle
■ Olulisemate strateegiliste otsuste langetamine
- 3 ■ Nõukogu nõustamine nõustamine raamatupidamise, audiitorikontrolli, riskijuhtimise, sisekontrolli ja -auditeerimise, järelevalve teostamise ja eelarve koostamise valdkonnas ning tegevuse seaduslikkuse osas
- 4 ■ Igapäevane tegevjuhtimine ja ettevõtte esindamine
■ Äritegevuse aruandlus nõukogule

Üldkoosolek

Enefit Greeni kõrgeim juhtimisorgan on aktsionäride üldkoosolek, kes muu hulgas otsustab:

- põhikirja ja aktsiakapitali muutmise;
- nõukogu liikmete valimise ja tagasikutsumise;
- audiitori valimise ja tasustamise;
- majandusaasta tulemuste kinnitamise ja kasumi jaotamise;
- juhatuse liikmete tasustamise põhimõtete heakskiitmise;
- tehingute kinnitamise, mis Nasdaq Tallinna börsi reglemendi kohaselt tuleb aktsionäride üldkoosolekule kinnitamiseks esitada;

Põhikirja muutmisel lähtub üldkoosolek äriseadustikus sätestatud nõuetest. Põhikirja muutmise otsus on vastu võetud, kui selle poolt on antud vähemalt 2/3 üldkoosolekul esindatud häältest. Korraline üldkoosolek toimub kord aastas kuue kuu jooksul pärast grupi majandusaasta lõppu juhatuse poolt määratud ajal ja kohas.

Nõukogu

Nõukogu on juhtimisorgan, mille peamised ülesanded on:

- grupi tegevuse planeerimine;
- juhtimise korraldamine ja järelevalve juhatuse tegevuse üle;
- grupi strateegia kinnitamine ja järelevalve selle elluviimise üle;
- olulisemate strateegiliste otsuste vastuvõtmine.

Põhikirja kohaselt koosneb nõukogu viiest kuni seitsmest liikmest, kelle aktsionäride üldkoosolek valib kolmeks aastaks. Vähemalt pooled nõukogu liikmetest peavad olema sõltumatud Hea Ühingujuhtimise Tava tähenduses. Kui nõukogu liikmeid on paaritu arv, võib sõltumatute liikmete arv olla ühe võrra väiksem sõltuvate liikmete arvust.

Enefit Greeni nõukogu esimeheks on alates 25. mai 2023 Andrus Durejko. Senine esimees Hando Sutter ja Andri Avila kutsuti nõukogu liikme kohalt tagasi 24. mail 2023 toimunud üldkoosoleku otsusega. Samal üldkoosolekul nimetati Andrus Durejko ja Marlen Tamm nõukogu liikmeks. 2023. aasta 31. detsembri seisuga on Enefit Green nõukogu liikmeteks Andrus Durejko, Marlen Tamm, Raine Pajo, Erkki Raasuke ja Anne Sulling, kellest kaks viimast on sõltumatud liikmed Hea Ühingujuhtimise Tava tähenduses.

Nõukogu liikmetel ei ole osalust Enefit Greeni partneriteks, tarnijateks või klientideks olevates äriühingutes. Info teiste äriühingute juhtorganites osalemise kohta on toodud allolevas tabelis.

Andrus Durejko ja Marlen Tamme volitused kehtivad kuni 25. maini 2026, teiste nõukogu liikmete volitused kehtivad kuni 21. oktoobrini 2024.

Enefit Greeni nõukogu sõltumatute liikmete tasuks on ainuaktsionäri 14. oktoobri 2021 otsusega määratud 1000 eurot kuus. Teistele nõukogu liikmetele tasu ei maksta. 2023. aasta eest nõukogu liikmetele makstud tasud on esitatud alltoodud tabelis.

Nõukogu koosolekud toimuvad üldjuhul kord kuus, v.a suvekuudel. 2023. aastal toimus 13 nõukogu koosolekut, lisaks võeti üheksal korral otsus vastu elektrooniliselt. Kõik nõukogu liikmed osalesid kõigil nõukogu koosolekutel.

Nõukogu

seisuga 31. detsember 2023

Andrus Durejko
nõukogu esimees

Marlen Tamm
nõukogu liige

Raine Pajo
nõukogu liige

Erkki Raasuke
nõukogu sõltumatu liige

Anne Sulling
nõukogu sõltumatu liige

Volituste alguse aeg	24.05.2023	24.05.2023	01.01.2021	21.10.2021	21.10.2021
Volituste kehtivuse tähtaeg	24.05.2026	24.05.2026	21.10.2024	21.10.2024	21.10.2024
Kogemus	2023- ... Eesti Energia, juhatuse esimees 2018-2023 Ericsson Eesti ja Ericsson Latvia, juhatuse esimees, tegevjuht 2016-2018 Ericsson Eesti, Rootsi, Soome ja Baltikumi digiteenuste juht 2014-2016 Ericsson Eesti Program Director Põhjamaade ja Balti riikide piirkonnas 1996-2014 Ericsson, erinevad positsioonid Varasemalt töötanud Reveko Telekom AS-s, OY LM Ericsson AB-s ja Baltcom Eesti AS-s	2023- ... Eesti Energia, juhatuse liige 2021-2023 Eesti Energia, juhtimisarvestuse juht 2019-2021 Eesti Energia, kontserni kontrollingu juht 2016-2019 Eesti Energia, juhtimisarvestuse finantskontrollerite juht 2012-2016 Eesti Energia, juhtiv finantskontroller Varasemalt töötanud erinevatel ametikohtadel Swedbankis	Alates 2006 Eesti Energia AS, juhatuse liige, tootmisdirektor 2000-2010 AS Elering/OÜ Põhivõrk erinevatel positsioonidel Varasemalt töötanud erinevatel energeetikaga seotud ametikohtadel Lektor ja mentor	Alates 2021 OÜ Skeleton Technologies Group, juhatuse liige, finantsdirektor 2016-2021 Luminor Group, juhatuse esimees 2013-2016 LHV Group juhatuse esimees 2012-2013 EV majandusministri nõunik Varasemalt töötanud erinevatel ametikohtadel panganduses	Sõltumatu konsultant, nõustanud paljusid ettevõtjaid välisriikidele laienemisel 2015-2019 Riigikogu liige 2014-2015 Väliskaubandus- ja ettevõtlusminister Varasemalt tegelenud Eesti CO ₂ saastekvoodi müügiga Keskkonnainvesteeringute Keskuses ning juhtinud Eesti eurole ülemineku projekti Rahandusministeeriumis. Samuti töötanud peaministri nõunikuna ja olnud ametis Swedbankis ja Nelja Energia OÜs.
Haridus	Eesti Maaülikool, Elektroenergeetika, teadusmagister	Estonian Business School, majandus/ärijuhtimine, teadusmagister, cum laude Tallinna Tehnikaülikool, majandus/ärijuhtimine, bakalaureus	TalTech, infotehnoloogia teaduskond, magister Tallinna Tehnikaülikool, majandusteaduskond, ärijuhtimise magister Tallinna Tehnikaülikool, energeetika teaduskond tehnikateaduste doktor	INSEAD Advance Management Program Tallinna Tehnikaülikool, majandus	Pariisi Dauphine'i Ülikool, magistrikraad rahvusvahelises majanduses ja rahanduses Smith College (USA) majanduse a prantsuse keele õpingute eriala
Teiste äriühingute juhtorganites osalemine	Enefit Outotec Technology OÜ, Enefit OÜ ja Enefit Power AS nõukogu liige	Attarat Holding OÜ juhatuse liige Enefit Solutions AS, Enefit OÜ ja Enefit Power AS nõukogu liige	Attarat Holding OÜ juhatuse liige, Enefit Solutions AS, Enefit Outotec Technology OÜ ja Enefit Power AS nõukogu liige	AS Inbank nõukogu liige	Arctic Affair OÜ, Idee & Arendus OÜ juhatuse liige
Nõukogu liikmele 2023. aasta jooksul makstud tasu	–	–	–	12 000	12 000
Nõukogu liikmele kuuluvate Enefit Greeni aktsiate arv (31.12.2023)	1 000	950	2 621	51 849	0
Nõukogu liikme lähikondsetele kuuluvate aktsiate arv (31.12.2023)	0	401	0	29 356	0
Osalemisprotsent koosolekutel	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Juhatus

Grupi tegevjuhtimise eest vastutab Enefit Greeni juhatus, kes lähtub ettevõtja juhtimisel nõukogu poolt kinnitatud grupi strateegiast.

Juhatuse esimehe määrab nõukogu. Juhatuse liikmed kinnitab nõukogu vastavalt juhatuse esimehe ettepanekule. Juhatuse liikme tagasikutsumine on samuti nõukogu pädevuses.

Seisuga 31.detsember 2023 kuulusid Enefit Greeni juhatusse selle esimees Aavo Kärmas ja liikmed Andres Maasing, Veiko Räm ja Innar Kaasik. Andres Maasing valiti juhatuse liikmeks alates 3.aprillist 2023, seni tegutses juhatuse 2023. aastal 3-liikmelisena ja arendustegevuste eest vastutas juhatuse esimees.

Andres Maasingu volitused kehtivad kuni 3. aprillini 2026, ülejäänud juhatuse liikmete volitused kehtivad kuni 24. septembrini 2024.

Ükski juhatuse liige ei ole ühegi teise emitendi (börsiettevõtte) juhatuse liige ega nõukogu esimees. Juhatuse liikmete kuuluvus teiste äriühingute juhtorganitesse v.a Enefit Green AS kontserni ettevõtjates, on toodud allolevas tabelis. Juhatuse liikmed ei ole osanikud Enefit Greeni partneriteks, tarnijateks või klientideks olevates äriühingutes.

Enefit Greeni juhatuse tasustamist reguleerivad nõukogu poolt 10. septembril 2021 kinnitatud ja üldkoosoleku poolt 14. septembril 2021 heaks kiidetud Juhatuse liikmete tasustamise põhimõtted. Info Enefit Greeni juhatusele 2023. aastal makstud tasude kohta on välja toodud auditeeritud aruandele lisatavas tasustamisaruandes.

Juhatus

seisuga
31. detsember 2023

Aavo Kärmas
juhatuse esimees

Innar Kaasik
Tootmisvaldkonna eest vastutav juhatuse liige

Andres Maasing
Arendustegevuse eest vastutav juhatuse liige

Veiko Räm
Finantsvaldkonna eest vastutav juhatuse liige

Ametisse määramise aeg	05.07.2017	31.08.2012	03.04.2023	23.10.2017
Volituste kehtivuse tähtaeg	24.09.2024	24.09.2024	03.04.2026	24.09.2024
Varasemad ametikohad	Omniva (AS Eesti Post) juhatuse esimees ja tegevjuht Eesti Post juhatuse liige Viljandi Aken ja Uks AS erinevad juhtivad ametikohad	Enefit Taastuenergia juhatuse liige, tegevjuht Eesti Energia taastuenergia ja väikekoostootmise äriüksus, tegevjuht Elektrilevi juhatuse liige varahalduse valdkonnas, võrgu haldamise osakonna juht Elering projekijuht	Cubico Sustainable Investments Australia, Taastuenergia projektide arendusjuht ja omandamisjuht Tilt Renewables, Taastuenergia projektide arendusjuht Mitsui & Co., Ltd – Infrastruktuuri projektide arendus ja finantseerimine Ernst & Young ja PriceWaterhouse Coopers, projekti ja ettevõtete finantseerimise ja omandamise nõustamise rollid	Eesti Energia energiakaubanduse direktor Eesti Energia rahastuse ja investorsuhete juht SEB Enskilda ettevõtete rahastamise meeskonna liige Dresdner Kleinwort Wasserstein analüütik
Haridus	Tallinna Tehnikaülikool, haldusjuhtimine	Tallinna Tehnikaülikool, elektroenergeetika Tallinna Tehnikaülikool, ärijuhtimine	Australian Institute of Company Directors, täiendõpe Griffith University, Austraalia: Magister, õigus Bakalaureus, rahvusvaheline ärikorraldus	London Business School, täiendõpe Stockholm School of Economics, finantsjuhtimine Stockholm School of Economics in Riga, majandus ja ärijuhtimine
Osalus teiste äriühingute juhtorganites	Empower 4Wind OÜ nõukogu liige	Empower 4Wind OÜ nõukogu liige	Wind OÜ juhatuse liige	–
Juhatuse liikmele kuuluvate Enefit Greeni aktsiate arv	15 405	3 000	1 006	2 071
Juhatuse liikme lähikondsetele kuuluvate aktsiate arv	0	2 000	0	0

Lahkumishüvitist makstakse juhatase liikme lepingus sätestatud juhtudel (nt ei ole juhatase liikmel mh õigust lahkumishüvitisele, kui juhatase liige kutsutakse nõukogu poolt tagasi, sest ta on oma kohustusi rikkunud). Juhatase liikme lahkumishüvitis ei kuulu väljamaksmisele, kui sellega ilmselt kahjustataks Seltsi huve. Vastava otsuse teeb nõukogu.

Maksimaalne lahkumishüvitis on juhatase liikme viimase põhitöötasu 4-kordne summa. Juhatase liikmele ei võimaldata juhatase liikme lepingu lõppemisega / juhatasest tagasikutsumisega seoses mistahes muid hüvitisi ega hüvesid.

Auditikomitee ja siseaudit

Auditikomitee on nõukogu moodustatud organ, mille ülesanne on nõukogu nõustamine raamatupidamise, audiitorkontrolli, riskijuhtimise, sisekontrolli ja -auditeerimise, järelevalve teostamise ja eelarve koostamise valdkonnas ning tegevuse seaduslikkuse osas. Komitee vaatab üle ja hindab kõikidele aktsionäridele kindlust loovate funktsioonide (välisaudit, siseaudit) ning juhatase poolt rakendatud kindlust loovate tegevuste (riskide juhtimine) korraldatust nii, et see toimiks parimal võimalikul moel, arvestaks Seltsi vajadusi ning ei eelistaks kontrolliva aktsionäri huve nõukogu ja juhatase poolt otsuste tegemisel. Muuhulgas jälgib auditikomitee, et seotud isikutega tehtavad tehingud oleksid tehtud turutingimuste põhimõttel. Komitee teeb vastavalt vajadusele ettepanekuid nii juhatasele kui nõukogule. Auditikomiteel on kolm liiget. Enamik auditikomitee liikmeid, sealhulgas auditikomitee esimees, peavad olema sõltumatud Hea Ühingujuhtimise Tava tähenduses.

2023. aastal jätkasid auditikomitee koosseisus 22. oktoobril 2021 toimunud nõukogu koosolekul auditikomitee liikmeteks

Auditikomitee

koosseis seisuga 31. detsember 2023

	Erkki Raasuke auditikomitee esimees	Raine Pajo auditikomitee liige	Anne Sulling auditikomitee liige
Ametisse määramise aeg	22.10.2021	22.10.2021	22.10.2021
Komitee liikmele 2023. aasta jooksul makstud tasu	6 500	-	3 000

valitud Anne Sulling, Erkki Raasuke ja Raine Pajo. Auditikomitee esimehena jätkas Erkki Raasuke. Anne Sulling ja Erkki Raasuke vastavad Hea Ühingujuhtimise Tava sõltumatuse tunnustele.

Auditikomitee koosseis toimivad vastavalt kokkulepitud ajakavale, tavapäraselt igakuiselt. 2023. majandusaastal toimus 11 korraldust ning 2 täiendavat auditikomitee koosseisut. Anne Sullingul ei olnud võimalik osa võtta ühest auditikomitee koosseisust, ülejäänud koosseisutest võtsid osa kõik auditikomitee liikmed. Auditikomitee tegevusaruanne esitatakse nõukogule kord aastas enne majandusaasta aruande heakskiitmist nõukogu poolt.

Auditikomitee sõltumatute liikmete tasumäärad on kehtestatud 22. oktoobri 2021 nõukogu otsusega. Auditikomitee esimehe tasumääraks on 500 eurot koosseisut kohta ja liikme tasumääraks 250 eurot koosseisut kohta. Kui komitee liige koosseisut ei osale, siis talle vastava kuu eest tasu ei maksta. Auditikomitee tegevuses osalemise eest komitee liikmetele 2023. aastal makstud tasud on esitatud alltoodud tabelis.

Siseauditi toimimise eest vastutab Enefit Green ASi siseauditi osakond, mis koosneb kahest töötajast. Siseauditi osakond

lähtub oma töös audiitoritegevuse seadusest ja sellega seotud määrustest, rahvusvahelistest kutsetegevuse standarditest, üldtunnustatud parimatest praktikatest ning nõukogu poolt kinnitatud põhimäärusest. Siseauditi ülesandeks on aidata kaasa sisekontrollikeskkonna, riskide juhtimise, valitsemise ning ettevõtte kultuuri parendamisele. Siseauditi töö ulatus hõlmab kogu Enefit Greeni konsolideerimisgruppi. Siseaudi osakonnal on aruandluskohustus auditikomitee ja nõukogu ees. Auditikomitee kinnitab siseauditi osakonna tegevusplaani, ressursid, teostab järelevalvet ning hindab siseauditi tegevuste tulemuslikkust. Siseauditi tegevusaruanne 2023. aasta kohta esitati auditikomiteele ja nõukogule veebruaris 2024.

Finantsaruandlus

Finantsaruannete koostamise eest vastutab ettevõtte juhatuse. Konsolideeritud raamatupidamisaruanded koostatakse kooskõlas Eesti raamatupidamise seaduse ja rahvusvaheliste finantsarvestuse standarditega, nagu need on Euroopa Liidu poolt vastu võetud (IFRS EL). Enefit Greeni audiitor on PriceWaterhouseCoopers ja vandeaudiitori aruande allkirjastaja on Jüri Koltsov.

Audiitorleping on sõlmitud kestusega 5 aastat majandusaastate 2019 – 2023 aruannete auditeerimiseks. Lisaks auditeerimisele ei ole audiitorühing osutanud ettevõttele teenuseid, mis võiksid ohustada audiitori sõltumatust. 2023. aastal oli PriceWaterhouseCoopers poolt osutatud teenuste eest makstud või tasumisele kuuluvate tasude kogusumma 138,7 tuhat eurot (2022: 125,5 tuhat), millest 60,2 tuhat eurot oli Enefit Greeni grupi auditi tasu (2022: 52,4 tuhat eurot) ning ülejäänud osa tütarettevõtete auditi tasud. Nimetatud teenused sisaldasid finantsauditi tasusid 138 tuhat eurot (2022: 114,3 tuhat eurot) ning muid teenuseid 0 eurot (2022: 11 tuhat eurot). 2022. a muud teenused olid seotud kokkuleppeliste protseduuridega. 2023. aasta jooksul osutas PriceWaterhouseCoopers Enefit Green AS ematettevõttele Eesti Energia AS-le muid teenuseid summas 42,3 tuhat eurot (2022: 190,2 tuhat eurot).

Hea Ühingujuhtimise Tava vastavuse deklaratsioon

Börsil noteeritud ettevõtjana oleme kohustatud avalikustama teabe Hea Ühingujuhtimise Tava järgimise kohta põhimõttel "täidan või selgitan", mille kohaselt peame selgitama oma seisukohti ja tegevust sätete osas, mida Enefit Green ei täida. Enefit Greeni juhatuse on grupi juhtimise ülesehitust ja toimimist hinnanud Hea Ühingujuhtimise Tava alusel. Eelpool kirjeldasime ühingujuhtimise seisukohast olulisi komponente. Olles hinnanud ettevõtte juhtimissüsteemi ülesehituse ja tegeliku toimimise vastavust leiame, et Enefit Greeni ühingujuhtimise korraldus ja tegevus on kooskõlas Hea Ühingujuhtimise Tavaga.

Riskijuhtimine

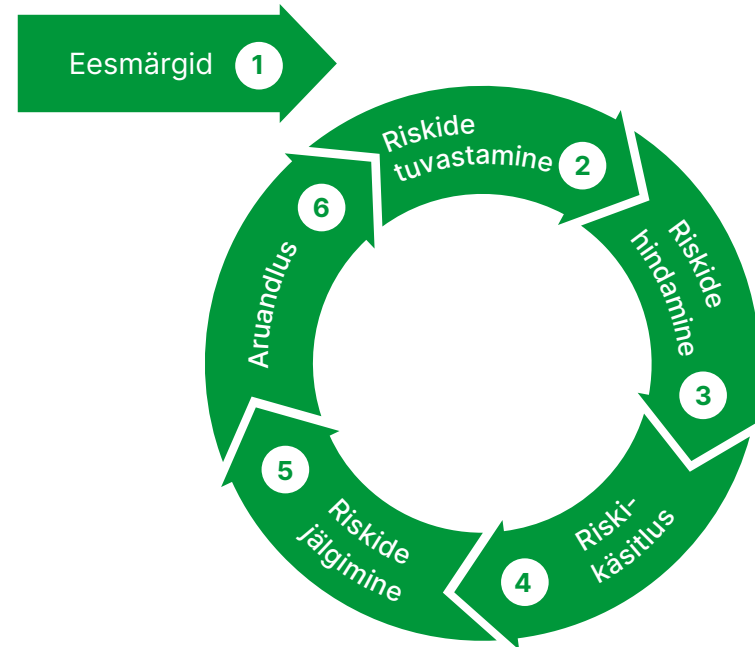
Riskijuhtimise tegevused on Enefit Greeni juhtimise ning seeläbi kõigi meie protsesside ja tegevuste loomulikuks ja lahutamatuks osaks.

Riskijuhtimise peamine eesmärk on toetada Enefit Greeni strateegiliste eesmärkide saavutamist ehk aidata maandada strateegia elluviimisel äritegevusega seonduvaid riske ja tuvastada uusi ärivõimalusi. Enefit Greenis juhitakse riske riskijuhtimise põhimõtete eeskirja alusel, milles on kehtestatud süstemaatiline, järjepidev, läbipaistev ja ajakohane riskide juhtimine.

Kohaldame riskide juhtimisel organisatsiooni struktuuri kolme kaitseliini põhimõtet, mis aitab efektiivsemalt tagada meie tegevusega kaasnevate ja seda mõjutavate riskide tuvastamist, hindamist, maandamist, kontrolli ning kahjude ennetamist.

Riskijuhtimine on integreeritud Enefit Greeni äritegevuse erinevatesse etappidesse ning on meie protsesside ja tegevuste loomulikuks osaks. Enefit Greeni riskijuhtimise protsessi ülesehitus on lihtsustatult järgnev:

Meie eesmärk on tagada riskiteadlik lähenemine arendustegevuses, opereerimises, muudatuste juhtimises ja toimepidevuses. Riskide juhtimise tõhususe ja riskide realiseerumise ennetamise tagamiseks kogume regulaarselt süstemaatilist infot riski realiseerumise või riski realiseerumise ohu ja intsidentide kohta. Riskide hindamine toimub riskimaatriksi (tõenäosus x mõju) meetodika kaudu.

Realiseerunud riskide ehk intsidentide korral viime läbi intsidentide analüüsi, mille eesmärk on mõista juurpõhjust ja vajadusel täiendada riskimaandusmeetmeid. Samuti analüüsime „peaaegu juhtunud“ intsidente (*ingl. k. Near Miss*) võimaldamaks vajadusel kohaldada täiendavaid meetmeid enne riski realiseerumist. See info on alus parendustegevuste läbiviimiseks ning seeläbi aitab vahendada sarnaste sündmuste kordumise tõenäosust ja/või mõju tulevikus.

Riskijuhtimise käigus kogutud infot, analüüse ja eksperthinanguid kasutame grupi strateegiliste eesmärkide seadmisel ja nende saavutamiseks kavandatavate tegevuste planeerimisel. Eesmärk on võimalikult hästi aru saada strateegia riskidest ja

nende potentsiaalsest mõjust ning vastavalt sellele strateegiat täiendada.

Hinnarisk

Hinnamuutuste tõttu turul (nõudluses, toodete ja teenuste hinnas) on Enefit Green avatud muutustele oma varade või kohustuste väärtuses või varadelt ja teenuselt teenitava tulu suuruses.

Kõige olulisem tururisk on Enefit Greeni jaoks elektrienergia hinnarisk. Selle maandamisel on olnud varasematel perioodidel oluline osa taastuvenergia toetusel, mis vähendab hinnakõikumiste mõju majandustulemustele. 2023. aastal kasvas baaskoormuse PPA-de osatähtsus elektrihinna riski maandamisel oluliselt. Baaskoormuse PPA-de osakaalu kasv tõi kaasa suurenenud profiili- ja toodangu puudujäägist tingitud riske (täpsem kirjeldus on esitatud käesoleva aruande peatükis „Pikaajalised elektrimüügilepingud“).

Elektri keskmise realiseeritud müügihinna muutus +/- 10 EUR/MWh võrra oleks avaldanud mõju grupi 2023. majandusaasta maksude eelsele kasumile +/- 7 665 tuhande euro ulatuses. Elektri keskmise realiseeritud ostuhinna muutus +/- 10 EUR/MWh võrra oleks avaldanud mõju grupi 2023. majandusaasta maksude eelsele kasumile +/- 4 109 tuhande euro ulatuses. Kuigi- ostu ja müügihindad ei liigu alati samas ulatuses, oleks samaaegne ostu- ja müügihinna muutus +/- 10 EUR/MWh võrra avaldanud mõju

grupi 2023. majandusaasta maksude eelsele kasumile +/- 3 556 tuhande euro ulatuses (2022: +/- 6 709 tuhat eurot).

Finantsvõimenduse kasutamise- ga kaasnev risk

Enefit Green kasutab finantsvõimendust oma ärimahtude kiiremaks kasvatamiseks uute tootmisvarade arendamise kaudu ning omakapitali tootluse tõstmiseks.

Finantsvõimendusega kaasneva riski piiramiseks kasutame mõõdikuna netovõla suhet EBITDA-sse, mille sihi oleme ettevõtte stabiilses opereerimisfaasis seadnud tasemele 4,0. 31. detsembri 2023 seisuga oli netovõlg/EBITDA suhtarv 4,0 (31. detsember 2022: 1,0). Monitoorime suhtarvu staatust regulaarselt.

Aktiivses uute projektide arendusfaasis oleme prognoosinud nimetatud suhtarvu märkimisväärset tõusu tasemele 5,0 või lühiajaliselt isegi kõrgemale. Peale aktiivset arendusfaasi ehk eeldades ehituses projektide absoluutse ja suhtelise mahu langust näeme suhtarvu normaliseerumist mõnede aastate jooksul. Uute projektide investeerimisotsuste juures analüüsime projektide potentsiaalselt mõju eelnimetatud suhtarvule.

Intressimäära risk

Finantsinstrumentide õiglane väärtus või rahavood võivad tulevikus kõikuda turu intressimäära muutuste tõttu, millel võib olla positiivne või negatiivne mõju. Rahavoogude intressimäära risk tekib grupi ujuva intressimääraga võlakohustustest ning seisneb ohus, et finantskulud suurenevad, kui intressimäärad

tõusevad.

Intressiriski maandame osaliselt fikseeritud intressimääraga võlakohustuste võtmise kaudu ning osaliselt ujuva intressimääraga laenude võtmise kaudu, mille puhul intressimäärade vahetustehingu (ingl *Interest Rate Swap*) abil fikseeritakse laenude intressikulud.

Seisuga 31. detsember 2023 oli Enefit Greenil avatud 3 intressimäära vahetuslepingut nominaalsummas kokku 157 734 tuhat eurot (31. detsember 2022: 168 334 tuhat eurot), mis moodustas 33,4% (31. detsember 2022: 61,2%) võetud laenukohustustest.

Seisuga 31. detsember 2023 oli pangalaenude kaalutud keskmine efektiivne intressimäär koos sõlmitud intressimäärade vahetustehingute mõjuga 3,75 % (31. detsember 2022: 2,6%). Enefit Greeni pangalaenude intress sõltub baasintressimäärast (euros nomineeritud laenukohustuste puhul 3 või 6 kuu euribori tasemest, Poola zlotis nomineeritud laenukohustuste puhul 6 kuu WIBOR tasemest). Seisuga 31. detsember 2023 avaldaks keskmise baasintressimäära tõus 1,0% võrra mõju Enefit Greeni maksude eelsele aastasele kasumile -3 150 tuhande euro ulatuses (31. detsember 2022: -1 066 tuhat eurot).

Krediidirisk

Krediidikahju tekkimise risk juhul, kui vastaspool ei suuda täita oma lepingulisi kohustusi. Krediidiriskile on avatud raha pangas, pikaajalised fikseeritud hinnaga elektrimüügi lepingud, nõuded ostjate vastu, muud nõuded ja positiivse väärtusega tuletisinstrumendid.

Iga Eesti Energia grupi mittekuuluva vastaspoolega sõlmitava pikaajalise fikseeritud hinnaga elektrimüügitehingu puhul hinnatakse võimaliku krediidiriski suurust ning kasutatakse sobivaid krediidiriski maandamise meetmeid – krediidiliimiiti, emaaettevõtte garantiid või pangagarantiid.

31. detsembri 2023 seisuga 88,9 % sõlmitud pikaajaliste fikseeritud elektrimüügilepingute vastaspooleks on Eesti Energia AS (31. detsember 2022: 88,5%).

2023. aastal krediidikahju juhtumeid aset ei leidnud.

Likviidsusrisk

Risk, et Enefit Green ei suuda oma finantskohustusi täita eba-piisava rahavoo tõttu. Lühiajaline likviidsusrisk on risk, et Enefit Greeni pangakontodel ei ole piisavalt raha jooksvate maksekohustuste täitmiseks. Pikaajaline likviidsusrisk on risk, et Enefit Greenil ei ole piisavalt vaba raha, et katta tuleviku likviidsusvajadust oma äriplaani elluviimisel ja kohustuste täitmisel.

Lühiajalise likviidsusrisi maandamiseks hoiab Enefit Green pangakontodel piisavat likviidsete varade puhvrit, et tagada rahaliste vahendite olemasolu ka juhul, kui esineb kõrvalekandeid rahavoogude prognoosist.

Pikaajalise likviidsusrisi maandamiseks prognoosib Enefit Green regulaarselt järgmise 12 kuu likviidsusvajadust, arvestades rahavajadust investeringuteks, laenu tagasimakseteks, dividendimakseteks ning äritegevusest teenitavat positiivset rahavoogu. Likviidsusvajaduste rahuldamiseks hoiab Enefit Green piisavat likviidsuspuhvrit vabade rahaliste vahendite, välja võtmata laenude ja kasutamata laenulimiitide näol.

Õigusrisk

Risk, et Enefit Greeni äritegevust puudutavad õigusaktid muutuvad koduturgude või Euroopa Liidu tasandil, mille tõttu me ei suuda saavutada oma ärilisi eesmärke.

Õigusriski maandamiseks jälgime koduturgude põhiselt ja Euroopa Liidu tasandil õiguskeskkonna suundumusi, planeeritavaid muudatusi, osaleme aktiivselt avalikes diskussioonides, uute õigusaktide väljatöötamise aruteludes ning tagame oma tegevuse vastavuse õigusaktidele.

IT risk

IT riskina käsitleme riski, et Enefit Green ei suuda saavutada ärilisi eesmärke või saab kahju infotehnoloogiliste lahenduste kasutusega kaasnevate puuduste või rünnakute tõttu.

2023. aastal tajusime küberrünnakute trendi kasvu taastuenergia ettevõtete vastu. IT riskide, sh küberriskide juhtimiseks viime läbi ja uuendame ärikriitiliste tegevuste riskianalüüsi arvestades nii toimepidevuse kui ka andmete tervikluse ja konfidentsiaalsuse kao riske. Koostööpartneritele oleme kehtestanud küberturvalisuse nõuded, mis aitab maandada koostööpartnerist tuleneda võivat IT riski. Oluline on järjepidev töötajate küberturbe teadlikkuse kasvatamine.

Tehnilised ja tehnoloogilised riskid

Ärieesmärkide saavutamiseks kasutatavate füüsiliste varade ja tehnoloogiliste lahendustega seotud riskide tuvastamine, juhtimine ja ennetavate meetmete rakendamine võimaldab ära hoida või vähendada äririskide realiseerumist ja negatiivseid tagajärgi organisatsiooni eesmärkide saavutamisele.

2. mail 2023 realiseerus risk Akmene tuulepargis, kus ehitusjärgus olevas Akmene tuulepargist Leedus varises kokku General Electric GE 5.5-158 tuulik. Inimesed juhtumist kannatada ei saanud. Juurpõhjuse uurimise ajaks peatati kõik Akmene tuulepargi tuulikud. Üksikasjalik algpõhjuse analüüs jõudis järelduseni, et vigane andur edastas tuuliku kontrolleri ebaõiget teavet, mis põhjustas tuulikutorni konstruktsioonile liigse koormuse ning sellega tuuliku kokkuvarisemise. Rikkemehhanismi tuvastamise järgselt on General Electric tuvastanud ning rakendab täiendavaid kaitsemeetmeid, et vältida selle konkreetse või sarnase juhtumi kordumist tulevikus.

Peale neljakuulist põhjalikku analüüsi mai alguses Akmene tuulepargis aset leidnud intsidendi juurpõhjuse väljaselgitamiseks otsustas Enefit Greeni juhatus septembri alguses alustada intsidendist puutumata tuulikute järk-järgulist taaskäivitamist. 31. detsembri 2023 seisuga töötasid Akmene tuulepargis 13 tuulepargi 14-st tuulikust.

Toimepidevuse planeerimine hõlmab nii strateegiliste ärieesmärkide saavutamiseks osutavaid teenuseid kui ka ühiskonnale vajalikku kaugkütte tagamise elutähtsat teenust. Tootmisvarade komponentide riskihinnangutel põhineva kriitilisuse analüüsi rakendamisega saavutame tootmisvarade ootuspärase töökindluse optimaalsete ressursside kasutamisega: vastavalt riskile rakendame ennetavaid meetmeid nii hoolduse, remondi, kui varude kavandamisel või erakorraliste sündmuste realiseerumisel ennetavalt läbimõeldud tegevusi nende ulatuse või kestuse vähendamiseks, tagamaks organisatsiooni ja tootmisvarade toimivuse. Toimepidevuse riskianalüüside ja toimepidevusplaanidega oleme loonud parema valmisoleku ootamatute sündmustele reageerimiseks, negatiivsete tagajärgede vähendamise võimekuse ning taasteplaanid.

Keskkonnariskid

Risk on, et Enefit Greeni tegevus või tegevusetus tekitab keskkonnale üle lubatud piirmäärade kahju, mis ei ole kooskõlas kokkulepitud nõuete, sh keskkonnakaitseloaas määratud tingimustega.

Keskkonnamõju ohjamiseks, juhtimiseks ja vähendamiseks rakendame ISO 14001-2015 standardit ja Iru jäätmeenergia elektri- ja EMAS määrusele vastavat sertifitseeritud keskkonnajuhtimissüsteemi. 2023. aastal läbisime edukalt eelkirjeldatud ISO ja EMAS-e auditid.

Kasutatavad keskkonnariskijuhtimise meetmed on suunatud riskide realiseerumise ennetamisele ning täiendame neid vastavalt muutustele grupi strateegias, tegevustes ja organisatsiooni struktuuris.

Pettuserisk

Pettusena käsitleme gruppi kuuluva või mittekuuluva isiku tahtlikku tegevust või tegevusetust ja seaduste või reeglite rikkumist teadliku eksimuse viimise, usalduse kuritarvitamise, varjamise ja valelikkuse teel. Pettuse osas kehtib Enefit Greeni grupis nulltolerants – reageerime kõikidele pettusejuhtumitele vastavalt juhtumise iseloomule ja asjaoludele ning püüdes vähendada pettuse mõju ettevõttele.

Pettuseriski teemadest, sealhulgas kahest 2023. aastal aset leidnud vahejuhtumist loe lähemalt ühingujuhtimise aruandest.

Aksia ja aktsionärid

Pärast edukat aktsiate esmast avalikku pakkumist 2021. aasta sügisel, mille käigus omandas Enefit Greeni aktsiaid enam kui 60 000 investorit hinnaga 2,90 eurot aktsia kohta, noteeriti ettevõtte aktsiad Nasdaq Tallinna börsi Balti põhinimekirjas. IPO käigus emiteeris ettevõtte uusi aktsiaid 100 miljoni euro väärtuses. Lisaks müüs aktsiaid senine ainuomanik Eesti Energia vähendades oma osaluse Enefit Greenis 77,2% tasemele.

Enefit Greeni kõik emiteeritud aktsiad on ühte liiki nimelised lihtaktsiad, mis igaüks annavad ühe hääle ettevõtte aktsionäride üldkoosolekul.

Börs, kus aktsia on noteeritud	Nasdaq Tallinn
Noteerimise kuupäev	21. oktoober 2021
Nimekiri/segment	Balti põhinimekiri
Börsi kauplemissähis	EGR1T
Bloombergi tähis	EGR1T ET Equity
ISIN kood	EE3100137985
Emiteeritud ja noteeritud aktsiate arv	264 276 232
Nominaal	1 euro

Dividendipoliitika

Enefit Greeni dividendipoliitika kinnitati enne aktsiate avalikku enampakkumist 2021. aastal. Selle alusel kavatakse ettevõtte igal aastal jaotada aktsionäridele 50% oma eelmise aasta puhaskasumist. Erandid on võimalikud ühekordsete mõjutegurite korral.

Need võivad olla näiteks ebasoodsad turutingimused, ühekordse mõjuga suuremad tehingud varaga, aga ka vajadus järgida kasvu- ja arengustrateegiat ning säilitada mõistlik likviidsustase ja kapitalistruktuur.

Enefit Greeni sõlmitud olemasolevad rahastamislepingud üldjuhul ei piira dividendide maksmist.

Dividendide suuruse ja nende maksmise korra otsustab aktsio-

näride üldkoosolek pärast auditeeritud majandusaasta aruande kinnitamist.

2023. aastal toimus aktsionäride üldkoosolek 24. mail. Üldkoosolek otsustas 2022. majandusaasta eest maksta aktsionäridele dividendidena 54 969 tuhat eurot (0,208 eurot iga emiteeritud aktsia kohta), mis moodustas 50% 2022. aasta puhaskasumist. Eelneval, 2022. aastal maksti aktsionäridele dividendidena 39 906 tuhat eurot (0,151 eurot aktsia kohta).

Aksionärid

Pärast aktsiate esmast avalikku pakkumist 2021. aasta sügisel langes Enefit Greeni aktsionäride arv mõnevõrra kuni sama aasta lõpuni, kuid asus seejärel 2022. aastal kasvama ning jätkas kasvamist ka mullu. 2023. aasta lõpu seisuga oli Enefit Greeni aktsiaid 64 101 Nasdaq CSD väärtipaberikontol. Aastaga kasvas aktsionäride arv seega 3 700 võrra. Aktsionäride struktuuris jätkusid sarnased trendid eelneva aastaga – aasta jooksul suurendasid oma osalust jaeinvestorid (+0,9%) ja Balti riikide päritolu pensionifondid (+0,3%) ning vähendasid välismaised institutsionaalsed investorid.

Suhtlus investoritega

Investorisuhete arendamise ja investorite parema informeerituse eesmärgil jätkasime kvartalitulemuste esitlemist nii eesti kui ka inglise keeles kord kvartalis korraldataval eraldi veebiseminaril. Lisaks osalesime aasta jooksul institutsionaalsete ja jaeinvestorite konverentsidel. Samuti korraldasime jaeinvestoritele kohtumisi ettevõtte juhtkonnaga. Neist tegevustest annab ülevaate järgnev tabel.

Peamised investorsuhtluse üritused 2023. aastal

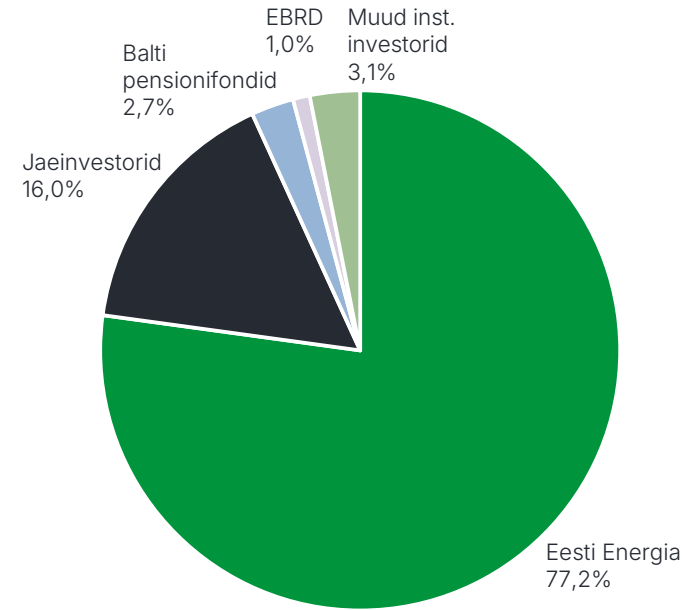
Üritus	Asukoht	Toimumisaeg	Kommentaar
Citi European Utilities Conference 2023	Virtuaalne	12. jaanuar 2023	Üks ühele kohtumised kuue institutsionaalse investoriga
Äripäeva Investor Toomase konverents	Tallinn, Eesti	21. jaanuar 2023	Konverents jaeinvestoritele
Inderes Greentech Seminar	Virtuaalne	2. mai 2023	Veebiesitlus
Investor Toomase klubi Paldiski tuulepargis	Paldiski, Eesti	17. mai 2023	Paldiski tuulepargi külastus ja kohtumine juhtkonnaga
Citi's 2023 12th Annual Virtual Frontier Markets Symposium	Virtuaalne	18. mai 2023	Üks ühele kohtumised kahe institutsionaalse investoriga
Nasdaq Vilnius: CEO Meets investors	Virtuaalne	8. juuni 2023	Veebiesitlus
Investeeringufestival 2023	Toosikannu, Eesti	7. juuli 2023	Konverents jaeinvestoritele
Swedbank Eesti investeerimisklubi I	Tallinn, Eesti	24. august 2023	Kohtumine juhtkonnaga, Paldiski tuulepargi külastus
Swedbank Eesti investeerimisklubi II	Tallinn, Eesti	7. september 2023	Kohtumine juhtkonnaga
Erste CEElection Conference 2023	Viin, Austria	10. - 11. oktoober 2023	Üks ühele kohtumised 11 institutsionaalse investoriga
Wood WinterWonderland 2023	Praha, Tšehhi Vabariik	7. - 8. detsember 2023	Üks ühele kohtumised üheksa institutsionaalse investoriga

Enefit Greeni 10 suurimat aktsionäri 31. detsembri 2023 seisuga

Aktsionär	Aktsiate arv	Osakaal
Eesti Energia AS	203 931 405	77,17%
EBRD	2 773 277	1,05%
SEB AB/Säästopankki Korke Plus - Sijoitusrahasto	1 161 056	0,44%
Swedbanki Pensionifond 1970-79 sündinutele	1 078 942	0,41%
Swedbank AB Clients	929 991	0,35%
SEB Pensionifond 55+	828 521	0,31%
Swedbank AS Clients	749 171	0,28%
SEB AB Lux Branch - UCITS Clients	742 755	0,28%
AS LHV Pank	727 915	0,28%
Swedbank Pensija 1975-1981	683 034	0,26%
Ülejäänud (64 090 väärtpaperikontot)	50 670 165	19,17%
Aktsiate arv kokku	264 276 232	100,00%

Aktsionäride struktuur

31. detsember 2023 seisuga

Enefit Greeni aktsia kauplemisstatistika

Enefit Greeni aktsiad on alates noteerimisest olnud Nasdaq Balti börside enimkaubeldud aktsia. Kuigi kauplemisaktiivsus on ajaga langenud, oli aktsia suurima kauplemiskäibega aktsia Balti börsidel ka möödunud aasta kokkuvõttes. Aktsiaga kaubeldi kokku 72,3 miljoni euro väärtuses, mis moodustas 16% Balti börside põhinimekirja käibest. Üle 164 tuhande tehingu käigus vahetas omanikku 17,3 miljonit aktsiat. Aktsia kauples aasta jooksul hinnavahemikus 3,420 kuni 4,888 eurot ning lõpetas aasta 3,566 eurol langedes aastaga 18,8% võrra.

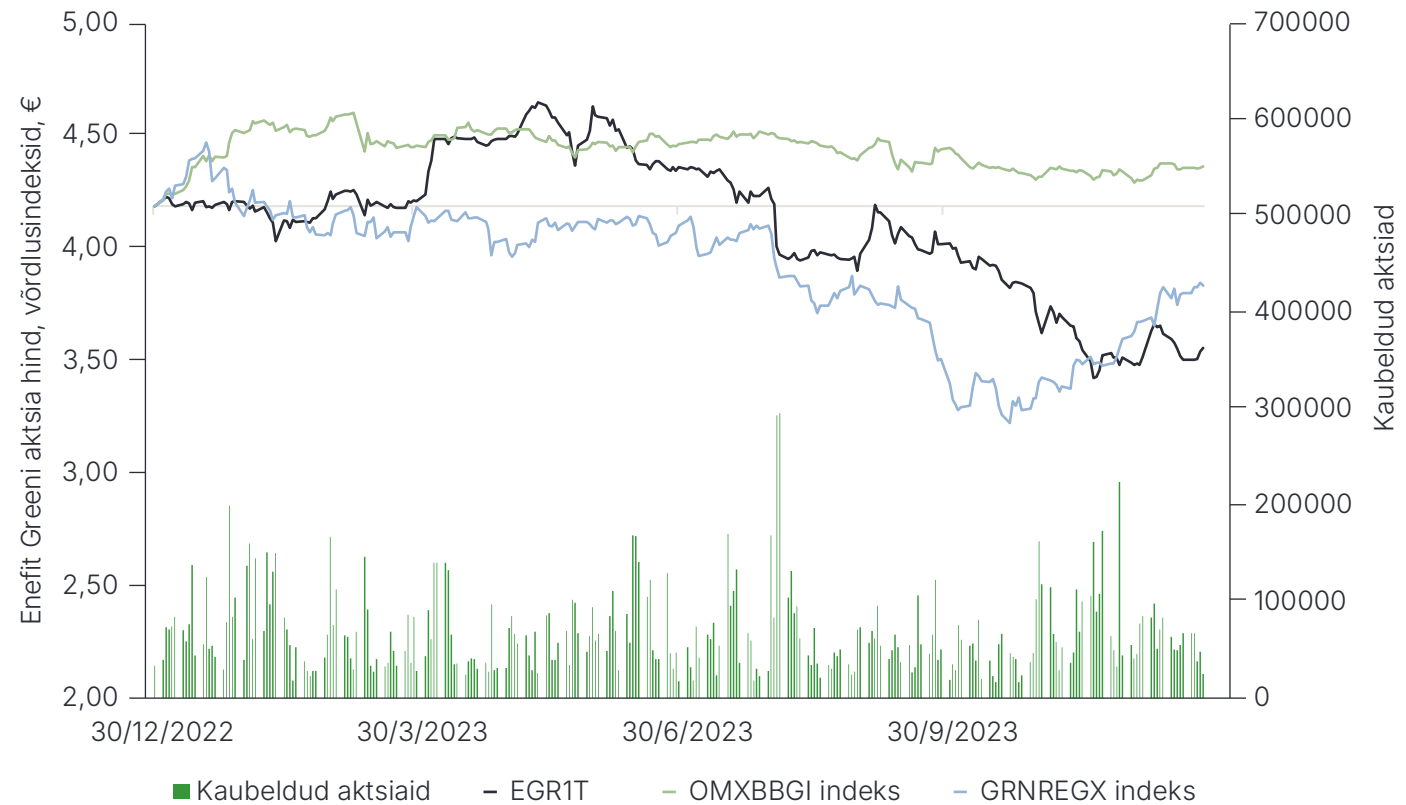
Dividendiga korrigeerituna (0,208 eurot aktsia kohta) oli Enefit Greeni aktsia kogutootlus 2023. aasta jooksul -15,1%, jäädes esmakordselt peale IPOt alla võrdlusindeksite tootlustele. Olu-liste võrdlusindeksite hulka loeme Nasdaq Baltic Benchmarki (mullune tootlus +4,2%) ja globaalsete taastuenergia ettevõtete aktsiate hindu jälgiv Nasdaq OMX Renewable Energy Generation Total Return Index (mullune tootlus -8,4%). Võrdlusindeksite liikumine koos Enefit Greeni aktsia hinna liikumise ja kauplemiskäibega on näidatud kõrvaloleval joonisel.

Enefit Greeni aktsia kauplemisstatistika Nasdaq Balti põhinimekirjas

	2021*	2022	2023
Sulgemishind, €	4,044	4,378	3,566
Kõrgeim hind, €	4,580	4,932	4,888
Madalaim hind, €	3,255	3,334	3,420
Kaubeldud väärtpapereid, m	16,7	28,6	17,3
Kauplemiskäive, m€	63,8	115,3	72,3
Turukapitalisatsioon aasta lõpus, mln €	1 069	1 157	938

* - alates noteerimisest 21. oktoobril 2021.

Enefit Greeni aktsia hind ja võrdlusindeksid 2023. aastal

EGR1T - Enefit Greeni aktsia hind (dividendidega korrigeeritud)
 OMXBBGI võrdlusindeks – Nasdaq Baltic Benchmark (Gross Return)
 GRNREGX võrdlusindeks – Nasdaq OMX Renewable Energy Generation Total Return Index
 (globaalsete taastuenergia ettevõtete aktsiate hindu jälgiv indeks)

Maksujalajalg

Maksujalajalg näitab Enefit Greeni panust ühiskonda maksude maksmise kaudu.

Lähtume oma tegevuses maksuriskide juhtimise põhimõtetest, mille alusel

- järgime kõiki maksudega seotud õigusaktidest tulenevaid nõudeid;
- teeme kõik tehingud turuhinnas ja dokumenteerime need nõuetele vastavalt;
- hindame uute projektide võimalikku mõju Enefit Greeni maksukohustustele;
- hoiame maksuhalduritega avatud ja vastastikusel usaldusel põhinevaid suhteid;
- kaasame ettevõtteväliseid nõustajaid projektidesse, mille puhul meil endal puudub maksutehniline pädevus.

Anname maksujalajälje koostamisel tasutud maksudest ülevaate maksuliikide ja riikide kaupa.

Eristame maksujalajälje arvutamisel tasutud ja kogutud makse:

- tasutud maksud on maksud, mille koormuse kandja on Enefit Green;
- kogutud maksud on maksud, mille puhul Enefit Green täidab vahendaja rolli, st kogub maksud kokku tarbijatelt ja töötajatelt ning kannab need üle maksuhaldurile.

Maksujalajäljes kajastame kõigil meie koduturgudel tasutud ja kogutud makse.

2023. aastal olid Enefit Greeni poolt tasutud maksud 15 197 tuhat eurot (2022. aastal 9 335 tuhat eurot) ja kogutud maksud -23 020 tuhat eurot (10 221 tuhat eurot), mis tegi grupi maksujalajäl-

jeks 7 822 tuhat eurot (19 556 tuhat eurot). Maksujalajälje negatiivseks kujunemist põhjustas uute tootmisvarade arendamisel tagasi saadud käibemaks.

Enefit Green tasus 2023. aastal aktsionäridele jaotatud dividendidelt tulumaksu 9 481 tuhat eurot (4 684 tuhat eurot).

Maksujalajalg: Enefit Greeni grupi makstud maksud (tuh eurot)

Tasutud maksud	2023						2022					
	Eesti	Läti	Leedu	Poola	Soome	Kokku	Eesti	Läti	Leedu	Poola	Soome	Kokku
Tööandja tasutud tööjõumaksud	1 659	412	18	54	0	2 143	1 401	354	12	30	0	1 796
Keskonnatasud	267	33	0	0	0	301	245	29	0	0	0	274
Äriühingu tulumaks	9 514	0	2 154	39	0	11 707	4 684	2	1 587	86	0	6 359
Varamaksud	66	5	934	41	0	1 046	62	7	797	40	0	905
Tasutud maksud kokku	11 507	451	3 106	134	0	15 197	6 392	391	2 395	156	0	9 335
Kogutud maksud												
Aktsiisid	63	1	0	0	0	64	48	4	0	0	0	52
Töötajatelt kinnipeetud tööjõumaksud	1 227	502	416	71	0	2 217	1 029	401	266	29	0	1 726
Käibemaks (saldo)	-10 383	-1 793	-1 620	381	-11 885	-13 415	3 568	-66	3 706	1 236	0	8 443
Kogutud maksud kokku	-9 093	-1 289	-1 204	452	-11 885	-23 020	4 646	339	3 972	1 264	0	10 221
Maksud kokku	2 414	-838	1 902	586	-11 885	-7 822	11 037	730	6 367	1 421	0	19 556

Grupi struktuur

seisuga 31. detsember 2023

Enefit Green

- Iru, Paide, Keila-Joa elektrijaamad, päikesejaamad Eestis*
- Juhtkond, O&M, arendusmeeskond

- Otseses omandis tütarettevõtjad
- Kaudses omandis tütarettevõtjad
- Sidusettevõtjad

* 2023. aasta neljandas kvartalis sõlmis Enefit Green lepingud biomassi kütusena kasutavate koostootmisjaamade müügiks Brocenis, Valkas ja Paides ning pelletitehase müügiks Brocenis ning koondas kogu äritegevuse Lätis tütarettevõttesse Enercom SIA.

Broceni koostootmisjaama ja pelletitehase müük viidi lõpule enne 2023. aasta lõppu.

31. detsembri 2023 seisuga ootas Valka ja Paide koostootmisjaamade müügitehing kinnitust Eesti Konkurentsiametilt ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametilt ning sellega seoses ei olnud Paide koostootmisjaam ja Enefit Power & Heat Valka SIA veel uuele omanikule üle antud.

Enercom SIA nimetati 2024. aasta alguses ümber Enefit Green SIA-ks.

2023. aasta märtsis omandas Enefit Green AS Eesti Energia AS-lt Liivi Offshore OÜ 100% osaluse, mille näol on tegu Liivi lahe meretuulepargi arendusega.

Olulisemad tütarettevõtjad omakapitali järgi

mln €	31. detsember 2023
Enefit Wind OÜ	236,5
Tootsi Windpark OÜ	51,9
Enefit Wind UAB	34,4
UAB Vejo Parkai	17,5
UAB Šilalès vejas	15,9
UAB Energijos žara	15,8
Enefit Green UAB	12,4
UAB Vejoteka	5,2
Enefit Power & Heat Valka*	4,4
Liivi Offshore OÜ	3,5

Majandustulemuste analüüs 2023

Grupi majandustulemused 2023

Enefit Green grupi 2023. aasta äritulud langesid 10% ja ärikulud kasvasid 18% võrreldes 2022. aastaga, mille tulemusena EBITDA langes 32% võrra 105,9 mln euro tasemele. 2023. aasta puhaskasum kahanes 54,4 mln euro võrra 55,8 mln euroni. Järgnevalt on välja toodud peamised majandustulemusi mõjutanud asjaolud.

Äritulud

Äritulud kokku kahanesid 27,0 mln euro võrra, sh müügitulud vähenesid 27,5 mln euro ning taastuenergia toetused ja muud äritulud kasvasid 0,6 mln euro võrra. Müügitulude 27,5 mln euro suurusest vähenemisest tulenes 24,4 mln eurot elektrimüügist, mille peamiseks mõjuriks olid elektri turuhinnad. Grupi koduturgude keskmine elektrihind** oli 2023. aastal 92,7 €/MWh (võrdlusperioodil 205,5 €/MWh). Grupi keskmine arvutuslik teenitud elektrihind*** oli aruandeperioodil 89,6 €/MWh (võrdlusperioodil 149,5 €/MWh).

Arvutuslik teenitud elektrihind on erinev koduturgude keskmisest turuhinnast, kuna selle arvutus võtab arvesse fikseeritud hinnaga pikaajalisi elektrimüügi lepinguid (PPA), taastuenergia

Toodang ja müük

		2023	2022	Muutus	Muutus %
Elektritoodang	GWh	1 343	1 118	225	20
sh uutest tuule- ja päikese- parkidest	GWh	259	0	259	–
Elektrimüük*	GWh	1 736	1 217	519	43
Soojusenergia toodang	GWh	604	566	38	7
Pelletitoodang	tuh tonni	156	154	2	1
Pelletimüük	tuh tonni	134	149	–15	–10

toetusi, bilansienergia ostu, elektriostu Nord Pooli päev-ette- ja päevasisesel turul ning asjaolu, et tuulepargid ei tooda igas tunnis sama palju elektrit.

Grupi keskmine turule müüdud elektri hind oli 2023. aastal 73 €/MWh (aasta varem 165,7 €/MWh). 2023. aastal müüdi turule 783 GWh elektrit, võrdlusperioodil aga 786 GWh.

PPA-dega oli 2023. aastal meie portfelist kaetud 953 GWh keskmise hinnaga 86,9 €/MWh, aasta varem müüdi elektrit PPA-de ja soodustariifi (ingl *feed-in tariff*, FIT) taastuenergia toetuse põhise tulumudeli kaudu 432 GWh keskmise hinnaga 90,8 €/MWh. PPA-dega kaetud toodangu osakaal ja hind aastate kaupa on esitatud käesoleva aruande peatükis „Pikaajalised elektrimüügilepingud“.

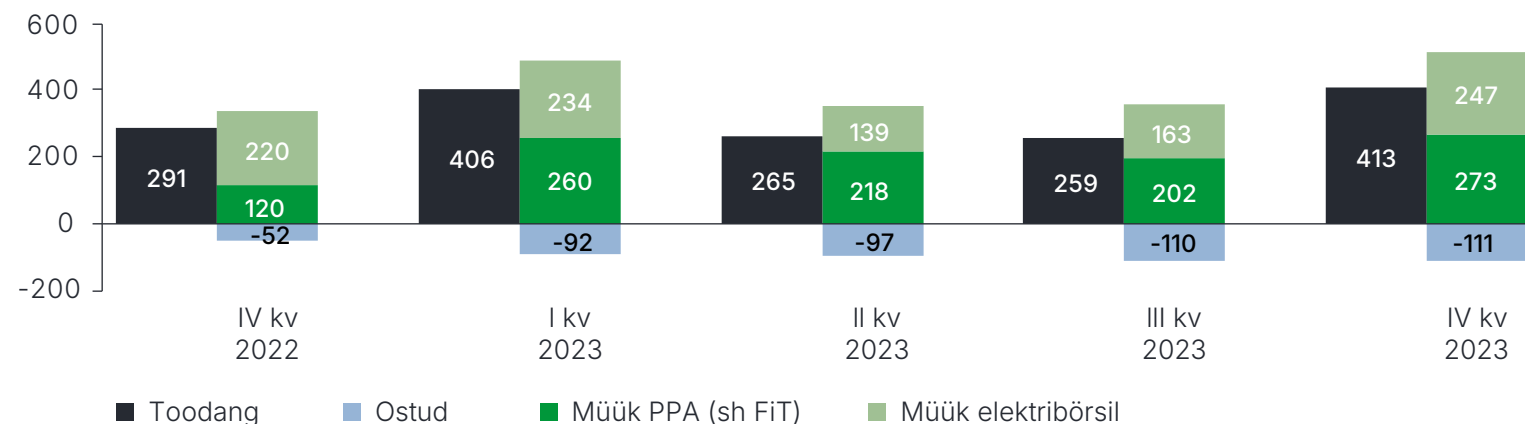
* Erinevus elektri müügi ja toodangu vahel tekib nii baaskoormuse PPA müükide ja tuuletoodangu profiili kui ka päev-ette prognoositud, kuid realiseerumata toodangu vahedest, mis kaetakse Nordpooli ostudega ja/või ebabilansi turul.

** Grupi koduturgude toodanguga kaalutud keskmine börsihind

*** Arvutuslik teenitud elektrihind = (Elektrimüügi tulud + taastuenergia tasu ja tõhusa koostootmise toetus + rohesertifikaatide tulud – elektri ost Nord Pooli päevette ja päevasisesel turul – bilansienergia ost) / toodang

Toodetud, ostetud ja müüdud elektri kogused, GWh

Toodetud, ostetud ja müüdud elektri koguse ning vastavate realiseerunud hindade võrdlusest ning nende tehingute koondina kujunevast arvutuslikust teenitud elektrihinnast 2023. aasta jooksul ning võrdlusbaasil annavad ülevaate allpool toodud kaks graafikut.

2023. aastal ostsime turult elektrit 411 GWh keskmise hinnaga 110,2 €/MWh, aasta varem 115 GWh keskmise hinnaga 229,2 €/MWh (hinnad ja kogused ei sisalda pelletitootmiseks ostetud elektrit). Võrdlusperioodil oli ostetud elektri kogus tunduvalt väiksem, kuna osa toodangust oli fikseeritud hinnaga FiT-i toetuskeemi all ja PPA-de mahud olid väga väikesed. Oodatust väiksem toodang suurendas elektriostukulusid, sest sõlmitud PPA-de teenindamiseks pidime turult ostudega katma puudujääki, mis tekkis PPA-dest fikseeritud müügi koguse ja tuuleparikeskides toodetud koguse vahel.

Keskmine elektrihind

€/MWh	IV kv 2022	I kv 2023	II kv 2023	III kv 2023	IV kv 2023	2022	2023
Koduturgude elektrihind*	221,5	100,5	78,7	97,8	93,1	205,5	92,7
Turule müüdud elektri müügihind	179,0	82,4	63,7	82,2	64,1	165,7	73,0
PPA (kuni IV kv 2022 k.a FiT) hind	126,2	89,8	83,5	80,9	91,2	90,8	86,9
Realiseerunud ostuhind	271,1	116,7	83,8	116,5	121,5	229,2	110,2
Arvutuslik teenitud elektrihind**	163,0	101,4	89,9	84,9	80,9	149,5	89,6

* Grupi koduturgude toodanguga kaalutud keskmine börsihind

** Arvutuslik teenitud elektrihind = (Elektri müügitulud + taastuvenergia tasu ja töhuse koostootmise toetus + rohesertifikaatide tulud – elektri ost Nord Pooli päev-ette ja päevasisesel turul – bilansienergia ost)/toodang.

Pelleti müügitulud kasvasid aastaga 1,7 mln euro võrra. Pelleti keskmine müügihind tõusis aastaga 17% võrra tasemele 238,6 € tonni kohta ning müügiimaht kahanes 10% võrra 134 000 tonnini.

Soojusenergia toodang suurenes aastaga 38 GWh võrra tasemele 604 GWh (võrdlusperioodil 566 GWh) ja hind kasvas mullusega võrreldes 11% (1,7 €/MWh). Suurema toodangu ja kõrgema hinna koosmõjul kasvas soojusenergia müügitulu 1,4 mln euro võrra.

Konsolideeritud kasumiaruanne

miljonites eurodes	2023	2022	Muutus	Muutus, %
ÄRITULUD kokku	230,1	257,0	-27,0	-10%
Müügitulu	205,8	233,3	-27,5	-12%
Taastuenergia toetus jm äritulud	24,3	23,7	0,6	2%
ÄRIKULUD kokku (va kulum)	124,2	102,2	22,0	22%
Kaubad, toore ja materjalid (v.a. elektrienergia)	51,9	53,2	-1,3	-2%
Elektrienergia	48,4	32,7	15,7	48%
Tööjõukulud	10,8	9,1	1,7	19%
Muud tegevuskulud	15,2	10,4	4,8	46%
Varude jääkide muutus	-2,2	-3,3	1,1	-33%
EBITDA*	105,9	154,8	-48,9	-32%
Põhivara kulum, amortisatsioon ja allahindlus	40,6	37,8	2,8	7%
ÄRIKASUM	65,3	117,1	-51,7	-44%
Netofinantskulud (-tulud)	0,1	-2,0	2,1	-105%
Kasum kapitaliosaluse meetodil	0,1	0,7	-0,6	-91%
Tulumaks	9,7	5,6	4,1	75%
PUHASKASUM	55,8	110,2	-54,4	-49%
ÄRIKULUD kokku (va kulum)	124,2	102,2	22,0	22%
Muutuvkulud (sh bilansienergia ost)	82,4	70,1	12,3	18%
Püsikulud	44,0	35,4	8,6	24%
Varude jääkide muutus	-2,2	-3,3	1,1	-33%

* EBITDA – kasum enne neto finantskulusid, kasumit või kahjumit kapitaliosaluse meetodil kajastatavatelt investeeringutelt sidusettevõtetesse ning maksu-, kulumi- ja väärtuse languse kulusid.

Muud äritulud

Muud äritulud kasvasid 0,6 mln euro võrra tasemele 24,3 mln eurot (võrdlusperioodil 23,7 mln eurot). Muid äritulusid mõjutas positiivselt Šilutė tuulepargi madala töökindluse eest lepinguliselt ette nähtud kompensatsioon summas 1,0 mln eurot ning Brocēni koostootmisjaama ja pelletitehase müügikasum 1,0 mln eurot.

Kaubad, toore, materjal ja teenused

Kaupade, toorme-, materjali- ja teenuste kulude (sh. elektri ostukulu) summa kasvas 14,4 mln € ehk 17% võrra. Peamised muutused toimusid elektrienergia kuludes (kasv 15,7 mln eurot), mis suurenesid seoses bilansienergia suurema kuluga (toodangu kasvust tulenenud bilansienergia kulu kasv oli 1,7 mln eurot) ning PPA-de teenindamiseks ostetud elektri kuluga (kasv võrreldes võrdlusperioodiga 16,8 mln eurot).

Kuna hakkepuidu hind tõusis, suurenesid ka tehnoloogilise küttuse kulud (3,8 mln euro võrra). Samuti on kasvanud hooldus- ja remonditööde kulud 2,5 mln euro võrra. Hoolduskulude kasv on seotud täishooldulepingute indekseerimisega ning planeeritud ja planeerimata täiendavate hooldustöödega tuuleparkides.

Materjalide ja varuosade kulud toodangu valmistamiseks oli 7,5 mln euro võrra madalamad. 2022.aasta materjalide ja varuosade kulud toodangu valmistamiseks oli suuremad seoses kasvava päikeseteenuse mahuga. Madala kasumlikkuse tõttu otsustasime 2022.aasta keskpaigas sellest väljuda kasumlikumale põhitegevusele keskendumise nimel ning realiseerisime vastavad laovarud.

Tööjõukulud

Grupi tööjõukulud kasvasid 19% ehk 1,7 mln euro võrra võrreldes 2022. aastaga. See tulenes täiskohaga töötajate arvu suurenemisest 183-lt 194-le ja olemasolevate töötajate palgatõusust. 29. detsembril 2023 jõustunud Brocēni koostootmisjaama ja pelletitehase müügi tagajärjel vähenes Enefit Greeni töötajate arv 40 töötaja võrra. 31.12.2023 seisuga oli Enefit Greeni töötajate arv 154.

Muud tegevuskulud

Muud tegevuskulud kasvasid 4,8 mln euro võrra. Kasv toimus mitmes kulurühmas, sh konsultatsiooniteenuste (2,9 mln eurot), IT (0,3 mln eurot) ja kindlustuskuludes (0,2 mln eurot). Konsultatsiooniteenuste kuludest moodustasid 0,7 mln eurot Eesti Energia AS-iga arendusprojektide arenduskulude lepinguline hüvitamine, 0,8 mln eurot tuule arendusprojektide konsultatsioonikulud, 0,4 mln eurot päikese arendusprojektide konsultatsioonikulud ning 0,4 mln eurot koostootmisjaamade ja pelletitehase müügitehingu konsultatsioonikulud.

Varude jääkide muutus

Varude jääkide muutus näitab, kuidas muutus pelletite laojääk perioodil ehk võtab teisisõnu kokku, kui palju toodeti ja müüdi pelletteid. Pelletteid toodeti 156 tuhat tonni (2022: 154 tuhat tonni) ja müüdi 134 tuhat tonni (2021: 149 tuhat tonni). Valmistoodangu varude jääkide muutus oli 2023. aastal positiivne (2,2 mln eurot) pelletite toodangust väiksema müügi tõttu sarnaselt 2022. aasta muutusega (3,3 mln eurot).

EBITDA ja püsikulud

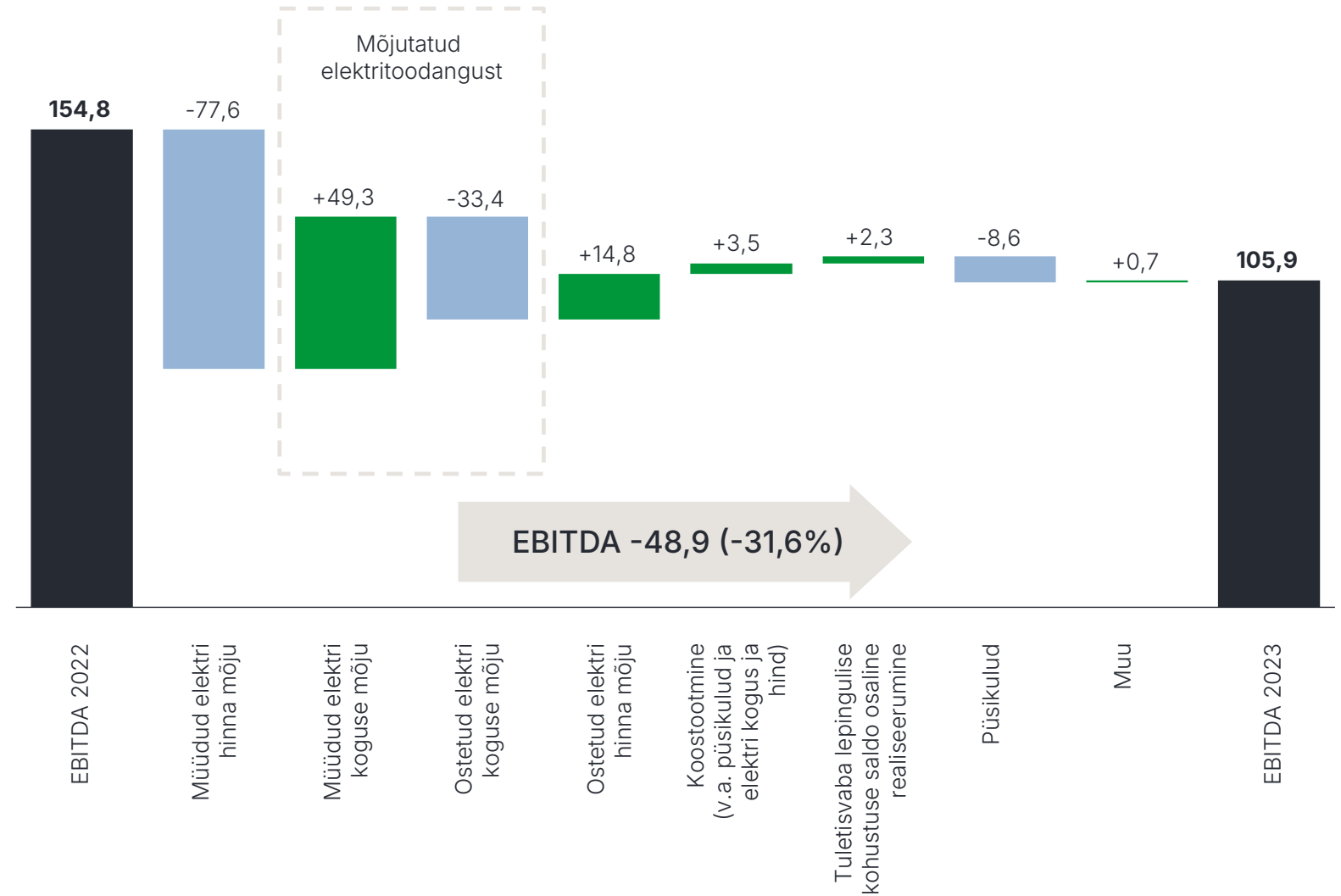
Suurimat mõju EBITDA vähenemisele avaldas müüdnud elektri hinnalangus (-77,6 mln eurot). Suurenenud PPA-de mahust tulenevalt on võrreldes eelmise aastaga tunduvalt kasvanud elektriportfelli tasakaalustamiseks tehtud elektriostude maht (mõju -33,4 mln eurot), millega seoses on suurenenud ka müüdnud elektri kogus (mõju +49,3 mln eurot). Nende mõjutegurite koondtulemust EBITDA-le mõjutab nii vastava perioodi elektritoodangu maht kui ka -profiil. Elektritoodang on võrreldes võrdlusperioodiga kasvanud 20%.

Koostootmise segment ilma elektri hinna ja -koguse mõjuta avaldas EBITDA-le positiivset mõju (+3,5 mln eurot). Arvesse on võetud pelletitulusid, varude muutust, tehnoloogilise kütuse mõju ja soojusenergia tulusid. 2023. aasta neljanda kvartali koostootmissegmenti tulemus sisaldab Brocēni koostootmisjaama ja pelletitehase müügikasumit 1,0 mln eurot.

Tuletisvaba lepingulise kohustuse saldo osaline realiseerumine suurendas EBITDA-d 2,3 mln euro võrra võrreldes võrdlusperioodiga. Tuletisvaba lepinguline kohustus tuleneb 2021.aastal sõlmitud elektrienergia vahetuslepingutest, mis konverteeriti füüsilise elektrimüügi lepinguteks (PPA). Seoses sellega ei ole tuletisvaba lepingulise kohustuse vähenemisel mõju rahavoole ning vastav elektrimüügi rahaline arveldus toimub PPA lepingute alusel.

Püsikulud koosnevad kuludest, mis ei sõltu otseselt tootmis- mahust. Püsikulud on kasvanud 8,6 mln euro võrra ehk 24%. Püsikulude suurem kasv tuleneb hoolduskulude, uuringute ja konsultatsioonide kulude ning tööjõukulude suurenemisest.

Grupi EBITDA muutus mõjurite lõikes, mln €

Põhivara kulum ja vara väärtuse langus

Põhivara kulum kasvas 2023. aastal 2,8 mln euro võrra tase-
mele 40,6 mln eurot (võrdlusperioodil 37,8 mln eurot). 2023.
aastal võtsime põhivarana arvele valminud Purtse tuule- ja päi-
kesepargi ning Estonia kaevanduse päikesepargi Eestis, samuti
Zambrówi päikesepargi Poolas. Purtse tuule- ja päikesepargi
arvelevõtt suurendas 0,9 mln eurot ning Zambrówi päikesepargi
arvelevõtt 0,1 mln eurot. 2022. aasta kulumit vähendas 1,4 mln
eurot Aulepa ja Šilalé tuulepargi varade väärtuse taastamine.

Neto finantstulud

Neto finantstulud kasvasid 2,1 mln euro võrra võrreldes eelmi-
se aastaga. Intressikulud pangalaenuidelt on aastate võrdluses
tõusnud 9,5 mln euro võrra tasemele 12,9 mln eurot, kuid 94%
laenuintressidest kapitaliseeriti tuuleparkide ehitusperioodi
tõttu. Soodsalt mõjus Poola zloti valuutakursi muutus (2023. a
kasum 0,5 mln eurot, võrdlusperioodil kahjum 0,5 mln eurot).

Tulumaks

Tulumaksu kulud kasvasid eelmise aastaga kõrvutatuna 4,1 mln
euro võrra seoses suuremate dividendide väljamaksega kaas-
nenud suurema tulumaksukulu tõttu Eestis.

Puhaskasum

Grupi puhaskasum vähenes aruandeperioodil 54,4 mln euro
võrra 55,8 mln euron.

DIVIDENDIETTEPANEK

Juhatus teeb kooskõlastatult nõukoguga ettepaneku
maksta aktsionäridele 2024. aastal eelnevate perioodide
puhaskasumist dividendidena välja 27,7 mln eurot (0,105
eurot ühe aktsia kohta), mis moodustab 49,7% grupi 2023.
aasta auditeerimata puhaskasumist.

Finantseerimine

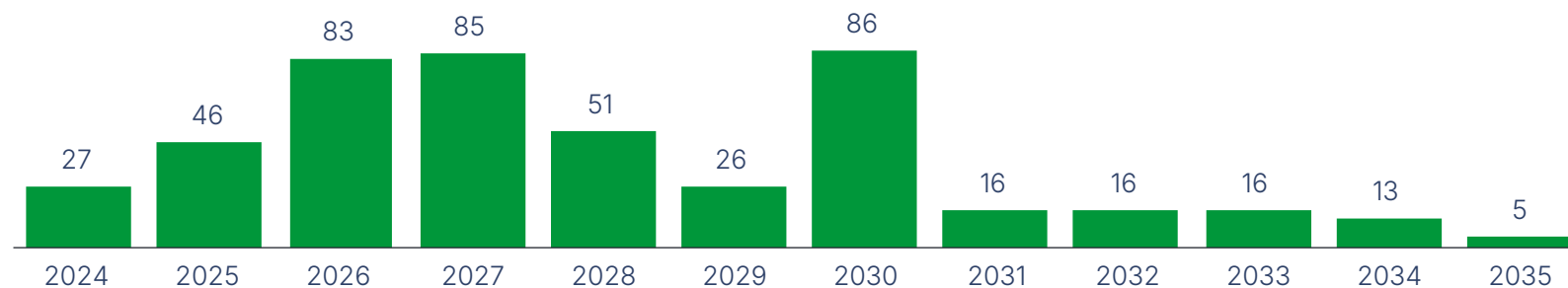
Enefit Greeni grupp finantseerib oma tegevust oma- ja võörkapitali abil. 2023. aastal jätkasime eelmisel aastal alanud kapitali struktuuri optimeerimist võörkapitali kaasamise teel, sõlmides uusi ja võttes välja varem sõlmitud laenulepinguid, et rahastada käimasolevat uute tuule- ja päikeseparkide investeerimisprogrammi.

2023. aastal sõlmisime uusi laenulepinguid 505 mln euro ulatuses. Jaanuaris allkirjastasime Põhjamaade Investeerimispannaga 12-aastase laenulepingu summas 100 mln eurot ja SEB Pangaga seitsmeaastase laenulepingu summas 225 mln eurot. Sellele järgnes septembris sõlmitud 12-aastane laenuleping Euroopa Investeerimispannaga summas 180 mln eurot.

31. detsembri 2023 seisuga oli välja võtmata investeerimislaiendude maht 285 mln eurot.

Lisaks investeerimislaiendudele on Enefit Green sõlminud kolm korduvkasutatavat likviidsuslaenulepingut kogusummas 50 mln eurot tähtaegadega perioodil 2024–2026. Kõik limiidid on seisuga 31. detsember 2023 kasutamata.

Pangalaenude tagasimaksegraafik, mln €

Grupi võlakohustuste maht oli 31. detsembri 2023. aasta seisuga korrigeeritud soetusmaksumuses 486,4 mln eurot (280,1 mln eurot 31. detsembril 2022). Sellest moodustasid 472,6 mln eurot pangalaenu, 9,8 mln eurot liisingukohustused ning 4,0 mln eurot kogunenud intressid.

Keskmine välja võetud pangalaenu intressimäär oli 31. detsembri 2023. aasta seisuga 3,75% (2,6% 31. detsembril 2022). Võrreldes eelmise aastaga on 31. detsembri 2023. aasta seisuga laenu baasintressimäär jätkanud kasvu. 3 kuu EURIBOR kasvas 1,78 protsendipunkti võrra tasemele 3,91% ja 6 kuu EURIBOR tõusis 1,17 protsendipunkti võrra tasemele 3,86%. Seisuga 31. detsember 2023 oli 33,3% Enefit Greeni välja võetud laenukohustustest kaetud intressimäär vahetus- tehingutega.

Laenulepingute eritingimused

Grupi laenulepingud sisaldavad mõningaid eritingimusi, mis seavad grupi konsolideeritud majandusnäitajatele teatud piirmäärad. 2022. ja 2023. aasta lõpu seisuga täitis grupp kõiki laenulepingutes sätestatud nõudeid.

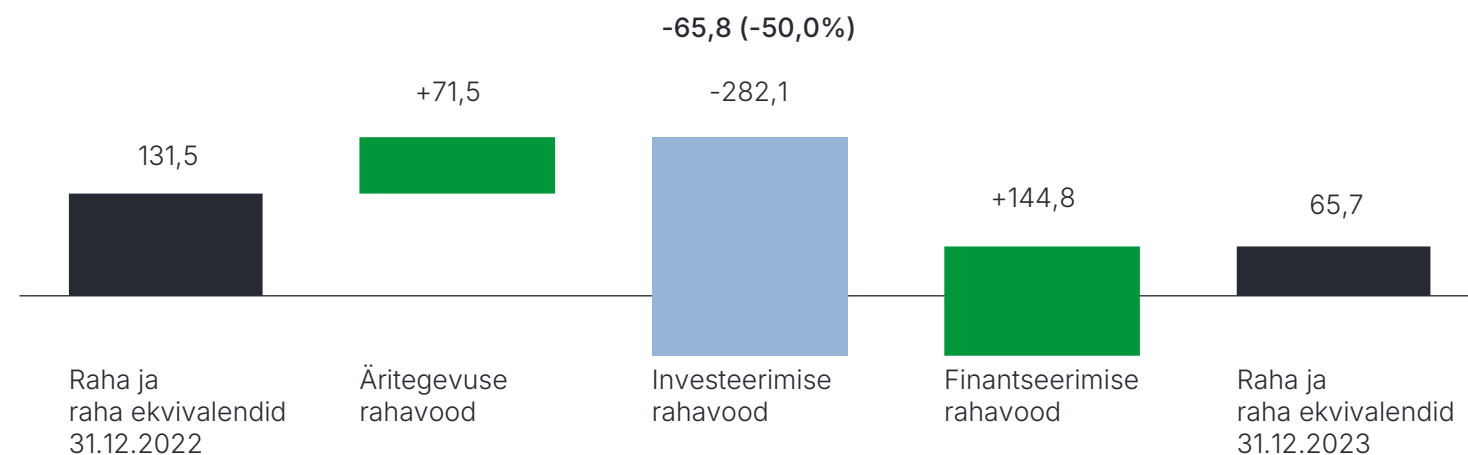
Rahavood

Äritegevuse rahavood (71,5 mln eurot) koosnevad järgmistest muutustest: äritegevusest saadud raha (94,9 mln eurot), maksitud intressid ja laenukulud (-12,6 mln eurot), laekunud intressid (0,8 mln eurot) ning makstud tulumaks (-11,7 mln eurot).

Investeeringute rahavood -282,1 mln eurot koosnevad investeeringutest põhivaradesse (-312,7 mln eurot) ja laekumisest tütarettevõtete müügist (30,5 mln eur).

Finantseerimise rahavood koosnevad saadud pangalaenudest (302 mln eurot), intressimäära vahetuslepingute realiseerunud tulust (2,7 mln eurot), tagasi makstud pangalaenudest (-104,6 mln eurot), tagasi makstud liisingukohustustest (-0,3 mln eurot) ja dividendimaksetest (-55 mln eurot).

Likviidsete varade muutus 2023. aastal, mln €

Finantseerimise ja tootluse suhtarvud

Laenukohustuste maksimaalse taseme määramisel arvestab juhtkond finantsvõimenduse suhtarve ning netovõla/EBITDA ja intressikatte kordajat. 2023. aasta lõpu seisuga on võlakohustused kasvanud seoses jätkuvate investeeringutega uute tuule- ja päikeseparkide ehitusse. Investeeringut kapitali tootlus ja omakapitali tootlus on kahanenud nii väiksema äri- ja puhaskasumi tõttu kui ka põhjusel, et valdav osa selle aasta investeeringutest on tehtud ehitusjärgus varadesse, mis ei ole veel alustanud tootmist.

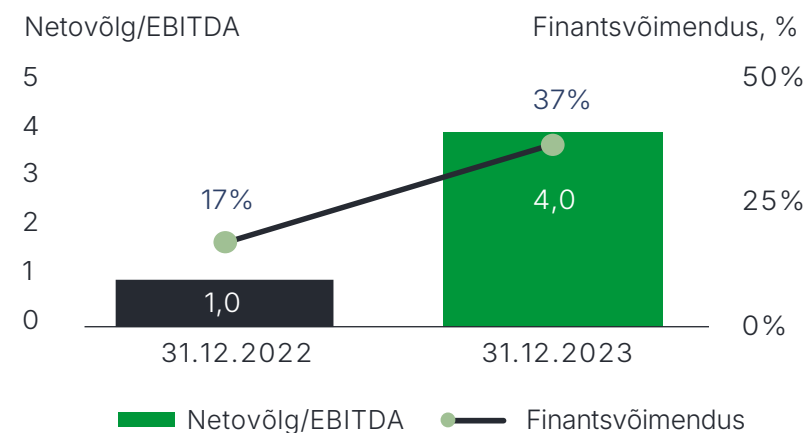
mln €	31.12.2023	31.12.2022
Võlakohustused	486,4	280,1
Miinus: raha	-65,7	-131,5
Netovõlg	420,7	148,7
Omakapital	717,2	718,7
Investeeringut kapital	1 137,9	867,4
EBITDA	105,9	154,8
Ärikasum	65,3	117,1
Puhaskasum	55,8	110,2
Finantsvõimendus*	37%	17%
Netovõlg/EBITDA	4,0	1,0
Investeeringut kapitali tootlus**	5,7%	13,5%
Omakapitali tootlus***	7,8%	15,3%
Intressikatte kordaja****	7,9	42,8

* Netovõlg / (netovõlg + omakapital)

** Viimase 12 kuu ärikasum / (netovõlg + omakapital)

*** Viimase 12 kuu puhaskasum / omakapital

**** Viimase 12 kuu EBITDA/ intressikulu

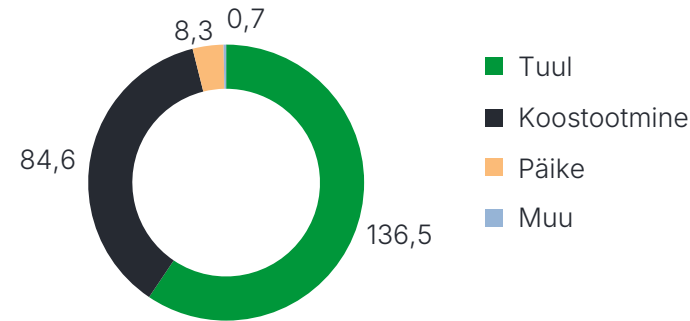
SEGMENTIARUANDLUS

Enefit Greeni juhatus kasutab grupi majandustulemuste hindamiseks ja juhtimisotsuste tegemiseks segmentipõhist aruandlust, milles on grupi segmentid määratud äriüksuste peamiste tegevusvaldkondade alusel. Kõik grupi käitatavad tootmisüksused on jaotatud ärisegmentidesse nende energiatootmise viisi ja muud sisemised struktuuriüksused nende peamise tegevusvaldkonna järgi.

Grupis on eristatud kolm peamist tegevusvaldkonda, mis esitatakse eraldi avalikustatavate segmentidena, ja väiksemad tegevusvaldkonnad, mis on esitatud koos kui „Muud“.

1. Tuuleenergia (hõlmab kõiki grupi käitatavaid tuuleparke, tuuleparkide arendusi, tuuleparkide arendamisega seotud juhtimiskulusid ja tuuleparkide juhtimiskulusid)
2. Koostootmine (hõlmab kõiki grupi koostootmisjaamu ja pelletitootmist)
3. Päikesenergia (hõlmab kõiki grupi käitatavaid päikeseparke, päikeseparkide arendusi, päikeseparkide arendamisega seotud juhtimiskulusid, päikeseparkide juhtimiskulusid ning päikeseteenust)
4. Muud (sh hüdroenergia, kombineeritud taastuvenergialahendused ja kesksed juhtimisüksused)

Äritulud 2023, mln €

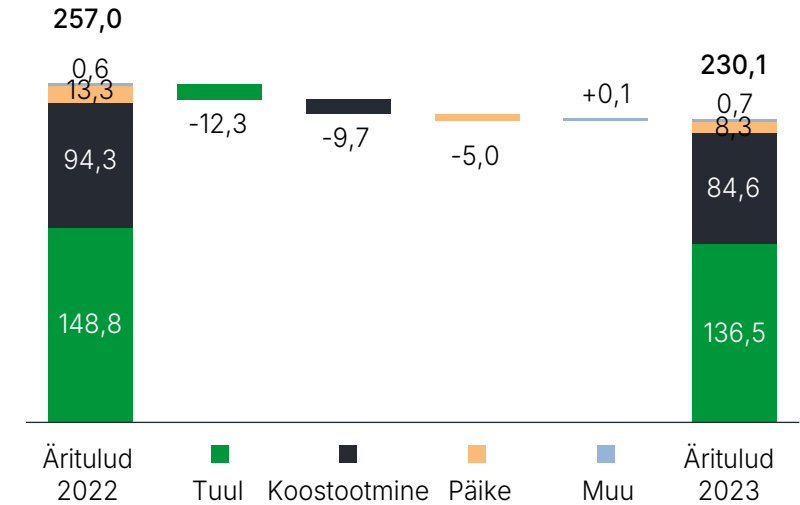
Äritulude jaotus segmentide kaupa

Aruandeperioodil oli nii EBITDA kui ka äritulude vaatest grupi suurim segment tuuleenergia segment (59% ärituludest ja 71% EBITDA-st). Koostootmise segment andis ärituludest 37% ja EBITDA-st 35%. Aruandeperioodi väikseim raporteeritav segment oli päikeseenergia segment, mille äritulud andsid 4% grupi ärituludest ja 3% EBITDA-st.

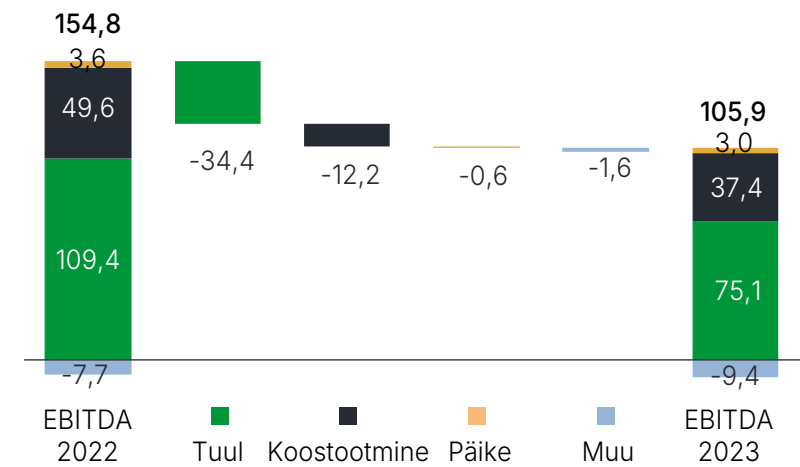
Absoluutarvudes kahanesid enim tuule ja koostootmise segmenti EBITDA-d, kuna neid segmente mõjutas elektri madalam turuhind kõige rohkem.

Segmenti „Muud“ EBITDA koosneb põhiliselt üldjuhtimiskuludest. Lisaks on selles segmentis Paide võrguehitusteenused, Keila-Joa hüdroelektrijaam ja Ruhnu taastuvenergialahendus. Segmenti kahjumi suurenemine 1,8 mln euro võrra on tingitud peamiselt konsultatsioonikulude kasvust.

Äritulud segmentide kaupa, mln €

Grupi EBITDA jagunemine ja muutus, mln €

Investeeringud

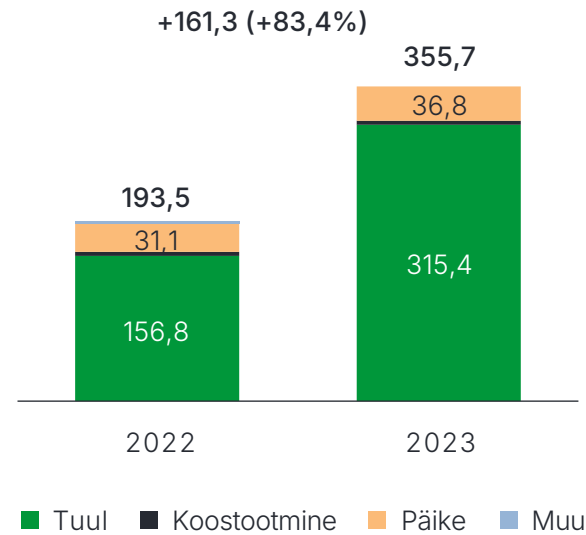
Grupp tegi 2023. aastal 355,7 mln eurot investeeringuid, mida on 162,2 mln euro võrra rohkem kui võrdlusperioodil. Kasv tulenes arendusinvesteeringutest, mis ulatusid 350,6 mln euroni. Sellest 263,4 mln eurot oli seotud kolme tuulepargi rajamisega: 127,5 mln eurot investeeriti Kelmè tuuleparkidesse, 84,1 mln eurot Sopi-Tootsi tuuleparki ja 51,8 mln eurot Tolpanvaara tuuleparki. Kelmè piirkonna investeeringutest oli 89,5 mln eurot seotud Kelmè I tuulepargiga, 27,9 mln eurot Kelme II tuulepargiga ning 10,2 mln eurot Kelme III tuulepargiga.

Päikeseparkide arendustest investeeriti kõige rohkem Purtse päikeseparki (12,7 mln eurot) ja Vändra päikeseparki (9,4 mln eurot). Baasinvesteeringuid tehti 2023. aastal 5,1 mln euro (võrdlusperioodil 5,4 mln euro) ulatuses, sellest oli põhiosa seotud Eesti tuuleparkide (2,5 mln eurot) ja Iru jäätmeenergia elektriijaamaga (1,3 mln eurot).

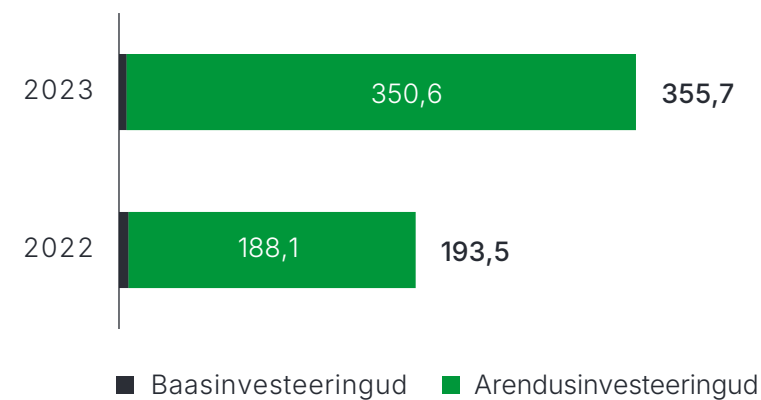
Seisuga 31.detsember 2023 oli tuuleenergia segmenti põhivara saldo 962,3 mln eurot (sh endiselt ehituses olevate varade osakaal 49%), koostootmise segmenti saldo 98,1 mln eurot (sh ehituses 0%), päikeseenergia segmenti põhivara saldo 92,7 mln eurot (sh ehituses 41%) ja segmenti „Muu“ põhivara saldo 5,8 mln eurot.

Sama kuupäeva seisuga sisaldas grupi tuuleenergia segmenti varad firmaväärtust summas 23,6 mln eurot (2022: 23,7 mln eurot), koostootmise segmenti varad firmaväärtust summas 32,4 mln eurot (2022: 32,7 mln eurot) ja päikeseenergia segmenti varad firmaväärtust summas 2,2 mln eurot (2022: 2,2 mln eurot).

Investeeringud segmentide lõikes, mln €

Investeeringud tüübi järgi, mln €

TUULEENERGIA SEGMENT

Tuuleenergia segment koosneb käitatavatest tuuleparkidest, tuuleparkide arendustest, tuuleparkide arendamisega seotud juhtimiskuludest ja tuuleparkide juhtimiskuludest.

Tuuleolud ja toodangud

2023. aasta tuuleolud olid Eestis ja Leedus mõnevõrra erinevad. Kui Eestis oli taas tegu viimaste aastate nõrgimate tuuleoludega, siis Leedus kosus aasta keskmine tuule kiirus pisut viimaste aastate nõrgimalt tasemelt, aga seda eelkõige neljanda kvartali heade tuuleolude arvelt.

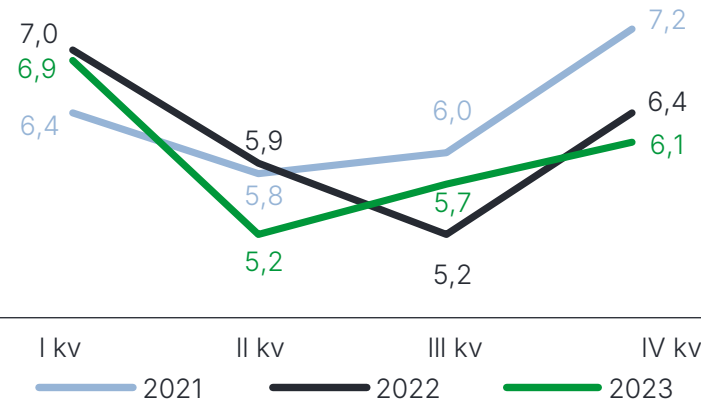
Aasta keskmine mõõdetud tuule kiirus oli meie Eestis ja Leedu tuuleparkides vastavalt 6,0 ja 6,4 m/s (2022. a vastavalt 6,1 ja 6,3 m/s). Võrreldes keskmise tuuleaastaga (nn P50 prognoos) jäi 2023. aastal käitatavates tuuleparkides kehvemate tuuleolude tõttu tootmata umbes 75 GWh elektrit.

Eesti tuuleparkide toodang kahanes 0,8% ja Leedus kasvas 48,7%. Aasta kokkuvõttes oli tuuleenergia toodang 1103 GWh, kasvades 21% võrreldes eelmise aasta sama perioodiga. Toodangu kasv 2023. aastal tuli tervikuna uutest (sh ehitusjärgus) tuuleparkidest, mille panus aasta tuuleenergia toodangusse ulatus 226 GWh-ni.

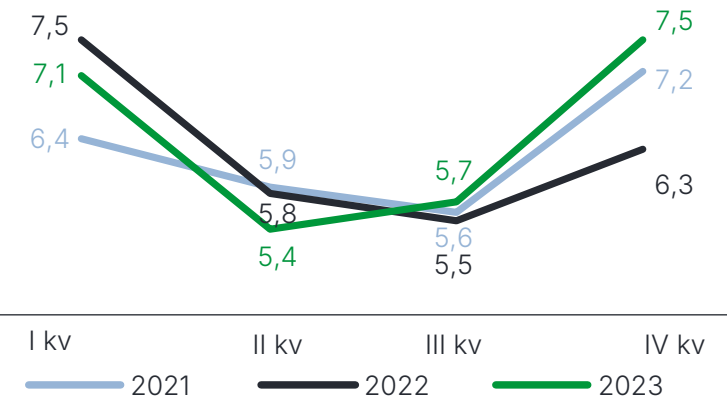
Tegutsevate tuuleparkide töökindlus oli 2023. aastal 1,1 protsendipunkti võrra väiksem kui võrdlusperioodil ja avaldas toodangu mahule ligikaudu 10 GWh suurust negatiivset mõju. Lähemalt on töökindluse teemat käsitletud käesoleva aruande peatükis „Varahaldus“.

Keskised kvartaalsed tuulekiirused Enefit Greeni Eesti ja Leedu tuuleparkides, m/s

Eesti tuulepargid

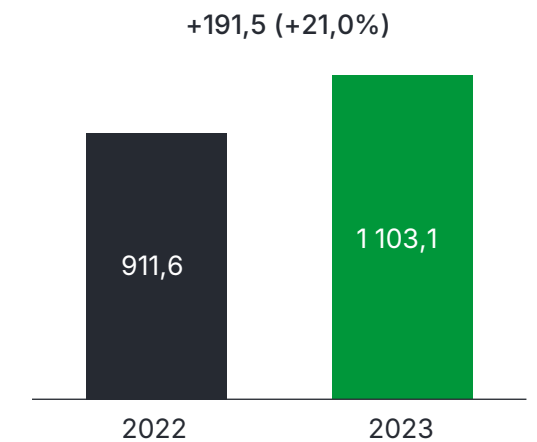
Leedu tuulepargid

Tuuleenergia toodang riikide kaupa ning jaotus vanemate ja uute (st ehituses ja 2023. a valminud) tuuleparkide vahel GWh

	2023	2022	Muutus	Muutus %
Eesti tuulepargid	529	533	-4	-1
sh. enne 2023 valminud	504	533	-29	-5
sh. uued ja ehituses	24	0	24	-
Leedu tuulepargid	562	378	184	49
sh. enne 2023 valminud	373	378	-6	-2
sh. uued ja ehituses	190	0	190	-
Soome (uus)	12	0	12	-
Kokku	1 103	912	191	21

Tuuleenergia toodang, GWh

Elektrihinnad

Nii Eesti kui ka Leedu tuuleenergia arvutuslikud teenitud hinnad sõltuvad turuhindade ja PPA-de kombinatsioonist. Eesti tuuleparkide arvutuslik teenitud elektrihind koos toetusega oli 2023. aastal 105,4 €/MWh (-40% võrreldes 2022. aastaga). Leedu tuuleparkide arvutuslik teenitud elektrihind oli 2023. aastal 65,5 €/MWh (-25%).

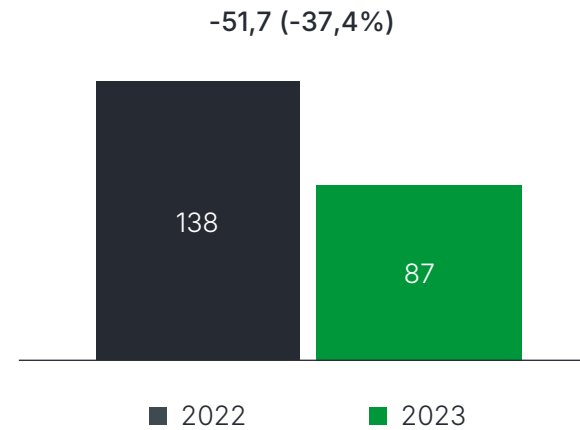
Arvutuslikku teenitud elektrihinda mõjutasid mõlemas riigis Nord Pooli madalamad turuhinnad, pikaajaliste elektrimüügi lepingute lisandumine ja elektriostu kasvanud kulud. Eesti ja Leedu arvutuslike teenitud hindade erinevust selgitab suures osas (umbes 31,2 €/MWh ulatuses) mitme Eesti tuulepargi saadav FiP-toetus. Tugevat mõju avaldavad ka PPA-portfelli tasakaalustamiseks tehtud ostud.

Suures osas Akmenė intsidendi tõttu oli Leedu tuuleenergia toodang oodatust tunduvalt väiksem. Seepärast pidime Leedus ostma 31,8% PPA-de lepingulisest mahust turult, samal ajal kui Eestis oli sama näitaja ainult 15,3%. Lisaks oli tuuleprofiili suurema allahindluse tõttu Leedus ostetud elektri hind Eesti omast kõrgem (vastavalt 117 ja 106,8 €/MWh).

Eesti tuulepargid, mille toetusperiood ei ole lõppenud, saavad peale elektri turuhinna ka taastuenergia tasu 53,7 €/MWh kohta (ingl *Feed-In Premium*, FiP). Viimati lõppesid toetused Virtsu III (7 MW) ja Vanaküla (9 MW) tuuleparkidel 2022. aasta kolmandas kvartalis, järgmisena lõpeb toetus Aseriaru (24 MW) tuulepargil (2024. a neljandas kvartalis).

2022. aasta kolmandas kvartalis asendasime kõigis Leedu tuuleparkides senise FiT-i taastuenergia toetuse põhise tulumu-

Arvutuslik teenitud elektrihind, €/MWh*

*(Elektrimüügi tulud + taastuenergia tasu ja töhuse koostootmise toetus + rohesertifikaatide tulud – elektri ost Nord Pooli päev-ette ja päevasisel turul – bilansienergia ost) / toodang

deli kombinatsiooniga fikseeritud hinnaga pikaajaliste elektrimüügi lepingute (PPA) ning turuhinnapõhisest tulumudelist.

Äritulud

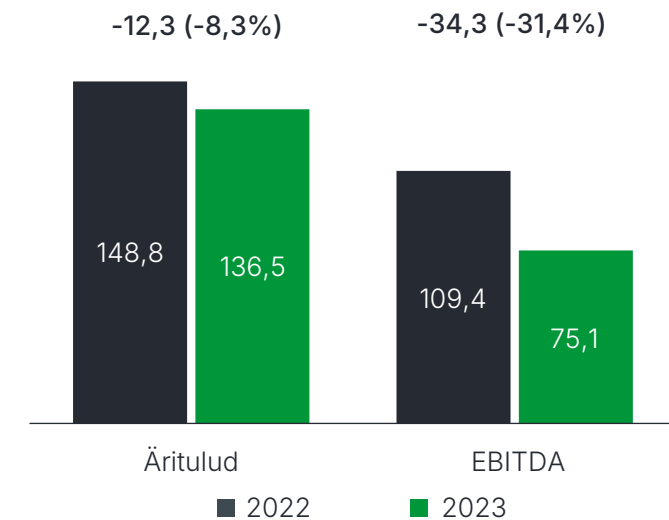
Tuulesegmendi äritulusid mõjutas soodsalt toodangu kasv, kuid olulisemat mõju avaldas näitajale madalam arvutuslik teenitud elektrihind, mis kahandas segmendi äritulusid 136,5 mln euroni (8,3% vähem kui 2022. aastal). Muudes ärituludes on kajastatud Leedu Šilutė tuulepargi 1 mln eurot lepingus ette nähtud kompensatsiooni seoses tuulepargi töökindluse probleemidega.

EBITDA ja ärikulud

Kokkuvõttes kahanes tuulesegmendi EBITDA 75,1 mln euroni (109,4 mln eurot 2022. aastal). See tulenes ennekõike elektri turuhinna langusest ja PPA-portfelli tasakaalustamiseks tehtud elektrienergia ostu kuludest.

Muud ärikulud (ilma elektrienergia ostu, bilansienergia kulude ja kulumi kasvuta) kasvasid aastases võrdluses 3,8 mln euro võrra (23%). Suurem kasv muudes ärikuludes tulenes hooldus- ja remondikuludest käitavates tuuleparkides (1,9 mln eurot) ning arendatavate tuuleparkide jaoks tehtud uuringute ja konsultatsioonidekulude (0,9 mln eurot), samuti tööjõukulude kasvust seoses täiendava inimressursiga (0,4 mln eurot).

Äritulud ja EBITDA, mln €

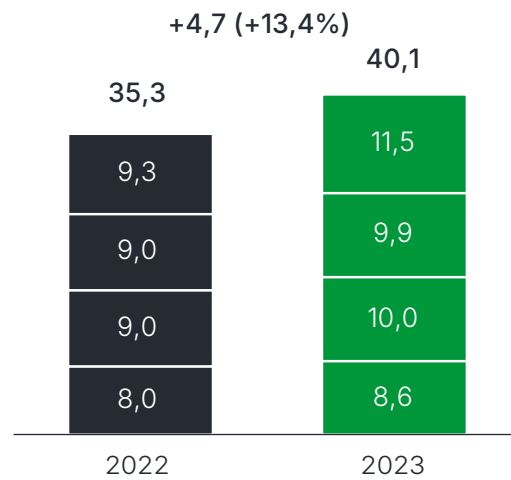

Opereerimiskulud MW kohta

Tuuleenergia segmenti kuuluvate opereerivate tuuleparkide üksuste (Enefit Wind OÜ ja Enefit Wind UAB) kulude põhjal on tuuleparkide opereerimiskulud (ärikulud ilma kulumi, bilansienergia ostu ja PPA-de teenindamise ostukuludeta) installeeritud tootmisvõimsuse megavati kohta suurenenud 13% võrra tasemelt 35 300 €/MW tasemele 40 000 €/MW. Alates 2023. aasta kolmandast kvartalist kuulub tegutsevate tuuleparkide hulka ka Purtse tuulepark installeeritud võimsusega 21 MW, mille opereerimiskulud olid 2023. aastal ligikaudu kolmandiku võrra madalamad kui vanematel tuuleparkidel keskmiselt.

Opereerimiskulud MW kohta, tuh €/MW viimased 4 kvartalit*

** (Ärikulud - bilansienergia ost - kulum) / opereeriv võimsus. Arvutuses on arvesse võetud ainult opereerivad tuulevarad: Enefit Wind OÜ, Enefit Wind UAB ja alates III kvartalist 2023 Purtse tuulepark.

KOOSTOOTMISE SEGMENT

Koostootmise segment koosnes kuni 2023. aasta lõpuni Iru, Paide, Valka ja Brocēni koostootmisjaamadest ning pelletitehasest. Aasta neljandas kvartalis teatasime Paide, Valka ja Brocēni koostootmisjaamade ning pelletitehase müügist.

Brocēni koostootmisjaama ja pelletitehase müügitehing teostati enne aasta lõppu. Paide ja Valka koostootmisjaama tehing ootas aasta lõpu seisuga Eesti Konkurentsiameti ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti heakskiitu.

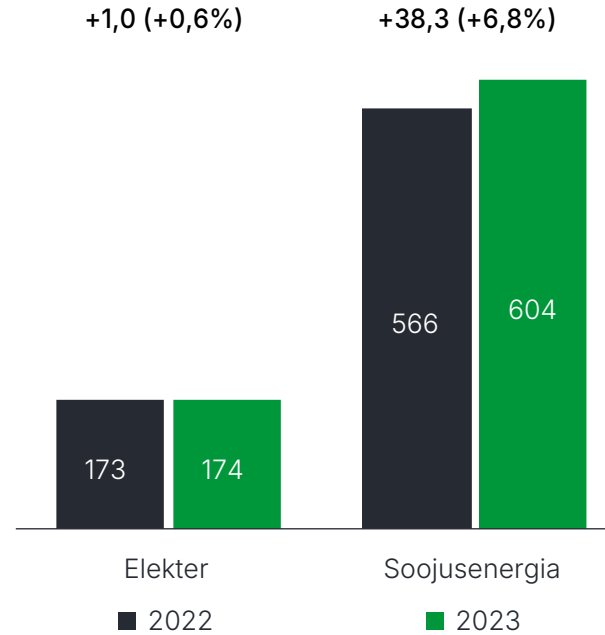
Elektritoodang ja -hind

2023. aastal oli segmenti elektritoodang ligikaudu 174,1 GWh, mis on 1% rohkem kui 2022. aastal (173,1 GWh). Iru elektrijaam tootis elektrit 131,4 GWh (+8%).

Iru ja Paide koostootmisjaam saavad lisaks elektri turuhinnale taastuenergia tasu 53,7 €/MWh kohta taastuvatest allikatest toodetud elektri eest ning mittetaastuvast kütusest tõhusa koostootmise režiimil toodetud elektri eest 32 €/MWh kohta. Alates 2022. aasta detsembri keskpaigast müüb Valka koostootmisjaam elektrit Nord Pooli Läti turuhinnaga, enne seda oli määratud fikseeritud elektri hind vahemikus 79,75 kuni 105,6 €/MWh. Brocēni koostootmisjaam müüs nii aruande- kui ka võrdlusperioodil elektrit Nord Pooli Läti turuhinnaga.

Arvutuslik teenitud segmenti elektri hind on langenud Nord Pool Eesti ja Läti turuhinna tõttu 41% võrra ning oli 2023. aastal keskmiselt 126,1 €/MWh (2022. aastal 213 €/MWh).

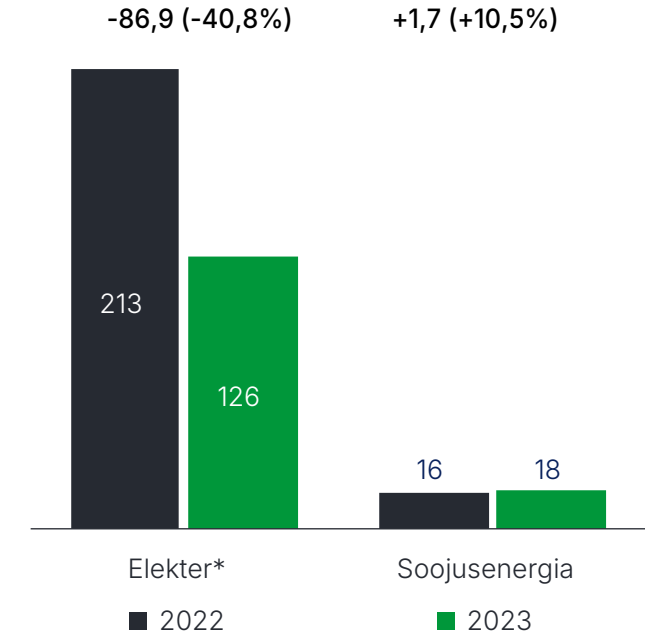
Koostootmise segmenti elektri- ja soojusenergia toodang, GWh

Soojusenergia toodang ja hind

Aasta võrdluses kasvas soojusenergia toodang 7%, jõudes 604 GWh-ni, millest tootis Iru elektrijaam 416 GWh (+10%). Lisaks tõusis keskmine müüdud soojusenergia MWh-i hind 11%, olles

Arvutuslik teenitud elektri hind, €/MWh

*(Elektrimüügi tulud + taastuenergia tasu ja tõhusa koostootmise toetus + rohesertifikaatide tulud – elektri ost Nord Pooli päev-ette ja päevasisel turul – bilansienergia ost) / toodang

2023. aastal ligikaudu 18 €/MWh (2022. a 16 €/MWh). Iru elektrijaama soojusenergia toodangu piirhind on võrreldavatel perioodidel olnud sama (7,98 €/MWh), kuid Paides ja Valkas toodetava energia hind on sisseostetava biomassi hinna languse tõttu kahanenud.

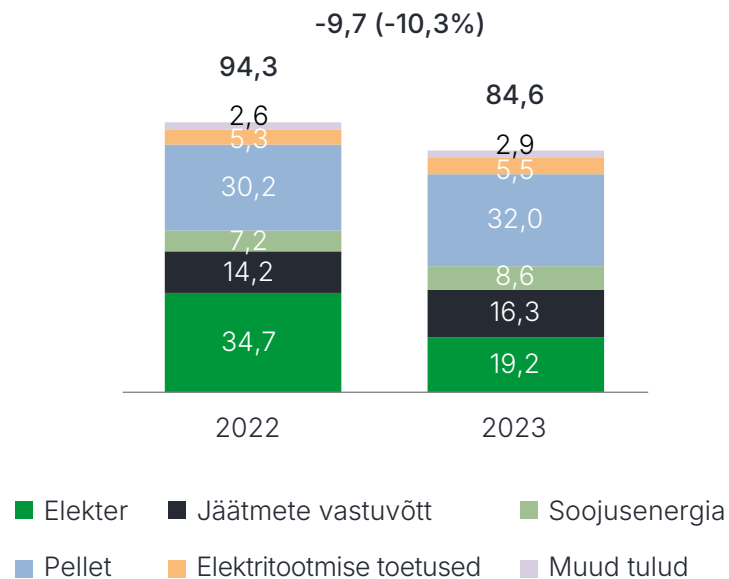

Äritulud

Äritulud vähenesid aasta võrdluses 94,3 mln eurolt 84,6 mln euroni (-10%). Enim kahanesid elektrimüügitulud (-15,5 mln eurot, -45%) seoses elektri turuhinna langusega.

Pelletite müügitulu kasvas 1,7 mln euro võrra (6%) tingituna tõusnud müügihinnast. 2023. aastal oli keskmine pelleti müügihind 240,8 € tonn (2022. aastal 203,4 € tonn). Samuti suurenesid jäätmete vastuvõtutulud (2,1 mln eurot) ja elektritootmise toetused (0,2 mln eurot) koos toodangu kasvuga. Soojuse müügitulu tõusis (1,4 mln eurot, 19%) tänu toodangu ja hinna suurenemisele.

Äritulud, mln €

Muud tulud jäid aasta võrdluses sarnasele tasemele, kasvades 0,3 mln võrra 2,9 mln euroni. Muudes tuludes sisaldub 1,0 mln euro suurune kasum Brocēni koostootmisjaama ja pelletitehase müügitehingust.

Äriikulud

Muutuvkulud suurenesid 2023. aastal 0,6 mln euro võrra ja valdavalt suurenes pelleti biomassi ostukulu. Pelleti keskmine biomassi kulu tõusis aastate võrdluses 22%. 2023. aasta keskmine biomassi kulu oli 142,2 €/tonn (2022. aastal 116,8 €/tonn).

Püsikulud suurenesid 0,8 mln euro võrra 10,9 mln euroni. Peamine kasvuaallikas oli segmenti palgakulude kasv 0,5 mln euro võrra. Valmistoodangu varude jääkide muutus 2023. aastal vähendas kulusid (2,2 mln eurot) pelletitoodangust väiksema müügi tõttu. 2022. aastal oli olukord samasugune: pelletimüük jäi toodangule alla ja varude muutus oli summas 3,3 mln eurot.

EBITDA

Segmenti EBITDA kahanes 12,2 mln euro võrra ehk 25% võrreldes eelmise aastaga, olles 2023. aastal 37,4 mln eurot. Tagasimineku põhjustas esmajoones elektri turuhinna langus. Iru koostootmisjaama EBITDA oli 2023. aastal 29,1 mln eurot (-26%).

PÄIKESEENERGIA SEGMENT

Päikeseenergia segment sisaldab peale tegutsevate päikeseelektrijaamade uute päikeseпаркide arendusi ja päikeseteenust.

Elektritoodang ja -hind

2023. aastal oli päikeseenergia toodang 64 GWh, mis on 31,8 GWh (99%) võrra rohkem kui võrdlusperioodil tingituna uute päikeseпаркide tootma hakkamisest. Teises kvartalis hakkasid elektrit tootma Purtse päikeseпарк Eestis ja Zambrówi päikese-

парк Poolas ning neljandas kvartalis lisandus Estonia päikeseпарк Eestis.

Eesti päikesepargid on elektri turuhinnale osaliselt avatud. Enamikule Poola päikeseпаркidele kehtib igal aastal inflatsiooniga indekseeritav fikseeritud hind, mis oli 2023. aastal 492–526 zloti MWh (aasta keskmise Poola zloti kursiga arvestades 108–116 €/MWh).

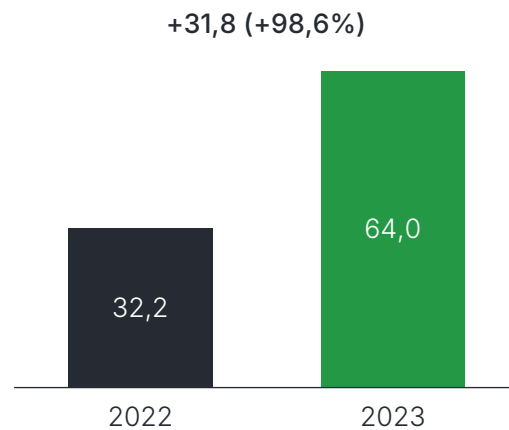
Kokku müüdi päikeseenergia segmentis 2023. aastal PPA-de alusel 31,8 GWh elektrit. Segmenti arvutuslik teenitud elektrihind

oli 102 €/MWh, mis on 19% väiksem kui 2022. aastal. Hinnalangus tulenes Eesti päikeseпаркidest, mida mõjutasid madalamad turuhinnad ja PPA-de lisandumine keskmise hinnaga 78,9 €/MWh.

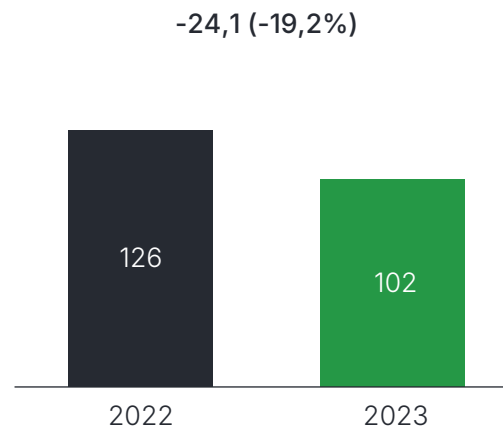
Äritulud

Tootvate päikeseпаркide äritulud tõusid 2,4 mln euro võrra. Selle peamine põhjus on elektritoodangu suurenemine, kuna aasta jooksul alustasid elektri tootmist kolm uut päikeseparki. 2023. aasta päikeseteenuse äritulud sisaldavad Enefit Greeni viimast päikeseteenuse „võtmed kätte“ projekti Leedus.

Päikeseenergia toodang, GWh

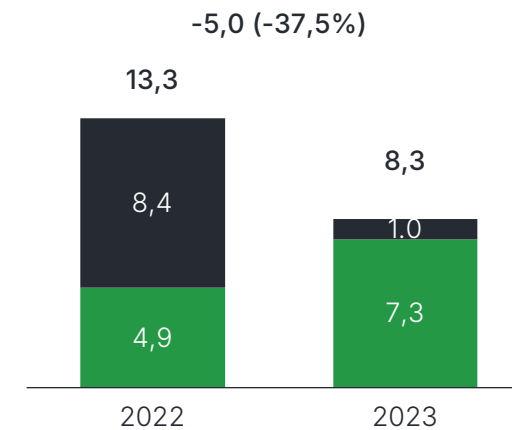

Arvutuslik teenitud elektrihind, €/MWh*

*(Elektrimüügi tulud + taastuvenergia tasu ja töhüsa koostootmise toetus + rohesertifikaatide tulud – elektri ost Nord Pooli päev-ette ja päevasisel turul – bilansienergia ost) / toodang

Äritulud, mln €

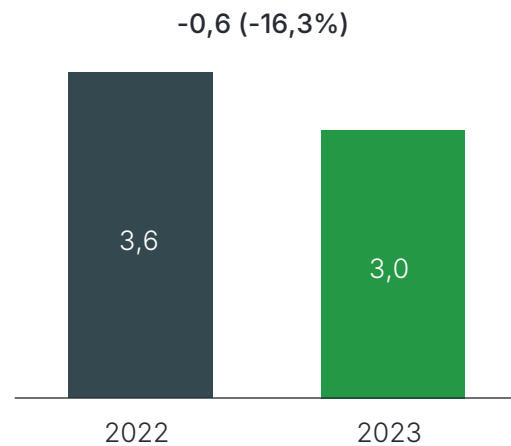
■ Opereerivate päikeseпаркide äritulud
■ Päikeseteenuste äritulud

EBITDA

Päikeseenergia segmendi EBITDA oli 2023. aastal 3,0 mln eurot. Näitajat on positiivselt mõjutanud kolme uue päikesepargi toodangu ja tulude lisandumine, kuid võrreldes 2022. aastaga kasvasid ka segmendi püsikulud (2,2 mln euro võrra, 174%). Püsikulude hulgas kasvasid muu hulgas personalikulud (et toetada kasvuplaani), maakulud (seoses uute arendusprojektidega) ning uuringu- ja konsultatsioonikulud (eelarenduses oleva päikeseparkide portfelli ehitusvalmidusse viimisega seoses). Päikeseteenus ei avaldanud EBITDA-le 2022. aastal mõju, kuna ärikulud olid samas suurusjärgus ärituludega. Tegu oli küll kiiresti kasvava, kuid väikse marginaaliga tegevusega, mistõttu otsustasime 2022. aastal päikeseteenuse „võtmed kätte“ ärisuunas tegutsemise lõpetada. 2023. aasta päikeseteenuse viimase projekti mõju EBITDA-le oli 0,3 mln eurot.

EBITDA, mln €

Konsolideeritud raamatupidamise aruanne 2023

Konsolideeritud kasumiaruanne

<i>tuhanded eurod</i>	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER		
	2023	2022	Lisa
Müügitulu	205 757	233 280	23
Taastuenergia toetus ja muud äritulud	24 307	23 735	24
Valmis- ja lõpetamata toodangu varude jääkide muutus	2 210	3 303	11
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-100 330	-85 954	25
Tööjõukulud	-10 807	-9 111	26
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-40 559	-37 777	6, 7, 9
Muud tegevuskulud	-15 237	-10 411	27
ÄRIKASUM	65 341	117 065	
Finantstulud	1 960	337	28
Finantskulud	-1 858	-2 342	28
Neto finantstulud/-kulud	102	-2 005	
Kasum kapitaliosaluse meetodil investeringutelt sidusettevõtetesse	66	714	
KASUM ENNE TULUMAKSUSTAMIST	65 509	115 774	
Tulumaksukulu	-9 716	-5 567	29
ARUANDEAASTA KASUM	55 793	110 207	
sh emaettevõtte aktsionäride osa kasumist	55 793	110 207	
Tavapuhaskasum aktsia kohta (eurodes)	0,21	0,42	18
Lahustunud puhaskasum aktsia kohta (eurodes)	0,21	0,42	18

Lisad lehekülgedel 97–151 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud koondkasumiaruanne

<i>tuhanded eurod</i>	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER		Lisa
	2023	2022	
ARUANDEAASTA KASUM	55 793	110 207	
Muu koondkasum			
Kirjed, mida võib edaspidi ümber liigitada kasumiaruandesse:			
Rahavoo riskimaandamisinstrumentide ümberhindlus (sh ümberliigitamised kasumiaruandesse)	-2 968	14 626	17, 22
Välismaiste tütarettevõtete ümberarvestusel tekkinud valuutakursivahed	600	203	22
Aruandeaasta muu koondkasum (-kahjum)	-2 368	14 829	
ARUANDEAASTA KOONDKASUM KOKKU	53 425	125 036	
sh emaettevõtte omaniku osa koondkasumist	53 425	125 036	

Lisad lehekülgedel 97–151 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud finantsseisundi aruanne

<i>tuhanded eurod</i>	31. DETSEMBER		Lisa
	2023	2022	
VARAD			
Põhivarad			
Materiaalsed põhivarad	1 027 057	776 870	7
Immateriaalsed põhivarad	59 891	60 382	9
Kasutusõiguse varad	9 097	4 239	6
Ettemaksed põhivarade eest	55 148	19 412	7
Edasilükkunud tulumaksuvarad	2 013	1 321	29
Investeeringud sidusettevõtetesse	548	506	
Tuletisinstrumentid	5 054	11 277	17
Pikaajalised nõuded	0	40	13
Kokku põhivarad	1 158 808	874 047	
Käibevarad			
Varud	3 180	14 227	11
Nõuded ostjate vastu, muud nõuded ja ettemaksed	55 082	41 091	13, 15
Tuletisinstrumentid	3 806	3 349	17
Raha ja raha ekvivalendid	65 677	131 456	16
	127 745	190 123	
Müügiks hoitavad varad	15 370	0	12
Kokku käibevarad	143 115	190 123	
Kokku varad	1 301 923	1 064 170	

Lisad lehekülgedel 97–151 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

<i>tuhanded eurod</i>	31. DETSEMBER		Lisa
	2023	2022	
OMAKAPITAL			
Emaettevõtte aktsionäridele kuuluv kapital ja reservid			
Aksiakapital	264 276	264 276	18
Ülekurss	60 351	60 351	18
Kohustuslik reservkapital	5 556	3 259	18
Muud reservid	163 451	166 419	22, 18
Realiseerimata kursivahed	-162	-762	22
Jaotamata kasum	223 718	225 190	18
Kokku emaettevõtte aktsionäridele kuuluv kapital ja reservid	717 190	718 733	
KOKKU OMAKAPITAL	717 190	718 733	
KOHUSTUSED			
Pikaajalised kohustused			
Võlakohustused	454 272	255 755	19
Sihtfinantseerimine	3 102	7 115	21
Edasilükkunud tulumaksukohustused	12 497	12 326	29
Lepingulised kohustused	12 412	18 086	17
Muud pikaajalised võlad	5 239	3 000	20
Eraldised	8	9	
Kokku pikaajalised kohustused	487 530	296 291	
Lühiajalised kohustused			
Võlakohustused	32 126	24 362	19
Võlad hankijatele ja muud võlad	54 445	19 661	20
Eraldised	6	2	
Lepingulised kohustused	5 674	5 121	17
	92 251	49 146	
Müügiks hoitavate varadega otseselt seotud kohustused	4 952	0	12
Kokku lühiajalised kohustused	97 203	49 146	
KOKKU KOHUSTUSED	584 733	345 437	
KOKKU OMAKAPITAL JA KOHUSTUSED	1 301 923	1 064 170	

Lisad lehekülgedel 97–151 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

tuhanded eurod	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER		Lisa
	2023	2022	
Rahavood äritegevusest			
Äritegevusest saadud raha	94 918	136 696	30
Makstud intressid ja laenukulud	-12 569	-3 202	28
Laekunud intressid	826	251	28
Makstud ettevõtte tulumaks	-11 676	-7 046	29
Neto rahavoog äritegevusest	71 499	126 699	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	-312 692	-190 909	7, 9
Laekunud materiaalse põhivara müügist	0	3	
Laekunud osaluse müügist sidusettevõttes	0	724	
Laekunud osaluse müügist tütarettevõttes (ilma üleantud raha ja raha ekvivalentideta)	30 548	0	1.1, 10
Sidusettevõtetelt laekunud dividendid	24	62	
Neto rahavoog investeerimistegevusest	-282 120	-190 120	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud pangalaenu	302 000	270 000	19
Pangalaenu tagasimaksed	-104 571	-115 277	19
Liisingukohustuste põhiosamaksed	-324	-431	19
Makstud dividendid	-54 970	-39 906	18
Laekumised intressimäära vahetuslepingute realiseerimisest	2 707	0	19
Muud korrigeerimised	0	37	
Neto rahavoog finantseerimistegevusest	144 842	114 423	
Neto rahavoog	-65 779	51 002	
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi algul	131 456	80 454	16
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpul	65 677	131 456	16

Lisad lehekülgedel 97–151 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

<i>tuhanded eurod</i>	Aktiivkapital	Kohustuslik reservkapital	Ülekurss	Muud reservid	Realiseerimata kursivahed	Jaotamata kasum	Kokku	Lisa
Omakapital seisuga 1. jaanuar 2022	264 276	479	60 351	151 793	-965	157 673	633 607	
Aruandeaasta kasum	0	0	0	0	0	110 207	110 207	
Aruandeaasta muu koondkasum	0	0	0	14 626	203	0	14 829	17, 22
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	0	2 780	0	0	0	-2 780	0	
Makstud dividendid	0	0	0	0	0	-39 906	-39 906	18
Muud korrigeerimised	0	0	0	0	0	-4	-4	
Kokku aktsionäride poolt tehtud ning aktsionäridele tehtud väljamaksed, mis on kajastatud otse omakapitalis	0	2 780	0	0	0	-42 690	-39 910	
Omakapital seisuga 31. detsember 2022	264 276	3 259	60 351	166 419	-762	225 190	718 733	
Aruandeaasta kasum	0	0	0	0	0	55 793	55 793	
Aruandeaasta muu koondkahjum	0	0	0	-2 968	600	0	-2 368	17, 22
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	0	2 297	0	0	0	-2 297	0	
Makstud dividendid	0	0	0	0	0	-54 970	-54 970	18
Kokku aktsionäride poolt tehtud ning aktsionäridele tehtud väljamaksed, mis on kajastatud otse omakapitalis	0	2 297	0	0	0	-57 267	-54 970	
Omakapital seisuga 31. detsember 2023	264 276	5 556	60 351	163 451	-162	223 718	717 190	

Lisad lehekülgedel 97–151 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad. Omakapitali kohta on täiendav informatsioon esitatud lisas 18.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

1. ÜLDINE INFORMATSIOON

Enefit Greeni grupi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne 31. detsembril 2023 lõppenud majandusaasta kohta hõlmab Enefit Green AS-i (emaettevõtte, õiguslikult vormilt aktsiaselts) ja tema tütarettevõtteid (edaspidi „grupp“).

Enefit Green AS on Baltimaade suurim tuuleenergia tootja ja üks juhtivatest taastuvenergia tootjatest. Enefit Green AS tegutseb ka Poolas ning on ehitamas ühte tuuleparki Soomes, mis peaks valmima 2024. aasta esimeses kvartalis. Enefit Greeni grupp toodab elektrit peamiselt tuulest, veest, päikesest, segaolmejäätmetest ja kuni 2024. aasta esimese kvartali ni ka biomassist.

Emaettevõtte registreeritud aadress on Lelle 22, Tallinn 11318, Eesti Vabariik.

Alates 21. oktoobrist 2021 on Enefit Green noteeritud Nasdaq Tallinna börsil. Seisuga 31. detsember 2023 kuulus 77,17% aktsiatest enamusaktsionärile Eesti Energia AS.

Juhatus kiitis grupi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande avaldamiseks heaks 1. aprillil 2024. Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule peab majandusaasta aruande täiendavalt heaks kiitma emaettevõtte nõukogu ja kinnitama aktsionäride üldkoosolek.

1.1 2023. aastal toimunud olulised sündmused

2023. aastal langesid elektri hinnad märkimisväärselt võrreldes kõigi aegade kõrgeima tasemega 2022. aasta energiakriisi ajal, mille suuresti tingis Venemaa sõda Ukraina vastu. Pinged Euroopa energiaturgudel hakkasid 2022. aasta neljandaks kvartaliks leevenema. Kuna aasta lõpus ja 2023. aasta alguses oli talveilm leebe, jäid gaasivarud suhteliselt suureks ning lisaks kasvas meie põhiturgudel (Baltimaad, Poola ja Soome) jätkuvalt hüdro- ja taastuvenergia pakkumine. Elektrienergia hinna langus jätkus kogu 2023. aasta jooksul. Tootmisega kaalutud keskmine elektri hind meie põhiturgudel langes 55% (205,5 €/MWh tasemelt 2022. aastal 92,7 €/MWh tasemele 2023. aastal). Elektrienergia hinna langus avaldas äritulule kõige suuremat negatiivset mõju.

Äritulule avaldas tasakaalustavat positiivset mõju elektrienergia tootmismahu kasv 225 GWh võrra (+20%) võrreldes 2022. aastaga. Mitmed 2022. aasta lõpus ehitamisel olnud tuule- ja päikeseenergia varad valmisid 2023. aasta jooksul (Purtse tuule ja päikese hübriidpark, Zambrowi ja Estonia päikesepargid); mitmed teised (Akmene, Šilale II ja Tolpanvaara ehitamisel olevad tuulepargid) ei olnud küll veel päris valmis, kuid andsid juba tugeva panuse tootmisse. Need uued varad aitasid suurendada elektritootmist 259 GWh võrra võrreldes aastataguse ajaga, andes 2023. aastal ligi 19% kogu elektritoodangust.

Eespool nimetatud tegurite mõjul kahanes elektrimüügi tulu aastaga 14,3%, 146 021 tuhande euron. Vt ka lisa 23. Kuna grupp on järk-järgult asendanud lõppenud või peatselt lõppevad taastuvenergia toetuskavad (kus on kasutatud toot-

mispõhist (ingl *pay-as-produced*) tasustamisloogikat) baaskoormuse elektrimüügilepingutega (PPA), on tekkinud vajadus osta varasemast oluliselt rohkem elektrit, et tagada elektrimüügilepingutest tulenevate tarnekohustuste pidev täitmine. Baaskoormuse PPA puhul lepivad pooled kokku kindlaksmääratud elektrikoguses, mida müüja on kohustatud igas tunnis tarnima ja ostja ostma. Tootmispõhise PPA puhul määratakse lepinguline elektrikogus kindlaks vastava tootmisüksuse tegeliku toodangu alusel. Näiteks varasemast toetuskavast, mis rajanes tootmispõhise loogikal, oli Leedu fikseeritud hinnaga (ingl *feed-in-tariff* e FiT) taastuvenergia toetuskava, mille kohaselt müüdi kogu toodetud elektrienergia fikseeritud tariifiga (mille määras riik). Kuna Leedu FiT kava oli peagi lõppemas, otsustas grupp kasutada ära kõrgeid elektri hindu 2022. aastal ja asendas Leedu FiT kava baaskoormuse elektrimüügilepingutega, mille hinnad olid (kava raames pakututest) kõrgemad ja mis sõlmiti pikemaks ajaks.

Elektrienergia ostuvajadus suurenes veelgi, kuna Akmene tuulepargi valmimine hilines pärast 2023. aasta mais toimunud tuuliku kokkuvarisemise intsidenti, aga ka prognoositust madalama tootmistaseme tõttu, mis oli peamiselt seotud Leedu opereerivate tuuleparkide töökindlusega seotud probleemidega aasta teisel poolel. Nende tegurite tõttu ostsime 2023. aastal 411 GWh elektrienergiat (v.a pelletitootmiseks ostetud elektrienergia) keskmise hinnaga 110,2 €/MWh (2022. aastal 115 GWh keskmise hinnaga 229,2 €/GWh). See oli peamine põhjus, miks elektrikulud suurenesid 48 394 tuhande euron 2023. aastal (32 712 tuhandelt eurolt 2022. aastal). Vt ka lisa 25.

2023. aasta neljandas kvartalis sõlmis grupp kaks eraldi lepingut biomassipõhise koostootmise ja pelletitootmise äridest väljumiseks.

Esimene tehing hõlmas biomassipõhiseid koostootmisjaamu Valkas (tütarettevõtte Enefit Power & Heat Valka müük) ja Paides (varem emaettevõtte Enefit Green AS-i koosseisu kuulunud eraldi äriüksuse müük), mis müüakse Utilitase kontsernile kokku 15 885 tuhande euro eest. Lõplik müügihind sõltub müügitehingu lõpuleviimise järgsest korrigeerimisest sõltuvalt äri käibekapitali tasemest. Seisuga 31. detsember 2023 ootas tehing Eesti Konkurentsiamet ja Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti heakskiitu, mis on nüüdseks antud. Seetõttu käsitatakse seotud varasid ja kohustusi 31. detsembri 2023. aasta seisuga müügigrupina. Vt arvestuspõhimõtete kohta täpsemalt lisa 2.3 ja samuti lisa 12.

Teine tehing sõlmiti 29. detsembril 2023 Warmeston OÜ-ga, et müüa Brocēni biomassipõhine koostootmisjaam (tütarettevõtte SIA Technological Solutions) ja pelletitehas (tütarettevõtte Enefit Green SIA). Tehingu hind oli 32 000 tuhat eurot; lõplik müügihind sõltub müügitehingu lõpuleviimise järgsest korrigeerimisest sõltuvalt äri käibekapitali tasemest. Müügist saadud kasum oli 960 tuhat eurot (lisa 24).

Pärast neid tehinguid hõlmab grupi koostootmise segment üksnes Iru elektrijaama.

Investeeringud

Grupi investeeringud kasvasid 2023. aastal 355 682 tuhande euroni (2022. aastal 193 454 tuhat eurot) (lisa 5). Kasv tulenes arendusinvesteeringutest, mis ulatusid 2023. aastal 350 606 tuhande euroni (2022: 188 093 tuhat eurot). Suurimad investeeringud tehti Kelme I, Kelme II ja Kelme III tuuleparkidesse

(127 482 tuhat eurot), Sopi-Tootsi tuuleparki (84 111 tuhat eurot) ja Tolpanvaara tuuleparki (51 807 tuhat eurot). Suured investeeringud tehti ka Purtse päikeseparki (12 702 tuhat eurot) ja Vändra päikeseparki (9 358 tuhat eurot).

2. OLULISED ARVESTUSPÕHIMÕTTED

Alljärgnevalt on esitatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud olulised arvestuspõhimõtted. Esitatud arvestuspõhimõtteid on kasutatud järjepidevalt kõikidel aruandes esitatud aruandeperioodidel, kui ei ole märgitud teisiti.

2.1 Arvestuse alused

Grupi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega ja Rahvusvaheliste Finantsaruandlusstandardite Tõlgendamise Komitee tõlgendustega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud.

Konsolideeritud raamatupidamise aruande koostamisel on kasutatud ajaloolise soetusmaksumuse meetodit, välja arvatud õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastavate finantsvarade ja -kohustuste (sh tuletisinstrumentide) puhul. Konsolideeritud finantsaruannete koostamine kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega nõuab teatud raamatupidamishinnangute kasutamist. Samuti nõuab see juhtkonnalt otsuste tegemist arvestuspõhimõtete rakendamise kohta. Need valdkonnad, mis eeldavad keerulisemaid hinnanguid ning kus raamatupidamishinnangutel ja kasutatud eeldustel on oluline mõju konsolideeritud raamatupidamise aruandes kajastatud informatsioonile, on avalikustatud eraldi lisas 4.

2.2 Arvestus- ja avalikustamispõhimõtete muutused (a) Uute või muudetud standardite ja tõlgenduste rakendamine

1. jaanuaril 2023 hakkasid grupi suhtes kehtima järgmised uued või muudetud standardid:

IAS 1 ja IFRS-i rakendusjuhendi nr 2 muudatused: „Arvestuspõhimõtete avalikustamine“ (rakendub 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele). IAS 1 muudeti, et nõuda ettevõtetelt peamiste arvestuspõhimõtete asemel nende oluliste arvestuspõhimõtete avalikustamist. Muudatus sätestas olulise arvestuspõhimõtete teabe määratluse. Muudatus selgitas samuti, et arvestuspõhimõtete teave on eeldatavasti oluline, kui ilma selleta ei oleks finantsaruannete kasutajatel võimalik aru saada finantsaruannete muust olulisest teabest. Muudatuses on toodud illustreerivad näited arvestuspõhimõtete teabest, mida tõenäoliselt peetakse oluliseks ettevõtte finantsaruannete jaoks. Lisaks selgitas IAS 1 muudatus, et ebaoluline arvestuspõhimõtete teave ei pea olema avalikustatud. Kui aga seda avalikustatakse, siis see ei tohiks varjutada olulist arvestuspõhimõtete teavet. Selle toetamiseks muudeti ka IFRS-i rakendusjuhendi nr 2 „Olulisuse otsuste tegemine“, et anda juhiseid olulisuse mõiste rakendamiseks arvestuspõhimõtete avalikustamisel. Grupi hinnangul oli muudatuste rakendamisel oluline mõju grupi raamatupidamise aruandele. Muudatused on käesolevas raamatupidamise aruandes kasutusele võetud ja selle tulemusena on aruande arvestuspõhimõtete osa oluliselt lühem.

(b) Veel jõustumata uued standardid, tõlgendused ja nende muudatused

Välja on antud uusi või muudetud standardeid ja tõlgendusi, mis muutuvad grupile kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2024 või hilisematel perioodidel ja mida grupp ei ole rakendanud ennetähtaegselt.

„Kohustuste liigitamine lühi- või pikaajaliseks” – IAS 1 muudatused (rakendub 1. jaanuaril 2024 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt). Need piiratud ulatusega muudatused selgitavad, et kohustused liigitatakse kas lühi- või pikaajalisteks sõltuvalt aruandeperioodi lõpus kehtivatest õigustest. Kohustused on pikaajalised, kui ettevõttel on aruandeperioodi lõpus oluline õigus lükata edasi arveldust rohkem kui kaheteistkümneks kuuks. Juhised ei nõua enam sellisel juhul tingimusteta õigust. Juhtkonna kavatsus järgnevalt arvelduste edasilükkamise õigust kasutada või mitte ei mõjuta kohustuste liigitamist. Õigus edasilükkamiseks on olemas vaid siis, kui ettevõtte täidab aruandeperioodi lõpu seisuga asjakohased tingimused. Kohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui tingimust rikutakse aruandeperioodi lõpus või enne seda, isegi kui laenuandja nõustub pärast aruandeperioodi lõppu sellest tingimusest loobuma. Ja vastupidi, laen liigitatakse pikaajaliseks, kui laenulepingu eritingimusi rikutakse alles pärast aruandekuupäeva. Lisaks sisaldavad muudatused selgitust sellise võla liigitamise nõuete kohta, mida ettevõtte võib rahuldada, muutes seda omakapitaliks. „Arveldus” on defineeritud kui kohustuse tasumine rahaga, muude majanduslikku kasu sisaldavate ressurssidega või ettevõtte enda omakapitaliinstrumentidega. Konverteeritavate instrumentide puhul, mida võib konverteerida omakapitaliks, on olemas erand, kuid ainult nende instrumentide puhul, kus vahetusõigus liigitatakse omakapitaliinstrumentideks liitfinantsinstrumendi eraldi komponendina. Grupi hinnangul ei avalda muudatused tema raamatupidamise aruandele olulist mõju.

„Kohustuste liigitamine lühi- või pikaajalisteks, jõustumiskuupäeva edasilükkamine” – IAS 1 muudatused (rakendub 1. jaanuaril 2024 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt) - IAS 1 muudatus ko-

hustuste lühi- või pikaajaliseks liigitamise kohta anti välja 2020. aasta jaanuaris algse jõustumiskuupäevaga 1. jaanuar 2022. Kuid reageerides COVID-19 pandeemiale lükati jõustumiskuupäev ühe aasta võrra edasi, et anda ettevõtetele rohkem aega muudetud juhistest tulenevate liigituste muudatuste rakendamiseks. Grupi hinnangul oluline mõju finantsaruandele puudub.

„Rahvusvaheline maksureform – teise samba näidiseeskirjad” – IAS 12 muudatused (kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem; EL ei ole muudatusi veel vastu võtnud). 2023. aasta mais avaldas IASB kitsa ulatusega muudatused standardi IAS 12 „Tulumaks” kohta. See muudatus võeti kasutusele vastusena Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) poolt rahvusvahelise maksureformi tulemusena avaldatud teise samba näidiseeskirjade peatsele rakendamisele. Muudatused näevad ette ajutise erandi nõudest kajastada ja avalikustada edasilükkunud maksud, mis tulenevad jõustunud või sisuliselt jõustunud maksuseadusest, millega rakendatakse teise samba näidiseeskirju. Ettevõtted võivad erandit kohaldada kohe, kuid avalikustamisnõuded muutuvad kohustuslikuks 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavate aruandeperioodide puhul.

Enefit Greeni grupi miinimummaksu muudatused otseselt ei mõjuta, kuna on võimalik rakendada „safe harbour”-põhimõtet „sisulistel põhjustel väljajäetav tulu”. Vastavalt „safe harbour”-põhimõttele välditakse sisulistel põhjustel väljajäetava tulu erandiga tulumaksukohustust riikides, kus Enefit Greeni grupi ettevõtted tegutsevad. Seega kehtib ainult deklareerimiskohustus.

Eestis loetakse alamaksustatud kasumi reegli kohaselt lõpliku emaettevõtte jurisdiktsiooni jaoks arvatud lisamaksu summa üleminekuperioodi iga majandusaasta kohta võrdseks nulliga,

kui jurisdiktsioonis kohaldatakse ettevõtte tulumaksu vähemalt 20% maksumääraga. Üleminekuperiood hõlmab majandusaastaid, mis kestavad mitte rohkem kui 12 kuud ning mis algavad 31. detsembril 2025 või enne seda ja lõpevad enne 31. detsembrit 2026. Kuna Eesti tulumaksu määr on 20%, oleks Eesti lisamaks kuni 2027. aastani 0.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju grupile.

2.3 Konsolideerimine

(a) Tütarettevõtted

Tütarettevõtted on kõik majandusüksused, mille üle grupil on kontroll. Grupp kontrollib majandusüksust, kui ta saab või tal on õigused majandusüksuses osalemisest tulenevale muutuvale kasumile ja ta saab mõjutada selle kasumi suurst, kasutades oma mõjuvõimu majandusüksuse üle.

Grupp konsolideerib tütarettevõtteid alates kontrolli omandamisest kuni selle lõppemiseni.

Äriühenduste arvestamisel rakendatakse omandamismeetodit. Tütarettevõtte omandamisel üleantud tasu mõõdetakse õiglasel väärtuses, mis on üleantud varade, omandatava endiste omanike ees tekkinud kohustuste ja grupi poolt emiteeritud omakapitali osaluste õiglaste väärtuste summa. Üleantud tasu hõlmab tingimusliku tasu kokkuleppes tulenevate varade ja kohustuste õiglast väärtust. Äriühenduse kaudu omandatud eristatavad varad, kohustused ja tingimuslikud kohustused kajastatakse omandamise kuupäeval nende õiglasel väärtuses.

Mittekontrollivat osalust omandatud tütarettevõttes kajastatakse kas õiglasel väärtuses või mittekontrolliva osaluse

proportsionaalses osas omandatud tütaretevõtte eristatavast netovarast.

Omandamisega seotud väljaminekud kajastatakse nende tekkimise hetkel kuludena.

Selliste varade (ja kohustuste) omandamist, mis ei vasta äri mõistele, kajastatakse omandamise kuupäeval soetusmaksu- mused. Üleantud tasu, mis ületab omandatud netovara õiglast väärtust, jaotatakse eristatavatele varadele nende suhtelise õiglase väärtuse alusel.

Ühise kontrolli all toimunud äriühendusi arvestatakse lähtudes eelnevalt kirjeldatud arvestuspõhimõtetest. Ema- ja tütarete- võtete finantsnäitajad on grupi raamatupidamise aruande koos- tamisel konsolideeritud rida-realt. Konsolideeritud raamatupi- damise aruande koostamisel on grupisisesed tehingud, saldod ja realiseerimata kasumid elimineeritud. Samuti on elimineeritud realiseerimata kahjumid. Vajadusel on tütaretevõtete finant- saruannetes kajastatud summasid korrigeeritud, et viia need kooskõlla grupi arvestuspõhimõtetega.

Emaettevõtte konsolideerimata aruannetes kajastatakse inves- teeringuid tütaretevõtetele soetusmaksu- mused, millest on maha arvatud võimalikud vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

(b) Tütaretevõtete müük

Kui grupp kaotab kontrolli tütaretevõtte üle, hinnatakse jä- relejäänud osalus kontrolli kaotamise hetkel selle õiglasesse väärtusesse ning bilansilise väärtuse muutusest tulenev vahe kajastatakse kasumiaruandes. See õiglane väärtus on algseks bilansiliseks väärtuseks järelejäänud osalusele, mida kajasta-

takse edaspidi sidusettevõttena, ühisettevõttena või finantsva- rana.

Lisaks arvestatakse kõiki selle tütaretevõttega seoses muus koondkasumis kajastatud summasid samal alusel, nagu siis, kui grupp oleks seotud varad või kohustused otse võõrandanud. See võib tähendada, et summad, mis olid eelnevalt kajastatud muus koondkasumis, liigitatakse ümber kasumiaruandesse.

Põhivarad (või müügigrupid) liigitatakse müügiks hoitavateks varadeks, kui nende bilansiline väärtus saadakse tagasi pea- miselt müügitehingu, mitte jätkuva kasutamise kaudu, ja müüki peetakse väga tõenäoliseks. Müügiks hoitavaid põhivarasid (või müügigruppe) kajastatakse bilansilises väärtuses või õiglasest väärtuses, millest on maha arvatud müügikulutused, olenevalt sellest, kumb on madalam.

2.4 Segmentiaruandlus

Informatsioon tegevussegmentide kohta avaldatakse nii, nagu aruandeid koostatakse grupisiseselt kõrgeimale äritegevust puudutavate otsuste langetajale. Kõrgeim äritegevust puudu- tavate otsuste langetaja, kes vastutab tegevussegmentidele vahendite eraldamise ning nende tegevuse tulemuste hindami- se eest, on emaettevõtte juhatus.

2.5 Välisvaluuta konverteerimine

(a) Arvestus- ja esitusvaluuta

Iga grupi ettevõtte finantsaruannetes kajastatavaid kirjed arvestatakse selle ettevõtte põhilise majanduskeskkonna valuutas (arvestusvaluuta). Grupil on tütaretevõtted Poolas, kelle arvestusvaluutaks on kohalik zlott (PLN). Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on esitatud eurodes (€), mis on emaettevõtte arvestusvaluuta ja grupi esitusvaluuta. Aruan-

ded on ümardatud lähima tuhandeni, v.a juhul, kui on märgitud teisiti.

(b) Tehingud ja saldod

Välisvaluutas fikseeritud rahalised varad ja kohustused hinna- takse ümber aruandeperioodi lõpus kehtinud Euroopa Kesk- panga ametliku noteeringu alusel. Ümberhindamisest tekkinud kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes. Võlakohus- tuste ning raha ja raha ekvivalentide ümberhindamisest tulene- vad kasumid ja kahjumid esitatakse kasumiaruandes finantstu- lude ja kuludena; muud valuutakursside muutustest tulenevad kasumid ja kahjumid aga muude äritulude või tegevuskuludena.

(c) Gruppi kuuluvad ettevõtted

Nende tütaretevõtete, kelle arvestusvaluuta erineb grupi esi- tusvaluutast, finantstulemused ja seisund arvestatakse ümber esitusvaluutasse järgmiselt:

- varad ja kohustused hinnatakse ümber aruandep- erioodi lõpu Euroopa Keskpanka kursi alusel;
- tulud ja kulud hinnatakse ümber perioodi keskmiste kurssidega (v.a juhul, kui seda keskmist ei saa lugeda vastavate tehingupäevade kursside kumulatiivse mõju mõistlikuks ümardamiseks; sel juhul tulud ja kulud hin- natakse ümber vastava tehingupäeva kursi alusel); ja
- kõik selle tulemusena tekkinud ümberhindluse vahed kajastatakse muus koondkasumis.

Varade ja kohustuste ümberarvestamisel kasutatud aruande- kuupäeva sulgemiskursid olid järgmised: seisuga 31. detsember 2023 €/PLN 4,3395 ja 31. detsember 2022 €/PLN 4,6808. Tulude ja kulude ümberarvestamise kursid olid 2023. aastal €/ PLN 4,61 ja 2022. aastal €/PLN 4,69.

Välismaise tütarettevõtte omandamisel tekkinud firmaväärtust ning õiglase väärtuse korrigeerimisi käsitatakse välismaise tütarettevõtte varade ja kohustustena ning hinnatakse ümber aruandeperioodi lõpu kursi alusel. Ümberhindluse vahed kajastatakse muus koondkasumis.

2.6 Varade ja kohustuste jaotus lühi- ja pikaajaliseks

Varad ja kohustused on grupi finantsseisundi aruandes jaotatud lühi- ja pikaajalisteks. Lühiajalisteks ehk käibevaradeks loetakse varad, mis eeldatavasti realiseeritakse järgmisel majandusaastal või grupi tavapärase äriotsuse käigus. Kõik muud varad liigitatakse põhivaradeks.

Grupp liigitab kohustuse lühiajaliseks, kui:

- ta eeldab, et arveldab kohustuse oma tavapärase äriotsuse jooksul;
- kohustus kuulub arveldamisele 12 kuu jooksul pärast aruandekuupäeva või
- tal ei ole aruandeperioodi lõpus õigust kohustuse tasumist edasi lükata vähemalt 12 kuud pärast aruandekuupäeva.

Kõik muud kohustused liigitatakse pikaajalisteks kohustusteks. Grupi õigusel lükata kohustuse tasumist edasi vähemalt 12 kuud pärast aruandekuupäeva peab olema sisu ja see peab kehtima aruandeperioodi lõpu seisuga. Grupi õigus lükata laenukokkuleppes tuleneva kohustuse tasumist edasi vähemalt 12 kuud pärast aruandekuupäeva võib sõltuda sellest, kas grupp täidab laenukokkuleppes kindlaksmääratud tingimusi.

Kui õigus arveldust edasi lükata sõltub sellest, kas grupp täidab kindlaksmääratud tingimusi, kehtib see õigus aruandeperioodi

lõpu seisuga ainult siis, kui kontsern täidab neid tingimusi aruandeperioodi lõpus. Grupp peab neid tingimusi täitma aruandeperioodi lõpus isegi siis, kui laenuandja kontrollib tingimuste täitmist alles hiljem. Kui grupil on aruandeperioodi lõpus õigus pikendada kohustust vähemalt 12 kuu võrra pärast aruandekuupäeva, liigitab ta kohustuse pikaajaliseks, isegi kui see kuuluks muidu tasumisele lühema perioodi jooksul. Kui grupil sellist õigust ei ole, ei arvesta grupp kohustuse refinantseerimise võimalusega ja liigitab kohustuse lühiajaliseks.

2.7 Materiaalsed põhivarad

Materiaalse põhivarana käsitatakse materiaalselt vara, mida kasutatakse grupi äritegevuses ning mille eeldatav kasulik eluiga on pikem kui üks aasta. Materiaalselt põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes ajaloolises soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja kahjum väärtuse langusest. Vara ajalooline soetusmaksumus sisaldab kulutusi, mis on otseselt seotud vara omandamisega. Ostetud põhivara soetusmaksumus sisaldab lisaks ostuhinnale ka kulutusi transportile ja paigaldamisele ning muid soetuse ja kasutuselevõ-

tuga otseselt seotud väljaminekuid. Omavalmistatud põhivara soetusmaksumus sisaldab valmistamisel ja kasutuselevõtul tehtud kulutusi materjalidele, teenustele ja tööjõule.

Kui materiaalne põhivara koosneb oluliselt erineva kasuliku elueaga osadest, võetakse osad arvele eraldi põhivaradena.

Kui materiaalse põhivara valmistamine vältab pikema perioodi ning seda finantseeritakse laenu või mõne muu võlainstrumendiga, kapitaliseeritakse sellega seotud laenukasutuse kulutused (intressid) valmistatava objekti soetusmaksumusse. Laenukasutuse kulutuste kapitaliseerimist alustatakse siis, kui on tekkinud laenukasutuse kulutusi ja varaga seotud kulutusi ning vara valmistamist on alustatud. Laenukasutuse kulutuste kapitaliseerimine lõpetatakse siis, kui sisuliselt kõik olulised vara ettevalmistamiseks, kasutamiseks või müümiseks vajalikud toimingud on lõpule viidud. Grupp peatab laenukasutuse kulutuste kapitaliseerimise pikemateks perioodideks, mille jooksul tingimustele vastava vara aktiivne arendamine on peatatud.

Materiaalsetele põhivaradele on määratud järgmised kasulikud eluead:

	Kasuliku eluea vahemik	Keskmine kasulik eluiga	Järelejäänud keskmine kasulik eluiga 31.12.2023 seisuga
Hooned	22–40 aastat	30 aastat	13 aastat
Rajatised	10–30 aastat	26 aastat	14 aastat
Elektriülekanalid	5–45 aastat	24 aastat	13 aastat
Elektrijaamade seadmed	7–32 aastat	21 aastat	13 aastat
Muu põhivara	3–30 aastat	11 aastat	6 aastat

Igal aruandekuupäeval hinnatakse kasutatavate amortisatsioonimäärade, amortisatsioonimeetodite ning lõppväärtuste põhjendatust.

Juhul kui materiaalse põhivara kaetav väärtus (s.o kas vara õiglane väärtus miinus müügikulutused või vara kasutusväärtus, sõltuvalt sellest, kumb on kõrgem) on väiksem tema bilansilisest jääkväärtusest, hinnatakse see vara alla tema kaetavale väärtusele (vt lisa 2.9).

2.8 Immateriaalsed põhivarad

Immateriaalset põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes ainult juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

- vara on grupi poolt kontrollitav;
- on tõenäoline, et grupp saab vara kasutamisest tulevikus majanduslikku kasu;
- vara soetusmaksumus on usaldusväärselt hinnatav.

Immateriaalset põhivara (v.a firmaväärtus) amortiseeritakse lineaarsel meetodil hinnangulise kasuliku eluea jooksul.

Immateriaalse põhivara (v.a firmaväärtus) väärtuse langust hinnatakse juhul, kui esineb sellele viitavaid asjaolusid, sarnaselt materiaalse põhivara väärtuse languse hindamisega.

(a) Firmaväärtus

Äriühenduse kaudu omandatud firmaväärtust ei amortiseerita. Selle asemel jagatakse firmaväärtus väärtuse languse kontrollimiseks raha genereerivatele üksustele ning iga aruandeperioodi lõpul (või tihemini, kui mõni sündmus või asjaolude muutus selle vajadusele viitab) tehakse raha genereeriva üksuse väärtuse test. Firmaväärtus jagatakse raha genereerivatele üksus-

tele, mis eeldatavasti saavad vastava äriühenduse sünergiast kasu. Firmaväärtus jagatakse raha genereerivale üksusele või üksuste grupile, mis ei või olla suurem kui tegevussegment. Firmaväärtus hinnatakse alla tema kaetavale väärtusele juhul, kui see on väiksem bilansilisest jääkväärtusest. Firmaväärtuse allahindlust edaspidi ei tühistata. Finantsseisundi aruandes kajastatakse firmaväärtust jääkmaksumuses (soetusmaksumuses, millest on maha arvatud kahjum väärtuse langusest). Tütarettevõtete müügist saadud kasumi või kahjumi arvestamisel arvestatakse tütarrettevõttega seotud firmaväärtuse jääkmaksumus müüdü tütarrettevõtte jääkmaksumuse hulka.

(b) Tarkvara

Arvutitarkvara jooksva hooldusega seotud kulutused kajastatakse kuludena nende tekkimise hetkel. Immateriaalse varana kajastatakse ostetud arvutitarkvara, mis ei ole seonduva riistvara lahutamatu osa.

Kapitaliseeritavad arvutitarkvara arenduskulud hõlmavad tööjõukulusid ning muid arendamisega otseselt seotud kulutusi. Arenduskulutused, mis ei vasta eeltoodud tingimustele, kajastatakse tekkepõhiselt kuludena. Arenduskulusid, mis on algsest kajastatud kuludena, ei kajastata hilisemal perioodil varana. Arvutitarkvara arendamise kulud amortiseeritakse kuludesse lineaarsel meetodil hinnangulise kasuliku eluea jooksul, mille pikkus on kuni 15 aastat.

(c) Lubatud heitkoguste ühikud ehk heitmekvoodid

Euroopa Liidu heitkogustega kauplemise süsteem loodi 2005. aastal selleks, et edendada kasvuhoonegaaside, eeskätt süsinikdioksiidi heite vähendamist. Süsteemi raames on riigid eraldanud teatud käitistele lubatud heitkoguste ühikuid ehk nn

heimmekvoote tasuta või õiglasest väärtusest madalama hinnaga. Heitmekvoote ostetakse ja müüakse vastavatel börsidel, kust käitised, kes vajavad rohkem kvoote, kui neile tasuta või soodushinnaga on eraldatud, peavad oma kohustuste täitmiseks vajalikke kvoote jürde ostma.

Esimesel kauplemisperioodil aastatel 2005–2007 kaubeldi vaid lubatud heitkoguste ühikutega (ingl *European Union Allowance*, EUA). Teisel kauplemisperioodil aastatel 2008–2012, mis oli Kyoto protokoll järgse kauplemise esimene periood, võimaldati Euroopa Liidu heitkogustega kauplemise süsteemis kaubelda ka rahvusvaheliste tõendatud heitkoguste vähendamise ühikutega (ingl *Certified Emission Reduction unit*, CER) ja heitkoguste vähendamise ühikutega (ingl *Emission Reduction Unit*, ERU).

Alates kolmandast kauplemisperioodist (2013–2020) ei eraldata elektritootmise sektorile tasuta ega soodushinnaga heitmekvoote ja kõik elektritootjad peavad kõik vajalikud kvoodid ostma. Muudes sektorites, nt sooja tootmises, on ülemineku perioodi vältel võimalik saada tasuta eraldatavaid kvoote, ent nende kogus eelseisvatel aastatel järkjärgult väheneb. 2024. aastaks on Iru elektrijaamas sooja tootmiseks eraldatud tasuta kvoote 316 tonni CO₂ heite ulatuses.

Neljandal kauplemisperioodil (2021–2030) keskendub kvootide tasuta eraldamise süsteem sektoritele, kus on suurim oht, et tootmine viiakse Euroopa Liidust välja. Need sektorid saavad 100% oma kvootidest tasuta. Vähem ohustatud sektorite puhul on ette nähtud, et pärast 2026. aastat vähendatakse tasuta heitmekvootide eraldamist neljanda kauplemisperioodi lõpuks (2030) järk-järgult maksimaalsest 30%-st nullini.

Aruandeperioodil ja võrdlusperioodil eraldati grupile järgmistest kogustest tasuta heitmekvoote:

- 2022: 997 tonni ulatuses õiglase väärtuse* summas 84 tuhat eurot;
- 2023: 325 tonni ulatuses õiglase väärtuse* summas 26 tuhat eurot.

* *õiglase väärtus põhineb EUA turuhinnal vastava aruandekuu päeva seisuga.*

Riigi poolt tasuta eraldatud heitmekvoote kajastatakse väärtusega null eurot. Süsinikdioksiidi heite tekkimisel tekib kohustus anda riigile üle vastav kogus heitmekvoote (EUA, CER või ERU ühikuid). Kulu kajastatakse ja kohustus võetakse arvele juhul, kui tasuta eraldatud kvoodid ei kata riigi ees tekkinud kohustust. Arvelevõetud kohustust mõõdetakse summas, mis selle täitmiseks tuleb eeldatavasti tasuda.

Grupp ei ole kohustust kajastanud, sest grupile tasuta eraldatud heitmekvootide kogus oli riigi ees tekkinud kohustuse katmiseks piisav. Grupil ei ole ühtegi heitmekvooti, mille bilansiline väärtus oleks suurem kui null.

2.9 Mittefinantsvarade väärtuse langus

Määramata kasuliku elueaga varasid (nt firmaväärtust) ei amortiseerita. Selle asemel kontrollitakse kord aastas nende võimalikku väärtuse langust. Amortiseeritavate varade ja maa puhul hinnatakse vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist, kui teatud sündmused või asjaolude muutused viitavad sellele, et bilansiline väärtus ei pruugi olla kaetav. Kahjum vara väärtuse langusest kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline väärtus ületab tema kaetavat väärtust. Samuti kontrollitakse väärtuse võimalikku langust, kui grupp tuvastab muid tõendeid vara väärtuse languse kohta.

Hinnatakse kas vara või varagrupi (raha genereeriva üksuse) väärtuse langust. Raha genereerivaks üksuseks loetakse väikseim eraldi tuvastatav varagrupp, mille jätkuval kasutamisel genereeritavad rahavood on olulises osas sõltumatud ülejäänud varade või varagruppide genereeritavatest rahavoogudest. Kahjum väärtuse langusest kajastatakse kohe kasumiaruandes kuluna.

Iga aruandeperioodi lõpu seisuga hinnatakse, kas esineb asjaolusid, mis viitavad sellele, et eelmistel aastatel vara, v.a firmaväärtuse, kohta kajastatud kahjumit väärtuse langusest enam ei eksisteeri või see on vähenenud. Mõne sellise asjaolu esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust uuesti. Vastavalt hindamise tulemustele võidakse allahindlus kas osaliselt või täielikult tühistada. Firmaväärtuse väärtuse languse tõttu kajastatud kahjumit edaspidi ei tühistata.

2.10 Finantsvarad

Liigitamine

Grupp liigitab finantsvarad järgmistesse mõõtmiskategooriatesse:

- need, mida kajastatakse õiglasest väärtuses (kas muutusega läbi koondkasumiaruande või muutusega läbi kasumiaruande)
- need, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksimumuses.

Liigitamine sõltub grupi ärimudelilist finantsvarade haldamisel ning rahavoogude lepingulistest tingimustest.

Arvelevõtmine ja kajastamise lõpetamine

Tavapärasel turutingimustel toimuvaid finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval ehk kuupäeval, millal grupp võtab endale vara ostmise või müümise kohustuse.

Finantsvara kajastamine lõpetatakse kui õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele lõppevad või antakse üle ja grupp annab üle sisuliselt kõik omandiõigusega seotud riskid ja hüved.

Mõõtmine

Finantsvarasid kajastatakse esmasel arvelevõtmisel õiglasest väärtuses, millele on lisatud tehingukulud, mis on otseselt seotud finantsvara omandamisega, välja arvatud finantsvarade puhul, mida kajastatakse õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastavate finantsvarade tehingukulud kajastatakse kuluna kasumiaruandes.

Võlainstrumentid

Võlainstrumentide edasine kajastamine sõltub grupi ärimudelilist finantsvarade haldamisel ning finantsvara lepingulistest rahavoogudest. Grupi kõik võlainstrumentid on liigitatud korrigeeritud soetusmaksimumuse mõõtmiskategooriasse.

Korrigeeritud soetusmaksimumus

Varad, mida hoitakse lepinguliste rahavoogude kogumiseks ning mille rahavood on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intress, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksimumuses. Nendest varadest saadav intressitulu kajastatakse finantstuludes sisemise intressimäära meetodil. Kajastamise lõpetamisel kajastatakse saadud kasum või kahjum kasumiaruandes muudes ärituludes või tegevuskuludes. Valuutakursi kasumid ja kahjumid ning krediidi-kahjumid kajastatakse kasumiaruandes eraldi ridadel.

Omakapitaliinstrumentid

Grupil ei ole investeringuid omakapitaliinstrumentidesse, välja arvatud investeringud sidusettevõtetesse.

Tuletisinstrumentid

Tuletisinstrumente kajastatakse õiglasel väärtusel. Tuletisinstrument kajastatakse varana, kui selle õiglane väärtus on positiivne, ning kohustusena, kui selle õiglane väärtus on negatiivne. Tuletisinstrumenti õiglasel väärtusel muutusest tekkivad kasumid ja kahjumid kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes, välja arvatud juhul, kui instrument on riskimaandamisinstrument. Grupp rakendab riskimaandamisarvestust. Riskimaandamisarvestuse põhimõtteid on kirjeldatud lisas 2.11.

Väärtuse langus

Grupp hindab korrigeeritud soetusmaksumuses kajastavate võlainstrumentide eeldatavat krediitkahju tuleviku informatsiooni alusel. Rakendatav väärtuse languse meetodika sõltub sellest, kas krediidirisk on oluliselt suurenenud.

Eeldatava krediitkahju mõõtmine võtab arvesse: (i) erapoolelt ja tõenäosusega kaalutud summat, mille määramisel hinnatakse mitmeid võimalikke erinevaid tulemusi, (ii) raha ajaväärtust ja (iii) aruande perioodi lõpus ilma liigsete kulude või pingutusteta kättesaadavat mõistlikku ja põhjendatud informatsiooni minevikus toimunud sündmuste, praeguste tingimuste ja tulevaste majandustingimuste prognooside kohta.

Nõuetele ostjate vastu, millel puudub oluline finantseerimise komponent, rakendab grupp IFRS 9 järgi lubatud lihtsustatud lähenemist ning arvestab nõuete allahindlust summas, mis võrdub nõuete kehtivusaja eeldatava krediitkahjumiga, alates nõuete esmasest kajastamisest. Grupp kasutab allahindluse maatriksit, kus eeldatava krediitkahju katteks kajastatav allahindlus arvutatakse nõuete vanuselise jaotuse alusel.

Nõuded ostjate vastu

Nõuded ostjate vastu on ostjatelt laekumata arved tavapärase äritegevuse käigus müüdü energia või osutatud teenuste eest. Nõuded ostjate vastu võetakse algselt arvele tehinguhinnas ja mõõdetakse seejärel korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Nõuded, mille laekumine on ette nähtud kuni ühe aasta või tavapärase äritsükli jooksul, loetakse lühiajalisteks nõueteks. Tõenäoliselt laekuva nõude nominaalväärtuse ja nüüdisväärtuse vahet kajastatakse nõude laekumistähtjani jäänud perioodi jooksul intressituluna, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

2.11 Tuletisinstrumentid ja riskimaandamine

Tuletisinstrumentid võetakse arvele õiglasel väärtusel tuletisinstrumenti lepingu sõlmimise kuupäeval ja neid hinnatakse ka edaspidi õiglasel väärtusel. Väärtuse muutusest tekkinud kasumi või kahjumi kajastamise meetod sõltub sellest, kas tuletisinstrument on määratletud riskimaandamisinstrumentina ja kui on, siis maandatava alusinstrumenti või tehingu olemusest. Grupp kasutab rahavoo riskimaandamisinstrumente, mille eesmärgiks on maandada ujuva intressimääraga võlakohustustest tulenevat intressiriski.

Tehingu sõlmimisel dokumenteerib grupp riskimaandamisinstrumentide ja maandatavate alusinstrumentide või tehingute vahelise suhte, riskimaandamise eesmärgid ja erinevate riskimaandamistehingute tegemise strateegia. Samuti dokumenteerib grupp, kas riskimaandamistehingutes kasutatavate tuletisinstrumentide ja maandatavate alusinstrumentide või tehingute rahavoogude muutuste vahel on majanduslik seos. Riskimaandamise alustamisel dokumenteerib grupp riskimaandamise ebaefektiivsuse allikad. Riskimaandamise ebaefektiiv-

sus arvutatakse igal aruandeperioodil ja kajastatakse kasumiaruandes.

Riskimaandamisinstrumentidena määratletud tuletisinstrumentide õiglasel väärtused on avalikustatud lisas 3.3. Riskimaandamisreservi muutused, mida kajastatakse läbi muu koondkasumi, on avalikustatud lisas 22. Riskimaandamisinstrumenti kogu õiglane väärtus liigitatakse kas pikaajaliseks varaks või kohustuseks, kui riskimaandamisinstrumenti järelejäänud tähtaeg on pikem kui 12 kuud, ja lühiajalise vara või kohustusena, kui riskimaandamisinstrumenti järelejäänud tähtaeg on lühem kui 12 kuud. Rahavoo riskimaandamisena määratletud ja selleks kvalifitseeruvate tuletisinstrumentide õiglasel väärtuse muutuse efektiivset osa kajastatakse muus koondkasumis. Ebaefektiivse osaga seotud kasum või kahjum kajastatakse kohe kasumiaruandes saldeerituna muudes ärituludes või muudes tegevuskuludes. Emaettevõttega sõlmitud tuletisinstrumentide esmasel kajastamisel mõõdetud õiglane väärtus kajastatakse otse omakapitalis, kui tehingu majanduslik sisu on majanduslikku kasu sisaldavate ressursside jaotamine emaettevõttele.

Kui riskimaandamisinstrument aegub või müüakse või kui riskimaandamine ei vasta enam riskimaandamisarvestuse kriteeriumidele, jääb omakapitalis sisalduv kumulatiivne kasum või kahjum omakapitali ja kajastatakse kasumiaruandes eeldatava tulevikusündmuse lõplikul kajastamisel. Kui prognoositava tehingu toimumist enam ei eeldata, kajastatakse omakapitalis kajastatud kumulatiivne kasum või kahjum kohe kasumiaruandes kas muudes ärituludes või muudes tegevuskuludes.

2.12 Raha ja raha ekvivalendid

Raha ning raha ekvivalentidena kajastatakse arvelduskontosid pankades ja raha teel pankadesse ning lühiajalisi kõrge likviidsusega investeringuid pankades.

2.13 Varud

Varusid mõõdetakse soetusmaksumuses või neto realiseerimisväärtuses, sõltuvalt sellest, kumb on madalam. Varude kuluse kandmisel kasutatakse kaalutud keskmise soetusmaksumuse meetodit. Lõpetamata ja valmistoodangu soetusmaksumusse kuuluvad tooraine kulud, otsesed tööjõukulud ning muud otsesed ja kaudsed kulud (lähtudes tootmisestavate tavapärasest võimsusest). Neto realiseerimisväärtus on tavapärasel äritegevuses kasutatav hinnanguline müügihind, millest on maha arvatud varude müügiga seotud kulutused.

2.14 Aktsiakapital

Lihtaktsiad liigitatakse omakapitaliks. Eelisaktsiaid ei ole emiteeritud. Uute aktsiate emiteerimisega otseselt seotud vältimatud kulud kajastatakse omakapitalis emiteerimisest laekunud tulu vähendusena. Ülekurs on emiteeritud aktsiate eest saadud tasu, mis ületab aktsiate nimiväärtust.

2.15 Kohustuslik reservkapital

Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule on emaettevõtte moodustanud kohustusliku reservkapitali. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 5% puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab vähemalt 10% aktsiakapitalist. Reservkapital võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid aktsionäridele. Vt ka lisa 18.

2.16 Võlad hankijatele

Võlad hankijatele on tavapärase äritegevuse käigus tekkinud kohustused tasuta hankijatele ostetud kaupade või teenuste eest. Võlad hankijatele võetakse algselt arvele õiglasel väärtuses. Pärast esmast arvelevõtmist kajastatakse neid korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

2.17 Võlakohustused

Võlakohustused võetakse algselt arvele õiglasel väärtuses vähendatuna tehingukulude võrra. Pärast esmast arvelevõtmist mõõdetakse neid korrigeeritud soetusmaksumuses. Soetusmaksumuse (millest on maha arvatud tehingukulud) ja lunastusmaksumuse vahe kajastatakse kasumiaruandes võlakohustuse kehtivusaja jooksul, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Laenulepingute sõlmimisel makstavaid teenustasusid kajastatakse laenukasutuse kulustena selles ulatuses, mille osas on tõenäoline, et grupp laenu välja võtab. Sellised teenustasud kajastatakse finantsseisundi aruandes tulevaste perioodide kuludena ja kajastatakse laenukasutuse kulutusena, kui laenu väljavõtmine aset leiab. Juhul, kui puuduvad tõendid selle kohta, et laenu osaliselt või täielikult välja võetakse, siis kapitaliseeritakse teenustasu likviidsusteenuste ettemaksuna ning amortiseeritakse kuludesse selle perioodi jooksul, kui laenu väljavõtmine aset leiab.

Võlakohustusi kajastatakse lühiajaliste kohustustena, välja arvatud juhul, kui grupil on tingimusteta õigus lükata kohustuse täitmist edasi vähemalt 12 kuu võrra pärast aruandeperioodi lõppu.

Laenukasutuse kulutused

Üldotstarbelised ja kindla otstarbega laenukasutuse kulutused, mis on otseselt seotud tingimustele vastavate varade (varad, mille otstarbekohasesse kasutus- või müügi valmidusse viimine võtab olulisel määral aega) soetamise, ehitamise ja tootmisega, lisatakse vastavate varade soetusmaksumusse kuni hetkeni, mil need varad on olulisel osal valmis nende ettenähtud kasutuseks või müügiks.

2.18 Maksustamine

(a) Ettevõtte tulumaks, sh dividendide tulumaks Eestis

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis ettevõtte aruandeaasta kasumit. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt. Jaotatud kasumi maksumääraks on 20% ehk 20/80 väljamakstavalt netosummalt. Alates 2019. aastast kohalduv regulaarselt makstavatele dividendidele madalam maksumäär 14% ehk 14/86 dividendide netosummast. Seega saab residendist äriühing dividendide tulumaksuga maksustamisel rakendada madalamat maksumäära 14% ja tavamäära 20%. Soodsamat maksumäära saab rakendada dividendimaksele, mis ulatub kuni kolme eelneva majandusaasta keskmise jaotamata kasumi väljamakseni, millelt äriühing on maksnud tulumaksu. Kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendimakse arvestamisel on 2018. aasta esimene arvesse võetav aasta. Teatud tingimustel on võimalik saadud dividende jaotada edasi ilma täiendava tulumaksukuluta.

Dividendidelt makstav ettevõtte tulumaks kajastatakse kuluna ning kohustusena planeeritava dividendi väljamakse ulatuses.

Edasilükkunud tulumaksu arvestatakse tütaretevõtete omandamisjärgselt jaotamata kasumilt ja muude reservide omandamisjärgsetelt muutustelt, välja arvatud juhul, kui grupp kontrollib tütaretevõtte dividendipoliitikat ja on tõenäoline, et ajutine erinevus dividendide kaudu ega muul viisil lähitulevikus ei tühistu. Kuna grupp kontrollib tütaretevõtete dividendipoliitikat, on tal võimalik kontrollida ka tütaretevõtetesse tehtud investeeringutega seotud ajutiste erinevuste tühistumise ajastamist. Grupp ei kajasta sellistelt ajutistelt erinevustelt edasilükkunud tulumaksu kohustusi, välja arvatud juhul, kui juhtkond eeldab, et ajutised erinevused lähitulevikus tühistuvad.

Maksimaalne tulumaksukohustus, mis kaasneks kogu vaba omakapitali dividendidena väljamaksmisega, on avalikustatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades.

(b) Muud maksud Eestis

Grupi kulusid mõjutavad järgmised maksud:

Maks	Maksumäär
Sotsiaalmaks	33% töötajatele tehtud väljamaksetelt ja erisoodustustelt
Töötuskindlustusmaks	0,8% töötajatele tehtud väljamaksetelt
Erisoodustuste tulumaks	20%, 20/80 töötajatele tehtud erisoodustustelt
Saastetasud	Saasteainete tonnimäärade alusel saasteainete viimise eest atmosfääri, veekogudesse, põhjavette ja pinnasesse ning jäätmete keskkonda paigutamise eest
Vee erikasutusõiguse tasu	2023. aastal 1,70–180,55 eurot/1000 m ³ veekogust või põhjaveekihist võetud vee kohta (2022. aastal 1,70–180,55 eurot/1000 m ³ veekogust või põhjaveekihist võetud vee kohta)
Maamaks	0,1–1,0% maa maksustamishinnast aastas
Raskeveokimaks	3,50–232,60 eurot veoauto kohta kvartalis
Elektriaktsiis	0,5–1,0 eurot elektri MWh kohta (alates 1. maist 2020 kuni 30. aprillini 2024)
Maagaasiaktsiis	40–55,79 eurot 1000 m ³ maagaasi kohta
Ettevõtte tulumaks ettevõtlusega mitteseotud kuludelt	20/80 ettevõtlusega mitteseotuks loetavatelt kuludelt

(c) Tulumaksumäärad välisriikides, kus toimub grupi tegevus

Läti	Residendist juriidiliste isikute tulu maksustatakse maksumääraga 20% ehk 20/80 neto väljamaksetelt
Leedu	Residendist juriidiliste isikute tulu maksustatakse maksumääraga 15%
Poola	Residendist juriidiliste isikute tulu maksustatakse maksumääraga 19%
Soome	Residendist juriidiliste isikute tulu maksustatakse maksumääraga 20%

(d) Edasilükkunud tulumaks

Välismaal asuvates tütarettevõtetes, välja arvatud Lätis, kajastatakse edasilükkunud tulumaksu ajutistelt erinevustelt varade ja kohustuste maksubaaside ja nende bilansiliste väärtuste vahel. Edasilükkunud tulumaksuvara ja -kohustuse kajastamisel kasutatakse bilansilise kohustuse meetodit.

Edasilükkunud tulumaksukohustusi ei kajastata juhul, kui need tekivad firmaväärtuse esmasel arvelevõtmisel; samuti ei kajastata edasilükkunud tulumaksu, kui see tekib vara ja kohustuse esmasel arvelevõtmisel sellise tehingu puhul, mis ei ole äriühendus ja mis ei mõjuta tehingu toimumise ajal ei raamatupidamislikku ega ka maksustatavat kasumit või kahjumit. Edasilükkunud tulumaksu summa leidmiseks kasutatakse maksumäärasid, mis aruandekuupäeva seisuga kehtivad või on olulises osas kehtima hakanud ja mida eeldatavasti rakendatakse arvestuse aluseks oleva edasilükkunud tulumaksu vara realiseerimisel või tulumaksukohustuse tasumisel.

Edasilükkunud tulumaksu kajastatakse ajutiste erinevuste suhtes, mis tekivad grupi varade ja kohustuste bilansiliste väärtuste ja maksubaaside vahel (maksubaas on vara või kohustuse maksustamisel aluseks võetav summa).

Vastavalt Eesti Vabariigi seadustele ei maksustata Eestis ettevõtte aruandeaasta kasumit. Ettevõtte tulumaksu maksmise kohustus tekib kasumi jaotamisel ning see kajastatakse kuluna (perioodi kasumis või kahjumis) dividendide väljakuulutamisel.

Maksustamissüsteemi olemusest tulenevalt ei teki Eestis ja Lätis registreeritud ettevõtetel edasilükkunud tulumaksuvarasid ega -kohustusi, välja arvatud võimalik edasilükkunud tulumaksukohustus ettevõtte investeringutelt tütar-, sidus- ja ühisettevõtetesse ning filiaalidesse.

Grupi edasilükkunud tulumaksukohustus tekib nendes riikides asuvate äriühingute puhul, kus aruandeaasta kasumit maksustatakse. Samuti tekib grupi edasilükkunud tulumaksukohustus investeringutelt Eesti ja Läti tütar- ja sidusettevõtetesse, välja arvatud juhul, kui grupp suudab kontrollida maksustatavate ajutiste erinevuste tühistumise ajastamist ja nende tühistumine ettenähtavas tulevikus ei ole tõenäoline. Maksustatavate ajutiste erinevuste tühistumise näideteks on dividendide maksmine, investeringu müük või likvideerimine jt tehingud.

Kuna grupp kontrollib tütarettevõtete dividendipoliitikat, on tal võimalik kontrollida ka tütarettevõtetesse tehtud investeringutega seotud ajutiste erinevuste tühistumise ajastamist. Kui emaettevõtte on otsustanud tütarettevõtte kasumit ettenähtavas tulevikus mitte jaotada, ei kajasta ta edasilükkunud tulumaksukohustust. Kui emaettevõtte hindab, et dividend makstakse välja ettenähtavas tulevikus, millega kaasneb tütarettevõtetesse tehtud investeringutega seotud ajutiste erinevuste tühistumine, kajastatakse edasilükkunud tulumaksukohustus planeeritava dividendi väljamakse ulatuses.

2.20 Tingimuslikud kohustused

Võimalikud kohustused, mille realiseerumine on vähetõenäoline või millega kaasnevate kulutuste suurust ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, kuid mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustustena.

2.21 Tulud

Müügitulu on tulu, mis tekib grupi tavapärase äritegevuse käigus. Müügitulu kajastatakse tehinguhinnas. Tehinguhind on kogu tasu, mida grupil on õigus saada lubatud kaupade või teenuste kliendile üleandmise eest ja millest on maha arvatud kolmandate isikute nimel kogutavad summad. Grupp kajastab

müügitulu siis, kui kontroll kauba või teenuse üle antakse üle kliendile. Müügitulu kajastatakse summas, mis ei sisalda käibemaksu ja grupile kohalduvaid aktsiisimakse.

Kaupade müük – hulgimüük

Grupp toodab ja müüb pelleteid avatud turul. Müük kajastatakse, kui kontroll toodete üle on üle antud, see tähendab, et tooted on tarnitud kliendile, klient saab otsustada toodete turustamise ja hinna üle ning pole täitmata kohustusi, mis võiksid mõjutada kliendi poolt toodete aktsepteerimist. Tooted on tarnitud, kui need on saadetud kokkulepitud kohta, toodete kahjustumise ja hävimisega seotud riskid on üle läinud kliendile ning klient on aktsepteerinud tooted vastavalt müügilepingule, aktsepteerimise nõue on aegunud või on grupil objektiivseid tõendeid selle kohta, et kõik aktsepteerimise kriteeriumid on täidetud.

Müügitehingutes ei ole finantseerimise komponenti, kuna nõuete tasumistähtaeg on kuni 90 päeva, mis on kooskõlas tööstusharu praktikaga.

Grupp kajastab nõude, kui kaubad on tarnitud, kuna sellel ajahetkel tekib tingimusteta õigus saada tasu, mille maksmine sõltub ainult aja möödumisest.

Kui grupp osutab kliendile täiendavaid teenuseid pärast seda, kui kontroll kauba üle on kliendile üle läinud, siis on nimetatud teenuse osutamine eraldiseisev toimingukohustus ja müügitulu kajastatakse perioodi jooksul, mil teenust osutatakse.

Teenuste müük – elekter, gaas, soojus, jäätmete käitlusvastuvõtmine ja muud teenused

Grupp osutab fikseeritud ja muutuva hinnaga lepingute alusel elektri, gaasi ja soojuse müügi ning jäätmete käitlusvastuvõtmine teenuseid. Fikseeritud hinnaga lepingute puhul, samuti muid

teenuseid. Müügihinnad, võimalik hinnaregulatsioon ja teenuse/kaupade lepingulised mahud on kindlaks määratud lepingutega. Müügitulu elektri ja soojuse müügist kajastatakse müügitulu vastavalt aruandeperioodi lõpuks tegelikult osutatud teenusteletaritud ühikute alusel, kuna klient saab teenusest kasu samal ajal, kui seda osutatakse. Elektri, gaasi ja soojuse müügitulu leitakse tegelike tarnitud ühikute alusel ning jäätmete käitluse müügitulu Jäätmete vastuvõtmise müügitulu kajastatakse tegelikult vastu võetud ühikute alusel. Vastavaid arveid väljastatakse kuiselt. Seetõttu on grupp kooskõlas standardiga IFRS 15 otsustanud kohaldada IFRS 15 punkti 121(b) kohast praktilist abinõu ja ei ole avalikustanud aruandekuupäeva seisuga täitmata lepingutele (toimingukohustus täitmata) allokeeritud tehinguhindutoimingukohustused täitmata) jaotatud tehinguhindu. Grupp täidab oma pikaajalistest elektrimüügilepingutest tulenevaid tulevasi tarnekohustusi mitme perioodi vältel ehk tulu kajastatakse teostamiskohustuse täitmisperioodi jooksul. Grupp kajastab vastavat tulu siis, kui tal on õigus esitada arve vastaspoolele tegelikult tarnitud energia eest. Kõigi grupi elektrimüügilepingute puhul esitatakse arveid kuiselt.

Juhul kui leping sisaldab muutuvat tasu, siis kajastatakse see müügituluna ainult juhul, kui on väga tõenäoline, et seda hiljem ei tühistata.

Intressitulu

Intressitulu kajastatakse siis, kui tulu laekumine on tõenäoline ja tulu suurust on võimalik usaldusväärselt hinnata. Intressitulu kajastatakse kasutades vara sisemist intressimäära, välja arvatud juhtudel, kui intressi laekumine on ebakindel. Sellisel juhul arvestatakse intressitulu kassapõhiselt.

Finantseerimise komponent

Grupil puuduvad lepingud, kus periood kliendile lubatud kaupade või teenuste üleandmise ja kliendilt makse saamise vahel

oleks pikem kui üks aasta. Sellest tulenevalt ei korrigeeri grupp tehinguhinda raha ajaväärtuse mõjuga.

2.22 Sihtfinantseerimine

Tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse selle õiglasel väärtuses, kui eksisteerib piisav kindlus, et grupp vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ning sihtfinantseerimine leiab aset. Kulude kompenseerimiseks ette nähtud sihtfinantseerimise tulu kajastatakse vastavate kulude kajastamise perioodil. Varade sihtfinantseerimist kajastatakse brutomeetodil, mille kohaselt võetakse sihtfinantseerimise arvel soetatud vara finantsseisundi aruandes arvele soetusmaksumus. Varade soetamise toetuseks saadud sihtfinantseerimise summa kajastatakse finantsseisundi aruandes pikaajalise kohustusena (tulevaste perioodide ettemakstud tulu). Soetatud vara amortiseeritakse kulusse ja sihtfinantseerimise kohustus tulusse soetatud vara kasuliku eluea jooksul.

Taastuvast energiaallikast toodetud elektrienergia toetus

Vastavalt Eesti elektrituruseaduse §-le 59 saab grupp toetust 53,7 €/MWh elektrienergia eest, mis on toodetud taastuvast energiaallikast tootmisseadmega, mille netovõimsus ei ületa 125 MW. Grupp saab toetust igakuiselt vastavalt taastuvast energiaallikast toodetud elektrienergia mahule. Toetus ei ole mõeldud konkreetsete kulude katmiseks, vaid on valitsuse meede, mille eesmärk on toetada ja hoogustada üleminekut taastuvenergiatele Eestis. Toetust kajastatakse real „Taastuvenergia toetus ja muud äritulud“.

2.23 Rendid

(a) Grupp kui rentnik

Lepingu sõlmimisel hindab grupp, kas leping on rendileping või sisaldab rendisuhet. Leping on rendileping või sisaldab rendi-

suhet juhul, kui lepinguga antakse tasu eest õigus kontrollida kindlaksmääratud vara kasutamist teatud ajavahemikus.

Grupp arvestab rendiperioodina rendi katkestamatut perioodi, mis hõlmab nii rendilepingu võimaliku pikendamise perioode juhul, kui grupp on piisavalt kindel, et ta seda võimalust kasutab, ja rendilepingu võimaliku lõpetamise perioode juhul, kui grupp on piisavalt kindel, et ta seda võimalust ei kasuta. Grupp hindab uuesti piisavat kindlust selles, kas ta kasutab pikendamise õigust või jätab kasutamata lõpetamise õiguse, kui toimub mõni oluline sündmus või oluline asjaolude muutus, mis on grupi kontrolli all ja mõjutab seda, kas ta on piisavalt kindel, et kasutab mõnda algse rendiperioodi määratlemisel arvesse võtmata jäänud võimalust või jätab kasutamata mõne võimaluse, mis on algse rendiperioodi määratlemisel arvesse võetud. Grupp muudab rendiperioodi rendi katkestamatu perioodi muutumise korral või kui tekib muutus lepingu lõpetamise või pikendamise õiguse teostamisel.

Lepingud võivad sisaldada nii rendikomponente kui ka rendiga mitteseotud komponente. Grupi rendilepingud on peamiselt maa kasutusõiguse seadmise lepingud, mis ei sisalda rendiga mitteseotud komponente.

Kasutusõiguse esemeks olev vara on kajastatud finantsseisundi aruandes eraldi kirjel.

Grupp mõõdab rendiperioodi alguses rendikohustust selleks kuupäevaks tasumata rendimaksete nüüdisväärtuses. Rendimakseid diskonteeritakse rendi sisemise intressimääraga, kui seda määra on võimalik hõlpsasti kindlaks teha. Kui seda määra ei ole võimalik hõlpsasti kindlaks teha, kasutab grupp enda alternatiivset laenuintressimäära, mis on intressimäär, mida grupp peaks sarnases majanduskeskkonnas maksma sarnaseks perioodiks ja sarnase tagatisega laenu võtmiseks, et omandada kasutusõiguse esemeks oleva varaga sarnast vara.

Alternatiivse laenuintressimäära leidmisel on grupp:

- kus võimalik, kasutanud kolmandalt isikult saadud laenu intressimäära, mida on korrigeeritud, et võtta arvesse pärast laenu saamist toimunud muutuseid finantseerimise tingimustes;
- selle tuletanud, kasutades algpunktina sektori võlakohustuste keskmist intressimarginaali, mida on korrigeeritud grupi krediidiriskiga;
- korrigeerinud seda, võttes arvesse rendilepingu tingimusi, nagu näiteks rendiperiood, riik, alusvaluuta ja tagatised.

Esmane kajastamine

Rendiperioodi alguse seisuga sisaldavad rendikohustuse mõõtmisel arvesse võetavad rendimaksud järgmisi rendiperioodil alusvara kasutamise õiguse eest tehtavaid makseid, mida ei ole rendiperioodi alguseks tasutud:

- a) fikseeritud maksed, millest on lahutatud saadaolevad rendistiimulid;
- b) muutuvad rendimaksud, mis sõltuvad indeksist või määrast ja mille esmaseks mõõtmiseks kasutatakse rendiperioodi alguses kehtivat indeksit või määrat. Muutuvad rendimaksud, mis sõltuvad indeksist või määrast, võivad olla näiteks tarbijahinna indeksiga seotud maksed, intressi viitemääraga (nt LIBOR) seotud maksed või turu rendimäärade järgi muutuvad maksed. Grupi osad rendilepingud sisaldavad muutu-
vaid rendimakseid;
- c) summad, mida grupp peab eeldatavasti tasuma jääkväärtuse garantiide alusel;
- d) ostuõiguse realiseerimise hind juhul, kui grupp on piisavalt kindel, et ta realiseerib selle õiguse;

- e) rendilepingu lõpetamisel tasumisele kuuluvad trahvid juhul, kui rendiperioodi kindlaksmääramisel eeldatakse, et grupp kasutab rendilepingu lõpetamise õigust.

Edasine kajastamine

Pärast rendiperioodi algust mõõdab grupp kasutusõiguse esemeks olevat vara soetusmaksumuse mudeli järgi. Soetusmaksumuse mudeli kasutamiseks mõõdab grupp kasutusõiguse esemeks olevat vara soetusmaksumuses, millest on lahutatud akumuleeritud kulum ja väärtuse langusest tulenevad akumuleeritud kahjumid ning mida on korrigeeritud vastavalt rendikohustuse ümberhindamisele. Kui rendilepingu alusel läheb alusvara omandiõigus rendiperioodi lõppedes üle grupile või kui kasutusõiguse esemeks oleva vara maksumuse kindlaksmääramisel on eeldatud, et grupp realiseerib ostuõiguse, arvestab grupp kasutusõiguse esemeks oleva vara kulumit alates rendiperioodi algusest kuni alusvara kasuliku eluea lõpuni. Muudel juhtudel arvestab grupp kasutusõiguse esemeks oleva vara kulumit alates rendiperioodi algusest kuni alusvara kasuliku eluea lõpuni või rendiperioodi lõpuni olenevalt sellest, kumb saabub varem.

Pärast rendiperioodi algust mõõdab grupp rendikohustust järgmiselt:

- a) suurendades bilansilist väärtust vastavalt rendikohustuse intressile;
- b) vähendades bilansilist väärtust vastavalt tehtud rendimaksetele;
- c) hinnates bilansilise väärtuse ümber vastavalt ümberhindlustele või rendilepingu muudatustele või vastavalt muudetud sisuliselt fikseeritud rendimaksetele.

Rendiperioodi igal ajavahemikul on rendikohustuse intress summa, mille tulemusena on intressimäär igal osaperioodil kohustuse lõppväärtuse suhtes sama. Pärast rendiperioodi algust kajastab grupp kasumiaruandes rendikohustuse intressi ja muutuvad rendimaksud, mis ei sisaldu rendikohustuse hinnangus selle perioodi kohta, millal leiab aset nimetatud makseid tingiv sündmus või tingimus.

Kui muutuvad rendimaksud, võib tekkida vajadus rendikohustust ümber hinnata. Grupp kajastab rendikohustuse ümberhindluse summat kasutusõiguse esemeks oleva vara korrigeerimise-
na. Kui aga kasutusõiguse esemeks oleva vara jääkväärtus väheneb nullini ja rendikohustuse mõõtmisel ilmneb täiendav vähenemine, kajastab grupp ümberhindluse järelejääva summa kasumiaruandes.

Grupp on otsustanud mitte rakendada IFRS 16 nõudeid lühiajaliste rendilepingute ja selliste rendilepingute suhtes, mille alusvara väärtus on väike. Lühiajaliste rendilepingutega ja selliste rendilepingutega, mille alusvara väärtus on väike, seotud maksed kajastatakse lineaarselt kuluna kasumiaruandes.

(b) Grupp kui rendileandja

Kasutusrendi tingimustel välja renditud varade suhtes kohaldatakse materiaalsele põhivarale kehtestatud arvestuspõhimõtteid. Rendiperioodi jooksul saadavad maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna.

2.24 Dividendide maksmine

Dividende kajastatakse nende väljakuulutamisel jaotamata kasumi vähendamisenä ning kohustusena aktsionäride ees.

2.25 Tehingud seotud osapooltega

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

- a) emaettevõtte Eesti Energia AS ning kuna emaettevõtte aktsiad kuuluvad 100% Eesti Vabariigile, loetakse grupi seotud osapoolteks ka riigi kontrolli või olulise mõju all olevaid üksusi;
- b) teisi samasse konsolideerimisgruppi kuuluvaid ettevõtteid;
- c) sidus- ja ühissetevõtteid;
- d) tegev- ja kõrgemat juhtkonda;
- e) eespool loetletud isikute lähedasi pereliikmeid ja nende poolt kontrollitavaid või nende olulise mõju all olevaid äriühinguid.

2.26 Informatsioon emaettevõtte põhjaruannete kohta

Vastavalt Eesti raamatupidamise seadusele tuleb konsolideeritud raamatupidamise aruande lisades avaldada konsolideeriva üksuse (emaettevõtte) konsolideerimata põhjaruanded. Emaettevõtte põhjaruanded, mis on avalikustatud lisa 33, on koostatud kasutades samu arvestuspõhimõtteid ja hindamisluseid, mida on kasutatud konsolideeritud aruande koostamisel. Investeeringud tütarettevõtetesse on konsolideerimata põhjaruannetes kajastatud soetusmaksumuse meetodil. Vastavalt soetusmaksumuse meetodile kajastatakse investeering algselt soetusmaksumuses ehk omandamisel makstud tasu õiglases väärtuses, mida hiljem korrigeeritakse vajadusel väärtuse langusest tulenevate allahindlustega.

3. FINANTSRIKIDE JUHTIMINE

3.1 Finantsriskid

Grupi tegevusega kaasnevad mitmed finantsriskid: tururisk (sh valuutarisk, rahavoogude ja õiglase väärtuse intressimäärarisk), krediidirisk ja likviidsusrisk. Grupi üldine riskijuhtimise programm keskendub finantsturu prognoosimatusele ja üritab minimeerida võimalikke ebasoodsaid mõjusid grupi finantstegevusele.

Grupi riskijuhtimise poliitika lähtub regulatiivsete organite poolt seatud nõuetest, üldiselt aktsepteeritud tavadest ning grupi sisemistest reeglitest. Grupp lähtub põhimõttest juhtida riskide võtmist viisil, mis tagab optimaalse riski ja tulu suhte. Grupi riskijuhtimise käigus defineeritakse kõik potentsiaalsed riskid, nende mõõtmine ja kontroll ning koostatakse tegevuskava riskide vähendamiseks, kindlustades seejuures ettevõtte finants- ja muude strateegiliste eesmärkide saavutamist.

Peamine roll riskide juhtimisel lasub Enefit Greeni grupi juhatusel. Enefit Green AS-i nõukogu teostab järelevalvet juhatuse poolt riskide maandamiseks rakendatud meetmete üle. Grupp hindab ja piirab riske süstemaatilise riskihalduse kaudu. Finantsriskide juhtimisse on kaasatud ka emaettevõtte Eesti Energia finantsteenistus ja energiakaubanduse äriüksus, kes toetavad grupi finantsriskide vähendamise ja maandamise elluviimist.

3.1.1 Tururiskid

Valuutarisk

Valuutarisk on risk, et finantsinstrumentide õiglase väärtus või rahavood kõiguvad tulevikus vahetuskursi muutuste tõttu. Valuutariskivabadeks finantsvaradeks ja -kohustusteks loetakse

eurodes nomineeritud finantsvarasid ja -kohustusi, kui ettevõtete arvestusvaluuta on euro.

Grupil on finantskohustusi (lisa 19 avalikustatud pangalaen Poola zlottides, mille saldo oli 31. detsembri 2023 seisuga 6 340 tuhat eurot (31. detsember 2022: 6 640 tuhat eurot)), mis on avatud valuutariskile. Poola zloti ja euro valuutakursi muutumisel +/- 10% (2022: +/-9%) oleks mõju grupi puhaskasumile vastavalt +/- 605 tuhat eurot (2022: +/- 407 tuhat eurot).

Rahavoogude ja õiglase väärtuse intressimäärarisk

Intressimäärarisk on risk, et finantsinstrumentide õiglase väärtus või rahavood kõiguvad tulevikus turu intressimäärade muutuste tõttu.

Rahavoogude intressimäärarisk tekib grupi ujuva intressimääraga võlakohustustest ning seisneb ohus, et finantskulud suurenevad, kui intressimäärad tõusevad.

Grupi intressimäärarisk on seotud peamiselt lühi- ja pikaajaliste võlakohustustega (lisa 19). Grupi laenude kaalutud keskmine sisseintressimäär 31. detsembri 2023 seisuga oli 3,75%, võttes arvesse intressimäärade vahetustehingute mõju (31. detsember 2022: 2,6%). Seisuga 31. detsember 2023 on intressimäärariskile avatud 66,6% välja võetud laenudest (31. detsember 2022: 38,8%) ning keskmine baasintressimäär tõus 100 baaspunkti võrra vähendaks Enefit Greeni maksueelset kasumit 3 150 tuhande euro võrra (31. detsember 2022: 1 066 tuhande euro võrra).

Grupp kasutab intressimäärariski juhtimiseks intressimäärade vahetuslepinguid (IRS). Seisuga 31. detsember 2023 oli Enefit Greenil avatud kolm intressimäärade vahetuslepingut, mille nomi-

naalsumma kokku oli 157 836 tuhat eurot (31. detsember 2022: 168 334 tuhat eurot), mis moodustas 33,4% laenukohustustest (31. detsember 2022: 61,2%). Täiendav informatsioon intressimäära vahetustehingute, nende fikseeritud intressimäärade ja õiglase väärtuste kohta on esitatud lisa 17.

Lühi- ja pikaajaliste võlakohustuste õiglase väärtus ei erine oluliselt nende bilansilisest väärtusest, kuna võlakohustustel on ujuvad intressimäärad, mis muutuvad vastavalt turu intressimäärade kõikumisele, seega grupi tegevuse tulemuslikkus kajastub ka riskimarginaalis (tase 2). Eelnevalt tulenevalt hindab juhatus, et võlakohustuste õiglase väärtus ei erine oluliselt nende bilansilisest väärtusest.

Täiendav informatsioon grupi võlakohustuste, nende intressimäärade ja õiglase väärtuste kohta on esitatud lisa 19.

3.1.2 Krediidirisk

Krediidirisk on risk, et grupile tekib rahaline kahju, mille on põhjustanud finantsinstrumendi teine osapool, kes ei suuda oma kohustusi täita. Krediidiriskile on avatud raha pangas, nõuded ostjate vastu ja muud nõuded ning positiivse väärtusega tuletisinstrumendid.

Nõuded finantsinstrumendi emitentidele/teingu vastaspoolte krediidiriski tasemele ning iga vastaspoole maksimaalsed positsioonid kehtestab grupi finantsriskide komitee.

Vabu rahalisi vahendeid on lubatud paigutada üksnes eurodes nomineeritud finantsinstrumentidesse. Lisaks on kehtestatud nõuded finantsinstrumentide tähtajale ning hajutamisele. Klientide tähtajaks tasumata võlgnevuste haldamise teenust ostetakse sisse. Klientidele, kellele esitatud arve tähtaeg on

Maksimaalne krediidiriskile avatud summa aruandeperioodi lõpu seisuga oli järgmine:

tuhanded eurod	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded* (lisa 13)	13 780	12 972
Nõuded emattevõtte, teiste grupi ettevõtete ja muude seotud osapoolte vastu (lisa 13 ja 32)	9 811	11 999
Raha ja raha ekvivalendid (lisa 16)	65 677	131 456
Positiivse väärtusega tuletisinstrumendid (lisa 3.3 ja 17)	8 860	14 626
Kokku krediidiriskile avatud summa (lisa 14 ja 15)	98 128	171 053

* Kokku nõuded Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded kokku miinus ettemaksed. Summa ei sisalda Brocēni biomassipõhise koostootmisjaama ja pelletitehase müügi lõpuleviimise järgset nõuet summas 1 407 tuhat eurot, kuna see ei ole finantsvara.

ületatud, saadetakse automatiseeritud meetodil meeldetuletusi ja hoiatusi. On kehtestatud tingimused, mille korral alustatakse võla sissenõudmist kohtu kaudu või antakse võla sissenõudmine üle inkassofirmale. Erikokkulepete sõlmimine on grupi juhatuse pädevuses.

Nõuetest ostjate vastu on maha arvatud eeldatava krediidikahju katteks moodustatud allahindlused. Ehkki nõuete laekumist võivad mõjutada majanduslikud tegurid, on juhtkond seisukohal, et puudub oluline kahjumi risk, mis ületaks juba kajastatud allahindluste summat. Ülejäänud nõuete liigid allahinnatud varasid ei sisalda.

Seisuga 31. detsember 2023 oli grupil 2 klienti, kellega seotud nõuded moodustasid enam kui 10% grupi nõuetest ostjate vas-

tu ja muudest nõuetest. Nõuded nende klientide vastu moodustasid aruandekuupäeval 3 571 tuhat eurot (31. detsember 2022: 2 klienti, kellega seotud nõuded moodustasid enam kui 10% grupi nõuetest ostjate vastu ja muudest nõuetest; nõuded nende klientide vastu moodustasid 3 616 tuhat eurot).

Täiendav informatsioon krediidiriski kohta on avalikustatud lisades 14 ja 15.

3.1.3 Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et grupp ei suuda oma finantskohustusi täita ebapiisava rahavoo tõttu. Likviidsuse juhtimine toimub nii igapäevaselt kui ka pikemate perioodide lõikes.

Alljärgnevas likviidsusanalüüsis on esitatud grupi lühi- ja pika-

ajaliste kohustuste jaotus kohustuste realiseerumistähtaegade lõikes. Kõik tabelis esitatud summad on lepingute alusel tasumisele kuuluvad diskonteerimata rahavood. Aruandeperioodi

lõpust 12 kuu jooksul tasumisele kuuluvate kohustuste summa, v.a võlakohustused, on võrdne nende bilansilise väärtusega. Majandusaasta lõpu seisuga on grupil väljavõtmata laenusid

335 000 tuhat eurot (31. detsember 2022: 50 000).

Kohustuse jaotus maksetähtaegade järgi seisuga 31. detsember 2023

<i>tuhanded eurod</i>	Kuni 1 aasta	1–2 aastat	3–5 aastat	Üle 5 aasta	Diskonteerimata rahavood kokku	Bilansiline väärtus
Võlakohustused, v.a. rendikohustused (lisa 19)*	51 067	71 353	273 581	183 206	579 207	476 555
Rendikohustused (lisa 19)	745	774	2 166	9 992	13 677	9 842
Võlad hankijatele ja muud võlad (lisa 20)	54 567	0	5 803	0	60 370	59 806
Kokku	106 379	72 127	281 550	193 198	653 254	546 203

* Intressikulud on prognoositud seisuga 31. detsember 2023 kehtinud intressimäärade alusel.

Kohustuse jaotus maksetähtaegade järgi seisuga 31. detsember 2022

<i>tuhanded eurod</i>	Kuni 1 aasta	1–2 aastat	3–5 aastat	Üle 5 aasta	Diskonteerimata rahavood kokku	Bilansiline väärtus
Võlakohustused, v.a. rendikohustused (lisa 19)*	31 013	31 714	170 919	77 504	311 150	275 527
Rendikohustused (lisa 19)	364	432	1 129	6 059	7 984	4 590
Võlad hankijatele ja muud võlad (lisa 20)	17 307	3 000	0	0	20 307	20 307
Kokku	48 684	35 146	172 048	83 563	339 441	300 424

* Intressikulud on prognoositud seisuga 31. detsember 2022 kehtinud intressimäärade alusel.

Lisaks eespool esitatud tabelites avalikustatud kohustustele on grupil ka muutuvatest rendimaksetest tingitud tulevikukohustusi. Vt täiendavat informatsiooni lisast 31.

3.2 Kapitali juhtimine

Grupp kasutab uute tootmisvarade arendamise toetamiseks ja omakapitali tasuvuse parandamiseks finantsvõimendust ning on seadnud eesmärgiks pikaajalise netovõla ja EBITDA suhte 4,0, mida võib uute projektide arendusetappidel lühiajaliselt ületada. Grupp käsitab kapitalina omakapitali ja saadud laene. Kapitalstruktuuri säilitamiseks või muutmiseks võib grupp muuta dividendipoliitikat, tagastada aktsionäridele nende poolt sissemakstud kapitali, emiteerida uusi aktsiaid või müüa varasid eesmärgiga vähendada finantskohustusi ning kaasata võõrkapitali laenude näol. Juhatus hindab laenude kaasamisel ettevõtte võimet teenindada laenude põhiosa- ning intressimakseid ettevõtte põhitegevuse rahavoost ning alustab vajadusel aegsasti läbirääkimisi laenude refinantseerimiseks enne olemasolevate laenulepingute lõppemist. Laenukohustuste maksimaalse taseme määramisel juhendub juhatus netovõla ja kapitali suhtest ja netovõla ja EBITDA suhtest ning võtab arvesse laenulepingutega seatud piiranguid.

Nii EBITDA kui ka netovõlg on alternatiivsed tulemuslikkusnäitajad, mida ei ole rahvusvahelistes finantsaruandluse standardites defineeritud ja need ei pruugi seetõttu olla teiste ettevõtete alternatiivsete tulemuslikkusnäitajatega võrreldavad. Grupi hinnangul annavad alternatiivsed tulemuslikkusnäitajad konsolideeritud raamatupidamise aruande lugejatele täiendavat kasulikku informatsiooni grupi majandustulemuste ja juhtimise kohta ning neid näitajaid kasutab ka juhtkond grupi tulemuste analüüsimisel ja juhtimisaruandluses. Märkitud näitajaid tuleks vaadelda kui täiendavat informatsiooni, mis ei asenda näitajaid, mis tuleb esitada konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes rahvusvaheliste finantsaruandluse standardite nõuete kohaselt.

<i>tuhanded eurod</i>	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Võlakohustused kokku (lisad 3.1.3, 19)	486 398	280 117
Miinus: Raha ja raha ekvivalendid (lisa 16)	-65 677	-131 456
Netovõlg	420 721	148 661
Omakapital kokku	717 190	718 733
EBITDA* (lisa 5)	105 900	154 842
Varad	1 301 923	1 064 170
Netovõlg/EBITDA	4,0	1,0
Omakapital/Varad	55%	68%
Kapital kokku (netovõlg + omakapital)	1 137 911	867 394
Netovõlg/kapital	37%	17%

* EBITDA - kasum enne finantstulusid/-kulusid, osalust kapitaliosaluse meetodil arvestatud sidusettevõtete tulemis, maksu- ning põhivara kulumi ja väärtuse languse kulusid

3.3 Õiglane väärtus

Grupi hinnangul ei erine seisuga 31. detsember 2023 ja 31. detsember 2022 finantsseisundi aruandes korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade ja kohustuste õiglased väärtused oluliselt nende bilansilistest väärtustest. Hinnangute kohaselt on lühiajaliste ostjate vastu suunatud nõuete ja võlgade bilansiline väärtus, millest on maha arvatud allahindlused, võrdne nende õiglase väärtusega. Avalikustamise eesmärgil leitakse finantskohustuste õiglane väärtus tulevaste lepinguliste rahavoogude diskonteerimisel turu intressimääraga, mis on kättesaadav grupi sarnastele finantsinstrumentidele.

Alljärgnevalt on esitatud õiglase väärtuses mõõdetavate finantsinstrumentide jaotus hindamismeetodite sisendite järgi. Erinevaid tasemeid defineeritakse järgmiselt:

- identsete varade või kohustuste (korrigeerimata) noteeritud hinnad aktiivsetel turgudel (tase 1);
- muud sisendid kui tasemele 1 liigitatavad noteeritud hinnad, mis on vara või kohustuse puhul kas otseselt või kaudselt jälgitavad (tase 2);
- vara või kohustuse puhul mittejälgitavad sisendid (tase 3).

Kuna arvelduskrediidi ja laenukohustuste intressimäär muutub vastavalt muutustele rahaturu intressimäärades, siis ei erine nende õiglase väärtus nende bilansilisest väärtusest (tase 2). Täiendav informatsioon grupi võlakohustuste, nende intressimäärade ja õiglase väärtuste kohta on esitatud lisas 19.

Aktiivsel turul mittekaueldavate finantsinstrumentide õiglase väärtus määratakse hindamistehnikate abil. Hindamistehnikates kasutatakse nii palju kui võimalik jälgitavaid turuandmeid, kui need on kättesaadavad, ja toetatatakse nii vähe kui võimalik grupi enda hinnangutele. Instrument liigitatakse tasemele 3, kui üks või mitu olulist sisendit ei põhine jälgitavatel turuandmetel.

Alljärgnevat tabelites on esitatud grupi varad ja kohustused, mida kajastatakse õiglasel väärtusel, vastavalt õiglase väärtuse hierarhia tasemetele seisuga 31. detsember 2023 ja 31. detsember 2022

2. taseme finantsinstrumentideks on liigitatud intressimäärade vahetustehingud, mille õiglase väärtus on arvatud kasutades kolmanda isiku mudelit, mida toetab tehingupartneri kinnitus. Grupi sisemiste arvutuste alusel leitakse intressimäärade vahetustehingute õiglase väärtus eeldatavate tuleviku rahavoogude nüüdisväärtusena, tuginedes vaadeldavate turuandmete abil tuletatud tulevastele EURIBOR-i kõveratele. Õiglase väärtuse hindamisel võetakse arvesse grupi ning vastaspoole krediidiriski, mis arvutatakse krediidiriski vahetustehingute või võlakirjade hindadest tuletatud krediidiriski vahede põhjal.

31. DETSEMBER 2023				
<i>tuhanded eurod</i>	Tase 1	Tase 2	Tase 3	Kokku
Varad				
Rahavoo riskimaandamisinstrumendid (lisad 3.1.2, 17 ja 22)	0	8 860	0	8 860
Kokku finantsvarad (lisad 3.1.2, 17 ja 22)	0	8 860	0	8 860

31. DETSEMBER 2022				
<i>tuhanded eurod</i>	Tase 1	Tase 2	Tase 3	Kokku
Varad				
Rahavoo riskimaandamisinstrumendid (lisad 3.1.2, 17 ja 22)	0	14 626	0	14 626
Kokku finantsvarad (lisad 3.1.2, 17 ja 22)	0	14 626	0	14 626

4. OLULISED RAAMATUPIDAMIS-HINNANGUD JA EELDUSED

Raamatupidamisaruannete koostamine kooskõlas IFRS-iga eeldab raamatupidamishinnangute kasutamist. Ühtlasi nõuab see juhtkonnalt otsuste langetamist arvestuspõhimõtete rakendamisel. Hinnanguid ja otsuseid vaadatakse üle pidevalt ja need põhinevad minevikukogemustel ja muudel teguritel, kaasa arvatud eeldatavatel tulevikusündmustel, mille esinemist peetakse antud asjaoludel põhjendatuks. Kuigi hinnangud põhinevad juhtkonna parimal teadmisel, ei pruugi need kokku langeda hilisemate tegelike tulemustega. Muutusi juhtkonna hinnangutes kajastatakse muutuse toimumise perioodil kasumiaruandes.

Allpool esitatud hinnangutel on kõige olulisem mõju konsolidee-

ritud raamatupidamise aastaaruandes avaldatud finantsteabele.

(a) Materiaalsete põhivarade kasuliku eluea määramine

Materiaalse põhivara kasuliku eluea määramisel lähtutakse juhtkonna hinnangust vara tegeliku kasutamise perioodi kohta. Senine kogemus on näidanud, et varade tegelik kasutusaeg on mõnikord osutunud mõnevõrra pikemaks kui varade hinnanguline eluiga. Seisuga 31. detsember 2023 oli grupil materiaalsel põhivara jääkväärtuses 1 027 057 tuhat eurot (31. detsember 2022: 776 870 tuhat eurot) ja aruandeperioodi amortisatsioonikulu oli 39 888 tuhat eurot (2022: 36 732 tuhat eurot) (lisa 7). Aruandekuupäeva seisuga oli materiaalse põhivara keskmine järelejäänud eluiga 11,0 (31. detsember 2022: 10,9) aastat. Kui keskmine järelejäänud kasulik eluiga pikeneks ühe aasta võrra, siis väheneks amortisatsioonikulu 7 125 tuhande euro võrra

(2022: 5 345 tuhande euro võrra) ja kui keskmine järelejäänud kasulik eluiga lüheneks ühe aasta võrra, siis suureneks amortisatsioonikulu 6 828 tuhande euro võrra (2022: 6 758 tuhande euro võrra). Amortisatsiooni mõju on arvatud põhivara gruppide individuaalsete järelejäänud eluigade alusel.

(b) Materiaalse põhivara ja firmaväärtuse kaetava väärtuse hindamine

Grupis teeb vastavalt vajadusele materiaalse põhivara ja firma väärtuse väärtuse languse ehk kaetava väärtuse teste. Põhivara kaetava väärtuse testimisel kasutab juhtkond mitmesuguseid hinnanguid varade kasutamisest ning müügist tulenevate ning varade hoolduseks ja remondiks vajalike rahavoogude ning inflatsiooni- ja kasvumäärade kohta. Hinnangute aluseks on prognoosid üldise majanduskeskkonna ning elektrienergia tarbimise ja müügihinna kohta.

Kui vaja, kasutatakse varade õiglase väärtuse määramisel ka ekspertide abi. Kui asjaolud tulevikus muutuvad, võib see kaasa tuua vajaduse täiendavate allahindluste tegemiseks või varem tehtud allahindluste osaliseks või täielikuks tühistamiseks.

2023. aasta lõpus toimunud varade kaetava väärtuse testide tulemusena varade väärtuse langust ei tuvastatud ega kajastatud (2022: grupp tühistas varem kajastatud Aulepa ja Šilale tuuleparkide väärtuse languse vastavalt 943 tuhande euro ja 585 tuhande euro ulatuses; Poola päikeseparkide testi tulemusena tuvastati väärtuse langus ja seetõttu hinnati firmaväärtus alla summas 622 tuhat eurot (lisa 9)). Kaetava väärtuse test viiakse läbi siis, kui on põhjust eeldada, et vara väärtus on langenud, et on vaja tühistada varem kajastatud väärtuse langusest tingitud kahjum või kui raha genereerivale üksusele on jaotatud olulises summas firmaväärtust.

(c) Edasilükkunud tulumaksu kajastamine grupi Eesti ja Läti tütarettevõtete jaotamata kasumilt

Seisuga 31. detsember 2023 ei ole grupp arvestanud ajutiste maksustavate erinevustega seotud edasilükkunud tulumaksukohustust Eesti ja Läti tütarettevõtete jaotamata kasumilt summas 184 488 tuhat eurot (31. detsember 2022: 163 019 tuhat eurot). Grupil on nõukogu poolt heaks kiidetud dividendipoliitika, mis näeb ette 50% puhaskasumi jaotamist dividendidena. Lähtuvalt dividendipoliitikast on grupp hinnanud, et grupi Eesti ja Läti tütarettevõtete jaotamata kasumist lähitulevikus (järgmise viie aasta jooksul) dividende ei jaotata. Grupil on kontroll tütarettevõtete dividendide jaotamise ajastuse ja suuruse üle.

(d) Pikaajaliste fikseeritud hinnaga elektrimüügilepingute (PPA) käsitlemine

Enefit Green kasutab pikaajalisi fikseeritud hinnaga elektrimüügilepinguid (PPA-d), et müüa toodetud elektrit ning seeläbi maandada elektrihinna kõikumise riski. Grupp püüab reeglina fikseerida arendusprojekti lõpliku investeerimisotsuse tegemise hetkeks elektrienergia müügihinna kuni 60% ulatuses (aasta vaates) vastava arendusprojekti esimese viie aasta prognoositavast toodangust. Ülejäänud toodangut on planeeritud müüa avatud turule. Sõlmitavate PPA-de kogused kuude lõikes varieeruvad võttes arvesse tuuleprofiili.

Riskijuhtimise seisukohast on PPA-de sõlmimise eesmärgiks eelkõige tagada efektiivne elektrimüügi hinnariski maandamine, mitte teenida kasumit hinna kõikumistelt. PPA-de sõlmimisega kindlustab grupp tuleviku rahavooge, kuna hinnakõikumised avatud turul on kooskõlas toimuvate müükidega, seega on eesmärgiks efektiivne hinnariski juhtimine, mitte spekulatsioon või kauplemine. Kõik sõlmitud PPA-d (välja arvatud Estonia päikesepargi pay-as-produced PPA) on füüsilise tarnega baaskoormuse PPA-d, mis arvestavad tootmisvarade igakuist

tootmisprofiili. Enefit Green'il, elektritootjana, on äriiline vajadus toodetud elektrit müüa. Arvestades tuuleparkide toodangu volatiilsust ja baaskoormuse PPA-de olemust, esineb olukordi, kus tegelik tunnipõhine toodang (Baltikumi elektriturg toimib tunnipõhiselt), ei ole piisav, et täita igal tunnil PPA-dega seotud müügikohustust. Need olukorrad leiavad aset vaatamata rakendatavale riskijuhtimise strateegiale, mida seatakse üldjuhul mitte tunnipõhiselt vaid pidades silmas aastast eeldatavat tootmistaset.

Alatootmise ilmnemisel peab grupp füüsiliselt ostma puudujäänud mahud turult (spot-hinnas Nord Poolilt), et täita sõlmitud PPA-dest tulenevad kohustused. Vastavalt eelpool mainitule ei tehta neid oste kasumi teenimise eesmärgil või kauplemise kavatsusega, vaid ainult grupi poolt sõlmitud PPA-dest tulenevate müügikohustuste täitmiseks. Grupi juhtimise seisukohast, toimub puudu- või ülejäägi jälgimine nädala lõikes, võimaldades teadlikumaid otsuseid, mis põhinevad pikema aja jooksul tehtud trendide ja mustrite analüüsil, mitte reageerides igapäevastele või tunnitaseandil toimuvatele kõikumistele.

2023. aastal ei moodustanud puudujäägid iganädalaselt määratud lepingulisest (PPA) mahust olulist osa. Puudujääkide teket mõjutasid ühekordsed sündmused, peamiselt Leedu tuuleparkis toimunud tuuliku kokkuvarisemise insident ning tuuleparkide ehituste lõpuleviimisest tulenevad töökindlusega seotud probleemid (vt lisa 1.1).

Tuginedes eelpool kirjeldatule vastavad sõlmitud PPA-d oma tarbe („own use“) erandile ning seetõttu ei loeta neid finantsinstrumendiks, mida tuleks vastavuses IFRS 9 kajastada õiglases väärtuses. 2023. aasta osas kirjeldatud ühekordsed juhtumid ei tekita pikaajaliste PPA lepingute osas struktuurset ebakõla ning juhtkonna hinnangul ei ole tegemist sündmustega, mis peaksid edaspidi korduma. Jooksva toodangu kõikumisi

se sagedust ning elektri mahtu, mida selle tõttu on tarvis osta avatud turult loetakse tolereeritavateks. Seega klassifitseeruvad sõlmitud PPA-d lepinguteks IFRS 15 „Müügitud lepingutelt klientidega“ alusel ning lepingutest tulenevat müügitudu kajastatakse fikseeritud ühiku väärtuse alusel elektrienergia tarnimise hetkel.

5. SEGMENTIARUANDLUS

Grupis on eristatud kolm peamist tegevusvaldkonda, mida esitatakse eraldi avalikustatavate segmentidena, ja väiksemad tegevusvaldkonnad, mis on esitatud koos kui „muud“: Juhatus kasutab grupi majandustulemuste hindamiseks ja juhtimisotsuste tegemiseks segmentiaruandlust, kus Enefit Green AS-i segmentid on määratletud vastavalt äriüksuste peamistele tegevusvaldkondadele. Kõik grupi opereeritavad tootmisüksused on jaotatud tegevussegmentidele vastavalt nende energiatootmise viisile. Muud sisemised struktuuriüksused on jaotatud tegevussegmentidele vastavalt nende peamisele tegevusvaldkonnale.

1. Tuuleenergia (hõlmab kõiki grupi opereerivaid tuuleparke, tuuleparkide arendusi ning tuuleparkide arenduste ja opereerivate tuuleparkide halduskulusid);

2. Koostootmine (hõlmab kõiki grupi koostootmisjaamasid ja pelleti tootmist. Brocēni koostootmisjäri hõlmas koostootmisjaama ja pelletitehast. Brocēni koostootmisjaamas toodetud elektrienergia müüakse Läti elektrivõrku, samas kui soojust kasutatakse tooraine kuivatamiseks kõrvalasuvast pelletitehases. Brocēni koostootmisjaam ja pelletitehas on omavahel lahutamatu seotud ja seega on mõlemad jaotatud koostootmise segmenti.

Brocēni koostootmisjaam ja pelletitehas müüdi 2023. aasta lõpus. 29. novembril 2023 allkirjastatud ostu-müügilepinguga müüb Enefit Green AS kaugkütteärid Paines (emaettevõtte Enefit Green AS-i koosseisu kuulunud eraldi äriüksus asukohaga Eestis) ja Valkas (tütarettevõtte Enefit Power & Heat Valka asukohaga Lätis) Utilitasele (vt lisa 10).

3. Päikeseenergia (hõlmab kõiki grupi opereerivaid päikeseparke, päikeseparkide arendusi ning päikeseparkide arenduste ja opereerivate päikeseparkide halduskulusid);

4. Muud (sh hüdroenergia, kombineeritud taastuvenergia- alahendused ning kesksed arendus- ja juhtimisüksused). Kesksed arendus- ja halduskulud esitatakse arvetena tuuleenergia-, koostootmis- ja päikeseenergiaüksustele haldus- ja arendustasuna. Tasu on konsolideeritud grupi tasandil ega ole seega nähtav grupi segmentide tasandil. Grupi tasandil ei jaotata tasusid üksustele, kuna nii antakse investoritele parem ülevaade grupi keskestest juhtimis- ja arenduskuludest (sh palgakulud).

Segment „muud“ sisaldab tegevusvaldkondi, mille osakaal üksikult nii grupi müügitulust kui ka EBITDA-st on ebaoluline. Ükski nendest tegevusvaldkondadest ei ületa kvantitatiivseid kriteeriume, mille puhul oleks nõutav nende kohta eraldiseisva informatsiooni avalikustamine.

Segmenti tulud hõlmavad tulusid ainult välisklientidelt, mis on saadud kaupade või teenuste müügist. Kuna segmentid põhinevad väljapoole müüdatavatel kaupadel ja teenustel, siis ei ole segmentide vahelisi tehinguid, mida oleks vaja elimineerida.

Juhatus hindab segmentide tulemusi peamiselt EBITDA alusel, aga jälgib lisaks ka ärikasumit. Finantstulusid ja -kulusid ning tulumaksukulu ei jaotata tegevussegmentidele. Grupi põhivarad on jaotatud segmentidele vastavalt nende kasutuseesmärgile. Kohustusi ega käibevara segmentidele ei jaotata.

Vastavalt Eesti kaugkütteseadusele peavad soojusettevõtted, kes müüvad soojust tarbijatele või võrguettevõttele edasimüügi tarbijatele või toodavad soojust elektri ja soojuste koostootmise protsessis, müüdava soojuste piirhinna konkurentsimeetiga kooskõlastama.

<i>tuhanded eurod</i>	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER	
	2023	2022
Müügitulu		
Tuuleenergia	119 971	130 709
Koostootmine	77 703	88 288
Päikeseenergia	7 425	13 597
Kokku avalikustatavad segmentid	205 098	232 595
Muud	659	686
Kokku (lisa 23)	205 757	233 280

Grupil oli tuuleenergia segmentis 2023. aastal 2 klienti, kelle käive grupiga ületas eraldiseisvalt 10% grupi müügitulust. Müük emaettevõttele Eesti Energia AS ulatus 78 713 tuhande euroni (lisa 32) ja müük Nord Poolile 43 012 tuhande (2022: 2 klienti, Eesti Energia AS 32 320 tuhat eurot ja Nord Pool 107,830 tuhat eurot).

2023. aastal on grupil koostootmise segmendis 1 klient, kelle käive grupiga ületas eraldiseisvalt 10% grupi müügitulust. Müük ettevõttele Orsted A/S ulatus 23,121 tuhande euronit (2022: koostootmise segmendis ei olnud ühtegi sellist klienti).

Lisainformatsiooni müügitulu vähenemise kohta leiab lisast 1.1.

<i>tuhanded eurod</i>	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER	
	2023	2022
Taastuenergia toetus ja muud äritulud		
Tuuleenergia	16 543	18 088
Koostootmine	6 858	6 015
Päikeseenergia	873	-323
Kokku avalikustatavad segmendid	24 274	23 780
Muud	33	-44
Kokku (lisa 24)	24 307	23 735

Grupp jälgib EBITDA-t kui tulemuslikkuse näitajat konsolideeritud tasemel ja usub, et see näitaja on oluline grupi finantstulemuste mõistmiseks. EBITDA ei ole IFRS-i kohaselt määratletud tulemuslikkuse näitaja. Grupi EBITDA määratlus ei pruugi olla võrreldav teiste majandusüksuste sarnase nimetusega tulemuslikkuse näitajate ja avalikustatavate andmetega.

<i>tuhanded eurod</i>	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER	
	2023	2022
Aruandeaasta kasum	55 793	110 206
Tulumaksukulu (lisa 29)	9 716	5 567
Neto finantstulud/-kulud (lisa 28)	-102	2 005
Kasum kapitaliosaluse meetodil investeringutelt sidusettevõtetesse	-66	-714
Põhivara kulum ja väärtuse langus (lisad 6, 7 ja 9)	40 559	37 777
EBITDA*	105 900	154 842
EBITDA segmentide lõikes		
Tuuleenergia	75 051	109 423
Koostootmine	37 407	49 610
Päikeseenergia	2 972	3 553
Kokku avalikustatavad segmendid	115 430	162 585
Muud	-9 529	-7 743
Kokku EBITDA segmentide lõikes	105 900	154 842

* EBITDA – kasum enne finantstulusid ja -kulusid, sidusettevõtete kapitaliosaluse tulemit, maksu- ning põhivara kulumi ja väärtuse languse kulusid

<i>tuhanded eurod</i>	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER	
	2023	2022
Äri kasum		
Tuuleenergia	46 591	83 646
Koostootmine	27 030	39 366
Päikeseenergia	1 634	1 984
Kokku avalikustatavad segmendid	75 256	124 997
Muud	-9 914	-7 932
Kokku	65 341	117 065

<i>tuhanded eurod</i>	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER	
	2023	2022
Põhivarade lisandumine		
Tuuleenergia	315 425	156 753
Koostootmine	3 456	3 294
Päikeseenergia	36 809	31 103
Kokku avalikustatavad segmentid	355 690	191 150
Muud	0	2 304
Kokku	355 690	193 454

Lisainformatsiooni põhivarasse tehtud investeeringute suuremise kohta leiab lisast 1.1.

<i>tuhanded eurod</i>	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Põhivarad		
Tuuleenergia (lisa 1.1)	962 266	668 580
Koostootmine (lisa 1.1)	98 051	134 352
Päikeseenergia (lisa 1.1)	92 738	55 035
Kokku avalikustatavad segmentid	1 153 056	857 968
Muud	5 752	16 079
Kokku	1 158 808	874 047

Intressitulused ja -kulused, tulumaksukulu ja kasumit (kahjumit) kapitaliosaluse meetodil arvestatavatelt investeeringutelt sidusettevõtetesse segmentidele ei jaotata ning seda informatsiooni emattevõtte juhatusel ei esitata.

Allpool on esitatud teave iga avalikustatava segmenti tulemuste kohta. Tulemuslikkust mõõdetakse EBITDA alusel, mis on määratletud kui kasum enne finantstuluseid ja -kuluseid, sidusettevõtete kasumit (kahjumit) kapitaliosaluse meetodil ning maksu-, amortisatsiooni- ja väärtuse languse kuluseid.

2022. aasta kasum sisaldas Aulepa ja Šilale II tuuleparkide allahindluste tühistamist kogusummas 1 528 tuhat eurot ja Poola päikeseparkide allahindlust summas 622 tuhat eurot, mis on

kajastatud real „Põhivara kulum ja väärtuse langus“.

Segment „Muud“ hõlmab tuletisinstrumente, varahaldustarkvara ning Ruhnu ja Keila-Joa varasid. Segmenti vähenemine tuleneb peamiselt tuletisinstrumentide saldo vähenemisest võrreldes eelmise aasta lõpuga.

Seisuga 31. detsember 2023 sisaldas grupi tuuleenergia segmenti varad firmaväärtust summas 23 641 tuhat eurot (2022: 23 695 tuhat eurot), koostootmise segmenti varad firmaväärtust summas 32 412 tuhat eurot (2022: 32 712 tuhat eurot) ja päikeseenergia segmenti varad firmaväärtust summas 2 194 tuhat eurot (2022: 2 194 tuhat eurot).

Müügitulu klientide asukoha järgi

<i>tuhanded eurod</i>	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER	
	2023	2022
Eesti	151 129	153 068
Taani	27 217	12 677
Leedu	14 523	32 544
Läti	9 628	18 016
Poola	2 760	3 795
Soome	492	0
Belgia	8	3 843
Ühendkuningriik	0	9 177
Teised riigid	0	160
Kokku müügitulu (lisa 23)	205 757	233 280

Põhivarade jaotus varade asukoha järgi *

tuhanded eurod	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Eesti	557 884	438 280
Leedu	474 834	332 360
Läti	1 717	30 211
Poola	23 166	23 063
Soome	84 495	32 750
Kasutusõiguse varad Eesti (lisa 6)	2 497	1 731
Kasutusõiguse varad Leedu (lisa 6)	1 772	1 435
Kasutusõiguse varad Poola (lisa 6)	1 044	1 011
Kasutusõiguse varad Soome (lisa 6)	3 784	62
Kokku põhivarad (lisad 6, 7 ja 9)	1 151 193	860 903

* välja arvatud finantsvarad, edasilükkunud tulumaksuvarad ja investeringud sidusettevõtetesse

6. KASUTUSÕIGUSE VARAD

tuhanded eurod	Maa hoonestusõigus
1. jaanuar 2022	
Soetusmaksumus	3 250
Akumuleeritud kulum	-500
Jääkväärtus	2 750
2022	
Soetamised	1 727
Arvestatud kulum	-262
Muud muutused	24
Kokku jääkväärtus	4 239
31. detsember 2022	
Soetusmaksumus	5 000
Akumuleeritud kulum	-762
Jääkväärtus	4 239
2023	
Soetamised	5 316
Arvestatud kulum	-453
Muud muutused	-5
Kokku jääkväärtus	9 097
31. detsember 2023	
Soetusmaksumus	10 317
Akumuleeritud kulum	-1 220
Jääkväärtus	9 097

Grupp on siin kajastanud järgmisi lepinguid: notariaalsed pikaajalised rendilepingud, hoonestusõiguse lepingud ja isikliku kasutusõiguse lepingud. Grupp kasutab pikaajalisi rendilepinguid selleks, et kindlustada praeguste või tulevaste tootmisvahendite jaoks vajalik maa. Need lepingud sõlmitakse perioodiks, mis võtab arvesse tootmisvarade eeldatavat eluiga.

Rendilepingutega seotud kulud, mis on kajastatud grupi konsolideeritud kasumiaruandes:

tuhanded eurod	2023	2022
Intressikulud	485	302
Rendikulud (lisa 27)	2 348	1 597

Teave lühiajaliste rendilepingute, väikese väärtusega varade rendilepingute ja muutuvate rendimaksete kohta on esitatud lisa 27. Rendilepingutega seotud rahavoogude kogusumma on esitatud lisa 19.

7. MATERIAALSED PÕHIVARAD

<i>tuhanded eurod</i>	Maa	Hooned	Rajatised	Masinaid ja seadmed	Lõpetamata	Ettemaksed	Kokku
Jääkväärtus seisuga 31. detsember 2021							
Soetusmaksumus	23 986	25 415	42 067	744 314	33 883	20 710	906 333
Akumuleeritud kulum	0	-640	-1 268	-34 824	-18	0	-273 120
Jääkväärtus seisuga 1. jaanuar 2022	39 944	15 670	18 321	504 703	33 865	20 710	633 213
2022. aastal toimunud liikumised							
Lisandumised (lisa 5)	23 986	0	15	1 068	165 704	1 721	192 494
Amortisatsioonikulu (lisad 4, 5 ja 30)	0	-640	-1 268	-34 824	0	0	-36 732
Valuuta ümberarvestuse kursivahed	0	-6	-2	-177	-5	1	-189
Ümberliigitamised (lisa 9)	23	164	138	6 136	4 055	-3 020	7 496
Materiaalsed põhivarad seisuga 31. detsember 2022							
Soetusmaksumus	63 953	25 573	42 218	751 521	203 637	19 412	1 106 314
Akumuleeritud kulum	0	-10 385	-25 014	-274 615	-18	0	-310 032
Jääkväärtus seisuga 31. detsember 2022	63 953	15 188	17 204	476 906	203 619	19 412	796 282
2023. aastal toimunud liikumised							
Lisandumised (lisa 5)	0	153	497	5 273	292 537	57 222	355 682
Amortisatsioonikulu (lisad 4, 5 ja 30)	0	-743	-1 321	-37 824	0	0	-39 888
Tütarettevõtete müük (lisa 10)	-89	0	0	-17 836	-303	0	-18 228
Liigitatud müügiks hoitavaks (lisa 12)	-43	-2 252	-1 036	-9 421	-194	-10	-12 956
Valuuta ümberarvestuse kursivahed	0	11	51	705	545	13	1 325
Ümberliigitamised	161	154	3 962	54 570	-37 370	-21 489	-12
Materiaalsed põhivarad seisuga 31. detsember 2023							
Soetusmaksumus	63 982	22 299	44 796	747 900	458 834	55 148	1 392 959
Akumuleeritud kulum	0	-9 788	-25 439	-275 527	0	0	-310 754
Jääkväärtus seisuga 31. detsember 2023	63 982	12 511	19 357	472 373	458 834	55 148	1 082 205

Majandusaastal mõjutasid materiaalse põhivarade saldot järgmised olulised tehingud:

a) kahe tütaretevõtte (Brocēni pelleti- ja koostootmisäri) müük, mis vähendas materiaalse põhivarade jääkväärtuste kogusummat 18 228 tuhande euro võrra. Vt ka lisasid 1.1 ja 10;

b) tütaretevõtte Enefit Power & Heat Valka ja Paide koostootmisjaamaga (emaettevõtte allüksus) seotud materiaalse põhivarade ümberliigitamine müügiks hoitavaks summas 12 956 tuhat eurot, täpsemalt vt lisasid 1.1, 10 ja 12;

c) Kelme II ja Kelme III ostuleping, mis sisaldas tingimuslike kohustusi ning milles lepitati kokku tasumises kolmes osas: pärast lepingu allkirjastamist (1. etapp), pärast keskkonna- ja muud analüüsi, õiguslike menetlusi ja tuulepargi ehitamiseks vajalike õiguste saamist (2. etapp) ning kui tuulikud on valmis ja on olemas kasutusõigus ja luba elektrienergia tootmiseks (3. etapp). 1. etapiga seotud makse tehti 2021. aastal, 2. ja 3. etapp on kajastatud finantsseisundi aruandes kohustuste poolel real „Muud võlad“ ja varade poolel real „Materiaalsed põhivarad“. 2. ja 3. etapi eeldatav makse toimub ajavahemikus 2024–2027. Nende summade kajastamise tõttu suurenes materiaalse põhivarade jääkväärtuse saldo 17 721 tuhande euro võrra.

d) Enefit Green AS omandas 2023. aasta märtsis emaettevõtetelt Eesti Energia AS 100% osaluse ettevõttes Liivi Offshore OÜ 6 174 tuhande euro eest. Tehingut analüüsiti kooskõlas standardi IFRS 3 nõuetega ja see kajastati mitte äriühendusena, vaid vara omandamisena. Vt ka lisa 10.

Vara väärtuse testid

Tuulepargid

Nelja Energia* ning Paldiski ja Narva tuuleparkide osas viis grupp läbi firmaväärtuse kaetava väärtuse testid, millega hinnati äriühenduste käigus tekkinud firmaväärtuste võimalikku väärtuse langust. Lisaks testiti 4 opereeriva tuulepargi* kaetavat väärtust, lähtudes võimalikust väärtuse langusest, mis tuleneb hinnamuutustest elektriturul. Akmene, Šilale II ja Tolpanvaara tuuleparkide (mis ei ole veel kasutusvalmis) testimisel lähtuti potentsiaalsest väärtuse langusest, mis tuleneb elektriturul hinnamuutustest ja pikaajaliste elektrimüügilepingute mõjudest nimetatud varadele. Grupi tuuleparkide vara väärtuse testide raames hinnati nende varade kaetavat väärtust iga raha genereeriva üksuse diskonteeritud tulevaste perioodide rahavoogude alusel. Iga raha genereeriva üksuse rahavooge prognoositi kuni vastava tuulepargi kasuliku eluea lõpuni. Igat tuuleparki käsitleti eraldi raha genereeriva üksusena.

Grupi tuuleparkide materiaalse ja immateriaalse põhivarade jääkväärtuste kogusumma seisuga 31. detsember 2023 oli 952 250 tuhat eurot (31. detsember 2022: 663 486 tuhat eurot), millest varadele kogusummas 602 507 tuhat eurot, sh uute tuuleparkide varadele kogusummas 227 460 tuhat eurot, tehti vara väärtuse test. Vastavatele raha genereerivatele üksustele jaotatud firmaväärtuste kogusumma oli 23 641 tuhat eurot (31. detsember 2022: 23 641 tuhat eurot) (lisa 9).

2023. ja 2022. aastal tehtud väärtuse languse testide tulemusena ei tuvastatud vajadust tuuleparkide allahindluseks. 2022. aastal tuvastati testidega, et Šilale ja Aulepa tuuleparkide varade väärtus on tõusnud, mistõttu sai tühistatud varem kajastatud allahindlused, võttes arvesse vahepealsete perioodide tavapärasest amortisatsiooni, vastavalt summas 585 tuhat eurot

ja 1 138 tuhat eurot.

Tuuleparkide varade kaetavat väärtust hinnati nende kasutusväärtuse alusel. Bilansilisi väärtusi koos raha genereerivale üksusele jaotatud firmaväärtusega võrreldi kaetava väärtusega. Elektri turuhinna, tuulediskonto määra (näitab, kui suure osakaalu prognoositavast keskmisest turuhinnast katab tüüpiline tuuleenergia tootmisprofiil) ja diskontomäära prognoosimisel võttis grupp arvesse turu *forward*-hindu, kolmandatest isikutest ekspertide hinnanguid ja juba sõlmitud pikaajalisi elektrimüügilepinguid. Prognoosi kohaselt jääb aastatel 2024–2054 (2022: 2023–2046) elektri hind Eestis vahemikku 65–108 €/MWh (2022: alates 2023. aastast vahemikku 86–172 €/MWh), Leedus vahemikku 66–106 €/MWh (2022: 90–198 €/MWh) ja Soomes vahemikku 44–101 €/MWh. Hinnaprognosi lõppperiood sõltub pargi kasulikust elueast, kuid Akmene, Šilale 2 ja Tolpanvaara tuuleparkide puhul ulatub pikim eluiga 2054. aastani. 2022. aastal ulatus pikim eluiga Tooma II tuulepargi puhul 2046. aastani.

Prognoositi, et aastatel 2024–2054 (2022: 2023–2046) on tuulediskonto määr Eestis vahemikus -28% kuni -13% (2022: alates 2023. aastast -9%), Leedus -24% kuni -11% (2022: -12%) ja Soomes -36% kuni -17%.

Eeldatavaid tulevase rahavooge diskonteeriti, kasutades Leedus asuvate tuuleparkide puhul diskontomäära 8,1% ning Eestis ja Soomes asuvate tuuleparkide puhul 8,2% (2022: Leedus asuvate tuuleparkide puhul 7,4% ja Eestis asuvate tuuleparkide puhul 7,5%).

* Virtsu, Aulepa, Viru-Nigula ja Aseriaru tuulepargid

Väikseimad oluliste sisendite muutused, mis tooks kaasa allahindluse, on järgmised:

	Diskontomäär muutus	Tuulediskonto määr muutus	Elektrihinna muutus
Eesti	+1,1 pp	+2 pp	-4%
Leedu	+3,1 pp	+10 pp	-14%
Soome	+0,7 pp	+4 pp	-9%

Tuuleparkide eeldatavad tulevased rahavood on kõige tundlikumad elektrihinna, tuulediskonto määr ja eeldatava diskontomäär võimalike muutuste suhtes. Oma tootmismahude puhul kasutame tuuleenergia keskmise tootluse pikaajalisi ootusi ega võta seega kaetava väärtuse testides sisendina arvesse ilmastikust sõltuvaid tootmismahu kõikumisi, kuna need mõjutavad ainult üksikuid aastaid, kuid ei muuda pikaajalist keskmist.

Kui eeldatavad elektri turuhinnad oleksid 20% madalamad kui väärtuse languse testides kasutatud elektrihinnad, väheneksid kaetavad väärtused Eesti tuuleparkide puhul 36 033 tuhande euro võrra, Leedu tuuleparkide puhul 76 559 tuhande euro võrra ja Soomes asuva tuulepargi puhul 17 139 tuhande euro võrra. See tooks kaasa kokku 1 499 tuhande euro suuruse allahindluse Eesti tuuleparkide puhul, 1 736 tuhande euro suuruse allahindluse Leedu tuuleparkide puhul ja 9 237 tuhande euro suuruse allahindluse Soome tuulepargi puhul.

Kui eeldatav tuulediskonto määr oleks 10 protsendipunkti * kõrgem kui kaetava väärtuse testimisel kasutatud eeldus, väheneksid kaetavad väärtused Eesti tuuleparkide puhul 32 918 tuhat eurot, Leedu tuuleparkide puhul 75 047 tuhat eurot ja

Soome tuulepargi puhul 21 090 tuhat eurot. Eesti tuuleparkide puhul tähendaks see 768 tuhande euro suurust ja Soome tuulepargi puhul 13 188 tuhande euro suurust allahindlust. Kui eeldatav diskontomäär oleks 1 protsendipunkti võrra kõrgem kui kaetava väärtuse testimisel kasutatud eeldus, väheneksid kaetavad väärtused Eesti tuuleparkide puhul 10 708 tuhat eurot, Leedu tuuleparkide puhul 36 047 tuhat eurot ja Soome tuulepargi puhul 10 944 tuhat eurot. Soome tuulepargi puhul tähendaks diskontomäär tõus vajadust teha allahindlus summas 3 042 tuhat eurot.

Päikesepargid

2023. aastal testiti grupi Poola päikeseparkide võimalikku väärtuse langust (2022. aastal hinnati Poola päikeseparkidele jaotatud firmaväärtust alla summas 622 tuhat eurot). Väärtuse languse testist ei ilmnenud allahindluse vajadust. Testiga hõlmatud raha genereeriva üksuse rahavooge prognoositi kuni nende kasuliku eluea lõpuni. Eeldatavad tulevased rahavood diskonteeriti diskontomääraga 10,7% (2022: 11,4%). Elektri turuhinna prognoosimisel võttis grupp arvesse turu *forward*-hindu ja kolmandatest isikutest ekspertide hinnanguid. Prognoositi, et aastatel 2024–2049 jääb elektrihind vahemikku 113–145 €/MWh (2022: aastatel 2023–2049 jääb elektrihind vahemikku 115–208 €/MWh).

Seisuga 31. detsember 2023 oli grupi Poola päikeseparkide varade bilansiline koguväärtus 10 321 tuhat eurot (31. detsember 2022: 10 018 tuhat eurot), sealhulgas raha genereerivatele üksustele jaotatud firmaväärtuse bilansiline väärtus 2 194 tuhat eurot (31. detsember 2022: 2 194 tuhat eurot). Poola päikeseparkide kaetav väärtus on tundlik elektrihinna muutus-

te ja diskontomäär muutuste suhtes. Kui eeldatavad elektri turuhinnad oleksid 20% madalamad kui väärtuse testimisel kasutatud eeldused, väheneksid kaetavad väärtused 475 tuhande euro võrra (2022: 915 tuhande euro võrra). Kui eeldatav diskontomäär oleks 1 protsendipunkti võrra kõrgem kui väärtuse testimisel kasutatud diskontomäär, väheneksid kaetavad väärtused 848 tuhande euro võrra (2022: 762 tuhande euro võrra). Mõlemal juhul ületaks varade kasutusväärtus ikka nende bilansilist väärtust. Minimaalne muutus, mis põhjustaks väärtuse langusest tingitud allahindluse, tekiks juhul, kui eeldatav diskontomäär oleks 2,6 protsendipunkti võrra kõrgem kui testis kasutatud diskontomäär või kui elektrihind oleks 85% madalam kui väärtuse testis kasutatud elektrihind. Oma tootmismahude puhul kasutame päikeseenergia keskmise tootluse pikaajalisi ootusi ega võta seega kaetava väärtuse testides sisendina arvesse ilmastikust sõltuvaid tootmismahu kõikumisi, kuna need mõjutavad ainult üksikuid aastaid, kuid ei muuda pikaajalist keskmist.

* Kui baaseelduseks on näiteks tuulediskonto määr 10%, on elektri eest saadav hind hinnaprognos $x(100\% - 10\%)$. Diskonto suurenemine 20 protsendipunkti võrra tähendaks, et elektri eest saadav hind oleks hinnaprognos $x(100\% - 30\%)$.

8. KASUTUSRENT

Kasutusrendi tingimustel rendile antud varad

<i>tuhanded eurod</i>	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Soetusmaksumus	3 974	3 953
Akumuleeritud kulum aruandeaasta alguses	-2 868	-2 806
Aruandeaasta kulum	-66	-66
Jääkväärtus	1 040	1 081

Rendile antud varad koosnevad maast ja rajatistest (vastavalt 67% ja 33%) ning neid kasutatakse osaliselt oma äritegevuses ning osaliselt renditulu saamise eesmärgil. Soetusmaksumus ja kulum on arvestatud vastavalt rendile antud vara osale.

9. IMMATERIAALSED PÕHIVARAD

<i>tuhanded eurod</i>	Firmaväärtus	Arvuti tarkvara	Muud immateriaalsed põhivarad	Kokku
Immateriaalsed põhivarad seisuga				
31. detsember 2021				
Soetusmaksumus	59	614	8 547	63 384
Akumuleeritud kulum	0	-274	-272	-545
Jääkväärtus seisuga 1. jaanuar 2022	59 223	341	8 275	67 839
2022. aastal toimunud liikumised				
Lisandumised (lisa 5)	0	0	925	925
Amortisatsioonikulu (lisad 5 ja 30)	0	-129	-31	-160
Allahindlus väärtuse languse tõttu (lisa 7)	-622	0	0	-622
Ümberliigitamised (lisa 7)	0	391	-8 391	-8 000
Immateriaalsed põhivarad seisuga				
31. detsember 2022				
Soetusmaksumus	58 601	1 086	1 498	61 807
Akumuleeritud kulum	0	-470	-333	-803
Jääkväärtus seisuga 31. detsember 2022	58 601	615	1 166	60 382
2023. aastal toimunud liikumised				
Lisandumised (lisa 5)	0	0	23	23
Amortisatsioonikulu (lisad 5 ja 30)	0	-144	-20	-164
Varasema perioodi korrigeerimine	-54	0	0	-54
Liigitatud müügiks hoitavaks (lisa 12)	-300	0	-8	-308
Ümberliigitamised	0	16	-4	12
Immateriaalsed põhivarad seisuga				
31. detsember 2023				
Soetusmaksumus	58 247	1 068	1 364	60 679
Akumuleeritud kulum	0	-580	-208	-788
Jääkväärtus seisuga 31. detsember 2023	58 247	487	1 157	59 891

2022. aastal liigitati Tolpanvaara tuulepargiga seotud 8 000 tuhat eurot ümber immateriaalse põhivara alt materiaalse põhivara alla (lõpetamata ehitus), kuna tegemist on maa ja rajatistega seotud investeringuga.

Firmaväärtuse jaotus raha genereerivate üksuste lõikes

tuhanded eurod	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Nelja Energia omandamisel tekkinud firmaväärtus	19 877	19 931
Poola päikeseparkide soetamisel tekkinud firmaväärtus	2 194	2 194
Iru elektrijaama soetamisel tekkinud firmaväärtus	32 412	32 412
Paldiski ja Narva tuuleparkide soetamisel tekkinud firmaväärtus	3 764	3 764
Pogi OÜ soetamisel tekkinud firmaväärtus	0	300
Kokku firmaväärtus	58 247	58 601

Nelja Energia (4E) omandamisel tekkinud firmaväärtuse jaotus:

tuhanded eurod	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Ciuteliai	5 397	5 397
Mockiai	1 556	1 556
Šilale	719	719
Silute	8 277	8 277
Sudeai	719	719
Esivere	217	217
Ojaküla	300	300
Pakri	529	529
Tooma I	833	833
Tooma II	629	629
Virtsu I	28	28
Virtsu II	287	287
Virtsu III	386	386
Biogaasi koostootmisjaamad	0	54
Kokku 4E omandamisel tekkinud firmaväärtus	19 877	19 931

Grupp viis aruandekuupäeva seisuga läbi firmaväärtuse väärtuse languse testid, millega hinnati äriühenduste käigus tekkinud firmaväärtuse kaetavat väärtust. Raha genereerivate üksuste kaetavad väärtused leiti nende kasutusväärtuse alusel.

Iga testiga hõlmatud raha genereeriva üksuse rahavood prognoositi kuni selle kasuliku eluea lõpuni. Juhtkonna hinnangul oli pikema perioodi valik põhjendatud tootmisvarade olemuse tõttu.

Kaetava väärtuse testide põhjal ei ilmnenud 2023. aastal ühegi raha genereeriva üksuse puhul allahindluse vajadust. 2022. aastal hinnati grupi Poola päikeseparkidele jaotatud firmaväärtust alla summas 622 tuhat eurot. Vt lisa 7.

Iru elektrijaama omandamisel tekkinud firmaväärtus

Iru elektrijaama omandamisel tekkinud firmaväärtust sisaldava raha genereeriva üksuse eeldatavaid tulevasi rahavooge diskonteeriti, kasutades 8,2% diskontomäära (2022: 7,5%), 1 protsendipunkti võrra kõrgema diskontomäära puhul ei ületaks raha genereeriva üksuse bilansiline jääkväärtus (koos firmaväärtusega) selle kaetavat väärtust. Sellele raha genereerivale üksusele jaotatud firmaväärtuse bilansiline väärtus oli 32 412 tuhat eurot (31. detsember 2022: 32 412 tuhat eurot). Seisuga 31. detsember 2023 oli Iru elektrijaama materiaalse põhivara bilansiline väärtus kokku 63 006 tuhat eurot (31. detsember 2022: 66 253 tuhat eurot).

Iru Elektrijaama firmaväärtust sisaldava raha genereeriva üksuse rahavood on tundlikud soojuse hinna ja jäätmete vastuvõtu tasu muutuse suhtes (2023. aasta kaetava väärtuse testis aastateks 2024–2035 kasutatud hinnavahe oli 62,8 €/t – 75,0

€/t ja 2022. aasta kaetava väärtuse testis aastateks 2023–2035 kasutatud hinnavahe oli 59,9 €/t – 75,0 €/t). Soojuse hinda prognoositi lähtudes Konkurentsiameti soojuse piirhinna kooskõlastamise põhimõtetest ja kehtivas müügilepingus fikseeritud soojuse hinnast (leping kehtib kuni 15. veebruarini 2027). Jäätmete vastuvõtu tasu prognoositi lähtudes kehtivatest lepingutest ning see indekseeriti inflatsiooniga. Iru Elektriijaama firmaväärtust sisaldava raha genereeriva üksuse toodangu prognoosimisel võeti arvesse kehtivas soojuse müügilepingus fikseeritud baaskogust. Kui nii soojuse hind kui jäätmete vastuvõtu tasu alaneksid 10%, siis ei ületaks raha genereeriva üksuse bilansiline jääkväärtus (koos firmaväärtusega) selle kaetavat väärtust, sest kaugkütteseaduse § 8 lõikest (3) tulenevalt peab soojuse hind olema kulupõhine.

Nelja Energia omandamisel tekkinud firmaväärtus

Firmaväärtus summas 19 877 tuhat eurot (31. detsember 2022: 19 931 tuhat eurot) on jaotatud Nelja Energia AS-i omandamisel omandatud tuuleparkidele (omandati 2018. aasta novembris; ettevõtte ühines Enefit Green AS-iga 2019. aasta aprillis).

Nende raha genereerivate üksuste eeldatavad tulevased rahavood on tundlikud elektri turuhinna prognooside, tuulediskonto määra ja diskontomäära muutuste suhtes. Firmaväärtuse kaetava väärtuse testid viidi läbi koos vastavate raha genereerivate üksuste materiaalse põhivara kaetava väärtuse testidega. Täiendav informatsioon oluliste sisendite ning nende tundlikkuse kohta on esitatud lisas 7.

Paldiski ja Narva tuuleparkide omandamisel tekkinud firmaväärtus

Paldiski ja Narva tuuleparkidele on jaotatud firmaväärtus summas 3 764 tuhat eurot (31. detsember 2022: 3 764 tuhat eurot). Seisuga 31. detsember 2023 oli Paldiski ja Narva tuuleparkide bilansiline jääkväärtus kokku 81 063 tuhat eurot (31. detsember 2022: 85 689 tuhat eurot). Paldiski ja Narva tuuleparkide väärtuse langust testiti 2023. aastal. Vara väärtuse testidest ei ilmnunud allahindluse vajadust. Paldiski ja Narva tuuleparkide kaetav väärtus on tundlik elektri hinna muutuste ja diskontomäärade muutuste suhtes. Kui eeldatavad elektri turuhinnad oleksid 20% madalamad kui väärtuse languse testides kasutatud elektrihinnad, väheneksid kaetavad väärtused 15 541 tuhande euro võrra. Kui eeldatav tuulediskonto määr oleks 10 protsendipunkti kõrgem kui väärtuse languse testides kasutatud tuulediskonto määr, väheneksid kaetavad väärtused 13 853 tuhande euro võrra.

Kui eeldatav diskontomäär oleks 1 protsendipunkt kõrgem kui kaetava väärtuse testis kasutatud diskontomäär, väheneksid kaetavad summad 4 854 tuhande euro võrra. Kõigil juhtudel ületaks varade kasutusväärtus ikkagi nende bilansilist väärtust.

Poola päikeseparkide omandamisel tekkinud firmaväärtus

2023. aastal tehti grupi Poola päikeseparkide vara väärtuse test. Testist ei ilmnunud allahindluse vajadust (2022. aastal hinnati Poola päikeseparkidele jaotatud firmaväärtust alla summas 622 tuhat eurot). Täpsemat teavet testi oluliste sisendite ja nende tundlikkuse kohta vt lisast 7.

Kaetava väärtuse testide väärtused seisuga 31. detsember

tuhanded eurod	Bilansiline jääkväärtus		Jaotatud firmaväärtus		Diskonteeritud rahavood	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Eesti opereerivad tuulepargid	187 529	196 928	6 972	6 972	253 306	384 260
Leedu opereerivad tuulepargid	187 518	200 374	16 668	16 668	254 904	354 417
Uued arendused	227 460	-	-	-	331 155	-
Iru elektriijaam	63 006	66 253	32 412	32 412	156 228	192 662
Poola päikesepargid	10 321	10 018	2 194	2 194	14 525	12 321

10. TÛTARETTEVÕTTED

Seisuga 31. detsember 2023 ja 31. detsember 2022 olid grupil järgmised tütarettevõtteid:

Tütarettevõtte nimi	Asukohariik	Äritegevuse sisu	Grupile kuuluvad lihtaktsiad (%)		Mittekontrollivatele osalustele kuuluvad lihtaktsiad (%)	
			31. DETSEMBER		31. DETSEMBER	
			2023	2022	2023	2022
Hiiumaa Offshore Tuulepark OÜ	Eesti	Meretuulepargi arendus	100.0	100.0	-	-
Tootsi Tuulepark OÜ	Eesti	Tuulepargi arendus	100,0	100,0	-	-
Enefit Wind OÜ	Eesti	Elektrienergia tootmine tuuleenergiast	100,0	100,0	-	-
Enefit Wind Purtse AS	Eesti	Tuulepargi arendus	100,0	100,0	-	-
Tootsi Windpark OÜ	Eesti	Tuulepargi arendus	100,0	100,0	-	-
Enefit Green Solar OÜ	Eesti	Päikeseparkide arendus	100,0	100,0	-	-
Liivi Offshore OÜ	Eesti	Meretuulepargi arendus	100,0	-	-	-
Enefit Power & Heat Valka SIA	Läti	Soojus- ja elektrienergia tootmine ning müük	100,0	100,0	-	-
Enefit Green SIA (kuni 31.detsembrini 2023 Enercom SIA)	Läti	Tuule- ja päikeseparkide arendus	100,0	100,0	-	-
Technological Solutions SIA	Läti	Koostootmisjaam	-	100,0	-	-
Warmeston SIA (kuni 31. detsembrini 2023 Enefit Green SIA)	Läti	Pelletite tootmine	-	100,0	-	-
Šilalés vējas UAB	Leedu	Tuulepargi arendus	100,0	100,0	-	-
Šilutės vējo parkas 2	Leedu	Tuulepargi arendus	100,0	100,0	-	-
Šilutės vējo parkas 3	Leedu	Tuulepargi arendus	100,0	100,0	-	-
Energijos Žara	Leedu	Tuulepargi arendus	100,0	100,0	-	-
Vėjo Parkai UAB	Leedu	Tuulepargi arendus	100,0	100,0	-	-
Enefit Wind UAB	Leedu	Elektrienergia tootmine	100,0	100,0	-	-
Enefit Green UAB	Leedu	Tuuleparkide rajamine ja käitamine	100,0	100,0	-	-
Baltic Energy Group UAB	Leedu	Tuuleparkide arendus	100,0	100,0	-	-
UAB Vejoteka	Leedu	Tuulepargi arendus	100,0	100,0	-	-
UAB Kelmės vėjo energija	Leedu	Tuulepargi arendus	100,0	100,0	-	-
Enefit Green sp. z o.o.	Poola	Päikeseenergia tootmine	100,0	100,0	-	-
PV Plant Zambrow Sp. z o.o.	Poola	Päikesepargi arendus	100,0	100,0	-	-
PV Plant Debnik Sp. z o.o.	Poola	Päikesepargi arendus	100,0	100,0	-	-
Tolpanvaara Wind Farm OY	Soome	Tuulepargi arendus	100,0	100,0	-	-

Muutused aastal 2023

29. märtsil 2023 sõlmis Enefit Green AS lepingu Liivi Offshore OÜ 100% osaluse ostmiseks Eesti Energia AS-ilt 6 174 tuhande euro eest. Liivi Offshore OÜ on juriidiline isik, kes on arendanud Liivi lahe avameretuulepargi projekti ja jätkab selle arendamist. Grupp analüüsis tehingut kooskõlas IFRS 3 nõuetega ja kajastas selle varade omandamise, mitte äriühendusena. Täiendavat teavet vt lisast 7.

29. novembril 2023 sõlmis Enefit Green AS lepingu oma Paide (Eesti) ja Valka (Läti) kaugkütteäride müügiks Eesti suurimale kaugkütteettevõttele Utilitas. Tehingu lepinguline väärtus oli 15 885 tuhat eurot. Lõplik müügihind selgub pärast tehingu lõpuleviimise järgset korrigeerimist sõltuvalt äri raha ja käibekapitali tasemest. Seisuga 31. detsember 2023 ootas tehing Eesti Konkurentsiameti ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti heakskiitu ning seetõttu kajastati vastavad varad ja kohustused müügigrupina. Vt tehingu kohta täpsemalt lisasid 1.1 ja 12.

29. detsembril 2023 sõlmis Enefit Green AS lepingu kahe Läti tütarettevõtte – Technological Solutions SIA ja Enefit Green SIA (koostootmisjaama ja pelletitehast omavad ettevõtted asukohaga Lätis Brocēnis) – müügiks Eesti pelletitootjale Warmestonile. Tehingu lepinguline hind oli 32 000 tuhat eurot. Lõplik müügihind selgub pärast müügitehingu lõpuleviimise järgset korrigeerimist sõltuvalt äri raha ja käibekapitali tasemest. Kontserni hinnangul on korrigeerimise summa ligikaudu 1 470 tuhat eurot (kajastati seisuga 31. detsember 2023 real „Muud nõuded“) ja seega on kajastatud nende tütarettevõtete müügist saadud kasum väärtuses 960 tuhat eurot. Tehingu osana müüs grupp netovara summas 32 510 tuhat eurot.

**Müüdnud tuvastatavate varade ja kohustuste bilansi-
lised väärtused on esitatud järgmises tabelis:**

<i>tuhanded eurod</i>	Kokku
VARAD	
Materiaalsed põhivarad	18 148
Varud	12 225
Nõuded ostjate vastu ja muud ettemaksed	4 243
Raha ja raha ekvivalendid	1 453
KOHUSTUSED	
Võlad hankijatele ja muud võlad	3 559
Kokku müüdnud tütarettevõtete netovara	32 510
Müügihind	32 000
Tehingu lõpuleviimise järgne korrigeerimine	1 470
Müügikasum (lisa 24)	960

Pärast neid tehinguid jätkab Enefit Green Lätis tegevust (uute taastuvenergia varade arendamist) tütarettevõtte Enercom SIA kaudu (2024. aasta jaanuaris nimetati ümber ettevõtteks Enefit Green SIA).

Muutused aastal 2022

Enefit Green AS omandas 2022. aastal 100% osalused Tootsi Windpark OÜ-s ja Rääbiste Põllud OÜ-s. Tegu on vastavalt tuule- ja päikeseparkide arendusi omavate ettevõtetega. Rääbiste Põllud OÜ nimetati peale omandamist ümber Enefit Green Solar OÜ-ks. Tehinguid analüüsiti IFRS 3 nõuete kohaselt ja kajastati varade omandamistena, mitte äriühendusena.

11. VARUD

<i>tuhanded eurod</i>	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Tooraine ja materjal		
Tehnoloogiline puit	0	3 035
Puiduhake	0	1 932
Kütus	0	211
Kokku tooraine ja materjal	0	5 178
Valmistoodang		
Pellet	0	6 112
Kokku valmistoodang	0	6 112
Varuosad	3 129	2 385
Päikesepaneelid	51	551
Muu	0	1
Kokku varud	3 180	14 227

2023. ja 2022. aastal ei ole tehtud olulisi varude allahindlusi.

Varude saldo märkimisväärne vähenemine on seotud Enefit Green SIA müügiga 29. detsembril 2023 ja varude summas 964 tuhat eurot ümberliigitamisega „Müügiks hoitavate varade“ alla. Vt täpsemalt lisadest 1.1, 10 ja 12.

12. MÜÜGIGRUPI MÜÜGIKS HOITAVAD VARAD JA KOHUSTUSED

a) Kirjeldus

29. novembril 2023 allkirjastatud ostu-müügilepinguga müüb Enefit Green AS kaugkütteärid Paides (emaettevõtte Enefit Green AS-i koosseisu kuulunud eraldi äriüksus asukohaga Eestis) ja Valkas (tütarettevõtte Enefit Power & Heat Valka asukohaga Lätis) Utilitasele. Tehingu lõpuleviimiseks on vaja Eesti ja Läti konkurentsiametite nõusolekut. Seisuga 31. detsember 2023 oli konkurentsiametites menetlus veel käimas.

Grupp käsitab seda müüki müügigrupina järgmistel põhjustel:

- Lisas 10 kirjeldatud tehingutega (Brocēni ning Valka ja Paide) müüb Enefit Green koostootmise segmendist väiksema, mitte suurema osa. Kõige olulisem osa koostootmise segmendist (müügitulu ja varade osakaalu järgi), lru koostootmisjaam, jääb grupile.
- Enefit Greeni grupp jätkab tegevust Lätis, kus tal on käimas päikeseparkide arendusprojektid. Eespool kirjeldatud tehingud ei tekita seega olukorda, kus grupp lõpetaks oma tegevuse konkreetses geograafilises segmendis (Läti).

Võttes arvesse eespool nimetatud aspekte, esitati vastavad varad ja kohustused seisuga 31. detsember 2023 finantsseisundi aruandes müügiks hoitavate varade ja kohustustena.

Müügigrupiga seotud finantsteave seisuga 31. detsember 2023 on esitatud allpool.

b) Müügigrupi müügiks hoitavad varad ja kohustused

Müügigrupi järgmised varad ja kohustused on seisuga 31. detsember 2023 ümber liigitatud müügiks hoitavateks:

<i>tuhanded eurod</i>	31. DETSEMBER 2023
Müügiks hoitavad varad	
Materiaalsed põhivarad (lisa 7)	12 946
Immateriaalsed varad (lisa 9)	308
Ettemaksed põhivarade eest	10
Nõuded ostjate vastu, muud nõuded ja ettemaksed	1 142
Varud (lisa 11)	964
Müügigrupi müügiks hoitavad varad kokku	15 370
Müügiks hoitavate varadega otseselt seotud kohustused	
Sihtfinantseerimine (lisa 21)	3 513
Võlad hankijatele ja muud võlad	1 439
Müügigrupi müügiks hoitavad kohustused kokku	4 952

13. NÕUDED OSTJATE VASTU JA MUUD NÕUDED

<i>tuhanded eurod</i>	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Nõuded		
Nõuded ostjate vastu	8 669	10 507
Eeldatavad krediidikahjumid	-51	-14
Kokku nõuded ostjate vastu	8 618	10 493
Nõuded seotud osapoolte vastu (lisa 32)	9 884	11 999
Muud nõuded	6 496	2 439
Ettemaksed	30 084	16 160
Kokku lühiajalised nõuded	55 082	41 091
Pikaajalised nõuded		
Muud pikaajalised nõuded	0	40
Kokku pikaajalised nõuded	0	40

Muud nõuded hõlmavad seisuga 31. detsember 2023 Enefit Green AS-i ja tütarettevõtte Enefit Wind Purtse AS-i vähempakkumiste garantiitasusid summas 3 930 tuhat eurot (vt ka lisa 32, kuna need nõuded on Elering AS-i vastu) ja 1 470 tuhande euro suurust nõuet, mis on seotud kahe tütarettevõtte müügitehingu lõpuleviimise järgse korrigeerimisega (täpsemalt vt lisa 10).

Ettemaksete all on kajastatud seisuga 31. detsember 2023 ja 31. detsember 2022 maksude ettemaksed ja ettemakstud tulevaste perioodide kulud. Ettemaksed ei liigitu finantsvaradeks. Ettemaksed on suurenenud käibemaksu ettemaksete suurenemise tõttu seoses suurte arendusprojektidega (tuule- ja päikesepargid) 2023. aastal. Nende arendusprojektide kohta vt täiendavalt lisa 1.1.

Valdav osa grupi nõuetest ja ettemaksetest on nomineeritud eurodes. Kõik grupi nõudeid ja ettemakseid mõõdetakse korri-geeritud soetusmaksumuses.

Info nõuete krediidikvaliteedi kohta on avalikustatud lisa 15.

Ostjatelt laekumata arvete analüüs

tuhanded eurod	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Nõuded ostjate vastu		
Nõuded ostjate vastu	8 669	10 507
Eeldatav krediidikahjum	-51	-14
Kokku nõuded ostjate vastu	8 618	10 493

Eeldatava krediidikahjumi mõõtmiseks rühmitatakse nõuded ostjatele lähtudes aegumise perioodist. Eeldatava krediidikahjumi määrad põhinevad viimase 12 kuu (kuni 31. detsember 2023 ja 31. detsember 2022) maksedistsipliinil ning vastavatel perioodidel esinenud ajaloolistel krediidikahjumitel. Ajaloolisi kahjumi määrasid korrigeeritakse, et võtta arvesse jooksvat ning tulevikku vaatavat informatsiooni makromajanduslike tegu-rite ning ostjate maksevõime kohta. Grupp on hinnanud kõige

31. detsember 2023 tuhanded eurod	Kokku	Aegumata	Üle 30 päeva viivises	Üle 60 päeva viivises	Üle 90 päeva viivises
Nõuded ostjate vastu – bilansiline brutoväärtus	8 669	8 160	458	0	51
Eeldatava krediidikahjumi määr		0,00%	0,00%	0,00%	100%
Eeldatav krediidikahjum	0	0	0	0	51

asjakohasemaks teguriks SKP nendes riikides, kus toimub grupi kaupade ja teenuste müük ning korrigeerib ajaloolisi kahjumää-
rasid vastavate näitajate eeldatava muutuse alusel.

Grupp on hinnanud eeldatavat krediidikahjumit 31. detsembri 2023 ja 31. detsembri 2022 seisuga ülalpool esitatud põhi-
mõtete alusel. Grupp on hinnanud aegumata ja kuni 90 päeva maksetähtaega ületanud nõuete eeldatava krediidikahjumi määrasid ning hinnanud nende mõju ebaoluliseks.

Kuigi raha ja raha ekvivalendid kuuluvad samuti IFRS 9 eelda-
tava krediidikahjumi mudeli alla, siis nende tuvastatud väärtuse langus oli 31. detsembri 2023 ja 31. detsembri 2022 seisuga ebaoluline.

Grupi arvestuspõhimõtete kohaselt hinnatakse reeglina nõu-
ded, mille maksetähtajast on möödunud üle 90 päeva, alla täies ulatuses. Üle 90 päeva maksetähtaega ületavate nõuete allahindluse kogusummat korrigeeritakse, tuginedes varase-
male kogemusele selle kohta, kui palju ebatõenäoliselt lae-
kuvaks hinnatud nõuetest hilisemal perioodil laekub ning kui palju nõuetest, mille maksetähtajast polnud aruandeperioodi lõpu seisuga möödunud üle 90 päeva, jääb hilisemal perioodil

laekumata. Samuti võetakse nõuete hindamisel arvesse muid individuaalseid ja erakorralisi mõjusid nagu globaalse majan-
duskeskkonna halvenemine. Nõudeid sidusettevõtetel vastu hinnatakse ja analüüsitakse ülejäänud nõuetest eraldi, lähtudes nende laekumise tõenäosusest.

Muutused eeldatavates krediidikahjumites, mis on kajastatud nõuetele ostjate vastu

tuhanded eurod	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Eeldatavad krediidikahjumid perioodi algul	-14	-2
Aruandeperioodil ebatõenäoliselt laekuvateks loetud ja laekunud ebatõenäolised arved	-39	-19
Lootusetuks tunnistatud arved	2	7
Eeldatavad krediidikahjumid perioodi lõpul (lisa 15)	-51	-14

14. FINANTSINSTRUMENTIDE JAOTUS KATEGOORIAE JÄRGI

Finantsvarade kirjed finantsseisundi aruandes:

<i>tuhanded eurod</i>	Tuletisinstrumendid, mille suhtes rakendatakse riskimaandamisarvestust	Korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetavad varad	Kokku
Seisuga 31. detsember 2023			
Finantsvarad finantsseisundi aruandes			
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded, v.a ettemaksed (lisad 3.1.2 ja 13)	0	13 707	13 707
Nõuded seotud osapoolte vastu (lisad 3.1.2, 13 ja 32)	0	9 884	9 884
Raha ja raha ekvivalendid (lisad 3.1.2, 3.2 ja 16)	0	65 677	65 677
Tuletisinstrumendid (lisad 3.3 ja 17)	8 860	0	8 860
Kokku finantsvarad finantsseisundi aruandes	8 860	89 258	98 128
Seisuga 31. detsember 2022			
Finantsvarad finantsseisundi aruandes			
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded, v.a ettemaksed (lisad 3.1.2 ja 13)	0	12 971	12 971
Nõuded seotud osapoolte vastu (lisad 3.1.2, 13 ja 32)	0	11 999	11 999
Raha ja raha ekvivalendid (lisad 3.1.2, 3.2 ja 16)	0	131 456	131 456
Tuletisinstrumendid (lisad 3.3 ja 17)	14 626	0	14 626
Kokku finantsvarad finantsseisundi aruandes	14 626	156 426	171 052

Finantskohustuste kirjed finantsseisundi aruandes:

<i>tuhanded eurod</i>	Korrigeeritud soetusmaksumuses möödetavad kohustused	Kokku
Seisuga 31. detsember 2023		
Finantskohustused finantsseisundi aruandes		
Võlakohustused (lisad 3.1.3, 3.2 ja 19)	486 398	486 398
Võlad hankijatele ja muud võlad (lisad 3.1.3 ja 20)	53 644	53 644
Võlad emaettevõttele (lisad 3.1.3, 20 ja 32)	2 195	2 195
Kokku finantskohustused finantsseisundi aruandes	542 237	542 237
Seisuga 31. detsember 2022		
Finantskohustused finantsseisundi aruandes		
Võlakohustused (lisad 3.1.3, 3.2 ja 19)	280 117	280 117
Võlad hankijatele ja muud võlad (lisad 3.1.3 ja 20)	16 548	16 548
Võlad emaettevõttele (lisad 3.1.3, 20 ja 32)	3 205	3 205
Kokku finantskohustused finantsseisundi aruandes	299 870	299 870

15. FINANTSVARADE KREDIIDIKVALITEET

Tähtjaks tasumata ja allahindamata finantsvarade krediidikvaliteedi hindamine põhineb reitinguagentuuride avaldatud krediidireitingutel või, kui need ei ole kättesaadavad, klientide või muude vastaspoolte varasemal krediidikäitumisel. Nõuded seotud osapoolte vastu (lisad 13 ja 32) on seotud emattevõtte ja teiste Eesti Energia AS-iga samasse konsolideerimisgruppi kuuluvate äriühingutega.

Muud nõuded olemasolevate klientide vastu seisuga 31. detsember 2022 hõlmasid pelletimüügiga tegelenud tütar-ettevõtte Enefit Green SIA nõudeid summas 3 461 tuhat eurot ja päikeseenergia tootmisega tegelevate Poola tütar-ettevõtete nõudeid.

Grupp hindas nende klientidega seotud nõuete kvaliteeti tavapärasel viisil ja otsustas allahindlust mitte kajastada. Enefit Green müüs 2023. aasta neljandas kvartalis Brocēni biomasipõhise koostootmisjaama ja pelletitehase ja see on peamine põhjus, miks 31. detsembri 2023. aasta seisuga on muude nõuete saldo null.

31. detsembri 2023 seisuga olid grupil arvelduskontode saldod SEB pangas, Swedbankis, OP pangas Eestis ja samuti pankades SEB AB S.A ja mBank S.A Poolas. Arvelduskontode jääk SEB pangas Eestis ja Swedbankis Eestis ületas 10% grupi arvelduskontode kogusummast (31. detsembri 2022 seisuga olid arvelduskontode saldod SEB pangas, Swedbankis ja OP pangas Eestis. Arvelduskontode jääk SEB pangas Eestis ja Swedbankis Eestis ületas 10% grupi arvelduskontode kogusummast).

<i>tuhanded eurod</i>	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Nõuded ostjate vastu (k.a nõuded seotud osapoolte vastu)		
Nõuded uute klientide vastu (arveldatud alla 6 kuu)	134	1
Nõuded olemasolevate klientide vastu (arveldatud 6 kuud või rohkem), kes viimase 6 kuu jooksul ei ole maksetähtaega ületanud	16 377	15 348
Nõuded klientide vastu, kes on viimase 6 kuu jooksul maksetähtaega ületanud	1 965	2 736
Nõuded olemasolevate klientide vastu (arveldatud 6 kuud või rohkem), kuid kellega ei ole viimase 6 kuu jooksul arveldatud	26	0
Muud nõuded olemasolevate klientide vastu	0	4 407
Kokku nõuded ostjate vastu (lisa 13)	18 502	22 492

<i>tuhanded eurod</i>	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Arvelduskontod		
Pankades, mis omavad Moody's krediidireitingut Aa3	65 677	131 456
Kokku arvelduskontod (lisa 16)	65 677	131 456
Tuletisinstrumendid		
Positiivse väärtusega tuletisinstrumendid, mis omavad Moody's krediidireitingut Aa3	8 860	14 626
Kokku positiivse väärtusega tuletisinstrumendid (lisad 14, 17 ja 22)	8 860	14 626

16. RAHA JA RAHA EKVIVALENDID

tuhanded eurod	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Arvelduskontod pankades	65 677	131 456
Kokku raha ja raha ekvivalendid (lisad 3.1.3, 3.2 ja 14)	65 677	131 456

Raha ja raha ekvivalentide jaotus valuutade järgi

tuhanded eurod	31. DETSEMBER	
	2023	2022
EUR	61 427	127 312
PLN	4 250	4 144
Kokku raha ja raha ekvivalendid (lisad 3.1.3, 3.2 ja 14)	65 677	131 456

17. LEPINGULINE KOHUSTUS, TULETISINSTRUMENDID JA RISKIMAANDAMISARVESTUS

Lepinguline kohustus

2021. aastal maandas grupp oma riskipositsiooni elektriinna volatiilsuse suhtes baaskoormuse vahetustehingute tuletislepingutega. Antud tuletisinstrumentide puhul oli grupp ujuva hinna maksja ja vastaspool fikseeritud hinna maksja. Grupp kohaldas antud rahavoogudega seonduvate riskide maandamiseks riskimaandamisarvestust.

Grupp leppis vastaspoolega (Eesti Energia AS) kokku tuletislepingute lõpetamises ja nende asendamises fikseeritud hinnaga füüsilise tarne lepingutega (EFET-i lepingud, EFET - European Federation of Energy Traders), millel on samad mahud, hinnad ja tähtajad.

Grupp jätkas riskimaandamisarvestuse rakendamist avatud tuletisinstrumentide positsioonide suhtes kuni 17. augustini 2021, kajastades tuletisinstrumentide õiglase väärtuse muutust kuni EFET-i üldlepingu allkirjastamise kuupäevani. Tuletisinstrumentide kohustuse väärtus suurenes tehingupäeva -10 781 tuhandelt eurot -23 207 tuhandele eurole seisuga 31. detsember 2021 seoses elektriinna muutumisega ajavahemikus tehingupäevast kuni 17. augustini 2021. Vastav negatiivne õiglase väärtuse muutus (-12 426 tuhat eurot) kajastub muus koondkasumis, kuna ajavahemikus tehingupäevast kuni 17. augustini 2021 ei olnud riskimaandamise instrumentideks

liigitatud tulevikutehingute puhul tuvastatud olulisi ebaefektiivsuse allikaid. Tuletisinstrumente hinnati õiglases väärtuses kuni EFET-i üldlepingu sõlmimise hetkeni (hindamine seisuga 17. augustil 2021). Nende bilansiline väärtus, mis on liigitatud lepinguliseks kohustuseks, ei muutu enne, kui saabub EFET-i üldlepingus määratletud ajaperiood 2023-2027.

EFET-i üldleping vastab oma tarbe erandile ja seepärast ei käsitata seda finantsinstrumendina, mida peab IFRS 9 kohaselt mõõtma õiglases väärtuses, vaid täitmisele kuuluva lepinguna IFRS 15 alusel, kusjuures müügitulu kajastatakse fikseeritud ühiku väärtuse alusel alles siis, kui toimub elektrienergia tarnimine perioodil 2023-2027. Tuletislepingute asendamise hetkel EFET-i üldlepinguga ei kajastatud kasumit ega kahjumit. EFET-i üldlepingu sõlmimisel liigitati tuletisinstrumentide kohustuse bilansiline väärtus vastaval kuupäeval (-23 207 tuhat eurot) ümber lepinguliseks kohustuseks, mis suurendab järk-järgult kajastatavat müügitulu kuni EFET-i üldlepingu täitmiseni. Antud müügitulu kasvu kompenseerib osaliselt lõpetatud riskindamaandamisarvestuse alusel elektrienergia riskimaandamisreservi kogunenud 12 426 tuhande euro ümberliigitamine kasumiaruandesse. Antud summa on tuletisinstrumentide 17. augusti 2021 seisuga õiglase väärtuse (-23 207 tuhat eurot) ja tuletisinstrumentide tehingupäeva õiglase väärtuse (-10 781 tuhat eurot) vahe, mis kajastati otse omakapitalis. Vt reservide detailsemat infot lisast 22. Seisuga 31. detsember 2023 liigitati eelnevalt mainitud kohustus summas 18 086 tuhat eurot lühiajaliseks summas 5 674 tuhat eurot ja pikaajaliseks summas 12 412 tuhat eurot.

EFET-i lepingute kohane elektrienergia tarneperiood algas 1. jaanuaril 2023. Sellest tulenevalt vähenes lepingulise kohustuse jääk 2023. aastal 5 121 tuhat eurot ja oli seisuga 31. detsember 2023 -18 086 tuhat eurot (31. detsember 2022: -23 207 tuhat eurot). Vastavad muudatused tehti ka grupi rahavoogude riskimaandamisreservis ja kasumiaruandes. Üksikasjalik teave ja aastatel 2023–2027 tehtavad muudatused on esitatud järgmises tabelis:

Intressimäära vahetustehingud (swap-tehingud)

Seisuga 31. detsember 2023 oli grupil sõlmitud kolm intressimäära vahetustehingut kolme laenu intressimäära riski maandamiseks:

- Intressimäära vahetustehing nominaalsummas 73 043 tuhat eurot (31. detsember 2022: 80 000 tuhat eurot), mille puhul grupp saab 6 kuu EURIBOR-i ning maksab fikseeritud intressimäära 1,1%. Grupp kasutab intressimäära vahetustehingut selleks, et maandada intressiriski, mis tekib ujuva intressimääraga laenust, mis võeti välja 30. septembril 2022.
- Intressimäära vahetustehing nominaalsummas 48 958 tuhat eurot (31. detsember 2022: 50 000 tuhat eurot), mille puhul grupp saab 3 kuu EURIBOR-i ning maksab fikseeritud intressimäära 1,049%. Grupp kasutab intressimäära vahetustehingut selleks, et maandada intressiriski, mis tekib ujuva intressimääraga laenust, mis võeti välja 24. septembril 2022.

<i>tuhanded eurod</i>	Lisa	2023	2024	2025–2027
Lepingulise kohustuse vähenemine		-5 121	-5 674	-12 411
Elektrienergia rahavoo riskimaandamisreservi vähenemine	22	2 798	3 303	6 325
Müügitulu suurenemine	23	5 121	5 674	12 411
Müügitulu vähenemine	23	-2 798	-3 303	-6 325

- Intressimäära vahetustehing nominaalsumma jäägiga 35 001 tuhat eurot (31. detsember 2022: 38 334 tuhat eurot), mille puhul grupp saab 6 kuu EURIBOR-i ning maksab fikseeritud intressimäära 1,125%. Grupp kasutab intressimäära vahetustehingut selleks, et maandada intressiriski, mis tekib ujuva intressimääraga laenust, mis võeti välja 30. juunil 2022.

Intressimäära vahetustehingud on määratletud rahavoo riskimaandamise instrumentideks. Riskimaandamisinstrumentide (intressimäära vahetustehingud) ja riskimaandamisobjektide (laenulepingud) vahel eksisteerib majanduslik suhe, sest seisuga 31. detsember 2023 ühtisid kõikide intressimäära vahetustehingute põhilised tingimused laenulepingute tingimustega (nominaalsummad, valuutad, tähtajad, maksegraafikud). Riskimaandamise tulevikutehingud on sõlmitud 1:1 suhtes. Riskimaandamise efektiivsuse testimiseks kasutab grupp hüpoteetilise tuletisinstrumenti meetodit ja võrdleb intressimäära vahetustehingute õiglase väärtuse muutusi hüpoteetilise tuletisinstrumenti väärtuse muutustega.

Potentsiaalsed ebaefektiivsuse allikad võivad tuleneda järgmistest põhjustest:

- Grupi või intressimäära vahetustehingu vastaspoole krediidiriski muutus. Krediidiriski mõju tõttu võib majanduslik suhe riskimaandamisobjekti ja riskimaandamisinstrumendi vahel tasakaalust välja minna ning võib tekkida olukord, kus riskimaandamisobjekti ja riskimaandamisinstrumendi väärtused ei liigu enam vastassuunas. Grupi juhtkonna hinnangul on äärmiselt ebatõenäoline, et krediidiriskist saaks tekkida oluline ebaefektiivsus.

Riskimaandamisinstrumentide mõju finantsseisundi aruandele seisuga 31. detsember 2023 on esitatud lisas 22.

18. OMAKAPITAL

Seisuga 31. detsember 2023 oli Enefit Green ASil registreeritud 264 276 232 aktsiat (31. detsember 2022: 264 276 232 aktsiat). Aktsia nimiväärtus on 1 euro.

Alates 21. oktoobrist 2021 on Enefit Green noteeritud Nasdaq Tallinna börsil.

Seisuga 31. detsember 2023 kuulus 77,17% aktsiatest enamus-aktsionärile Eesti Energia AS.

Seisuga 31. detsember 2023 moodustas Enefit Green AS kohustuslik reservkapital 5 556 tuhat eurot (31. detsember 2022: 3 259 tuhat eurot). Seisuga 31. detsember 2023 oli jaotamata kasum 223 718 tuhat eurot (31. detsember 2022: 225 190 tuhat eurot).

Kasumi jaotamisel aktsionärile tuleb maksta 14% tulumaksu (14/86 netosummast) dividendide osalt, mis ulatub kuni kolme eelneva majandusaasta keskmise jaotamata kasumi väljamaksmiseni. Ülejäänud dividendid tuleb maksustada maksumääraga 20% (20/80 netosummast). Vt täiendavat informatsiooni dividendide väljamaksmisega kaasneva tulumaksu kohta lisast 29.

2023. aastal maksis grupp omanikule dividende summas 54 970 tuhat eurot, dividend aktsia kohta oli 0,208 eurot (2022: 39 906 tuhat eurot, dividend aktsia kohta oli 0,151 eurot).

Vaba (jaotatav) omakapital ning maksimaalne võimalik netodividendide summa ja sellega kaasnev tulumaksukulu:

tuhanded eurod	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Jaotamata kasum	223 718	225 190
sh jaotamata kasum, millele kohaldub 14% tulumaks	23 322	7 724
jaotamata kasum, millele kohaldub 20% tulumaks	197 667	199 065
jaotamata kasum, mis on maksuvaba	2 729	18 401
Kogu jaotamata kasumi väljamaksmisel tasumisele kuuluv tulumaks	-42 798	-40 894
Maksimaalne võimalik netodividend	180 920	184 296

Tavapuhaskasum aktsia kohta leitakse jagades emaettevõtte omaniku osa puhaskasumist kaalutud keskmise emiteeritud aktsiate arvuga. Kuna grupil pole potentsiaalseid lihtaktsiaid, on lahustunud puhaskasum võrdne tavapuhaskasumiga.

	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER	
	2023	2022
Emaettevõtte omaniku osa kasumist (tuhanded eurod)	55 793	110 207
Kaalutud keskmine aktsiate arv (tuhandetes)	264 276	264 276
Tavapuhaskasum aktsia kohta (eurot)	0,21	0,42
Lahustunud puhaskasum aktsia kohta (eurot)	0,21	0,42

Grupi omakapital hõlmab ka järgmisi reserve (vt ka lisa 22):

- realiseerimata kursivahede reserv
- elektrienergia rahavoo riskimaandamisreserv hinnariski maandamiseks
- intressimäära vahetuslepingute rahavoo riskimaandamisreserv
- emaettevõttega tehtud tuletistehingute esmane õiglase väärtus
- vabatahtlik rahastamise reserv

Vabatahtlikku rahastamise reservi kasutamist piirab äriseadustik, milles on sätestatud, et seda reservi võib kasutada ainult:

- ettevõtte eelnevate perioodide kahjumi katmiseks;
- ettevõtte aktsiakapitali suurendamiseks fondiemisiooni kaudu.

19. VÕLAKOHUSTUSED

Võlakohustused korrigeeritud soetusmaksumuses

<i>tuhanded eurod</i>	Lühiajalised võlakohustused			Pikaajalised võlakohustused		Kokku
	Intress	Pangalaenu	Rendikohustused	Pangalaenu	Rendikohustused	
Võlakohustused korrigeeritud soetusmaksumuses seisuga 31. detsember 2021 (lisad 3.1.3, 3.2 ja 14)	93	29 348	224	91 049	2 835	123 549
2022. aastal toimunud liikumised						
Rahalised liikumised						
Võlakohustuste lisandumine	3 185	0	0	270 000	0	273 185
Võlakohustuse tagasimaksmine	-2 736	-115 277	-431	0	0	-118 444
Mitterahalised liikumised						
Võlakohustuste lisandumine	0	0	223	0	1 745	1 968
Ümberliigitamised	0	109 348	396	-109 348	-396	0
Valuutakursi muutuste mõju	0	-23	0	-124	-6	-153
Muud liikumised	12	0	0	0	0	12
Kokku 2022. aastal toimunud liikumised	461	-5 952	188	160 528	1 343	156 568
Võlakohustused korrigeeritud soetusmaksumuses seisuga 31. detsember 2022 (lisad 3.1.3, 3.2 ja 14)	554	23 396	412	251 577	4 178	280 117
2023. aastal toimunud liikumised						
Rahalised liikumised						
Võlakohustuste lisandumine	15 989	82 000	124	220 000	5 188	323 301
Võlakohustuse tagasimaksmine	-12 569	-104 571	-324	0	-35	-117 499
Mitterahalised liikumised						
Ümberliigitamised	0	26 550	798	-26 550	-798	0
Laenukasutuse kulude amortisatsioon	0	0	0	-284	0	-284
Muud liikumised	-7	39	-265	431	565	763
Kokku 2023. aastal toimunud liikumised	3 413	4 018	333	193 597	4 920	206 281
Võlakohustused korrigeeritud soetusmaksumuses seisuga 31. detsember 2023 (lisad 3.1.3, 3.2 ja 14)	3 967	27 414	745	445 174	9 098	486 398

2023. aastal oli pangalaenude arvestatud intresside kogusumma 15 989 tuhat eurot ja pangalaenude makstud intresside kogusumma 12 569 tuhat eurot. 2023. aastal olid laekumised realiseeritud intressimäära vahetuslepingutest 2 707 tuhat eurot. 2022. aastal oli pangalaenude arvestatud intresside kogusumma 3 185 tuhat eurot ja makstud intresside kogusumma 2 736 tuhat eurot.

Enefit Green AS tegi 2023. aastal 43 404 tuhande euro ulatuses regulaarseid graafikujärgseid tagasimakseid ja 62 000 tuhande euro ulatuses laenu ennetähtaegse tagasimakse (2022: 20 989 tuhande euro ulatuses regulaarseid graafikujärgseid tagasimakseid ja 94 288 tuhande euro ulatuses laenu ennetähtaegse tagasimakse).

2023. aasta jaanuaris sõlmis grupp NIB-ga 12-aastase 100 000 tuhande euro suuruse laenulepingu ja SEB-ga 7-aastase 225 000 tuhande euro suuruse laenulepingu. 2023. aasta septembris sõlmiti EIB-ga 12-aastane 180 000 tuhande euro suurune laenuleping. Aasta jooksul võttis grupp nende lepingute lausel kasutusse laene 302 000 tuhande euro ulatuses.

Enefit Green on sõlminud kolm korduvkasutatavat likviidsuslaenulepingut kogusummas 50 000 tuhat eurot tähtaegadega perioodil 2024–2026. Seisuga 31. detsember 2023 olid kõik limiidid kasutamata (31. detsember 2022: samuti kolm korduvkasutatavat likviidsuslaenulepingut kogusummas 50 000 tuhat eurot ja kõik limiidid kasutamata).

Seisuga 31. detsember 2023 oli grupil kasutamata investeerimislaene 285 000 tuhat eurot (31. detsember 2022: kasutamata investeerimislaene ei olnud).

Juhtkonna hinnangul ei erine ujuva intressimääraga laenude õiglane väärtus aruandeperioodi lõpu seisuga nende bilansilisest väärtusest, kuna riskimarginaalid ei ole muutunud.

Pangalaenude õiglane väärtus

<i>tuhanded eurod</i>	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Ujuva intressimääraga pangalaenude nominaalväärtus (lisa 3.1)	314 854	106 640
Ujuva intressimääraga pangalaenude õiglane väärtus (lisa 3.3)	314 854	106 640
Intressimäära vahetuslepingute abil maandatud intressiriskiga pangalaenude nominaalväärtus	157 734	168 334
Intressimäära vahetuslepingute abil maandatud intressiriskiga pangalaenude õiglane väärtus	157 734	168 334
Pangalaenude õiglane väärtus kokku	472 588	274 973

Pangalaenu bilansilises väärtuses tähtaegade järgi

<i>tuhanded eurod</i>	31. DETSEMBER	
	2023	2022
< 1 aasta	27 414	23 396
1–5 aastat	310 240	181 861
> 5 aasta	134 934	69 716
Kokku	472 588	274 973

Võlakohustuste kaalutud keskmised sisemised intressimäärad

	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Pangalaenu	3,75%	2,6%
Rendikohustused	5,0%	5,0%

Laenu on nomineeritud eurodes ja Poola zlottides (EBRD-It). Poola zlottides võetud laenu saldo oli 6 340 tuhat eurot (27 512 tuhat Poola zloti) seisuga 31. detsember 2023 ja 6 640 tuhat eurot (31 080 tuhat Poola zloti) seisuga 31. detsember 2022.

Pangalaenude kaalutud keskmine intressimäär võtab arvesse intressimäära vahetuslepingute mõju.

Netovõlg*

<i>tuhanded eurod</i>	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Raha ja raha ekvivalendid (lisa 16)	65 677	131 456
Lühiajalised intressikohustused	-3 967	-554
Lühiajalised rendikohustused	-745	-412
Pikaajalised rendikohustused	-9 098	-4 178
Lühiajalised võlakohustused	-27 414	-23 396
Pikaajalised võlakohustused	-445 174	-251 577
Netovõlg	-420 721	-148 661
Raha ja raha ekvivalendid (lisa 16)	65 677	131 456
Lühiajalised intressikohustused	-3 967	-554
Lühiajalised rendikohustused	-745	-412
Pikaajalised rendikohustused	-9 098	-4 178
Ujuva intressimääraga kohustused	-314 854	-106 640
Kohustused, mille intressirisk on maandatud intressimäära vahetuslepingutega	-157 734	-168 334
Netovõlg	-420 721	-148 661

* Netovõlg – võlakohustused kokku miinus raha ja raha ekvivalendid, vaata ka lisa 3.2

20. VÕLAD HANKIJATELE JA MUUD VÕLAD

Võlad hankijatele on seisuga 31. detsember 2023 suurenenud seoses materiaalse põhivara soetamisega seotud võlgade suurenemisega. Vastav saldo seisuga 31. detsember 2023 oli 14 338 tuhat eurot (31. detsember 2022: 2 245 tuhat eurot).

Muud võlad on seisuga 31. detsember 2023 suurenenud Kelme II ja III-ga seotud võlgade tõttu summas 17 721 tuhat eurot. Täpsemalt vt ka lisa 7.

Muud võlad seisuga 31. detsember 2023 sisaldavad ka võlgu teistele Eesti Energia kontserni liikmetele summas 62 tuhat eurot (31. detsember 2022: 731 tuhat eurot) ja võlgu sidusettevõtetele summas 311 tuhat eurot (31. detsember 2022: 251 tuhat eurot) (lisa 32).

21. SIHTFINANTSEERIMINE

2023. aasta sihtfinantseerimise kohustuse saldo sisaldab 2017. aastal saadud välisabi Narva Tuulepargile. Paide elektrijaama ning biomassipõhise koostootmisjaama ehitamise jaoks Lätis saadud sihtfinantseering on liigitatud ümber müügiks hoitavate varadega otseselt seotud kohustuseks.

2022. aasta sihtfinantseerimise kohustuse saldo sisaldab 2017. aastal saadud välisabi Narva Tuulepargi, Paide elektrijaama ning biomassipõhise koostootmisjaama ehitamise jaoks Lätis. Kõik sihtfinantseerimised on varade sihtfinantseerimised. Selleks, et sihtfinantseerimist tagasi ei nõutaks, peab grupp täitma teatavaid tingimusi: säilitama projektidokumente, nõudmisel esitama projektiga seotud aruandeid ning mõne projekti puhul täitma teatavaid tehnilisi tingimusi.

<i>tuhanded eurod</i>	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Võlad hankijatele ja muud võlad – finantskohustused		
Võlad hankijatele	29 464	9 709
Viitvõlad	1 783	2 338
Võlad emaettevõttele (lisa 32)	2 195	3 205
Muud võlad	22 397	4 501
Kokku võlad hankijatele ja muud võlad – finantskohustused (lisad 3.1 ja 14)	55 839	19 753
Võlad töötajatele	1 740	1 703
Maksuvõlad	2 105	1 205
Kokku võlad hankijatele ja muud võlad	59 684	22 661
sh lühiajalised võlad hankijatele ja muud võlad	54 445	19 661
sh pikaajalised võlad hankijatele ja muud võlad	5 239	3 000

<i>tuhanded eurod</i>	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Sihtfinantseerimine perioodi algul	7 115	7 458
Kajastatud muude ärituludena (lisad 24 ja 30)	-504	-435
Liigitatud ümber müügiks hoitavate varadega otseselt seotud kohustusteks (lisa 12)	-3 513	0
Muud	4	92
Sihtfinantseerimine perioodi lõpul	3 102	7 115

22. MUUD RESERVID

<i>tuhanded eurod</i>	31. DETSEMBER		Lisa
	2023	2022	
Muud reservid perioodi algul	165 657	150 828	
sh realiseerimata kursivahede reserv	-762	-965	
sh intressimäära vahetuslepingute rahavoo riskimaandamisreserv	14 626	0	
sh elektrienergia rahavoo riskimaandamisreserv hinnariski maandamiseks	-12 426	-12 426	
sh emaettevõttega tehtud tuletistehingute esmane õiglane väärtus	-10 781	-10 781	
sh vabatahtlik rahastamise reserv	175 000	175 000	
Rahavoogude riskimaandamisinstrumentide õiglase väärtuse muutus			
sh intressimäära vahetuslepingute rahavoo riskimaandamisreserv	-2 221	14 529	17
Kajastatud lepingulise kohustuse vähenemisena	2 798	0	17
Ümberklassifitseerimised muust koondkasumist, kajastatud intressikulu suurenemisena/ - vähenemisena	-3 545	97	28
Välismaiste tütarettevõtete ümberarvestusel tekkinud valuutakursivahed	600	203	
Muud reservid perioodi lõpul	163 289	165 657	
sh realiseerimata kursivahede reserv	-162	-762	
sh intressimäära vahetuslepingute rahavoo riskimaandamisreserv	8 860	14 626	
sh elektrienergia rahavoo riskimaandamisreserv hinnariski maandamiseks	-9 628	-12 426	17
sh emaettevõttega tehtud tuletistehingute esmane õiglane väärtus	-10 781	-10 781	17
sh vabatahtlik rahastamise reserv	175 000	175 000	

23. MÜÜGITULU

tuhanded eurod	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER	
	2023	2022
Tegevusvaldkondade lõikes		
Kaupade müük		
Pelleti müük	31 985	30 234
Vanametalli müük	726	1 049
Muu kaupade müük	62	3 343
Kokku kaupade müük	32 773	34 626
Teenuste müük		
Elektrienergia müük	146 021	170 456
Jäätmete vastuvõtt	16 304	14 195
Soojusenergia müük	8 601	7 227
Varade rent ja hooldus (lisa 8)	694	859
Muude teenuste müük	1 364	5 917
Kokku teenuste müük	172 984	198 654
Kokku müügitulu (lisa 5)	205 757	233 280

Aruande perioodil müüdi pelletit 134 tuhat tonni, mis on 10% vähem kui 2022. aastal (149 tuhat tonni). Pelleti müügi kogused olid küll väiksemad, kuid keskmine müügihind oli 19% kõrgem.

Muude kaupade ja muude teenuste müügitulu on vähenenud seetõttu, et grupp müüs 2022. aastal päikeseenergia lahenduste teenuse Eesti Energia AS-i tütarettevõttele Enefit Connect AS.

Elektrienergia müügitulu sisaldab ka realiseeritud riskimaandamisreservi summas -2 798 tuhat eurot (2022: 0 eurot) ja realiseeritud lepingulist kohustust summas 5 121 tuhat eurot (2022: 0 eurot) (lisa 17). Elektrienergia müügitulu vähenemist on selgitatud lisa 1.1.

24. TAASTUVENERGIA TOETUS JA MUUD ÄRITULUD

tuhanded eurod	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER	
	2023	2022
Taastuvast energiaallikast toodetud elektrienergia toetus (lisa 32)	21 303	22 827
Sihtfinantseerimine (lisad 21 ja 30)	504	435
Kasum äri müügist (lisad 1.1 ja 10)	960	0
Muud äritulud	1 540	473
Kokku taastuvenergia toetus ja muud äritulud (lisa 5)	24 307	23 735

Lisaks elektrienergia turuhinnale saavad meie päikesepargid, Eesti tuulepargid ja Iru elektriyaam, mille toetuskõlblikkuse periood ei ole veel lõppenud, taastuvenergia toetust (ingl. k. *feed-in premium* ehk FiP) määraga 53,7 €/MWh. Viimati lõp-

pes toetuskõlblikkuse periood Virtsu III ja Vanaküla tuuleparkidel 2022. aasta kolmandas kvartalis. Kuna need tuulepargid ei saa enam toetust, vähenes 2023. aastal toetuskõlblik toodang.

25. KAUBAD, TOORE, MATERJAL JA TEENUSED

tuhanded eurod	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER	
	2023	2022
Tehnoloogiline kütus	27 033	23 187
Hooldus- ja remonditööd	17 514	15 038
Elektrienergia	48 394	32 712
Tuhakäitlusega seotud teenused	1 965	2 137
Materjalid ja varuosad toodangu valmistamiseks	2 067	9 578
Transporditeenused valmistoodangu müügiks	1 920	1 815
Muud kaubad, toore, materjal ja teenused	588	911
Ülekandeteenused	518	309
Saastetasud	325	259
Loodusvarade ressursimaksud	6	8
Kokku kaubad, toore, materjal ja teenused	100 330	85 954

2023. aasta elektrienergia kulude kasvu kohta on esitatud lisainformatsioon lisa 1.1.

Tehnoloogilise kütuse kulud kasvasid 2023. aastal biomassi kallinemise tõttu.

Toodangu valmistamise materjalide ja varuosade kulud vähenesid grupi päikeseenergia lahenduste teenuse müügi tõttu (vt ka lisa 23).

26. TÖÖJÕUKULUD

<i>tuhanded eurod</i>	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER	
	2023	2022
Põhitasud, lisatasud, preemiad, puhkusetasud	8 367	7 064
Muud tasud ja toetused töötajatele	211	127
Tööjõukuludelt arvestatud maksud	2 229	1 920
Kokku tööjõukulud	10 807	9 111
sh Enefit Greeni grupi juhatuse ja nõukogu tööjõukulud (lisa 32)	534	525
sh tasude kulu	485	424
sh preemiad	49	101
Aruandeperioodi keskmine töötajate arv	190	176

Juhatusel liikmetele võidakse juhatuse liikme lepingu lõpetamisel maksta lahkumishüvitist kuni nelja kuu põhitöötasu ulatuses.

27. MUUD TEGEVUSKULUD

<i>tuhanded eurod</i>	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER	
	2023	2022
Kinnisvara hooldus	1 010	905
Kinnisvara rent	2 348	1 597
Turva- ja üldkindlustusteenused	1 592	1 389
Ärikonsultatsioonid	4 144	1 461
Muud kulud	2 313	1 976
Infotehnoloogia teenused	1 377	1 117
Finants- ja raamatupidamisteenused	718	653
Toetused ja annetused	231	268
Kontoriga seotud kulud	324	258
Personaliga seotud kulud	673	498
Õiguslased teenused	442	251
Aktsiisimaksud	65	38
Muud tegevuskulud	15 237	10 411

Rendikulud (vt lisa 6) hõlmavad muutuvaid rendimakseid summas 1 805 tuhat eurot (2022: 1 174 tuhat eurot), mida ei ole rendikohustuste mõõtmisel arvesse võetud ning väikese väärtusega rentidega seotud kulud summas 543 tuhat eurot (2022: 423 tuhat eurot).

28. NETO FINANTSTULUD/-KULUD

tuhanded eurod	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER	
	2023	2022
Finantstulud		
Intressitulud	825	254
Kasum valuutakursi muutusest	1 135	83
Kokku finantstulud (lisa 30)	1 960	337
Finantskulud		
Intressikulud võlakohustustelt		
Intressikulud võlakohustustelt	-16 876	-3 517
Intressimäär vahetuslepingute mõju (lisa 22)	3 545	-97
Kapitaliseeritud laenukasutuse kulutused	12 078	1 914
Kokku intressikulud	-1 253	-1 700
Muud finantskulud	0	-19
Kahjum valuutakursi muutusest	-605	-623
Kokku finantskulud	-1 858	-2 342
Neto finantstulud/-kulud	102	-2 005

Laenukasutuse kulutuste kaalutud keskmine kapitaliseerimismäär oli 2023. aastal 4,82% (2022: 3,10%).

29. TULUMAKSUKULU

Vastavalt kehtivale tulumaksuseadusele maksustatakse Eestis äriühingute kasumit selle jaotamisel. Alates 2019. aastast kohaldub regulaarselt makstavatele dividendidele madalam maksumäär 14% ehk 14/86 dividendide netosummast. Seega saab residendist äriühing dividendide tulumaksuga maksustamisel kohaldada madalamat maksumäära 14% ja tavamäära 20% (20/80 dividendide netosummast). Soodsamat tulumaksumäära saab rakendada dividendimaksele, mis ulatub kuni kolme eelneva majandusaasta keskmise jaotamata kasumi väljamakseni, millelt äriühing on maksnud tulumaksu. Maksustamisele ei kuulu jaotatavad dividendid, mida makstakse teistelt äriühingutelt saadavate dividendide arvel, tingimusel, et dividendide saajale kuulus dividendide maksmise ajal dividende maksnud äriühingus vähemalt 10% suurune osalus.

tuhanded eurod	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER	
	2023	2022
Tulumaksukulu	10 233	6 688
Edasilükkunud tulumaksuvarade ja -kohustuste muutus	-517	-1 120
Kokku ettevõtte tulumaksukulu	9 716	5 567

Keskmine tegelik tulumaksumäär

tuhanded eurod	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER	
	2023	2022
Eesti		
Dividendide netosumma	54 970	39 906
<i>sh dividendid, millele rakendati 14% maksumäära (14/86 netosummast)</i>	6 642	3 645
<i>sh dividendid, millele rakendati 20% maksumäära (20/80 netosummast)</i>	33 602	16 282
<i>sh maksuvabad dividendid</i>	14 726	19 979
Teoreetiline tulumaks	9 482	4 664
Tegelik tulumaks dividendidelt	9 482	4 664
Keskmine efektiivne tulumaksumäär	17,25%	11,69%
Tütarettevõtete tulumaksukulu	751	2 024
Tulumaksukulu	10 233	6 688
Edasilükkunud tulumaksutulu (-)	-517	-1 121
<i>sh edasilükkunud tulumaksutulu</i>	-1 619	-1 502
<i>edasilükkunud tulumaksukulu</i>	1 102	381
Kokku tulumaksukulu	9 716	5 567

2023. ja 2022. aastal maksti aktsionäridele dividende Eesti emaettevõtte jaotamata kasumist ja Leedu tütarvõtte jaotamata kasumist, millelt oli eelnevalt tulumaks tasutud. Grupil on seisuga 31. detsember 2023 edasilükkunud tulumaksukohustusi summas 12 497 tuhat eurot (31. detsember 2022: 12 326 tuhat eurot), millest 9 700 tuhat eurot (31. detsember 2022: 10 323 tuhat eurot) koosneb Leedus asuvate tuuleparkide õiglaste väärtuste ning bilansiliste väärtuste vahest, mis kajastati Nelja Energia AS-i omandamisel tehtud ostuanalüüsi käigus (lisa 9).

30. ÄRITEGEVUSEST SAADUD RAHA

<i>tuhanded eurod</i>	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER	
	2023	2022
Kasum enne maksustamist	65 509	115 774
Korrigeerimised		
Materiaalsete põhivarade kulum ja väärtuse langus (lisa 6 ja 7)	39 944	37 355
Immateriaalsete põhivarade amortisatsioon ja väärtuse langus (lisa 9)	617	422
Põhivara soetamiseks saadud sihtfinantseerimise amortisatsioon (lisa 21)	-500	-435
Intressi- ja muud finantskulud (lisa 28)	1 252	1 697
Kasum sidusettevõttesse tehtud investeeringu müügist	-0	-645
Kasum tütarettevõtete müügist	-960	0
Kasum kapitaliosaluse meetodil investeeringutel sidusettevõttesse	-66	-7
Kahjum materiaalsete põhivarade müügist	-2	-3
Intressi- ja muud finantstulud (lisa 28)	-826	-251
Kahjum muudest mitterahalistest tehingutest	26	0
Kursikahjum/kasum (-) välisvaluutas antud ja võetud laenudelt	470	-147
Lepingulise kohustuse ja elektrienergia rahavoo riskimaandamisreservi vähenemise koondmõju (lisa 17 ja 23)	-2 323	0
Korrigeeritud kasum enne tulumaksustamist	103 141	153 760
Äritegevusega seotud käibevarade netomuutus		
Nõuded ostjate vastu muutus (lisa 13)	-1 407	-686
Varude muutus (lisa 11)	-2 283	-4 226
Äritegevusega seotud muude nõuete muutus (lisa 13)	-15 687	-16 803
Müügiks hoitavate varade muutus	-429	0
Kokku äritegevusega seotud käibevarade netomuutus	-19 806	-21 715
Äritegevusega seotud kohustuste netomuutus		
Eraldiste muutus	3	-58
Võlad hankijatele muutus (lisa 20)	9 480	4 814
Muude äritegevusega seotud võlgade netomuutus	2 385	-105
Müügiks hoitavate varadega otseselt seotud kohustuste muutus	-285	0
Kokku äritegevusega seotud kohustuste netomuutus	11 583	4 651
Äritegevusest saadud raha	94 918	136 696

31. TINGIMUSLIKUD TULEVIKUKOHUSTUSED

Võimalikest maksurevisjonist tulenevad tingimuslikud kohustused

Eesti

Maksuhaldur ei ole algatanud ega läbi viinud maksurevisjoni ega üksikjuhtumi kontrolli üheski grupi ettevõttes. Maksuhalduril on õigus kontrollida ettevõtte maksuarvestust kuni viie aasta jooksul pärast maksudeklaratsiooni esitamise tähtaega ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ja trahv. Juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata grupile olulise täiendava maksusumma.

Välisriigid

Maksuhaldur ei ole algatanud ega läbi viinud maksurevisjoni ega üksikjuhtumi kontrolli üheski grupi välisettevõttes. Lätis, Leedus, Soomes ja Poolas on maksuhalduril õigus kontrollida ettevõtte maksuarvestust kuni viie aasta jooksul pärast maksudeklaratsiooni esitamise tähtaega. Juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata grupile olulise täiendava maksusumma.

Pooleriolevate kohtuvaidlustega seotud tingimuslikud kohustused

Seisuga 31. detsember 2023 ja 31. detsember 2022 ei ole grupil pooleriolevaid kohtuvaidlusi, mis võiksid avaldada negatiivset mõju grupi raamatupidamise aruandele.

Laenulepingute eritingimused

Grupi poolt sõlmitud laenulepingud sisaldavad mõningaid eritingimusi, millega on kehtestatud teatud piirmäärad grupi konsolideeritud finantsnäitajatele. 2023. aastal ega 2022. aastal eritingimusi ei rikutud (lisa 19).

Kohustused, mis on seotud uute tuuleparkide ja päikselektrijaamade rajamiseks sõlmitud ehituslepingutega

Seisuga 31. detsember 2023 oli grupp võtnud Šilale II tuulepargi, Akmene tuulepargi, Tolpanvaara tuulepargi, Zambrowi päikeselektrijaama, Debniku päikeselektrijaama ning Purtse hübriidjaama rajamiseks sõlmitud ehituslepingutega tulevaste kapitalikulutuste tegemise kohustusi mahus 368 932 tuhat eurot (2022: 89 623 tuhat eurot). 2023. aasta jooksul lisandusid järgmiste projektidega seotud kohustused: Kelme I ja Kelme II tuulepargid, Estonia kaevanduse päikeseпарк, Vändra päikeseпарк, Pärnu-Jaagupi päikeseпарк, Seinapalu päikeseпарк, Mõisavalla päikeseпарк, Lihula päikeseпарк, Kabala päikeseпарк, Dzervese päikeseпарк, Austrumi päikeseпарк ja Strzałkowo päikeseпарк.

Kohustused, mis on seotud arendusprojektide soetamiseks sõlmitud lepingutega

Seisuga 31. detsember 2022 oli grupp võtnud seoses Tolpanvaara tuulepargi ning Kelme II ja III tuulepargi arendusprojekti soetamiseks sõlmitud lepingutega tulevaste kapitalikulutuste tegemise kohustusi mahus 17 400 tuhat eurot.

Muutuvad rendimaksud

Kui hoonestusõigused põhinevad muutuvatel rendimaksetel, mis ei sõltu indeksist ega määrast, nt väljamaksete tegemisel võetakse aluseks maal asuvate varade müügiprotsent või katastriüksuste maade väärtused, siis neid rendilepinguid ei arvestata kasutusõiguse varade ja rendikohustustena vastavalt IFRS 16 nõuetele, vaid arvestatakse kui perioodi tegevuskulusid. Grupi hinnangul on 31. detsembri 2023 seisuga diskonteeritud tulevaste perioodide maksete summa selliste rendilepingute järelejäänud kehtivusaja jooksul 7 005 eurot (2022: 7 736 tuhat eurot). Tegelikke rendimakseid mõjutavad muutused katastriväärtustes, elektrihindades ja tootmismahudes.

32. TEHINGUD SEOTUD OSAPOOLTEGA

Enefit Green AS-i emaettevõtte on Eesti Energia AS. Eesti Energia AS-i ainuaktsionär on Eesti Vabariik.

Enefit Green AS-i konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks valitsevat või olulist mõju omavaid omanikke, teisi samasse konsolideerimisgruppi kuuluvaid äriühinguid, sidusettevõtteid, ühisettevõtteid, tegev- ja kõrgemat juhtkonda ning eespool loetletud isikute lähedasi pereliikmeid ja nende valitseva või olulise mõju all olevaid ettevõtteid. Samuti on loetud seotud osapoolteks kõik üksused, milles riigil on valitsev või oluline mõju. Grupp on rakendanud vabastust tema jaoks ebaoluliste tehingute ja saldode avalikustamise osas, mis on seotud valitsuse ja teiste seotud osapooltega, mille üle riigil on valitsev mõju, ühine valitsev mõju või oluline mõju.

Tehingud emaettevõttega

	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER	
<i>tuhanded eurod</i>	2023	2022
Materiaalse põhivara ost (lisad 7 ja 10)	6 174	26 863
Immateriaalse põhivara ost	0	391
Teenuste ost	17 804	15 251
Elektrienergia müük	78 713	32 320

Enefit Green AS ja tema tütarettevõtted toodavad taastuvenergiat, mida müüakse otse kolmandatele osapooltele (sh elektrikörsile Nord Pool). Emaettevõtte Eesti Energia AS osutab Enefit Greenile mõningaid energia müügi jaoks vajalikke haldusteenuseid. Need teenused hõlmavad arvelduste ja

maksete haldamist, suhtlemist Nord Pooli ja regulaatoritega ning elektrienergia tootmise ja müügitehingutega seotud regulatiivsete aruannete koostamist. Mainitud teenusega seotud kuulud koos Eesti Energia AS-i poolt täiendavalt Enefit Green AS-ile osutatud keskselt korraldatud teenustele on kajastatud eespool esitatud tabelis real „Teenuste ost“.

Seisuga 31. detsember 2023 oli Enefit Green kohustatud tarnima emaaettevõttele Eesti Energia AS ajavahemikus 2024–2033 pikaajaliste fikseeritud hinnaga elektrimüügilepingute alusel Leedu, Eesti, Soome ja Poola elektrivõrgus kokku 8 562 GWh elektrit (31. detsember 2022: 9 315 GWh). Lepingud on sõlmitud nii aastase kui kuise baasenergia tarneks. Seotud osapoollega sõlmitud pikaajaliste elektrienergia füüsilise tarne lepingute kaalutud keskmine hind on 68,1 €/MWh (31. detsember 2022: 69,5 €/MWh). Täiendav informatsioon teenuste müügi muutuste kohta on esitatud lisa 1.1.

Nõuded ja võlad emaaettevõttele

<i>tuhanded eurod</i>	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Nõuded (lisa 13)	9 497	11 968
Kohustused (lisa 20)	2 195	3 205
Lepinguline kohustus (lisa 17)	18 086	23 207

Tehingud ja saldod ettevõtetega, mis kuuluvad Eesti Energia AS-iga samasse konsolideerimisgruppi

<i>tuhanded eurod</i>	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER	
	2023	2022
Teenuste ost	3 357	6 180
Kaupade ost	0	73
Kaupade müük	0	3 155
Teenuste müük	4 208	7 907

<i>tuhanded eurod</i>	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Nõuded (lisa 13)	314	31
Kohustused (lisa 20)	62	731

Tehingud ja saldod teiste seotud osapooltega (sh sidusettevõtetega)

<i>tuhanded eurod</i>	1 JANUARY – 31 DECEMBER	
	2023	2022
Teenuste ost	1 908	1 582
Teenuste müük	18	18

<i>tuhanded eurod</i>	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Nõuded (lisa 13)	22	21
Kohustused (lisa 20)	311	251

Kaupade ostu- ja müügitehingud seotud osapooltega on teostatud Konkurentsiameti poolt kinnitatud hindades või turuhindades.

Tehingud Eesti Vabariigi valitseva või olulise mõju all olevate ettevõtetega

Grupi juhatus avalikustab tehingud Eesti Vabariigi valitseva või olulise mõju all olevate ettevõtetega. Aruandeperioodil ja võrreldavatel perioodidel on grupp teinud olulises summas ostu- ja müügitehinguid põhivõrguettevõttega Elering AS, mis on 100% riigile kuuluv äriühing.

Tehingud Elering AS-iga

<i>tuhanded eurod</i>	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER	
	2023	2022
Liitumistasud	18 652	10 893
Reaktiivenergia ost	340	246
Taastuvatest allikatest toodetud elektrienergia toetus (lisa 24)	21 281	23 826
Muude teenuste müük	74	65

Liitumistasusid kajastatakse materiaalse põhivarana.

Nõuded Elering AS-i vastu ning kohustused Elering AS-i ees

<i>tuhanded eurod</i>	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Nõuded	5 629	2 064
Kohustused	33	29

33. TÄIENDAVAD ANDMED EMAETTEVÖTTE KOHTA

Vastavalt Eesti Vabariigi raamatupidamiseadusele tuleb konsolideeriva äriüksuse (emaettevõtte) konsolideerimata põhjaruanded avalikustada konsolideeritud raamatupidamise aruande lisades. Emaettevõtte põhjaruannete koostamisel on kasutatud samu arvestuspõhimõtteid ja hindamisaluseid nagu konsolideeritud raamatupidamise aruande koostamisel. Investeeringuid tütarettevõtetesse arvestatakse emaettevõtte eraldiseisvates põhjaruannetes, mis on avalikustatud konsolideeritud raamatupidamise aruande lisades, vastavalt IAS 27 „Konsolideerimata finantsaruanded“ nõuetele.

Emaettevõtte põhjaruannetes, mis on avalikustatud selles lisas, mõõdetakse investeeringuid tütarettevõtetesse soetusmaksu- mused, millest on maha arvatud kajastatud võimalik väärtuse langus.

Kasumiaruanne

<i>tuhanded eurod</i>	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER	
	2023	2022
Müügitulu	134 860	62 200
Taastuvenergia toetus ja muud äritulud	7 953	6 145
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-95 850	-30 331
Valmis- ja lõpetamata toodangu varude jääkide muutus	0	12
Tööjõukulud	-6 786	-6 194
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-6 789	-6 726
Muud tegevuskulud	-7 294	-4 614
Kahjum tütarettevõtte müügist	0	-1 864
ÄRIKASUM	26 094	18 628
Finantstulud	50 941	34 577
Finantskulud	-12 912	-3 323
Neto finantstulud	38 029	31 254
Kasum kapitaliosaluse meetodil investeeringutelt sidusettevõtetesse	66	714
KASUM ENNE TULUMAKSUSTAMIST	64 189	50 596
Tulumaksukulu	-9 482	-4 663
ARUANDEAASTA KASUM	54 707	45 933

Koondkasumiaruanne

<i>tuhanded eurod</i>	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER		Lisa
	2023	2022	
ARUANDEAASTA KASUM	54 707	45 933	
Muu koondkasum			
Kirjed, mida võib edaspidi ümber liigitada kasumiaruandesse:			
Rahavoo riskimaandamisinstrumentide ümberhindlus (sh ümberliigitamised kasumiaruandesse)	-2 968	14 626	17
Aruandeaasta muu koondkahjum/-kasum	-2 968	14 626	
ARUANDEAASTA KOONDKASUM KOKKU	51 739	60 559	

Finantsseisundi aruanne

<i>tuhanded eurod</i>	31. DETSEMBER	
	2023	2022
VARAD		
Põhivara		
Materiaalsed põhivarad	98 997	96 917
Immateriaalsed põhivarad	36 750	36 815
Investeeringud tütarettevõtetesse	331 153	333 052
Investeeringud sidusettevõtetesse	548	506
Laenuõuded tütarettevõtete vastu	117 681	70 987
Tuletisinstrumendid	5 054	11 277
Kokku põhivara	590 183	549 554
Käibevara		
Varud	1 111	1 244
Nõuded ostjate vastu, muud nõuded ja ettemaksud	527 587	317 267
Tuletisinstrumendid	3 806	3 349
Raha ja raha ekvivalendid	59 611	108 731
	592 115	430 591
Müügiks hoitavad varad	10 144	0
Kokku käibevara	602 259	430 591
KOKKU VARAD	1 192 442	980 145

<i>tuhanded eurod</i>	31. DETSEMBER	
	2023	2022
OMAKAPITAL		
Aktiikapital	264 276	264 276
Ülekurss	60 351	60 351
Kohustuslik reservkapital	5 556	3 259
Muud reservid	163 451	166 419
Jaotamata kasum	90 406	92 966
KOKKU OMAKAPITAL	584 040	587 272
KOHUSTUSED		
Pikaajalised kohustused		
Võlakohustused	445 175	251 577
Sihtfinantseerimine	92	1 969
Eraldised	8	10
Lepinguline kohustus	12 412	18 086
Kokku pikaajalised kohustused	457 687	271 642
Lühiajalised kohustused		
Võlakohustused	31 381	23 950
Eraldised	6	2
Võlad hankijatele ja muud võlad	111 937	92 158
Lepinguline kohustus	5 674	5 121
	148 998	121 231
Müügiks hoitavate varadega otseselt seotud kohustused	1 717	0
Kokku lühiajalised kohustused	150 715	121 231
KOKKU KOHUSTUSED	608 402	392 873
KOKKU OMAKAPITAL JA KOHUSTUSED	1 192 442	980 145

Rahavoogude aruanne

<i>tuhanded eurod</i>	2023	2022
Rahavood äritegevusest		
Kasum enne tulumaksustamist	64 189	50 596
Korrigeerimised		
Põhivara kulum ja väärtuse langus	6 789	6 726
Põhivara soetamiseks saadud sihtfinantseerimise amortisatsioon	-160	-160
Kasum põhivara müügist	0	-2
Kapitaliosaluse meetodi mõju	-66	-7
Kahjum tütarettevõtte võorandamisest	0	1 864
Kursikahjum/-kasum välisvaluutas võetud laenudelt	470	-147
Kasum sidusettevõttesse tehtud investeeringu müügist	0	-645
Kasum tütarettevõtete müügist	-1 630	0
Intressikulu võlakohustustelt	12 898	3 309
Intressi- ja muud finantstulud	-36 238	-16 256
Dividenditulu elimineerimine	-14 688	-18 339
Lepingulise kohustuse ja elektrienergia rahavoo riskimaandamisreservi vähenemise koondmõju	-2 323	0
Korrigeeritud kasum enne tulumaksustamist	29 241	26 939
Äritegevusega seotud käibevarade netomuutus		
Äritegevusega seotud nõuete muutus	-1 519	-1 164
Varude muutus	-401	226
Müügiks hoitavateks liigitatud varade muutus	256	0
Muude äritegevusega seotud käibevarade netomuutus	410	-10 092
Kokku äritegevusega seotud käibevarade netomuutus	-1 254	-11 030
Äritegevusega seotud kohustuste netomuutus		
Eraldiste muutus	3	-3
Võlgnevus hankijatele muutus	1 049	935
Muude äritegevusega seotud kohustuste netomuutus	-3 976	3 062
Kokku äritegevusega seotud kohustuste netomuutus	-2 924	3 994
Makstud intressid ja laenukulud	-12 321	-2 902
Laekunud intressid	33 839	13 357
Makstud tulumaks	-9 482	-4 664
Kokku rahavood äritegevusest	37 099	25 694

Tabel jätkub paremas veerus

<i>tuhanded eurod</i>	2023	2022
Kokku rahavood äritegevusest	37 099	25 694
Rahavood investeerimistegevusest		
Laekunud materiaalse põhivarade müügist	0	3
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	-14 674	-13 325
Sissemakse tütarettevõtte aktsiakapitali	-21 674	-78 364
Laekunud tütarettevõtte osakapitali vähendamisest	0	131 700
Sidusettevõtelt laekunud dividendid	24	62
Tütarettevõtelt laekunud dividendid	14 688	18 339
Laekunud tütarettevõtete müügist	32 000	0
Laekunud sidusettevõttesse tehtud investeeringu müügist	0	724
Kokku rahavood investeerimistegevusest	10 364	59 139
Rahavood finantseerimistegevusest		
Grupisisese võla netomuutus	-241 725	-92 991
Saadud pangalaenud	302 000	270 000
Pangalaenude tagasimaksed	-104 571	-115 277
Makstud dividendid	-54 970	-39 906
Laekumised intressimäära vahetuslepingute realiseerimisest	2 707	0
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-96 559	21 826
Neto rahavoog	-49 120	106 659
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi algul	108 731	2 072
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpul	59 611	108 731
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-49 120	106 659

Omakapitali muutuste aruanne

<i>tuhanded eurod</i>	Aktiivkapital	Kohustuslik reservkapital	Ülekurs	Muud reservid	Jaotamata kasum	Kokku
Omakapital seisuga 1. jaanuar 2022	264 276	479	60 351	151 793	89 717	566 618
Aruandeaasta kasum	0	0	0	0	45 933	45 933
Aruandeperioodi muu koondkasum	0	0	0	14 626	0	14 626
Makstud dividendid (lisa 18)	0	0	0	0	-39 906	-39 906
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	0	2 780	0	0	-2 780	0
Muud korrigeerimised	0	0	0	0	1	1
Kokku aktsionäride poolt tehtud ning aktsionäridele tehtud väljamaksed, mis on kajastatud otse omakapitalis	0	2 780	0	0	42 685	-39 905
Omakapital seisuga 31. detsember 2022	264 276	3 259	60 351	166 419	92 966	587 272
Aruandeaasta kasum	0	0	0	0	54 707	54 707
Aruandeperioodi muu koondkasum	0	0	0	-2 968	0	-2 968
Makstud dividendid (lisa 18)	0	0	0	0	-54 970	-54 970
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	0	2 297	0	0	-2 297	0
Kokku aktsionäride poolt tehtud ning aktsionäridele tehtud väljamaksed, mis on kajastatud otse omakapitalis	0	2 297	0	0	-57 267	-54 970
Omakapital seisuga 31. detsember 2023	264 276	5 556	60 351	163 451	90 406	584 040

Korrigeeritud konsolideerimata jaotamata kasum on vastavalt Eesti raamatupidamise seadusele summa, millest aktsiaselts võib teha aktsionäridele väljamakseid. Emaettevõtte omakapitali ja korrigeeritud konsolideerimata omakapitali võrdlus on esitatud järgnevas tabelis.

<i>tuhanded eurod</i>	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Emaettevõtte omakapital	584 041	587 272
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus	-331 701	-333 558
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus kapitaliosaluse meetodil	464 850	465 019
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital	717 190	718 733

34. SÜNDMUSED PÄRAST ARUANDEKUUPÄEVA

Muutused regulatiivses keskkonnas

Alates 1. juulist 2024 jõustuvad Eestis uued saastetasud, mille suurimaks mõjuks on soojuse tootmisel tekkivate CO₂ heitkoguste tasu 12-kordne suurenemine. Uus tasu on 25 €/tonn. See mõjutab koostootmise segmendi kulusid, kuid kuna kütetariifid on reguleeritud, saab osa kuludest kanda üle reguleeritud kütetariifidesse.

Tehingu lõpuleviimine AS-iga Utilitas Eesti

29. novembril 2023 sõlmitud ostu-müügilepinguga müüs Enefit Green AS kaugkütteärid Paides (emaettevõtte Enefit Green AS-i koosseisu kuulunud eraldi äriüksus asukohaga Eestis) ja Valkas (tütarettevõtte Enefit Power & Heat Valka asukohaga Lätis) AS-ile Utilitas Eesti. Tehingu lepinguline väärtus oli 15 885 tuhat eurot. Seisuga 31. detsember 2023 oli müüdud netovara bilansiline väärtus 10 418 tuhat eurot. Tehing vajas Eesti ja Läti konkurentsiametite nõusolekut, mis saadi 2024. aasta veebruaris ja tehing viidi lõpule 2024. aasta märtsis. Lõplik müügihind selgub pärast tehingu lõpuleviimise järgset korrigeerimist sõltuvalt äri raha ja käibekapitali tasemest.

Tasustamisaruanne

Enefit Greeni juhatuse tasustamise aruanne on koostatud kooskõlas nõukogu 10. septembril 2021 kinnitatud ja üldkoosoleku 14. septembril 2021 heaks kiidetud Juhatuse liikmete tasustamise põhimõtetele ja Eesti Vabariigi väärt-paberituru seaduses sätestatule.

Tulemustasu suurus sõltub majandusaastaks seatud eesmärki-de täitmisest. Nõukogu kinnitab juhatuse esimehele ja juhatuse esimees teistele juhatuse liikmetele igaks majandusaastaks konkreetsed eesmärgid, tulemuskriteeriumid (finantsilised ja mittefinantsilised kriteeriumid nagu näiteks EBITDA, tootmisük-suste töökindlus, juhtimisindeks, arendusprojektide elluviimi-ne) ja neile omistatud kaalud, mis peegeldavad Enefit Greeni strateegiat ja majandusaasta tegevusplaani.

Eesmärkide, tulemuskriteeriumide ja kaalude seadmisel arves-tatakse eelkõige Enefit Greeni äri- ja riskistrateegiat ning Enefit Greeni ja aktsionäride pikaajalisi huve. Eesmärkide täitmist hindab nõukogu pärast majandusaasta lõppu. Maksimaalne aastane tulemustasu summa on neljakordne majandusaasta lõpus kehtinud ühe kuu põhitöötasu.

Nõukogu hindas juhatuse liikmete 2023. aasta töötulemusi lähtudes kehtestatud tulemuskriteeriumitest, võttis arvesse oodatust tagasihoidlikumaid 2023. aasta majandustulemusi ning määras 2023. aasta tulemustasud järgnevalt:

- juhatuse esimees Aavo Kärmas - ühe kuu põhitöötasu
- juhatuse liige Veiko Räim - ühe kuu põhitöötasu

- juhatuse liige Andres Maasing - 1,5-kordne ühe kuu põhitöötasu
- juhatuse liige Innar Kaasik - 1,5-kordne ühe kuu põhi-töötasu

Juhatuse liikmetele 2023. aastal makstud tasu vastab tasusta-mise põhimõtetele, tagades Enefit Greeni pikaajaliste strateee-giiliste eesmärkide saavutamise kvalifitseeritud ja tulemustele orienteeritud juhatuse liikmete tööpanusega. Tasude kogusum-ma on mõistlikus vastavuses juhatuse liikmete ülesannete ja Enefit Greeni majandusliku olukorraga.

Juhatuse liikmetele ei ole antud ega pakutud aktsiad või aktsiaoptsoone.

Tulemustasu tagasinõudmise võimalust 2023. aastal kasutatud ei ole.

2023. aastal ei ole tehtud erandeid tasustamise põhimõtetest.

Enefit Greeni juhatuse liikmetele makstud ja arvestatud tasud 2023. majandusaasta eest

Nimi	Positsioon	Põhitöötasu (€)	Tulemustasu* (€)	Tasu kogusumma (€)	Tulemustasu osakaal %
Aavo Kärmas	Juhatuse esimees	156 000	13 000	169 000	7,7%
Veiko Räim	Juhatuse liige, finantsjuht	120 189	10 000	130 189	7,7%
Innar Kaasik	Juhatuse liige, tootmisjuht	118 885	15 000	133 885	11,2%
Andres Maasing **	Juhatuse liige, arendusjuht	90 000	11 250	101 250	11,1%
Kokku		485 074	49 250	534 324	9,2%

* Tulemustasu on määratud nõukogu 23. veebruari 2024 otsusega lähtudes 2023. aasta töötulemustest ja makstakse välja 2024. aastal

** Andres Maasing on juhatuse liige alates 03.04.2023

Juhatuse liikmetele pole makstud tasusid teiste Enefit Green gruppi kuuluvate ettevõtjate poolt.

Juhatuse liikmete tulemuskriteeriumid ja nende omistatud kaalud 2023. aastal

Tulemuskriteerium ja selle alamkriteeriumid	Aavo Kärmas Juhatuse esimees	Veiko Rääm Finantsjuht	Innar Kaasik Tootmise ja varahalduse valdkonna juht	Andres Maasing Arendusjuht
Kasumlikkus ja efektiivsus <ul style="list-style-type: none"> grupi EBITDA, grupi püsikulud, tootmisüksuste töökindlus, energiaportfelli juhtimine ja riskimaandamise raamistik investorsuhted ja jätkusuutlikkuse raamistik 	50%	70%	55%	30%
Kasv <ul style="list-style-type: none"> investeeringisotsused eelarvestatud projektidele projektide valmisolek investeeringisotsuseks 2024 projektide finantseerimine ehituses olevate projektide eelarves ja ajagraafikus püsimine arendusprotsessi toetamine tootmise alustamine uutes tootmisüksustes teenuselepingute muutuvkasum/püsikulud 	40%	20%	5%	60%
Juhtimiskvaliteet ja töötajate rahulolu	10%	10%	10%	10%
Tootmise ja varahalduse valdkonna arendamine <ul style="list-style-type: none"> koostootmisjaamade ja pelletitootmise strateegia väljatöötamine digitaliseerimise strateegia uuendamine monitoorimis- ja juhtimiskeskuse pilootprojekt olemasolevate varade repowering plaani ülevaatamine O&M põhimõtete uuendamine 	-	-	30%	-

EBITDA kui peamise tulemuslikkuse võtmemõõdiku ning juhatuse liikmete tasu ja täistööajaga töötajate töötasude võrdlus perioodil 2019 – 2023

	Ühik	2019	2020	2021	2022	2023
EBITDA	mIn €	90,3	110,2	121,5	154,8	105,9
<i>muutus</i>	%	124,1%	22,0%	10,3%	27,4%	-31,6%
EBITDA täistööajaga töötaja kohta	tuh €	626,2	717,9	750,9	907,9	558,8
<i>muutus</i>	%	41,7%	14,6%	4,6%	20,9%	-38,5%
Täistööajaga töötajate arv (keskmise)		144,2	153,5	161,8	170,5	189,5
Sh. Juhatusel liikmete arv (keskmise)		4,0	4,0	4,0	3,6	3,8
Põhitasud, lisatasud, preemiad, puhkusetasud	tuh €	4 487,6	4 669,2	5 231,5	7 063,6	8 366,9
sh juhatusel liikmetele makstud tasud*	tuh €	388,8	390,6	550,2	525,0	534,3
sh juhatusel esimehele makstud tasud	tuh €	126,5	123,8	168,0	185,4	169,0
Täistööajaga töötajate (v.a. juhatusel liikmed) keskmine aastatasu	tuh €	29,2	28,6	29,7	39,2	41,3
<i>muutus</i>	%	-16,7%	-2,1%	3,7%	32,1%	5,4%
Juhatusel liikmete keskmine tasu	tuh €	97,2	97,7	137,6	145,8	142,5
<i>muutus</i>	%	0,1%	0,5%	40,9%	6,0%	-2,3%
Juhatusel esimehe tasu suhe keskmise täistööajaga töötaja tasusse	suhtarv	4,3:1	4,3:1	5,7:1	4,7:1	4,1:1

* juhatusel liikmed koos juhatusel esimehega

Aruande allkirjad

Enefit Green AS-i (registrikood: 11184032) 31. detsembril 2023 lõppenud majandusaasta grupi aastaaruande, sealhulgas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande õigsust on kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Kuupäev ja allkiri
Aavo Kärmas	Juhatuse esimees	1. aprill 2024 / allkirjastatud digitaalselt /
Innar Kaasik	Juhatuse liige	1. aprill 2024 / allkirjastatud digitaalselt /
Veiko Räim	Juhatuse liige	1. aprill 2024 / allkirjastatud digitaalselt /
Andres Maasing	Juhatuse liige	1. aprill 2024 / allkirjastatud digitaalselt /

Sõltumatu vandeaudiitori aruanne

Enefit Green AS-i aktsionäridele

Aruanne konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi kohta

Meie arvamus

Meie arvates kajastab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt Enefit Green AS-i (*Ettevõtte*) ja selle tütarettevõtete (koos *Kontserni*) konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2023 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Meie auditi arvamus on kooskõlas auditikomiteele 13. märtsil 2024 esitatud täiendava aruandega.

Mida me auditeerisime

Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne sisaldab:

- konsolideeritud kasumiaruannet 31. detsember 2023 lõppenud majandusaasta kohta;
- konsolideeritud koonddkasumiaruannet 31. detsember 2023 lõppenud majandusaasta kohta;
- konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2023;
- konsolideeritud rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta; ja
- konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisanid, mis sisaldavad olulist teavet arvestuspõhimõtete kohta ja muud selgitavat infot.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (ISA-d). Meie kohustused vastavalt nendele standarditele on täiendavalt kirjeldatud meie aruande osas „Audiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga“.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

AS PricewaterhouseCoopers
Tatari 1, 10116 Tallinn; tegevusluba nr 6; registrikood: 10142876
T: 614 1800, www.pwc.ee

Sõltumatus

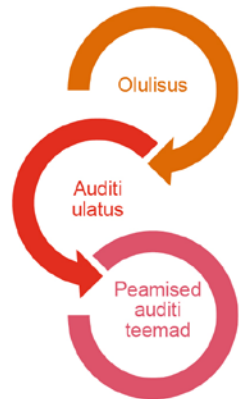
Oleme Kontsernist sõltumatud kooskõlas Rahvusvahelise Arvestusekspertide Eetikakoodeksite Nõukogu (IESBA) poolt välja antud kutseliste arvestusekspertide rahvusvahelise eetikakoodeksiga (sealhulgas rahvusvahelised sõltumatuse standardid) (IESBA koodeks). Oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt IESBA koodeksile.

Oma parima teadmise ja veendumuse kohaselt kinnitame, et meie poolt Ettevõttele ja selle emaettevõttele ja tütarettevõtetele osutatud auditivälised teenused on olnud kooskõlas Eesti Vabariigis kehtivate seaduste ja regulatsioonidega ning et me ei ole osutanud auditiväliseid teenuseid, mis on keelatud Eesti Vabariigi audiitortegevuse seaduse §-i 59¹ poolt.

Meie poolt perioodi 1. jaanuar 2023 - 31. detsember 2023 jooksul Ettevõttele ja selle emaettevõttele ja tütarettevõtetele osutatud auditivälised teenused on avalikustatud tegevusaruandes.

Ülevaade meie auditist

Kokkuvõte

- Kontserni auditi olulisus on 2,6 miljonit eurot, mis on määratud kui ligikaudu 2,5% Kontserni kasumist enne intressi-, maksu-, põhivara kulumi- ja väärtuse languse kulusid, välisvaluuta muutustest tingitud kasumeid ja kahjumeid ning sidusettevõtjate kapitaliosaluse tulemit (EBITDA).
- Kohendasime auditi ulatust lähtudes Kontserni kuuluvate ettevõtete riski tasemest ja suurusest ning viisime läbi kas täismahus auditi või eraldiseisvad auditiprotseduurid oluliste kasumiaruande või finantsseisundi aruande ridade osas. Kontserni tasemel kontrollisime konsolideerimist ning teostasime täiendavad analüütilised protseduurid nende Kontserni ettevõtete osas, mida eespool nimetatud protseduurid ei hõlmanud, et veenduda konsolideeritud finantsaruandlust mõjutavate väärkajastamiste puudumises.
- Firmaväärtuse ja materiaalse põhivara võimaliku allahindluse hindamine.

Oma auditi kujundamisel määrasime me olulisuse ja hindasime olulise väärkajastamise riske konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes. Erilist tähelepanu pöörasime valdkondadele, kus juhatuse on kasutanud subjektiivseid hinnanguid, näiteks oluliste raamatupidamislike hinnangute puhul, mis tuginesid eeldustele ja tulevikusündmustele, mis on oma olemuselt ebakindlad. Nagu kõikides oma auditites, tegelesime riskiga, et juhtkond eirab sisekontrollisüsteemi, hinnates muu hulgas seda, kas on asjaolusid, mis viitavad pettusest tuleneda võivale olulise väärkajastamise riskile.

Olulisus

Meie auditi ulatust mõjutas meie poolt määratud olulisus. Auditi eesmärgiks on omandada põhjendatud kindlustunne selle kohta, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast. Neid loetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad kas üksikult või koos mõjutada kasutajate poolt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel tehtavaid majanduslikke otsuseid.

Tuginedes oma professionaalsele hinnangule määrasime olulisusele, sealhulgas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku olulisusele, teatud numbrilised piirmäärad, mis on toodud alljärgnevas tabelis. Need numbrilised piirmäärad koos kvalitatiivsete kaalutlustega aitasid meil määrata meie auditi ulatust ja meie auditiprotseduuride olemust, ajastust ja mahtu ning hinnata väärkajastamiste mõju konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandele kui tervikule nii eraldiseisvalt kui summeerituna.

Kontserni auditi olulisus	2,6 miljonit eurot
Kuidas me selle määrasime	Kontserni olulisuse määramisel me lähtusime oma ametialasest hinnangust. Hinnangu aluseks võtsime 2,5% EBITDA-st. Kontsern on defineerinud EBITDA kui kasumi enne intressi-, maksu-, põhivara kulumi- ja väärtuse languse kulusid, välisvaluuta muutustest tingitud kasumeid ja kahjumeid ning sidusettevõtjate kapitaliosaluse tulemit. EBITDA ei ole IFRS finantsaruandluse raamistikus defineeritud tulemuslikkuse näitaja nagu on avalikustatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisas 5. Selle määratlemise ja arvestamise eest vastutab juhtkond. Kontserni poolt EBITDA arvestuseks või määratlemiseks kasutatud meetod või mõisted võivad erineda teiste ettevõtete poolt sarnaselt nimetatud näitajate definitsioonist või arvestuse meetoditest.
Rakendatud olulisuse kriteeriumi põhjendus	Olulisuse arvestuse aluseks oleme valinud EBITDA kuna, nagu kirjeldatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisas 5, see on üheks olulisemaks mõõdikuks Kontserni tulemuslikkuse hindamisel Kontserni juhtkonna poolt. Valisime 2,5%, kuna antud suurusjärk on kooskõlas kvantitatiivsete olulisuse künnistega, mida kasutatakse kasumile orienteeritud ettevõtete jaoks, kus rakendatakse selliseid tulemuslikkuse näitajaid nagu EBITDA.

Peamised auditi teemad

Peamised auditi teemad on valdkonnad, mis olid meie professionaalse hinnangu kohaselt käesoleva perioodi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditis kõige olulisemad. Neid valdkondi käsitleti konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku auditeerimise ja sellele arvamuse avaldamise kontekstis ning me ei avalda nende valdkondade kohta eraldi arvamust.

Peamine auditi teema

Firmaväärtuse ja materiaalse põhivara võimaliku allahindluse hindamine

Juhatuse poolt tehtud olulised eeldused ning nende mõju firmaväärtuse ja materiaalse põhivara kaetavale väärtusele on kirjeldatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades 4, 7 ning 9.

Seisuga 31. detsember 2023 moodustavad Kontserni materiaalsed põhivarad kokku 1 027,1 miljonit eurot ning firmaväärtus 58,2 miljonit eurot, millest oluline osa on seotud opereerivate tuuleparkide, tuuleparkide arendusprojektide ning Iru soojuselektrijaamaga.

Enamus kontserni tuuleparke ja Iru soojuselektrijaama testiti allahindluse suhtes seoses antud varadega seotud firmaväärtuse saldoga. Lisaks testiti nelja opereeriva tuulepargi väärtuse langust tingituna elektri turuhindade ebasoodsatest muutustest ja kolme tuulepargi arendusprojekti tingituna nii elektri turuhindade ebasoodsatest muutustest kui ka kontserni poolt sõlmitud pikaajaliste elektrienergia lepingute koondmõjust nendele tuuleparkidele.

Kontserni tuuleparkide ja Iru soojuselektrijaama kaetava väärtuse aluseks on kasutusväärtus, mis põhineb tulevaste perioodide diskonteeritud rahavoogudel.

Kuna tulevaste perioodide rahavoogude prognoosimine ja diskonteerimine on paratamatult seotud ebakindlusega, siis sisaldab antud raha genereerivate üksuste väärtuse hindamine subjektiivsust ning eeldab hinnangute kasutamist. Mitmeid vara väärtuse testi aluseks olevaid olulisi eelduseid, nagu prognoositud

Kuidas me tegelesime peamise auditi teemaga oma auditis

Esmalt hindasime, kas on varasid, mille puhul esinevad väärtuse languse indikatsioonid, mida juhtkond ei ole tuvastanud. Hindamisel tuginesime meie teadmistele Kontserni ja selle äritegevuse kohta ning tööstusharude kohta, kus Kontsern tegutseb. Lisaks viisime läbi intervjuud Kontserni juhatuse liikmete ja võtmetöötajatega ning vaatasime läbi Kontserni sisemise aruandlusega seotud dokumendid.

Hindasime põhilisi juhatuse poolt varade kaetava väärtuse arvestamisel kasutatud eelduseid ja hinnanguid, sealhulgas majandustegevusega seotud eelduseid nagu prognoositavad tegevuskulud, elektri ja soojuse tootmismahud ja tootmiseseadmete töökindlus.

Kontrollisime juhatuse eelduseid, võrreldes neid äritasandi juhtidelt saadud informatsiooniga, Kontserni tegelike tulemuste ning sisemiste dokumentidega, nagu näiteks eelarveprognoosid ja Enefit Green AS juhatuse ning nõukogu koosolekute protokollid. Valdkondades, kus juhatuse oli lähtunud turusisenditest või turunäitajatest tuletatud sisenditest, nagu näiteks elektri hinnad, võrdlesime neid väliste infoallikatega.

Kaasasime PwC hindamisspetsialiste, kes aitasid meil hinnata juhatuse poolt rakendatud diskontomäärade asjakohasust. Võrdlesime neid määrasid välise infoga ja kontrollisime nende aluseks olevaid eelduseid lähtudes meie teadmistest Kontsernist ja selle tegevusvaldkondades.

Lisaks hindasime konsolideeritud raamatupidamise aruandes materiaalse põhivara vara väärtuse testide osas avalikustatud informatsiooni piisavust.

elektrihinnad, mõjutavad globaalsed ja siseriiklikud majanduspoliitilised tegurid. Hinnanguliste eelduste kasutamise tõttu eksisteerib risk, et potentsiaalne varade väärtuse langus võib jääda tuvastamata või olla ebakorrektselt arvestatud.

Firmaväärtuse ja materiaalse põhivara võimaliku allahindluse hindamist ei peeta meie auditi jaoks kõrgendatud riski valdkonnaks, kuid kuna selle ulatuse tõttu nõuab selle auditeerimine märkimisväärset aega ja ressursse, peetakse seda peamiseks auditi teemaks.

Kuidas me kujundasime oma auditi ulatuse

Kujundasime oma auditi ulatuse eesmärgiga teha piisavalt tööd, võimaldamaks meil avaldada arvamust konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku kohta, võttes arvesse Kontserni struktuuri, raamatupidamisprotsesse ja kontrollprotseduure, ning tegevusvaldkonda, milles Kontsern tegutseb.

Antud eesmärgi saavutamiseks teostasime täismahus auditi Kontserni järgmiste tütarettevõtete finantsaruannete osas: Enefit Green AS (Kontserni emaettevõtte), Enefit Wind OÜ, Enefit Wind UAB ja järgmistele ettevõtetele, mis kuulusid kontserni kuni 29. detsember 2023: Warmeston SIA (endise nimega Enefit Green SIA) ja Technological Solutions SIA.

Lisaks teostasime spetsiifilised auditi protseduurid oluliste saldode ja tehingute osas järgmistes tütarettevõtetes: Enefit Wind Purtse AS, Tootsi Windpark OÜ, Liivi Offshore OÜ, UAB Šilalės vėjas, UAB Vejo Parkai, UAB Energijos žara, Enefit Green UAB, Tolpanvaara Wind Farm Oy ja Enefit Green sp. z.o.o.

Kontserni tasemel kontrollisime konsolideerimist ning teostasime täiendavad analüütilised protseduurid nende Kontserni ettevõtete osas, mida eespool nimetatud protseduurid ei hõlmanud, et veenduda konsolideeritud finantsaruandlust mõjutavate väärkajastamiste puudumises. Kirjeldav informatsioon Kontserni struktuuri osas on esitatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisas 10.

Muu informatsiooni, sealhulgas tegevusaruande, aruandlus

Juhatus vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, jätkusuutlikkuse aruannet, kasumi jaotuse ettepanekut, emaettevõtte müügitulu jaotust EMTAK klassifikaatori järgi ja tasustamisaruannet (kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeaudiitori aruannet).

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni, sealhulgas tegevusaruannet.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditeerimise käigus on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon sisaldab olulisi vasturääkivusi konsolideeritud raamatupidamise aruandega või meie poolt auditi käigus saadud teadmistega või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Tegevusaruande osas teostasime ka Eesti Vabariigi audiitortegevuse seaduses sätestatud protseduurid. Nimetatud protseduuride hulka kuulub kontroll, kas tegevusaruanne on olulises osas kooskõlas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega ning on koostatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduse nõuete kohaselt.

Vastavalt Eesti Vabariigi väärtpaberituru seadusele tasustamisaruande osas on meie kohustus kontrollida, kas tasustamisaruanne sisaldab Eesti Vabariigi väärtpaberituru seaduse § 135³ lg 3 nõuetele vastavat informatsiooni.

Tuginedes auditi käigus tehtud töödele, on meie arvates:

- tegevusaruandes toodud informatsioon olulises osas kooskõlas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega selle aasta osas, mille kohta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud;
- tegevusaruanne koostatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduse nõuete kohaselt; ja
- tasustamisaruanne koostatud vastavalt Eesti Vabariigi väärtpaberituru seaduse §-le 135³ lg 3.

Pidades silmas auditi käigus saadud teadmisi ja arusaamu Kontsernist ja selle keskkonnast, oleme lisaks kohustatud avaldama, kui oleme tuvastanud olulisi väärkajastamisi tegevusaruandes ja muus informatsioonis, millest saime teadlikuks enne käesoleva audiitori aruande kuupäeva. Meil ei ole sellega seoses midagi välja tuua.

Juhatus ja nende, kelle ülesandeks on Kontserni valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhatus vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, ja sellise sisekontrollisüsteemi rakendamise eest, nagu juhatus peab vajalikuks, võimaldamaks pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kohustatud hindama Kontserni jätkusuutlikkust, avalikustama vajadusel infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse printsiipi, välja arvatud juhul, kui juhatus kavatses Kontserni likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub realistlik alternatiiv eelnimetatud tegevustele.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad Kontserni finantsaruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Audiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja audiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Kuigi põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, ei anna ISA-dega kooskõlas läbiviidud audit garantiid, et oluline väärkajastamine alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad kas üksikult või koos mõjutada kasutajate poolt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel tehtavaid majanduslikke otsuseid.

Kooskõlas ISA-dega läbiviidud auditi käigus kasutame me kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi. Samuti me:

- tuvastame ja hindame riske, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes võib olla olulisi väärkajastamisi tulenevalt pettusest või veast, kavandame ja teostame auditiprotseduurid vastavalt tuvastatud riskidele ning kogume piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali meie arvamuse avaldamiseks. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada varjatud kokkuleppeid, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, väaresitiste tegemist või sisekontrollisüsteemi eiramist;
- omandame arusaama auditi kontekstis asjakohasest sisekontrollisüsteemist, selleks, et kujundada auditiprotseduure sobivalt antud olukorrale, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust Kontserni sisekontrollisüsteemi tõhususe kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute ja nende kohta avalikustatud info põhjendatust;
- otsustame, kas juhatuse poolt kasutatud tegevuse jätkuvuse printsiip on asjakohane ning kas kogutud auditi tõendusmaterjali põhjal on olulist ebakindlust põhjustavaid sündmusi või tingimusi, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust Kontserni jätkusuutlikkuses. Kui me järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud oma audiitori aruandes juhtima tähelepanu infole, mis on selle kohta avalikustatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes, või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused tuginevad audiitori aruande kuupäevani kogutud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski põhjustada Kontserni tegevuse jätkumise lõppemist;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab toimunud tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis;
- hangime piisava asjakohase tõendusmaterjali Kontserni kuuluvate majandusüksuste või äritegevuste finantsinformatsiooni kohta, avaldamaks arvamust konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku kohta. Me vastutame Kontserni auditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest ja oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame infot nendega, kelle ülesandeks on Kontserni valitsemine, muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning oluliste auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas auditi käigus tuvastatud oluliste sisekontrollisüsteemi puuduste kohta.

Samuti kinnitame neile, kelle ülesandeks on valitsemine, et oleme järginud sõltumatust puudutavaid eetikanõudeid ning edastame neile info kõikide suhete ja muude asjaolude kohta, mis võivad tekitada põhjendatud kahtlust meie sõltumatuse riivamise kohta, ja vajadusel ohtude kõrvaldamiseks rakendatud meetmete või kaitsemehhanismide kohta.

Neile, kelle ülesandeks on valitsemine, edastatud auditiga seotud teemade seast valime välja need teemad, mis olid käesoleva perioodi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi kontekstis kõige olulisemad ja on seega peamised auditi teemad. Me kirjeldame neid teemasid audiitori aruandes, välja arvatud juhul, kui seaduse või regulatsiooni kohaselt on keelatud antud teema kohta infot avalikustada või kui me äärmiselt erandlikel juhtudel otsustame, et antud teema kohta ei peaks meie aruandes infot esitama, kuna võib põhjendatult eeldada, et antud info esitamisega kaasnevad kahjulikud tagajärjed ületavad avaliku huvi rahuldamisest saadava kasu.

Aruanne muude seadustest ja regulatsioonidest tulenevate nõuete kohta

Aruanne konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande esitusviisi vastavuse kohta Euroopa ühtse elektroonilise aruandlusvormingu (ESEF) nõuetele

Meid on tellitud lepingu alusel Emaettevõtte juhatusel poolt läbi viima põhjendatud kindlustandvat töövõttu, et kontrollida Enefit Green AS-i 31. detsembril 2023 lõppenud majandusaasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande esitusviisi vastavust kohaldatavatele nõuetele ("Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande esitusviis").

Käsitletava küsimuse kirjeldus ja kohaldatavad kriteeriumid

Emaettevõtte juhatus on rakendanud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandele esitusviisi, et vastata artiklite 3 ja 4 nõuetele, mis on KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUSES (EL) 2018/815, 17. detsember 2018, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/109/EÜ seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, millega määratakse kindlaks ühtne elektrooniline aruandlusvorming (ESEF-i määrus). Kohaldatavad nõuded konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande esitusviisi kohta on sätestatud ESEF-i määruses.

Eelmises lauses kirjeldatud nõuded määravad aluse konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande esitusviisi kohaldamiseks ja on meie hinnangul asjakohane kriteerium meie põhjendatud kindlustandva kokkuvõtte koostamiseks.

Juhatus ja nende, kelle ülesandeks on Kontserni valitsemine, kohustused

Emaettevõtte juhatus vastutab selle eest, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande esitusviis vastaks ESEF-i määruse nõuetele.

See kohustab juhatust valima ja rakendama sobivaid märgistusi iXBRL-märgistuskeeles ESEF taksonoomia baasilt ning looma, rakendama ning hoidma sisekontrolle, mis on asjakohased konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande esitusviisi koostamiseks, mis ei sisalda olulisi väärkajastamisi ESEF-i määruse nõuetele.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine vastutavad finantsaruandluse protsessi järelevalve eest, mille all tuleb mõista ka konsolideeritud finantsaruannete koostamist vastavalt ESEF-i määrusest tulenevale vormingule.

Meie kohustused

Meie kohustuseks on avaldada sõltumatu vandeaudiitori põhjendatud kindlustandev kokkuvõte, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande esitusviis vastab kõigis olulistes aspektides ESEF-i määrusele.

Viisime oma töövõtu läbi kooskõlas rahvusvahelise kindlustandvate töövõtude standardiga (Eesti) 3000 (muudetud) "Kindlustandvad töövõttud, mis on muud kui möödunud perioodide finantsinformatsiooni auditid või ülevaatused" (ISAE (EE) 3000 (muudetud)) põhjendatud kindlustandva töövõtuna. See standard nõuab, et me oleme vastavuses eetikanõuetega ning et me planeerime ja viime kindlustandva töövõtu läbi, omandamaks põhjendatud kindlustunnet, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande esitusviis vastab kõigis olulistes aspektides kohaldatavatele nõuetele.

Kuigi põhjendatud kindlustunne on kõrgetasemeline kindlus, ei anna ISAE (EE) 3000 (muudetud) standardiga kooskõlas läbiviidud töövõtt garantiid, et oluline väärkajastamine alati avastatakse (oluline nõuetele mittevastavus).

Kvaliteedijuhtimise nõuded ja kutse-eesitika

Meie rakendame Rahvusvahelist kvaliteedijuhtimise standardit (Eesti) 1 (täiendatud), mis nõuab ettevõttelt sellise kvaliteedijuhtimissüsteemi väljatöötamist, juurutamist ja rakendamist, mis sisaldab eetikanõuete, kutsestandarditele ning rakendatavatest seadustest ja regulatsioonidest tulenevate nõuete poliitikaid ja protseduure.

Me oleme vastavuses Rahvusvahelise Arvestuseksperide Eetikakoodeksi Nõukogu (IESBA) poolt välja antud kutseliste arvestuseksperide rahvusvahelise eetikakoodeksi (sealhulgas rahvusvahelised sõltumatuse standardid) (IESBA koodeks) sõltumatuse ja muude eetikanõuetega. Eetikakoodeks põhineb järgmistel aluspõhimõtetel: ausus, objektiivsus, kutsealane kompetentsus ja nõutav hoolsus, konfidentsiaalsus ja kutsealane käitumine.

Läbiviidud protseduuride kokkuvõte

Meie planeeritud ja läbiviidud protseduuride eesmärgiks oli saada põhjendatud kindlust, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande esitusviis on vastavuses, kõigis olulistes aspektides, kohaldatavate nõuetega ja selline vastavus ei sisalda olulisi vigu ega väljajätmissi. Meie protseduurid hõlmasid eelkõige järgmist:

- arusaamise loomine sisekontrollisüsteemist ja protsessidest, mis on olulised konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande elektroonilise aruandlusvormingu rakendamisel, sealhulgas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande XHTML-vormingus koostamisel ja märgistuskeele kasutamisel;
- kontrollimine, kas XHTML-vormingut rakendati õigesti;
- konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande märgistamise täielikkuse hindamine iXBRL-märgistuskeele abil vastavalt ESEF-i määruses kirjeldatud elektroonilise aruandlusvormingu rakendamise nõuetele;
- Kontserni ESEF-i taksonoomiast valitud XBRL-märgistuste kasutamise, ja kui ESEF-i taksonoomiast pole sobiv taksonoomiaelement leitud, laiendussiltide loomise asjakohasuse hindamine; ja
- ESEF-i taksonoomia laienduselementide ankurdamise asjakohasuse hindamine.

Usume, et kogutud tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie kokkuvõtte avaldamiseks.

Kokkuvõte

Meie arvates, tuginedes käesolevas aruandes kirjeldatud protseduuridele, vastab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistest aspektides ESEF-i määrusele.

Audiitoriks määramine ja audiitorteenuse osutamise periood

Meid määrati esmakordselt Enefit Green AS-i kui avaliku huvi üksuse audiitoriks 31. detsembril 2021 lõppenud majandusaasta suhtes. Seega meie audiitorteenuse katkematu osutamise periood Enefit Green AS-ile kui avaliku huvi üksusele on kokku 3 aastat. Vastavalt Eesti Vabariigi audiitortegevuse seadusele ja Euroopa Liidu määrusele 537/2014 on võimalik meie volitusi Enefit Green AS-i audiitorina pikendada kuni 31. detsembril 2040 lõpeva majandusaastani.

AS PricewaterhouseCoopers

/allkirjastatud digitaalselt/

Jüri Koltsov
Vastutav vandeaudiitor, litsents nr 623

2. aprill 2024
Tallinn, Eesti

/allkirjastatud digitaalselt/

Toomas-Hendrik Parts
Vandeaudiitor, litsents nr 689

Kasumi jaotamise ettepanek

Enefit Greeni grupi jaotamata kasum kokku seisuga 31. detsember 2023 oli 223 718 tuhat eurot, sh 2023. aasta puhaskasum 55 793 tuhat eurot. Enefit Greeni juhatus teeb üldkoosolekule ettepaneku jaotada kasum järgmiselt:

maksta dividendideks	27 749 tuhat eurot (0,105 eurot aktsia kohta)
kanda kohustuslikku reservkapitali	2 736 tuhat eurot
jätta eelmiste perioodide jaotamata kasumiks	25 308 tuhat eurot

Aavo Kärmas	Juhatuse esimees	1. aprill 2024	/ allkirjastatud digitaalselt /
Innar Kaasik	Juhatuse liige	1. aprill 2024	/ allkirjastatud digitaalselt /
Veiko Rääm	Juhatuse liige	1. aprill 2024	/ allkirjastatud digitaalselt /
Andres Maasing	Juhatuse liige	1. aprill 2024	/ allkirjastatud digitaalselt /

Müügitulu jaotus EMTAK-i klassifikaatori järgi

Emaettevõtte Enefit Green AS-i müügitulu jaotus vastavalt äriseadustiku § 4 lõike 6 alusel kehtestatud Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatorile (EMTAK):

Tegevusala	EMTAK-i kood	2023	2022
Elektrienergia müük	35141	102 285	31 219
Tavajäätmete kogumine	38111	16 304	14 195
Auru ja konditsioneeritud õhuga varustamine	70101	7 647	4 595
Peakontorite tegevus	35301	7 130	6 142
Muude kindlate kaupade vahendamine	46181	788	3 449
Masinate ja seadmete remont	68329	457	602
Muu kinnisvarahaldus või haldusega seotud tegevused	33121	118	1 784
Elektri- ja sidevõrkude ehitus	42221	87	167
Muud mujal liigitamata äritegevust abistavad tegevused	82991	38	41
Elektrienergia jaotus	35131	6	7
Müügitulu kokku		134 860	62 201